

MONITOR MEDICÍNY SLS

1-2/2016

Časopis je určený pre účastníkov sústavného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov

ISSN 1338-2551 • EV 4135/10

VI. ročník

Prehľadová práca

Nové perorálne antikoagulanty: od randomizovaných klinických štúdií po údaje z reálnej klinickej praxe

Úvod

Perorálne antikoagulanty na prevenciu mozgovej príhody pri nevalvulárnej fibrilácii predsiení (NVAf) a na liečbu/sekundárnu prevenciu venózneho trombembolizmu (VTE) zahŕňajú antagonizy vitamínu K (VKA) a nové, non-VKA perorálne antikoagulanty (NOAC). Až donedávna boli VKA (hlavne warfarín) jedinými dostupnými perorálnymi antikoagulantami. Ich alternatívou sa teraz stala liečba pomocou NOAC. NOAC (dabigatran, rivaroxaban, apixaban) sú v súčasnosti schválené na redukcii rizika mozgovej príhody a systémovej embolizácie u pacientov s NVAf, na liečbu hlbokej venózne trombózy a/alebo pľúcnej embolizácie a na prevenciu jej recidívy.

Bezpečnosť liečby a výskyt krvácaní v bežnej klinickej praxi

Klinické štúdie ukázali, že pri NVAf sú NOAC ekvivalentné (non-inferior) alebo dokonca lepšie (superior) než VKA (1). O bezpečnosti NOAC v reálnej klinickej praxi sú však len obmedzené informácie. Pre uľahčenie zovšeobecnenia výsledkov klinických štúdií je potrebné získať dôkazy na profiloch pacientov z reálnej praxe, ktorým sa predpisujú rôzne perorálne antikoagulanty. Tento výskum v reálnej praxi, aj keď s metodologickými rozdielmi, môže doplniť a rozšíriť údaje z randomizovaných klinických štúdií.

Napriek nedávnym odporúčaniam (2) a zavedeniu NOAC do liečby sa podiel pacientov s NVAf s významným rizikom mozgovej príhody (CHA2DS2-VASc skóre ≥ 2) bez antitrombotickej liečby za posledné 3-4 roky významne nezmenil (3). Po schválení prvých troch NOAC na prevenciu mozgovej príhody u pacientov s NVAf a na liečbu/sekundárnu prevenciu VTE však potrebujeme pochopiť, ako sa tieto lieky správajú v podmienkach reálnej praxe.

Zatiaľ neexistujú klinické štúdie s priamym porovnaním relatívnej účinnosti a bezpečnosti NOAC, ktoré sú v súčasnosti schvá-

lené v Európskej únii pri NVAf a VTE. Tradičné nepriame porovnania liečby NOAC z klinických štúdií sú komplikované rozdielmi v študovaných populáciách, spôsobe liečby a sledovaných ukazovateľoch v porovnávacích ramenách s warfarínom. Nedávno sa preto na posúdenie relatívnej účinnosti a bezpečnosti apixabanu a rivaroxabanu použila metóda upraveného vzájomného nepriameho porovnávania (Matching Adjusted Indirect Comparison), ktorá zohľadňuje rozdiely v populácii pacientov (4). Použili sa pritom údaje o pacientoch zo štúdie ARISTOTLE s apixabanom a základné charakteristiky a výsledky zo štúdie ROCKET-AF s rivaroxabanom. Výsledky poukázali na to, že použitie apixabanu u pacientov s vysokým rizikom môže byť v porovnaní s rivaroxabanom spojené s redukciiu rizika mozgovej príhody/systémovej embolizácie a závažného krvácania (4).

Pokračovanie na strane 5

Predstavujeme ocenenia SLS: **Medaila MUDr. Imricha Sečanského je dielom J. Barinku, známeho slovenského sochára, medailéra a kresliara.**

Z OBSAHU

Na aktuálnu tému

Prehľadová práca

Nové perorálne antikoagulanty: od randomizovaných klinických štúdií po údaje z reálnej klinickej praxe

Pôvodná práca

Deregistrácia liekov jej príčiny a následky

Zo života SLS

Zápisnica z Volebného zjazdu delegátov Slovenskej lekárskej spoločnosti 11.2.2016

Večer Ústavu epidemiológie LF UK

Uvedenie osobností do Dvorany slávy slovenskej medicíny

Správy z odborných podujatí

XIX. kongres SLS a 25. konferencia klinickej farmakológie

XXI. vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov v Košiciach

Konferencia pri príležitosti Svetového dňa osteoporózy

Letná vedecká škola 2015

Právne okienko Monitoru medicíny SLS

Odborné informácie

Elisabeth Holme (1947-2015) a príbeh herbicídnej látky v medicíne

Nové knihy

Kronika Monitoru medicíny SLS

Pozvánka

Program Spolku slovenských lekárov v Bratislave – január – marec 2016

Program odborných spoločností SLS – január – júl 2016

Roche

Dostupná
na intravenózne
aj subkutánne podanie.¹

Dostupná

SKRÁTENÁ INFORMÁCIA O LIEKU
RoActemra 20 mg/ml infúzný koncentrát, RoActemra 162 mg injekčný roztok v naplnenej injekčnej striekačke

s. in metastazirani (M1a) je inkurabilna tla.

- izredno razširjen, aneizotična progresivna tumorozna bolezen s tipično (M1a) v uspešnosti, kar ne more ustrežati ležem M1a.
- ležbo strmo (30°) ali 45° aktivno (M1a) v desni ali levi (M1a) v uspešnosti, kar ne more ustrežati ležem M1a.
- ležbo strmo (30°) ali 45° aktivno (M1a) v desni ali levi (M1a) v uspešnosti, kar ne more ustrežati ležem M1a.

Podrobné informácie sú uvedené v Súhrne charakteristických vlastností lieku.

Držitel rozhodnutí o registraci: Roche Registration Limited, Welwyn Garden City, Velká Británie

Zastúpenie v SR: Roche Slovensko, s.r.o., Cintorínska 3/A, 811 08 Bratislava, tel.: 02/5263 8201 fax: 02/5263 5014.

Dátum aktualizácie SPC: marec 2015

Podrobné informácie o tomto lieku sú dostupné na internetovej stránke

Európskej agentúry pre lieky <http://www.ema.europa.eu>

1. Sůhrn charakteristických vlastností lieku RoActemra marec 2015

- *Remisia definovaná ako hodnota skóre DAS28 < 2,6⁵
MTX = metotrexát

MTX = metotrexát

RoACTEMRA®
tocilizumab

MONITOR MEDICÍNY SLS

Časopis určený pre účastníkov
sústavného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov
vydáva Slovenská lekárska spoločnosť

Šéfredaktor:

Prof. MUDr. Peter Krišťufek, CSc.
peter.kristufek@szu.sk

Vedúci odborný redaktor:

Prof. MUDr. Marián Bernadič, CSc.
marian.bernadic@fmed.uniba.sk

Tajomníčka redakcie:

PhDr. Želmíra Mácová, MPH
macova@sls.sk

Redakčná rada:

Doc. MUDr. Ivan Bartošovič, PhD., mim.prof.
bartosovici@mail.t-com.sk

Prof. Dr.h.c. MUDr. Ján Breza, DrSc.
janbreza@hotmail.com

Prof. Dr.h.c. RNDr. Jozef Čizmarík, CSc.
cizmarik@fpharm.uniba.sk

Prof. Dr.h.c. PhDr. Dana Farkašová, CSc.
dana.farkasova@szu.sk

Prof. MUDr. Jozef Glasa, CSc., PhD.
jozef.glasa@szu.sk

Doc. MUDr. Eva Gonçalvesová, CSc., FESC
eva.goncalvesova@nusch.sk

Prof. MUDr. Jozef Holomán, PhD.
jozef.holoman@szu.sk

Prof. MUDr. Štefan Hrušovský, PhD., Dr.SVS
stefan.hrusovsky@szu.sk

Prof. MUDr. Pavol Jarčuška, CSc.
jarcуска@gmail.com

MUDr. Elena Kavcová, PhD.
kavcova@fmed.uniba.sk

Prof. MUDr. Peter Kothaj, CSc.
pkothaj@nspbb.sk

Prof. MUDr. László Kovács, DrSc., MPH
kovacs@dfnsp.sk

Doc. MUDr. Zuzana Krišťúfková, PhD.
zuzana.kristufkova@szu.sk

Prof. MUDr. Peter Kukumberg, PhD.
peter.kukumberg@kr.unb.sk

Prof. PharmDr. Ján Kyselovič, CSc.
kyselovic@fpharm.uniba.sk

Doc. MUDr. Jozef Marenčák, PhD.
marencak@ehs.sk

Prof. MUDr. Július Mazuch, DrSc.
mazuchj@zoznam.sk

prof. MUDr. Ján Murín, CSc.
jan.murin@sm.unb.sk

Prof. MUDr. Miroslav Mydlík, DrSc.
katarina.derzsiova@netkosice.sk

MUDr. Zuzana Némethyová, CSc.
zuzana.nemethyova@mail.t-com.sk

Prof. MUDr. Juraj Payer, CSc., MPH, FRCP
payer@ruzinov.fnspsa.sk

Prof. MUDr. Peter Pružinec, CSc.
peter.pruzinec@szu.sk

Prof. MUDr. Igor Riečanský, DrSc.
kk_sekr@nusch.sk

Prof. MUDr. Jozef Rovenský, DrSc., FRCP
rovensky.jozef@nurch.sk

Prof. MUDr. Tibor Šagát, CSc.
sagat@dfnsp.sk

MUDr. Irina Šebová, CSc., MPH
irina.sebova@pe.unb.sk

Prof. MUDr. Stanislav Španík, PhD.
sspanik@ousa.sk

PharmDr. Dominik Tomek, MPH
tdmia@slovanet.sk

Prof. MUDr. Anton Vavrečka, CSc.
vavrecka@petrzalka.npsa.sk

EV 4135/10

Redakcia: Monitor medicíny SLS

Slovenská lekárska spoločnosť,

Cukrová 3, 813 22 Bratislava

E-mail: secretarysma@ba.telecom.sk

Časopis je zaradený v databáze Bibliographia medica
Slovaca (BMS) a v citačnej databáze CIBaMed.

IČO vydavateľa: 00178 624 Periodicita: dve dvojčíslo ročne

Dátum vydania: február 2016, ročník 6

Uzávierka čísla 3-4, ročník 6, 2016 bude 20. augusta 2016.

Grafická úprava a tlač:

Knihlať Gerthofer, Struhárova 2, Zohor www.gerthofer.sk

Na aktuálnu tému

Vážení čitatelia Medicínskeho Monitoru, milí priatelia,

skončilo tretie obdobie, v ktorom som vďaka Vašej voľbe a rozhodnutiu kolegov v prezídiu mal možnosť reprezentovať Slovenskú lekársku spoločnosť (SLS) vo funkcii prezidenta. V priebehu 12 rokov sa nám podarilo realizovať viaceré špičkové projekty, medzi ktoré patrí najmä vznik reprezentatívneho Domu zdravotníkov, uvedenie Dvorany slávy osobností v zdravotníctve a medzinárodné potvrdenie nášho kontinuálneho (ďalšieho) vzdelávania (CME) zmluvou s Európskou akreditačnou radou (EACCME) a s Úniou európskych medicínskych špecializácií (UEMS). V priebehu môjho pôsobenia v orgánoch SLS som sa opakovane presvedčil buď osobne, alebo prostredníctvom Vašich listov či elektronickej pošty o tom, že prevažná väčšina našich členov sú osobnosti oddané medicíne. Členovia SLS tvoria unikátne spoločenstvo slušných múdrych, rozhladených, kultivovaných a mienkotvorných ľudí, ktorým záleží na ďalšom rozvoji našej medicíny a zdravotníctva. Chcel by som Vás všetkých ubezpečiť, že aj v budúcnosti nezávisle od výsledku volieb chceme pokračovať v oslovovaní Vás všetkých s výzvou na spoluprácu a v pokore prijímať Vaše dobre mienené kritické slová na adresu vedenia a v prospech zlepšenia našej kvalitnej činnosti.

Rozumieme Vášmu rozčarovaniu nad komplikovanosťou finančných transakcií, ktoré je potrebné absolvovať pri organizovaní vedeckých, odborných vzdelávacích podujatí, alebo iných spolkových činností, ale ak ich chceme robiť v súlade so zákonmi a nariadeniami, nemáme inú možnosť. Niektoré sa v týchto administratívnych úkonoch nájde a dokonca pri kontakte so sponzorujúcimi firmami podľahne pokušeniu „prisypať“ si viac prostriedkov pre svoje potreby, ako pre odbornú spoločnosť. Za nadprácu pri manažmente vzdelávacích podujatí si určite zasluhuje odmenu, ale tá sa musí pohybovať v rozumných medziach daných platnými právnymi predpismi. Výbory odborných spoločností alebo spolkov, ktoré prešli k samostatnému hospodáreniu mimo SLS, bohužiaľ, zaznamenali aj prípady sprenevery financií. Cieľ niektorých odborných spoločností prejsť do právnej subjektivity bol rýdzo ekonomický: skryť pohyb peňazí, ktorý bol maskovaný často tvrdením, že SLS nedokáže splniť ich „predstavy“. Ťažko sa mi rozdychávajú tiež prípady vazalstva niektorých vrcholových zástupcov spoločností a spolkov. Bez mihnutia oka sklopia uši pri nezmyselných vnútorných predpisoch firiem, ako sú **zákazy blahoželania kolegom - jubilantom, alebo stop propagáciám odborných publikácií**. Firemné „obmedzenia“ by mali platiť iba na čisto firemných stretnutiach, za ktoré sa nezískavajú kredity CME a nie sú organizované v rámci akcií SLS alebo jej odborných spoločností. Obidve strany by sa nemali riadiť iba heslom „má dať a dať“ ale dodržiavať aj platnú legislatívu. Nadradené chovanie firiem nemá žiadne opodstatnenie. Viacerí z mladších reprezentantov farmafiriem akoby zatiaľ ešte nemali školenia z asertivity a slušného chovania, ktoré boli ozdobou ich starších kolegov. Medzery vo vzájomnej interakcii sú aj na druhej strane. Ak si pod kepienkom získania osobných výhod lekári nedokážu ustrážiť svoje práva, potom si nezaslúžia reprezentovať svoje odborné spoločnosti a spolky. Myslite na túto smutnú pravdu aj pri Vašich voľbách, lebo skutočné osobnosti sú síce niekedy menej priateľné, ale na druhej strane Vás nepovedú po krivých cestičkách. Naša spoločnosť a v rámci nej aj Slovenská lekárska spoločnosť nedokáže existovať bez vzdelaných, eticky spôsobilých a preto dobre platených lekárov, sestier, farmaceutov, záchranárov a iných špecialistov, ale **bez väčších problémov prežije bez netransparentných predstaviteľov odborných spoločností a spolkov, nečestných kvázi - podnikateľov, alebo salónnych teoretikov zdravotníckeho manažmentu**.

Dovoľte mi poďakovať sa Vám za snahu o udržanie prestíže a dobrého mena Slovenskej lekárskej spoločnosti v uplynulých obdobiach. Medzi naše priority vždy patrilo okrem odbornosti aj etické správanie voči pacientom a voči spolupracovníkom v odborných spoločnostiach, spolkoch, v odborných sekciách, či pracovných komisiách. Podmienkou plnenia našich cieľov je nielen prepracovaný systém medicínskeho vzdelávania, ktorý je našou doménou, ale aj naše materiálne a sociálne postavenie, ktoré sa v minulosti zhoršovalo a obmedzovalo nás. Sme nesmierne radi, že v poslednom období sa aj napriek nátlakovej mediálnej kampani a zastrašovaniu podarilo skupine odhodlaných ľudí najmä z dvoch významných inštitúcií (SLS a SLK), zastaviť postupnú devastáciu zdravotníctva. Vďaka im za to, že dokázali razantne presadzovať významné zlepšenie šancí robiť zdravotníctvo lepšie. Majú náš obdiv a uznanie.

Váš Peter Krišťufek

Obsah Monitoru medicíny SLS č. 1-2/2016

Úvodník

Na aktuálnu tému
P. Krišťufek

Prehľadová práca

Nové perorálne antikoagulanty:
od randomizovaných klinických štúdií
po údaje z reálnej klinickej praxe
A. Remková

Pôvodná práca

Deregistrácia liekov jej príčiny a následky
v odpovediach študentov LF UK Bratislava
A. Vojtaničová, M. Kriška

Odborné informácie

Elisabeth Holme (1947-2015) a fascinujúci príbeh
aplikácie herbicidnej látky v medicínskej praxi
V. Bzdúch

Motto Svetového dňa osteoporózy 2015
„Ponúknite pevnosť svojim kostiam!“
M. Bernadič

Zápisnice zo Spolku slovenských lekárov v Bratislave

Večer Ústavu epidemiológie LF UK
M. Bernadič

Zo života SLS

Prof. Fedor Šimko dostal Jesseniovu cenu SLS za rok 2015

Informácia o priebehu a výsledkoch
Volebného zjazdu delegátov Slovenskej lekárskej spoločnosti,
ktorý sa konal 11.2.2016 v Bratislave

DEKLARÁCIA

Slovenskej lekárskej komory a Slovenskej lekárskej spoločnosti
pri príležitosti konania konferencie „Spoločne, odborne
a transparentne za ozdravenie slovenského zdravotníctva
– začatie dialógu o budúcnosti slovenského zdravotníctva“
Bratislava, 16. februára 2016

Piate slávnostné uvedenie osobností
do Dvorany slávy slovenskej medicíny
M. Bernadič, J. Breza, Ž. Mácová, P. Krišťufek

Guothova cena SLS za rok 2015 patrí doc. Petrovi Celecovi

Správy z odborných podujatí

Letná vedecká škola 2015
Kirchschlag in der Buckligen Welt, Rakúsko
L. Setteyová, D. Máderová

XIX. kongres Slovenskej lekárskej spoločnosti
a Jubilejná 25. konferencia klinickej farmakológie
„Racionálna farmakoterapia v SR 2015:
štandardy, podmienky inovácie“
J. Glasa, H. Glasová

Doc. MUDr. Angelika Bátorová, PhD.,
získala Krišťáľové krídlo za celoživotné dielo
v oblasti hematológie

XXI. vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov v Košiciach
M. Mydlík

XIII. slovenské obezitologické dni
s medzinárodnou účasťou v Trnave
L. Fábryová

Právne okienko Monitoru medicíny SLS

Schválené zákony, ktoré sa dotýkajú zdravotníckych
pracovníkov, poskytovateľov zdravotnej starostlivosti
a ich zamestnancov, organizátorov sústavného
vzdelávania zdravotníckych pracovníkov
M. Mistríková

Kronika Monitoru medicíny SLS

Životné jubileum MUDr. Fedora Jaglu, CSc. – 70 rokov
I. Riečanský, ml., O. Pecháňová

Pripomíname si storočnicu akademika Ivana Staneka
M. Bernadič

MUDr. Jozef Uram
- prvý riaditeľ Štátnej nemocnice v Košiciach
J. Vajó

Docentka MUDr. Janka Kovalčíková, CSc.
(1921 – 2007) - 95. výročie narodenia
M. Valent

Prof. MUDr. Pavel Švec, DrSc., in memoriam
I. Tumová

Za prof. MUDr. Jánom Faguľom, DrSc.
I. Šulla

Opustil nás MUDr. Augustín Bárdoš...
J. Breza

Opustil nás doc. MUDr. Juraj Hrnčiar, CSc.
Slovenská endokrinologická spoločnosť

Posledná rozlúčka s MUDr. Jozefou Sílešovou
E. Zámečníková a kol.

Rozlúčili sme sa s MUDr. Vladimírom Koščákom...
Vedenie NSP A. Leňa v Humennom

Blahoželáme jubilantom 2016

Nové knihy

Richard Rokyta a kol.:
Fyziologie a patologická fyziologie pro klinickou praxi
D. Ostatníková

E. Sisková, J. Hanzen:
Akademik prof. MUDr. Ján Štefanovič, DrSc.,
mikrobiológ a imunológ, významný lekár, vedec
a vysokoškolský učiteľ
M. Bernadič

Kristek, F., Čachányiová S., Török J. (Eds.):
Regulačné mechanizmy v patofyziológii hypertenzie.
M. Bernadič

Švecová, D.:
Pemphigus Vulgaris. Autoimune Bullous Diseases.
M. Buc

Pozvánka

Spolok slovenských lekárov v Bratislave

Program odborných spoločností SLS
január – júl 2016

Prehľadová práca

Nové perorálne antikoagulanty: od randomizovaných klinických štúdií po údaje z reálnej klinickej praxe

Anna Remková

I. interná klinika Dionýza Dieška, Lekárska fakulta Slovenskej zdravotníckej univerzity
a Univerzitná nemocnica Bratislava

New oral anticoagulant drugs: from randomised clinical trials to real-world data

Pokračovanie zo strany 1

Výskyt krvácania u 35 757 pacientov s NVAF, ktorí začínajú perorálnu antikoagulačnú liečbu (apixaban $n=2\,038$, rivaroxaban $n=6\,407$, dabigatran $n=2\,440$ alebo warfarín $n=24\,872$), sa nedávno hodnotil z údajov v elektronických zdravotných záznamoch (5). Pre rôzne antikoagulačné liečby sa vypočítal pomer rizika (hazard ratio, HR) krvácania, so zohľadnením veku, pohlavia, regiónu, rizika mozgovej príhody a bazálnych komorbidít. Po zohľadnení bazálnych klinických a demografických charakteristík, boli počas sledovaného obdobia kohorty s rivaroxabanom (upravený HR: 1,46; 95% konfidenčný interval [CI]: 1,23–1,75) a warfarínom (HR: 1,34; 95% CI: 1,13–1,58) spojené so štatisticky významne vyšším rizikom krvácania v porovnaní s apexabanom. V tejto kohortovej štúdii sa nezistil žiaden významný rozdiel medzi apexabanom a dabigatranom (HR 0,91; 95% CI: 0,73–1,13). U pacientov, ktorí začínajú liečbu rivaroxabanom alebo warfarínom sa teda predpokladá vyššie riziko krvácania ako pri apexabane alebo dabigatrane (5).

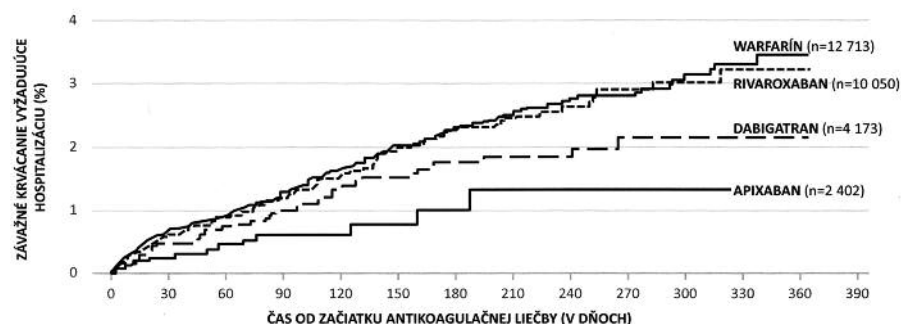
Dostupné údaje z reálnej klinickej praxe o bezpečnosti apexabanu oproti iným antikoagulantom sú obmedzené. Preto sa nedávno uskutočnilo porovnanie rizika závažného krvácania u novo antikoagulovaných pacientov s NVAF, ktorí začínali liečbu apexabanom versus warfarín, dabigatran alebo rivaroxaban (6). Na retrospektívne porovnanie kohort sa použili USA databázy roku 2013. Pomer rizika závažného krvácania sa upravil podľa veku, pohlavia, bazálnych komorbidít a súčasnej medikácie. Z celkového počtu 29 338 pacientov bolo 8,19% nastavených na apexaban, 14,22% na dabigatran, 34,26% na rivaroxaban a 43,33% na warfarín. Pacienti nastavení na warfarín alebo apexaban boli starší a mali viac komorbidít oproti pacientom na rivaroxabane alebo dabigatrane. Po zohľadnení ostatných rizikových faktorov mali pacienti novo nastavení na warfarín alebo rivaroxaban vyššie riziko závažného krvácania v porovnaní s pacientmi

začínajúcimi liečbu apexabanom. Pacienti na dabigatrane mali numericky vyššie riziko závažného krvácania oproti pacientom na apexabane (6). Kumulatívne riziko prvého závažného krvácania u pacientov s NVAF liečených

perorálnymi antikoagulantami je znázornené na obrázku 1.

Aj ďalšia nedávna štúdia porovnávala podľa údajov z veľkej databázy v USA riziko krvácania u pacientov s NVAF liečených apexabanom ($n=8\,785$), dabigatranom ($n=20\,963$) a rivaroxabanom ($n=30\,529$) v období prvých 6 mesiacov od začiatku liečby (7). V porovnaní s pacientmi na dabigatrane alebo rivaroxabane boli pacienti nastavení na apexaban častejšie prestavovaní z warfarínu, užívali protidoštičkovú liečbu, mali viac komorbidít, ako aj o niečo vyššie CHA₂DS₂-VASc a HAS-BLED skóre. Výsledky ukázali, že v porovnaní s apexabanom bola liečba rivaroxabanom spojená s vyšším rizikom závažného (HR: 1,36), klinicky významného nezávažného krvácania (HR: 1,43) alebo akéhokoľvek krvácania (HR: 1,41); pacienti liečení dabigatranom mali vyššie riziko klinicky významného menšieho gastrointestinálneho krvácania (HR: 1,24) (7) – tabuľka 1. Na potvrdenie týchto nálezov sú však potrebné väčšie kohortové štúdie populácií pacientov s NVAF.

Obrázok 1. Kumulatívne riziko prvého závažného krvácania u pacientov s NVAF pri liečbe perorálnymi antikoagulantami (6).

WARFARÍN VS APIXABAN: Upravené HR: 1,93 (95% CI: 1,12–3,33), $P=0,018$
RIVAROXABAN VS APIXABAN: Upravené HR: 2,19 (95% CI: 1,26–3,79), $P=0,0052$
DABIGATRAN VS APIXABAN: Upravené HR: 1,71 (95% CI: 0,94–3,1), $P=0,079$

Legenda: NVAF: nevalvulárna fibrilácia predsiení, HR: pomer rizika, CI: konfidenčný interval.

Súhrn

Donedávna boli antagonisti vitamínu K (VKA, hlavne warfarín) jedinými perorálnymi antikoagulantami na prevenciu mozgovej príhody pri nevalvulárnej fibrilácii predsiení a na liečbu/sekundárnu prevenciu venózneho trombembolizmu. Liečba novšími perorálnymi antikoagulantami (NOAC, dabigatran, rivaroxaban a apexaban) sa nedávno stala dostupnou alternatívou VKA. Ukázalo sa, že NOAC sú v klinických štúdiách rovnocenné (non-inferior) alebo lepšie (superior) ako VKA. Pre ľahšie zovšeobecnenie výsledkov klinických štúdií sú potrebné dôkazy z reálnej klinickej praxe o profiloch pacientov, ktorým sa predpisujú rôzne perorálne antikoagulanty. Výskum v reálnej klinickej praxi, aj keď s metodologickými rozdielmi, môže dopĺňať a rozširovať údaje z randomizovaných klinických štúdií. Dostupné výsledky naznačujú, že bezpečnosť NOAC je v reálnej klinickej praxi väčšinou v súlade s výsledkami pozorovanými v klinických štúdiách. V prípade apexabanu počiatočné nálezy z reálnej praxe poukazujú na to, že apexaban v týchto bežných podmienkach spôsobuje významne menej krvácaní a významne menej často vedie k prerušeniu liečby v porovnaní s warfarínom.

Kľúčové slová: fibrilácia predsiení, mozgová príhoda, venózny trombembolizmus, perorálne antikoagulanty, krvácanie.

Hospitalizácie (rehospitalizácie, dĺžka hospitalizácie) pri perorálnych antikoagulanciách

V reálnej praxi sa u pacientov s NVAF liečených rôznymi NOAC hodnotili aj **opakované hospitalizácie** (8). Títo pacienti mali rôzne charakteristiky, vrátane rizika mozgovej príhody a krvácania. Hospitalizovaní pacienti s NVAF, ktorí dostávali apixaban, boli oproti pacientom liečeným dabigatranom alebo rivaroxabanom starší, mali viac komorbidít a vyššie riziko mozgovej príhody a krvácania. Rivaroxaban bol v porovnaní s apixabanom spojený s vyššou pravdepodobnosťou 30-dňovej rehospitalizácie vo vzťahu k závažnému krvácaniu. V reálnej klinickej praxi je krvácanie pre zdravotníctvo významnou záťažou a predstavuje kritický moment pre zlepšenie kvality starostlivosti o pacientov, vyžadujúcich antikoagulačnú liečbu. Je preto dôležité, aby sa spomedzi NOAC identifikovala najlepšia alternatíva warfarínu a aby sa uľahčil rozhodovací proces pri výbere najvhodnejšej antikoagulačnej liečby. Na potvrdenie výsledkov tejto štúdie a ich prenesenie do praxe je však potrebný ďalší výskum, ktorý by zahŕňal rozsiahlejšie údaje z viacerých zdrojov.

Predchádzajúce štúdie poukázali na to, že pacienti s NVAF liečení pomocou NOAC, vrátane apixabanu, majú významne kratšiu **dĺžku pobytu v nemocnici** než tí, ktorí sú liečení warfarínom. Avšak len málo vieme, ako liečba apixabanom ovplyvňuje celkové náklady na hospitalizáciu v porovnaní s warfarínom v podmienkach reálnej klinickej praxe. Cieľom nedávnej štúdie bolo preto prostredníctvom veľkej databázy kvantifikovať a porovnať dĺžku hospitalizácie a náklady na hospitalizáciu u pacientov s NVAF, liečených buď apixabanom alebo warfarínom (9). Liečba apixabanom bola oproti warfarínu spojená s významne kratšou dĺžkou hospitalizácie a s nižšími nákladmi na hospitalizáciu. Tieto nálezy poukazujú na to, že liečba apixabanom oproti štandardnej liečbe znižujúcej riziko mozgovej príhody pri NVAF môže znížiť náklady na liečbu a môže mať významný klinický a ekonomický dosah pre nemocnice, zdravotné poisťovne a pacientov (9).

Potreba prerušenia liečby novými perorálnymi antikoagulanciami

V klinických štúdiách sa zistilo, že apixaban je v redukcii rizika mozgovej príhody a systémovej embolizácie u pacientov s NVAF účinnejší (superior) ako warfarín alebo kyselina acetylsalicylová (10,11). Podľa údajov z reálnej praxe je známe, že u pacientov vo vyššom veku (≥ 80 rokov), s nižšou telesnou hmotnosťou (≤ 60 kg) alebo s renálnou dysfunkciou (kreatinín $\geq 1,5$ mg/dl) je apixaban v dávke 5 mg dvakrát denne bezpečnejší a účinnejší než warfarín a na základe súčasne dostupných dôkazov je preferovanou dávkou apixabanu (12).

V štúdií ARISTOTLE bol výskyt nezávažných krvácaní bežný, ale menej častý ako pri warfaríne. Výsledky nedávnej štúdie, ktoré boli

Tabuľka 1. Výskyt krvácania pri liečbe novými perorálnymi antikoagulanciami v reálnej klinickej praxi (7).

	Dabigatran versus apixaban	Rivaroxaban versus apixaban
Závažné krvácanie	0,99 (0,88-1,10)	1,36 (1,23-1,52)
Intrakraniálne	1,17 (0,83-1,63)	1,47 (1,07-2,01)
Gastrointestinálne	1,05 (0,85-1,30)	1,54 (1,26-1,89)
Iné	0,95 (0,82-1,09)	1,35 (1,19-1,54)
Klinicky významné menšie krvácanie	1,07 (0,98-1,15)	1,43 (1,34-1,54)
Gastrointestinálne	1,24 (1,08-1,42)	1,48 (1,31-1,69)
Iné	1,00 (0,91-1,10)	1,45 (1,32-1,58)
Akékoľvek krvácanie	1,06 (0,99-1,13)	1,41 (1,32-1,50)

Uvádza sa pomer rizika (95% konfidenčný interval), upravený podľa veku, pohlavia, ročného výskytu komorbidít a používanej medikácie.

konzistentné s primárnymi výsledkami bezpečnosti liečby (výskytom závažného krvácania) štúdie ARISTOTLE ukázali, že v prípade výskytu nezávažného krvácania pacienti liečení apixabanom vyžadujú v porovnaní s warfarínom menej nechirurgických a chirurgických konzultácií, menší počet zmien v antitrombotickej liečbe a menej často vyžadujú **prerušenie liečby** (13).

V štúdií ARISTOTLE apixaban v porovnaní s warfarínom znižoval riziko mozgovej príhody, mortality a závažného krvácania bez ohľadu na východiskové renálne funkcie. K podobným výsledkom u pacientov antikoagulovaných pre NVAF dospela neskôr aj štúdia z reálnej praxe: bez ohľadu na renálne funkcie je v priebehu času apixaban konzistentne spojený s nižším rizikom mozgovej príhody, mortality a závažného krvácania (14).

Profil pacientov s perorálnou antikoagulačnou liečbou v reálnej klinickej praxi

Podľa opisu charakteristík (profilu) pacientov s NVAF, u ktorých sa začína s perorálnou antikoagulačnou liečbou v rutinej klinickej praxi vo Veľkej Británii, ide väčšinou o starších pacientov (viac ako 70% nad 70 rokov) s vyšším rizikom mozgovej príhody aj krvácania (15). Perorálna antikoagulačná liečba VKA predstavuje prevažnú väčšinu, čo je pochopiteľné z dôvodu len nedávneho dôvodu zavedenia NOAC. Takmer všetci pacienti, ktorí začínali liečbou VKA, predtým neužívali žiadnu perorálnu antikoagulačnú liečbu. Takmer polovica pacientov, ktorí začínali liečbu NOAC, užívali predtým inú antikoagulačnú liečbu. Predchá-

dajúca mozgová príhoda/prechodná mozgová ischémia (TIA) a závažné krvácania boli v porovnaní s VKA častejšie u pacientov nastavovaných na NOAC, zvlášť na liečbu apixabanom (15).

Ekonomické aspekty

V národnej štúdii z USA, do ktorej bolo zahrnutých 9 150 pacientov s NVAF, ktorí predtým neužívali perorálnu antikoagulačnú liečbu, sa liečba NOAC začínala najčastejšie rivaroxabanom, potom nasledoval dabigatran a apixaban (16).

Liečba apixabanom viedla v porovnaní s rivaroxabanom k významnej redukcii rizika závažného krvácania a v porovnaní s rivaroxabanom a dabigatranom aj k významnej redukcii rizika všetkých hospitalizácií. Náklady na zdravotnú starostlivosť boli u pacientov liečených apixabanom významne nižšie v porovnaní s ostatnými NOAC (16).

Nedávno boli prvé tri NOAC (dabigatran, rivaroxaban, apixaban) schválené aj na liečbu a sekundárnu prevenciu VTE. Ich zavedenie preklenulo mnohé ťažkosti spojené s konvenčnou liečbou. NOAC preukázali oproti konvenčnej liečbe (heparín/VKA) non-inferioritu v redukcii recidív VTE a ekvivalentnosť alebo superioritu v redukcii závažného krvácania, bez požiadavky pravidelného monitorovania. Nedávna štúdia vo Veľkej Británii posudzovala ekonomický dosah apixabanu u pacientov s VTE prostredníctvom nákladov na zdravotnú starostlivosť. Zistilo sa, že zavedenie apixabanu na trh šetrí náklady pri akejkoľvek dĺžke liečby (17).

Záver

Viaceré analýzy, ktoré využili údaje z rôznych databáz v USA, posudzovali riziko krvácania u pacientov s NVAF liečených apixabanom versus liečba rivaroxabanom alebo dabigatranom. Doterajšie výsledky poukazujú na to, že v podmienkach bežnej klinickej praxe je bezpečnosť liečby NOAC väčšinou v súlade s výsledkami pozorovanými v klinických štúdiách. Retrospektívne analýzy z databáz v USA poukazujú na to, že v reálnej klinickej praxi apixaban v porovnaní s warfarínom spôsobuje významne menej krvácaní a významne menšiu potrebu prerušenia liečby. Použitie apixabanu je spojené s

- a) nižším rizikom krvácania, vrátane závažného krvácania, klinicky významného nezávažného krvácania a akéhokoľvek krvácania v porovnaní s rivaroxabanom,
- b) podobným rizikom krvácania ako dabigatran,
- c) nižším rizikom všetkých hospitalizácií v porovnaní s rivaroxabanom alebo dabigatranom a
- d) nižším rizikom prerušenia liečby v porovnaní s rivaroxabanom alebo dabigatranom.

Ďalšie prebiehajúce štúdie v podmienkach reálnej klinickej praxe sledujú používanie rôznych perorálnych antikoagulantov, ich bezpečnostné profily ako aj potrebu prerušenia liečby. Ich cieľom je poskytnúť podrobnejšie poznatky a dôkazy z bežnej praxe o perorálnej antikoagulačnej liečbe u pacientov z regiónu Európy.

Literatúra

1. Miller, C.S., Grandi, S.M., Shimony, A., Filion, K.B., Eisenberg, M.J.: Meta-analysis of efficacy and safety of new oral anticoagulants (dabigatran, rivaroxaban, apixaban) versus warfarin in patients with atrial fibrillation. *Am. J. Cardiol.*, 2012, 110(3), s. 453–460.
2. Camm, A.J., Lip, G.Y.H., De Caterina, R., Savelieva, I., Atar, D., Hohnloser, S.H. et al.: 2012 focused update of the ESC Guidelines for the management of atrial fibrillation: an update of the 2010 ESC Guidelines for the management of atrial fibrillation. Developed with the special contribution of the European Heart Rhythm Association. *Eur. Heart J.*, 2012, 33(21), s. 2719–2747.
3. Lacoïn, L., Ridha, E., Lefevre, C., McGuigan, S., Ramagopal, S., Jenkins, A., Evans, D., Minns, I., Halcox, J.: Management of anticoagulation in patients with non-valvular atrial fibrillation in general practice in UK: Evolution and characteristics of patients not treated with antithrombotic therapy. *Eur. Heart J.*, 2015, 36 (Abstract Supplement), Congress ESC, August/September 2015, London, UK. Poster no. P6202.
4. Ishak, K.J., Phatak, H., Rael, M., Lanitis, T., Hoog, M., Kamble, S., Masseria, C.: A simulated head-to-head comparison of stroke and major bleeding with apixaban versus rivaroxaban in high-risk NVAF patients. *Eur. Heart J.*, 2015, 36 (Abstract Supplement), 743–744. Congress ESC, August/September 2015, London, UK. Abstract: P4397.
5. Lin, I., Masseria, C., Mardekian, J., Frean, M., Phatak, H., Kamble, S., Abdulsattar, Y., Petkun, W., Menzin, J., Lip, G.Y.H.: Realworld bleeding risk among nonvalvular atrial fibrillation (NVAF) patients prescribed apixaban,

- dabigatran, rivaroxaban and warfarin: analysis of electronic health records. *Eur. Heart J.*, 2015, 36 (Abstract Supplement), 1084. Abstract: P6215.
6. Lip, G.Y.H., Pan, X., Kamble, S., Kawabata, H., Mardekian, J., Masseria, C., Bruno, A., Phatak, H.: Real world comparison of major bleeding risk among nonvalvular atrial fibrillation patients newly initiated on apixaban, dabigatran, rivaroxaban or warfarin. *Eur. Heart J.*, 2015, 36 (Abstract Supplement), 1085. Congress ESC, August/September 2015, London, UK. Abstract: P6217.
 7. Tepper, P., Mardekian, J., Masseria, C., Phatak, H., Kamble, S., Abdulsattar, Y., Petkun, W., Lip, G.Y.H.: Real-world comparison of bleeding risks among nonvalvular atrial fibrillation patients on apixaban, dabigatran, rivaroxaban: cohorts comprising new initiators and/or switchers from warfarin. *Eur. Heart J.*, 2015, 36 (Abstract Supplement), 339. Congress ESC, August/September 2015, London, UK. Abstract: no. 1975.
 8. Deitelzweig, S., Bruno, A., Trocio, J., Tate, N., Gupta, K., Lin, J., Lingohr-Smith, M.: Early assessment of bleeding-related hospital readmissions among nonvalvular atrial fibrillation patients treated with the new oral anticoagulants using an electronic medical record database in the US. *Eur. Heart J.*, 2015, 36 (Abstract Supplement), Congress ESC, August/September 2015, London, UK. Poster/oral poster no. PP6211.
 9. Xie, L., Vo, L., Keshishian, A., Price, K., Mardekian, J., Bruno, A., Baser, O., Kim, J., Tan, W., Trocio, J.: Comparison of hospital length of stay and costs between non-valvular atrial fibrillation patients treated with either apixaban or warfarin. Presented at the Academy of Managed Care Pharmacy (AMCP) 27th Annual Meeting & Expo in San Diego, CA, April 7–10, 2015.
 10. Granger, C.B., Alexander, J.H., McMurray, J.J. et al.: Apixaban versus warfarin in patients with atrial fibrillation. *N. Engl. J. Med.*, 2011, 365(11), s. 981–992.
 11. Connolly, S.J., Eikelboom, J.W., Joyner, C. et al.: Apixaban in patients with atrial fibrillation. *N. Engl. J. Med.*, 2011, 364(9), s. 806–817.
 12. Alexander, J.H., Andersson, U., Lopes, R.D., Hijazi, Z., Hohnloser, S., Ezekowitz, J.A., Halvorsen, S., Hanna, M., Granger, C.B., Wallentin, L.: Stroke and Bleeding Outcomes with Apixaban vs. Warfarin in Patients with High Creatinine, Low Body Weight, or High Age Receiving Standard Dose Apixaban for Stroke Prevention in Atrial Fibrillation. *Eur. Heart J.*, 2015, 36 (Abstract Supplement), Congress ESC, August/September 2015, London, UK. Poster/oral poster no. 2032.
 13. Bahit, M.C., Lopes, R.D., Wojdyla, D.M., Held, C., Hanna, M., Vinereanu, D., Goto, S., Alexander, J.H., Wallentin, L., Granger, C.B.: Less Non-major Bleeding with Apixaban versus Warfarin Among Patients with Atrial Fibrillation: Insights from the ARISTOTLE Trial. *Eur.*

Heart J., 2015, 36 (Abstract Supplement). Congress ESC, August/September 2015, London, UK. Poster/oral poster no. 1973 (rapid fire presentation).

14. Hijazi, Z., Hohnloser, S.H., Andersson, U., Alexander, J.H., Granger, C.B., Hanna, M., Lopes, R.D., Siegbahn, A., Wallentin, L.: Efficacy and safety of apixaban compared with warfarin in relation to renal function over time in patients with atrial fibrillation: Insights from the ARISTOTLE trial. *Eur. Heart J.*, 2015, 36 (Abstract Supplement), Congress ESC, August/September 2015, London, UK. Poster/oral poster no. 4203.
15. Benhaddi, H., Johnson, M., Maguire, A., Collings, S.L., Evans, D., Budd, D.: Patient profile of oral anticoagulation (OAC) use in people with non-valvular atrial fibrillation (NVAF): Findings from REACT-AF 2 study in UK primary care data. *Eur. Heart J.*, 2015, 36 (Abstract Supplement), Congress ESC, August/September 2015, London, UK. Poster/oral poster no. P6192.
16. Deitelzweig, S., Bruno, A., Tate, N., Ogbonnaya, A., Shah, M., Farrelly, E., Lokhandwala, T., Gupta, K., Eaddy, M.: Major bleeding, hospitalisation rates, and healthcare costs among non-valvular atrial fibrillation patients (NVAF). Who were naïve users of direct oral anticoagulants (DOACs). *Eur. Heart J.*, 2015, 36 (Abstract Supplement), Congress ESC, August/September 2015, London, UK. Poster/oral poster no. 1971.
17. Hamilton, M., Leipold, R., Rublee, D., Stern, S., Gabriel, D., Gosden, T., Cohen, A.: Potential clinical benefits and cost savings associated with inclusion of apixaban in the formulary for treatment of patients with venous thromboembolism. *Eur. Heart J.*, 2015, 36 (Abstract Supplement), Congress ESC, August/September 2015, London, UK. Poster/oral poster no. P1453.

Do redakcie došlo 23.12.2015.

Adresa pre korešpondenciu:
Prof. MUDr. Anna Remková, DrSc.
 I. interná klinika SZU a UNB
 Limbová 5, 833 05 Bratislava
 E-mail: remkova@gmail.com

Summary

Until recently, vitamin K antagonists (VKA, predominantly warfarin) were the only oral anticoagulants for stroke prevention in non-valvular atrial fibrillation and for treatment/secondary prevention of venous thromboembolism. Treatment with newer oral anticoagulant agents (NOACs, dabigatran, rivaroxaban and apixaban), have recently become available as an alternative to VKA. NOACs have been shown to be non-inferior or superior to VKA in clinical trials. To facilitate generalisability of trial results, there is a need for real-world evidence on the profiles of patients prescribed different oral anticoagulants. Although methodologically different, real-world research can complement and augment data from randomized clinical trials. Available results suggest that the real world safety of NOACs is mostly consistent with results observed in clinical trials. For apixaban, initial real-world findings suggest that apixaban compared to warfarin shows significantly less bleeding and significantly less treatment discontinuations in this real-world setting.

Key Words: atrial fibrillation, stroke, venous thromboembolism, oral anticoagulants, bleeding.

Pôvodná práca

Deregistrácia liekov - jej príčiny a následky v odpovediach študentov Lekárskej fakulty UK Bratislava

Alena Vojtaničová, Milan Kriška¹

Nemocnica Bánovce nad Bebravou,

¹Ústav farmakológie a klinickej farmakológie Lekárska fakulta UK, Bratislava

Súhrn

K problémom farmakoterapie stále patrí hodnotenie bezpečnosti. Práca informuje o situácii na podklade historických krokov vo vývoji systému farmakovigilancie a zároveň poukazuje na informovanosť pacientov o liekovom riziku. Analyzujeme názory študentov LF UK v Bratislave na monitorovanie a hlásenie nežiaducich účinkov liečiv a prínosy deregistrácie liekov, ktoré sme získali formou štruktúrovaného dotazníka.

Kľúčové slová: informovanosť o liekoch, farmakovigilancia, deregistrácia liekov, názory študentov LF UK.

Úvod

Hodnotenie bezpečnosti liekov je permanentný proces určujúci kvalitu farmakoterapie. Klinické skúšanie liekov pred registráciou nemôže odhaliť všetky nežiaduce účinky liekov z viacerých dôvodov. Predovšetkým ide o zriedkavo sa vyskytujúce nežiaduce účinky liekov (NÚL), závažné a nepredvídateľné po liekové reakcie. Patria najčastejšie do kategórie B (Bizard) podľa Rawlinsa a Thopsona (1). Až bežná klinická prax s dostatočne veľkými súbormi poskytne dôležité signály, ktoré charakterizujú rizikový profil lieku v spojitosti s rizikovými skupinami pacientov liečenými nielen podľa štandardných postupov, ale aj podľa osobného názoru ošetrojúceho lekára, nezriedka aj podľa prania a vôle samotného pacienta (2). Používanie lieku v klinickej praxi z hľadiska právnych noriem legalizuje legislatíva liekov, hlavne zákon o lieku a smernice EMA (Európske liekovej agentúry) (3). V predregistračnom hodnotení, v experimente a v klinike sa má preukázať prínos a akceptovateľné riziká lieku, na základe ktorých sa neskôr skúšaný liek využije pri danej diagnóze, na ktorú liek výrobca registruje. Ak sa liek neskôr používa po registrácii na určitú diagnózu aj v širšej klinickej praxi, dochádza k zmenám podmienok jeho používania a môžu sa vyskytnúť aj také závažné nežiaduce účinky, ktoré nemohli byť rozpoznané v predklinickom hodnotení lieku (4). Na základe priebežných analýz bezpečnosti terapie, kam patrí aj hodnotenie spotreby liekov, ale aj iných signálov z praxe, ako aj poznaním možností zneužívania liekov, možno následne zmeniť pravidlá používania daného lieku. Štátne orgány alebo držiteľ registračného povolenia majú na výber niektoré z rozhodnutí: úprava

jeho používania, zmeny dávkovania, obmedzenie preskripcie, alebo v krajnom prípade aj zastavenie registrácie. Deregistrácia lieku predstavuje veľmi nepríjemnú udalosť nielen pre výrobcu, ale aj pre celú spoločnosť. V dôsledku rýchleho šírenia často nevhodne komentovaných informácií o liečení, môže klesať dôvera nielen v inkriminovaný liek, ale aj k danej skupine liekov, ale aj vôbec v klasickú medicínu západného typu, čo otvára možnosti pre alternatívnu medicínu orientálneho alebo domáceho typu so všetkými jej dôsledkami. V tabuľke 1 uvádzame vybrané lieky, ktoré boli deregistrované v posledných dvoch dekádoch tohto storočia.

Poznanie príčin deregistrácie lieku pomáha monitorovať riziko. Sem na prvom mieste patrí hlásenie NÚL, čo môže prispieť k prevencii vzniku možných rizík. Základným cieľom našej pilotnej štúdie bolo poznať vnímanie deregistrácie ako procesu pri spoznávaní liekového rizika. Pri štúdiu na lekárskej fakulte sme hodnotili a analyzovali príčiny deregistrácie liekov v minulosti a jej celkový dopad na používanie liekov v spoločnosti.

Tabuľka 1. Niektoré deregistrované lieky od roku 1996.

Názov	Generický liek	Skupina	Dôvod deregistrácie
Terfenadín	SELDAN	antihistaminikum	interakcie – arytmie
Astemizol	HISMANAL	antihistaminikum	interakcie – arytmie, Thorsade de Pointes
Mibefradil	POSICOR	antihypertenzívum	interakcie
Dexfenfluramín	REDUX	anorektikum	plúcna hypertenzia
Bromfenac	DURACT	NSA, analgetikum	hepatotoxicita
Grepafloxacin	RAXAR	fluorochinolón	kardiotoxicita
Rofekoxib	VIOXX	NSA	zvyšuje počet IM, KV príhod
Ketazon	KETAZON	NSA	gastrotoxita, agranulocytóza
Cerivastatín	BAYCOL	hypolipidemikum, statín	rhabdomyolýza, úmrtia na zlyhanie obličiek
Trovafloracin	TROVAN	fluorochinolón	KV riziko, NÚL
Troglitazón	RESULIN	antidiabetikum	hepatotoxicita
Rosiglitazón	AVANDIA	antidiabetikum	KV riziko
Sibutramín	REDUCTIN	liek na obezitu	KV riziko prevyšovalo benefit
Alfadrotregokin	XIGRIS	liek pri sepe	štúdie nepreukázali jednoznačný prínos
Rimonabant	ACOMPLIA	liek na obezitu	DM, depresie, suicidalita
Niacín+laropiprant	TREPTADIVE	dyslipoproteínémie	nižšia účinnosť pri vyššom riziku NÚL

Metódy a charakteristika súboru

Najpoužívanejšie metódy hodnotenia vnímania liekového rizika ako je hodnotenie odpovedí respondentov na základe dotazníka alebo náročnejšia forma zaznamenaných interview, sú subjektívne a majú viaceré limitácie (6,7). Uprednostnili sme menej ekonomicky nákladnú formu štruktúrovaného dotazníka, ktorý vznikol na základe spolupráce diplomanta, školiteľa a klinického farmakológa. Potrebné údaje sme získali od študentov z vyplnených dotazníkov (aktívny zber). Počet otázok sme obmedzovali podľa možnosti na čo najnižšiu mieru, aby nevznikli problémy s ochotou respondentov zúčastniť sa prieskumu. Zvolili sme 10 otázok, ktoré respondenti - študenti na konci 5. ročníka LF UK - vyplňovali krúžkovaním zvolenej odpovede. Dodržali sme podmienky anonymity. Otázky boli zostavované tak, aby sme spoznali predstavu študentov o výbere a preskripcii liekov, bezpečnosti farmakoterapie, prípadne o percepčii rizika deregistrácie liekov. Na vyhodnotenie výsledkov sme využili metódy deskriptívnej štatistiky a Microsoft Excel.

Charakteristika štruktúrovaného dotazníka

Dotazník tvorilo 10 otázok. Podmienkou zaradenia dotazníka do hodnotenia bolo uvedenie veku, pohlavia a príslušnosti k lekárskej fakulte. Otázky sme odvodili od cieľov projektu a postupne sme ich zoradili podľa zamerania na faktory preskripčného rozhodovania, hlásenia nežiaducich účinkov liekov, zodpovednosti za nežiaduce účinky až po chápanie procesu deregistrácie liekov a vplyvu tohto procesu na preskripciu liekov. Nakoniec mali respondenti komentovať dôvody deregistrácie. Hodnotenie rizika prebiehalo na základe 2 typov zavretých otázok s možnosťou celkovo 7 odpovedí.

Charakteristika súboru

Za vhodných respondentov nášho projektu sme považovali študentov 5. ročníka LF UK, pretože títo majú absolvovanú skúšku z farmakológie a teda majú viac teoretických znalostí z odboru farmakológie ako nižšie ročníky. Pilotnej štúdie sa zúčastnilo 60 študentov prevažne žien, vo veku okolo 24 rokov. Prevaha žien poukazuje aj na to, že na lekárskej fakulte študuje viac žien v porovnaní s mužmi.

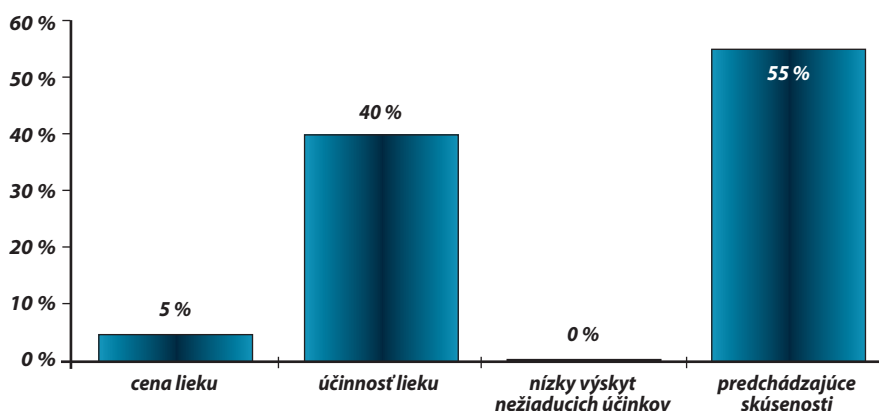
Výsledky

Preskripčné rozhodnutie lekára ovplyvňujú predovšetkým faktory lieku a pacienta, ak je zaručená plynulá dostupnosť liekov. Predstavy študentov o preskripčnom rozhodovaní v klinickej praxi ilustrujeme na prvom obrázku (obr. 1). Na otázku čo, hlavne rozhoduje pri výbere lieku, ktorý predpisuje lekár, odpovedali respondenti nasledovne: 55 % účastníkov si myslí, že pri výbere lieku rozhoduje predchádzajúca skúsenosť lekára s daným liekom,

40 % si tvrdí, že práve účinnosť je rozhodujúci faktor pri výbere lieku a podľa 5 % zúčastnených je to cena lieku. Možnosť, že nízky výskyt

nežiaducich účinkov lieku rozhoduje pri výbere lieku, neoznačil nikto.

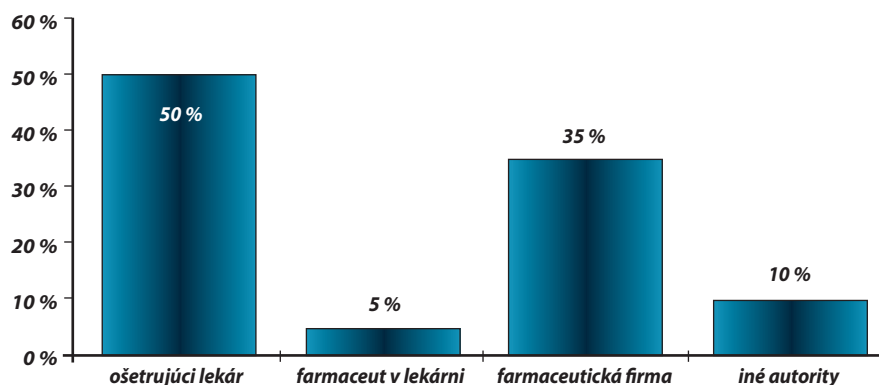
Obrázok 1. Dôležité faktory pri preskripčnom rozhodovaní lekára.

Na obrázku 2 sú zobrazené názory študentov na otázku, kto je zodpovedný za bezpečnosť farmakoterapie. Viac ako polovica respondentov si myslí, že je to ošetrujúci lekár,

35 % že je to farmaceutická firma, traja z opýtaných označili farmaceuta a 10 % neurčili bližšie, kto nesie zodpovednosť za farmakoterapiu.

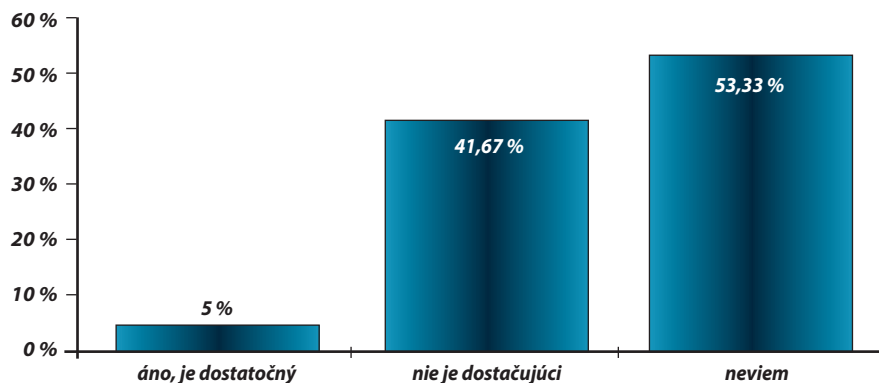
Obrázok 2. Kto je zodpovedný za bezpečnosť farmakoterapie?

Až 75 % študentov si myslí, že najviac informácií o rizikách farmakoterapie má klinický farmakológ. 9 študentov si myslí, že je to lekár a ostatní sú za lekárnika prípadne zástupcu farmaceutickej firmy.

O tom, ako študenti hodnotia proces monitorovania NÚL, informuje obrázok 3. Výsledky zároveň odhaľujú určité nedostatky v hodnotení rizika liekov, zrejme z ich podceňovania danej témy počas výučby.

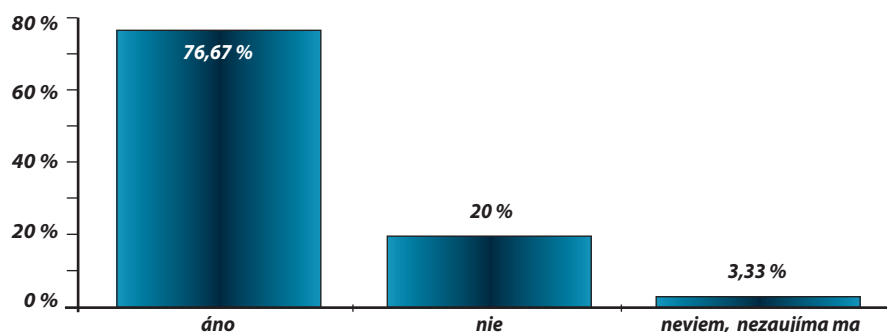
Obrázok 3. Monitoring nežiaducich účinkov liekov na Slovensku.

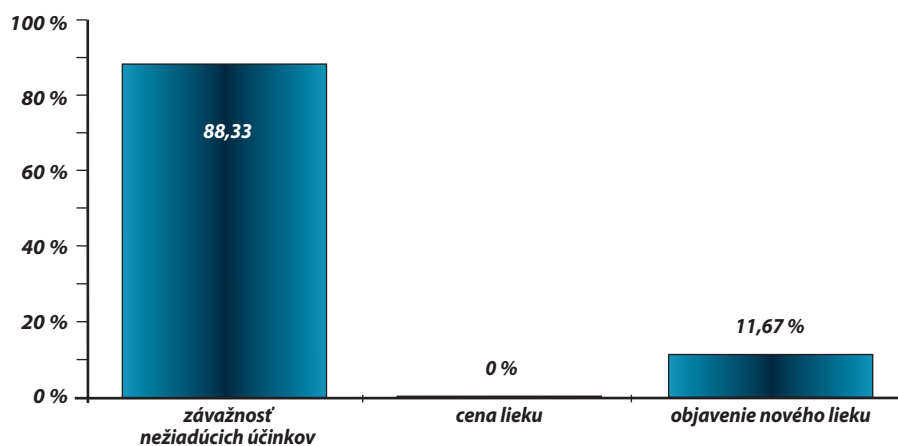
Z obrázku 3 možno vyčítať aj to, že podľa 42% študentov nie je na Slovensku dostatočný monitoring nežiaducich účinkov. Neteší ani

údaj, že viac ako polovica študentov sa vôbec nevedela k tejto téme vyjadriť! Výsledky sú dokumentované na obrázkoch 4-6.

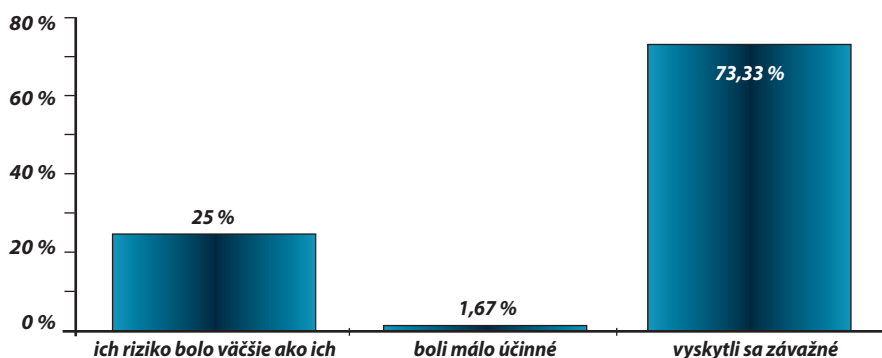
Obrázok 4. Je hlásenie nežiaducich účinkov liekov podceňované lekármi?

Obrázok 5. Faktory, ktoré rozhodujú o tom, že liek bude stiahnutý z obehu.

Obrázok 6. Čo si myslíte o deregistrovaných liekoch?

Diskusia

Deregistrácia lieku sa považuje v systéme farmakovigilancie za krajné riešenie po zistení ďalej neakceptovateľného profilu liekového rizika, ktoré sa zistilo až pri jeho používaní po registračnej procedúre v bežnej klinickej praxi (4). Na viacerých príkladoch sme v úvodných tabuľkách poukázali, že príčiny deregistrácie bývajú rôzne. Jej dôsledky sa menia s časom a dĺžkou používania. Po analýze podmienok

a dôsledkov deregistrácie vybraných liekov sme sa rozhodli v cielej prierezovej štúdiu vo vysokoškolskom prostredí u medikov, ktorí urobili skúšku z farmakológie, zistiť základné údaje ako vnímajú riziko liekov, odkiaľ majú informácie o liekoch a nakoniec, čo si myslia o deregistrácii lieku. Anketu sme urobili najmenej komplikovaným a ekonomicky nenáročným spôsobom pomocou štruktúrovaného dotazníka.

Logicky boli najdôležitejšie otázky zamerané na spôsoby poskytovania a získavania informácií o nežiaducich účinkoch liekov. Najväčším zdrojom informácií o rizikách farmakoterapie je podľa 75% opýtaných študentov klinický farmakológ. V praxi ale nie je takýto spôsob získavania informácií nie celkom bežný. Pacienti väčšinou neprichádzajú priamo do styku s klinickým farmakológom. Ako vyplýva z ďalších štúdií, v našom regióne (8,9,10) sa často slovenskí pacienti spoliehajú na informácie z externého neprofesionálneho prostredia. Viac veria susedom, príbuzným, mediálnym správam, ktoré sú z veľkej časti neprofesionálne a často preferujú fenomén senzácie (11).

Lekár, ktorý liek predpisuje, väčšinou s pacientom málo hovorí o možnom výskyte NÚL. Najmä ak ide o chronické ochorenie. Môže to byť z nedostatku času, z administratívnej preťažnosti a podobne (8). Niekedy pacient nie celkom chápe význam užívania svojho lieku a po prečítaní informácie o rizikách lieku z príbalového letáku (prípadne z iného zdroja) prestane liek užívať bez toho, aby sa poradil so svojim lekárom. V dobe internetu a médií, ktoré sú aj zdrojom množstva dezinformácií, pacienti získavajú skreslené názory na farmakoterapiu. Takto výrazne klesá efekt farmakoterapie pri znížení adhérencie k terapii. Pre zaujímavosť, úspešná antiinfekčná farmakoterapia si vyžaduje minimálne adhérenciu na úrovni 90%. Pri nízkej miere spolupráce napr. pri antihypertenzívnej farmakoterapii stúpa významne počet náhlych kardiovaskulárnych príhod (KV) ako je infarkt myokardu (IM) a koronárny syndróm (12). Pacient musí dostať čo najviac skutočných, relevantných a vyvážených informácií o svojom lieku, len tak možno očakávať jeho zodpovedný postoj k liečbe a niešť aj určitý podiel objektívnej spoluzodpovednosti. Aj lekárnik má nezastupiteľnú úlohu odborníka, ktorý na jednej strane má podať pacientovi objektívne informácie o prínosoch a potenciálnych rizikách jeho liečby a na druhej strane rozpoznať - a vyriešiť - prípadný problém spojený s liečbou pacienta, najmä ak ide o lieky bez predpisu - voľnopredajné liečivá (10). Pacienta musí povinne informovať pri výdaji lieku nielen na recept, ale predovšetkým pri kupovaní voľnopredajných liekov (9, 13).

Študenti na otázku, kto je zodpovedný za bezpečnosť farmakoterapie, dominantne označujú lekára. Pri tom celkom samozrejme prisudzujú významnú zodpovednosť držiteľovi registrácie lieku, resp. výrobcovi lieku. Až 35% opýtaných si myslí, že farmaceutická firma je zodpovedná za bezpečnosť lieku. Samozrejme aj samotný pacient zodpovedá za bezpečnosť farmakoterapie, ako to vyplýva z pravidiel systému farmakovigilancie. Objektívne to teda je takto, ale len málokto pacient na to myslí. Dostatok informácií pre

pacientov o liekoch je jednoznačne zárukou dobrej spolupráce s pacientom a zároveň prispieva k zlepšeniu kvality terapie, ku ktorej takto informovaní pacienti prispievajú (8, 14).

V reálnej praxi zodpovednými za vybudovanie systému farmakovigilancie, teda sledovanie bezpečnosti liekov, je štát, v krajinách EÚ je to EMA v spolupráci s MAH (držitelia registračného rozhodnutia), ako to určuje novoprijatý koncept Správnej praxe vo farmakovigilancii (GVP, Good vigilance praxis), o ktorom sme už informovali aj na stránkach Monitora medicíny SLS (15).

Je dobre známym faktom, že klinické skúšanie nových liekov pred ich registráciou vzhľadom na obmedzené kapacitné možnosti štúdií z finančných dôvodov, alebo zákony štatistiky, nepodávajú komplexný pohľad na ich možné riziká pri užívaní v bežnej klinickej praxi. Preto práve spontánne hlásenie nežiaducich účinkov liekov predstavuje jednu z najúčinnnejších metód získavania signálov a informácií o reálnych rizikách liekov.

Viaceri partneri vo farmakovigilancii ako farmaceutický priemysel, distribútor a farmaceut, lekár a zdravotnícki pracovníci, odborné spoločnosti, manažéri v zdravotníctve, pacienti, patientske organizácie, štátne orgány, médiá, politici a tvorcovia legislatívy predstavujú dôležitú súčasť národnej liekovej politiky (16) a kooperatívne sa majú podieľať na znížovaní a prevencii rizika liekov.

Študenti spontánne a kriticky argumentujú, že podľa nich je monitoring NÚL podceňovaný predovšetkým lekármi v terénnej praxi. Z dostupných zdrojov sme zistili, že do roku 1989 bol zaznamenaný nárast počtu hlásení a následne v období transformácie zdravotníctva výrazný pokles spontánneho monitorovania liekového rizika. Napriek cieľovým aktivitám v poslednom období len pomaly narastajú aktivity lekárov vo farmakovigilancii - v dohľade nad liekmi až na porovnateľnú úroveň vyspelých krajín. Podobný vývoj je aj v ČR, ako to konštatujú Perlík a spol. (17).

Roku 2013 dostal ŠÚKL 1038 hlásení nežiaducich účinkov liekov, z toho 54,7% bolo závažných. 390 hlásení čo predstavuje zhruba 37,6% hlásení odoslaných štátnemu ústavu farmaceutické firmy, 608 (58,6%) hlásení zaslali zdravotnícki pracovníci a laici (pacient, rodič) zaslali 16 (1,5%) hlásení. Z celkového počtu hlásení zaslali 409 muži a 589 hlásení ženy (18) (tab. 2, 3, 4).

Nie vždy výskyt nežiaduceho účinku musí vzbudiť pozornosť. Viaceré nežiaduce účinky sa neprejavujú príliš odlišne od normálneho priebehu ochorenia, a preto sa prehliadnu oveľa častejšie. Odhalenie rizika lieku napríklad edém u starších pacientov s miestnym srdcovým zlyhaním spôsobený piroxikamom bolo dostatočné na to, aby sa takéto komplikácie predvídali, čím sa užívanie tohto lieku stalo bezpečnejšie (19).

Tabuľka 2. Počet zaslaných hlásení.

Rok	Lieky	Vakcíny	Spolu
2011	755	275	1030
2012	764	202	966
2013	880	158	1038

Tabuľka 3. Podiel závažných hlásení pre lieky a vakcíny.

Rok	Lieky závažné	Vakcíny závažné	Spolu
2011	432	71	503
2012	520	54	574
2013	568	60	628

Výsledky prieskumu nám to potvrdili. Až 88% respondentov sa priklonilo k možnosti, že rozhodujúcim faktorom pre stiahnutie lieku z trhu je závažnosť nežiaducich účinkov a viac ako 70% respondentov považuje deregistrované lieky, za lieky, ktoré sa používali v praxi a pri ktorých sa vyskytlo množstvo nežiaducich účinkov liekov.

Možno zhrnúť, že vedomosti o rizikách liekov a chápanie rizika farmakologickej liečby by mali prispieť ku kvalifikovanému preskripčnému rozhodnutiu lekárov. K deregistácii dochádza najčastejšie po zhodnotení signálov z bežnej praxi, medzi ktoré stále na prvom mieste patrí NÚL (20,21). Adekvátna percepcia rizika farmakoterapie môže výrazne prispieť k zlepšeniu komunikácie medzi lekárom a pacientom a tým prispieť k systému farmakovigilancie.

V závere sme sa zamerali na proces deregistácie a na názor študentov na tieto lieky. Viac než 70% respondentov považuje deregistrované lieky, za lieky, ktoré sa používali v praxi a pri ktorých sa vyskytlo veľa nežiaducich účinkov liekov a podľa 88% je práve závažnosť týchto nežiaducich prvým rozhodujúcim faktorom pre stiahnutie lieku z trhu. Potvrdzuje to aj známe prípady deregistrovaných liekov.

Hoci štúdia poskytla celý zaujímavých výsledkov o postojoch študentov medicíny k riziku liekov, zároveň informuje aj o ich neistotách a nedostatkoch v porozumení základných tém farmakoterapie, čo autori práce považujú za limitáciu pri jednoznačnom prezentovaní a interpretácii získaných výsledkov.

Tabuľka 4. Počty vybraných hlásení zaslaných odborníkmi.

Odbornosť	Počet
Internista	159
Dermatológ	121
Pediatier	99
Diabetológ	48
Kardiológ	32
Pneumoftizeológ	26
Pneumológ detský	16
Všeobecný lekár	15
Reumatológ	12
Psychiater	9
Farmaceut	6
Hematológ	6

Záver

Viaceré liekové tragédie z minulosti doslovne otriasli spoločnosťou, menili postoje k liekom, k stratégiám farmakoterapie, ale na druhej strane viedli aj k prísnejšiemu prehodnocovaniu jednotlivých liekov z hľadiska účinnosti a bezpečnosti ešte pred ich vstupom na farmaceutický trh. Týmto spôsobom sa dotvára funkčný systém farmakovigilancie. Aj napriek prijímaniu prísnejších kritérií a dôkladnejšiemu prehodnocovaniu jednotlivých liekov sa aj poslednom čase v klinickej praxi objavili lieky, ktorých nežiaduce účinky sa vyskytli až pri ich dlhšom používaní v klinickej praxi. Hodnotenie rizika liekov tradične na našej fakulte patrí k základným problémom výučby farmakológie medikov. V cielenej pilotnej štúdii sme sa prostredníctvom štruktúrovaného dotazníka spolu so študentmi zaujímali v prvom rade ako ovplyvňuje poznanie rizika lieku preskripciu lekárov. Študenti preferujú výber lieku pre pacienta hlavne na základe jeho účinnosti. Riziko považuje za rozhodujúci faktor len menšia časť medikov. Na druhej strane prevažná časť respondentov pokladá lekára za najdôležitejšiu osobu v systéme monitorovania rizika. Študenti sú toho názoru, že klinický farmakológ má najväčšiu znalosť o danom systéme. Dôležitá je pozícia pacienta, ktorého je podľa 95% študentov potrebné patrične informovať o možnom riziku liekov a len nepatrná časť si myslí, že to nie je dôležité. Zo súboru respondentov najmä ženy žiadajú viac informácií o predpokladanom riziku. Študenti, väčšinou zastávajú názor, že lekári nedostatočne monitorujú nežiaduce účinky

liekov. Údaje zo ŠÚKL dostupné na internete potvrdzujú názor respondentov. Preto je potrebné apelovať na lekárov, aby hlásili NÚL. Jeden z tútorov podobných prác by privítal odpoveď z lekárskej praxe, ktorá mnohokrát kritizuje neinformovať poslucháčov o problémoch reálnej praxe. Hlásenie NÚL aj vo forme podozrenia na nežiaduce účinky poskytuje nenahraditeľné informácie o potenciálnych rizikách liekov pri ich používaní v každodennej klinickej praxi.*

*Práca bola riešená ako súčasť diplomovej práce na LF UK.

Literatúra

1. Rawlins, M.D., Thompson, J.V.: Pathogenesis of adverse reaction. I. Textbook of adverse reaction. Davies, D.M. (ed.). Oxford Univ. Press, 1977, 135 s.
2. Van Boxtel, C.H., Santos, B., Edwards, I.R.: 2nd Editions UMC collab. WHO, 2008, 747 s.
3. Zákon NR SR č. 140/1998 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach, § 42, odstavec 1, 1998.
4. Meyboom, R.H.B.: Good practice in the postmarketing surveillance of medicines. Pharm. World Sci., 1997, 19 (4), s. 186–190.
5. EU Smernica: Commission implementing regulation (EU). No 520/2012. Official J. of the EU. 2012, L155, 5.
6. WHO: International drug monitoring, the role of National Centers. Technical Reports Series, 1972, 498, s. 1–47.
7. Strom, B.L.: Pharmacoepidemiology. J. Wiley & Sons, Chichester, 2000, 874 s.
8. Gajdošík, J., Bruknerová, D., Kriška, M., Svorenová, A.: Poznáme dostatočne ochotu pacienta dodržiavať pokyny lekára? Prakt. Lék., 2007, 87(2), s. 103–107.
9. Gažová, A., Kolář, J., Kriška, M. a spol.: Otázka percepcie rizika liekov a compliance pacientov. Farm. Obzor, 2008, 77, s. 13–17.
10. Kuželová, M.: Ako vnímajú starší pacienti riziko liekov, ktorých výdaj nie na predpis. Lékařské Listy, 2013, 12, s. 16–17.
11. Cas pre ženy.sk
12. Chesnov, N.: The noncompliance epidemic. Why are so many patients noncompliant? Medscape, January 16, 2014: www.medscape.com/viewarticle/818850
13. Matejka, P.: Bezpečnosť liečby v rukách lekárnika. Farminews, 2014, 1, s. 2–3.
14. Coulter 2010 benchmarks is improving medication adherence. Health intelligence Network. 201 http://www.hin.com/library/PreviewMedicationAdherenceBenchmarks.pdf.
15. Kriška, M., Gajdošík, J., Dukát, A.: Poznanie príčin a formy zlyhania farmakoterapie – krok k prevencii. Monitor medicíny SLS, 2014, č. 1–2, s. 7–12.
16. Kriška, M., Kriška, J.: Hypolipidémia v reálnej praxi a v perspektíve. Via pract., 2007, 4 (10), s. 472–475.
17. Perlík, F.: Klinická farmakológia v praxi. Praha: Triton, 1999, 153 s.
18. www.bezpecnost.liekov.sk
19. Sneader, W.: Drug Discovery: The evolution of Modern Medicines. John Wiley, Chichester, 1985.
20. Ferner, R.E., Aronson, J.K.: Communicating information about drug safety. Br. Med. J., 2006, 333, s. 143–145.
21. Friedman, M.A. et al.: The safety of new approved medicines: do recent market removals mean there is a problem? JAMA, 1999, 28, s. 1728–1734.

Do redakcie došlo 10.12.2015.

Adresa pre korešpondenciu:

Prof. MUDr. M. Kriška, DrSc.

Ústav farmakológie a klinickej farmakológie LF UK,
Sasinkova 4, 811 08 Bratislava
E-mail: milan.kriska@fmed.uniba.sk

Odborné informácie

Elisabeth Holme (1947–2015) a fascinujúci príbeh aplikácie herbicídnej látky v medicínskej praxi

Metabolický svet sa rozlúčil s významnou osobnosťou, švédskou profesorkou Elisabeth Holme, ktorej celoživotný výskum bol zameraný na oblasť dedičných metabolických porúch, hlavne mitochondriových ochorení, porúch beta-oxidácie mastných kyselín, aminoacidopatií a zvlášť hepatorenálnej tyrozinémie. O význame jej prác svedčí aj ich vysoká citovanosť (viac ako 5300 citácií). Elisabeth Holme veľkou mierou prispela k aplikácii nového lieku nitisinonu 2-(2-nitro-4-trifluormetyl-benzoyl)-1,3-cyklohexandiolu (v skratke tiež NTBC) pri liečbe hepatorenálnej tyrozinémie. Znamenalo to úplný prevrat v liečbe tejto letálnej metabolickej poruchy. Hepatorenálna tyrozinémia alebo tyrozinémia I. typu patrila pred použitím nitisinonu medzi ochorenia s veľmi nepriaznivou prognózou a jedinou nádejou pre tieto deti bola transplantácia pečene. Progredujúca hepatotoxicita bola pri tyrozinémii spôsobená akumuláciou toxických metabolitov následkom enzymatickej blokády v poslednom kroku odbúravania aminokyseliny tyrozínu. Klinické použitie nitisinonu, známeho tiež ako NTBC alebo orphadin, je fascinujúcim príbehom aplikácie herbicídnej látky v modernej medicínskej praxi, na ktorom prof. E. Holme aktívne participovala.

Nitisinon bol totiž pôvodne objavený ako herbicídna látka. Bol zaradený do skupiny triketónových herbicídov, pričom mechanizmus jeho účinku spočíval v poruche odbúravania tyrozínu inhibíciou enzýmu 4-hydroxyfenylpyruvát dioxigenázy (HPPD) čo malo za následok zástavenie rastu rastlín s deštrukciou ich chlorofilu. Toxikologické štúdie tejto látky odhalili, že inhibícia enzýmu 4-HPPD

spôsobovala u pokusných zvierat hypertyrozinémiu. Účinok nitisinonu na metabolizmus tyrozínu u ľudí bol testovaný v Sahlgrenskej univerzitnej nemocnici v Göteborgu, kde Elisabeth Holme a Sven Lindstedt dospeli k záveru, že nitisinon by mohol byť efektívny v liečbe hepatorenálnej tyrozinémie. Tento ich vizionársky predpoklad sa plne potvrdil. Mimoriadny účinok nitisinonu spočíval v tom, že dokázal zablokovat tvorbu toxických metabolitov, čím u vysokého percenta detí s akútnym zlyhaním pečene hepatálne príznaky ustúpili. Prvý pacient 2-mesačný chlapec s akútnymi prejavmi hepatorenálnej tyrozinémie bol liečený nitisinonom vo februári 1991 s veľmi dobrými výsledkami. Následne sa liečba začala u ďalších štyroch detí a výsledky tejto úspešnej liečby boli publikované v Lancete (1992). Od liečby prvého pacienta s hepatorenálnou tyrozinémiou nitisinonom uplynulo viac ako 25 rokov a nitisinon je dnes nielen plne akceptovaný na liečbu tyrozinémie, ale pracuje sa aj na skriningových programoch, pretože tyrozinémia je dnes vďaka tejto novej liečbe už považovaná za liečiteľné ochorenie. V súčasnosti prebiehajú klinické štúdie s použitím nitisinonu aj pri alkaptonúrii, ďalšej poruche tyrozinového metabolizmu.

Na záver tejto spomienky len krátke konštatovanie. Dnes je na svete identifikovaných približne 1000 žijúcich pacientov s tyrozinémiou, ktorí vďaka za svoj život kreatívnym švédskym lekárom Svenovi Lindstedtovi a Elisabeth Holme.

Vladimír Bzdúch

Zo života SLS

Prof. Fedor Šimko dostal Jesseniovu cenu SLS za rok 2015

V dňoch 22.–23. októbra 2015 sa v kongresových priestoroch MZ SR v Bratislave Súčasťou XIX. kongresu Slovenskej lekárskej spoločnosti, ktorý sa konal 22.–23.10.2015 v Bratislave, bolo aj odovzdávanie významných pôct. **Jesseniovu cenu** za rok 2015 získal prof. MUDr. Fedor Šimko, CSc., FESC, za mimoriadny, medzinárodne uznávaný prínos v oblasti nových prístupov k liečbe

esenciálnej hypertenzie, za originálne experimentálne práce z oblasti terapie hypertenzného a zlyhávajúceho srdca a za vynikajúcu reprezentáciu slovenskej vedy v zahraničí. V slávnejšej prednáške laureáta Jeseniovej ceny hovoril prof. Šimko, vedec roka SR 2008, o potenciálnom význame melatonínu ako perspektívneho kardio-protektíva pri arteriovej hypertenzii a zlyhaní srdca.

K významnému oceneniu laureátovi gratulujeme!

Prezídium SLS

Zápisnice zo Spolku slovenských lekárov v Bratislave

Večer Ústavu epidemiológie LF UK

Posledný predvianočný Spolok slovenských lekárov v Bratislave sa konal 14.12.2015. Programom ho naplnil ďalší z úspešných večerov Ústavu epidemiológie LF UK v Bratislave. Večer moderovala a viedla prednostka Ústavu epidemiológie LF UK doc. MUDr. Margita Špaleková, PhD. Odznili prednášky, ktorých súhrny prinášame pre informáciu čitateľov. Veríme, že naša výzva v minulom čísle Monitoru osloví aj ďalších a informácie zo Spolku sa stanú pravidelnou súčasťou nášho časopisu.

Zapísal prof. M. Bernadič, CSc.

Slovensko a eliminácia morbil v Európe

Špaleková, M., Kotrbancová, M.
Ústav epidemiológie LFUK, Bratislava

Súhrn

Osýpky v minulosti spôsobovali epidémie so závažnými komplikáciami a úmrtiami u detí do 5 rokov veku. Prevencia morbil s možnosťou eliminácie nákazy až možnej eradikácie spočíva v dlhodobom plošnom očkovaní populácie dvoma dávkami živej vakcíny. Cieľom je vytvoriť tzv. kolektívnu imunitu dlhodobým, viac ako 95% vakcinačným pokrytím populácie na národnej, ale aj subregionálnej úrovni bez tzv. imunitných dier. Program eliminácie morbil vo WHO Euroregióne a ani v Európskej únii do roku 2015 sa nenaplnil. Na Slovensku sú morbili eliminované, bez výskytu ochorení už 15 rokov. Ak však bude klesať zaočkovanosť a narastať odmietanie očkovania, ako ukazujú administratívne kontroly v SR, ochromí sa protektívna bariéra kolektívnej imunity a môžu vzniknúť kohorty vnímavých osôb a znova vzplanúť epidémie osýpok aj u nás. Nepriaznivá situácia v zaočkovanosti je najmä v Bratislavskom kraji.

Zo záverov

Cieľ eliminácie osýpok vo WHO regióne ale aj v Európskej únii do roku 2015 sa nedosiahol, výskyt epidémií morbil súvisel najmä s nedostatkami v zaočkovanosti dvoma dávkami živej vakcíny a s nedostatočnou surveillance. V Európskej únii len 7 krajín hlásilo nulový výskyt a celkovo len 13 krajín dosiahlo elimináciu osýpok (incidencia pod 1/ milión). Slovensko je jednou z mála krajín, kde neboli už 15 rokov hlásené žiadne osýpky vďaka vysokej vakcinácii populácie a ani v prípade importácie sa morbili u nášho obyvateľstva nevyskytli. Ak však bude klesať zaočkovanosť a narastať odmietanie očkovania, ako ukazujú administratívne kontroly v SR, ochromí sa protektívna bariéra kolektívnej imunity a môžu vzniknúť kohorty vnímavých osôb a vzplanúť znova epidémie osýpok, ale aj rubeoly a parotitídy. Podľa výsledkov kontroly vakcinácie sa to týka hlavne populácie v Bratislavskom kraji.

Problematika nozokomiálnych nákaz na Slovensku

Fulová M., Špaleková M.
Ústav epidemiológie LF UK

Súhrn

Vznik nozokomiálnych nákaz (NN) a ich prevencia je vysoko aktuálny problém, ktorý si vyžaduje komplexný prístup viacerých odborníkov. Táto problematika nadobúda na aktuálnosti pre narastajúci počet invazívnych zákrokov v zdravotnej starostlivosti o pacientov ale aj nárast vnímavosti pacientov k NN z dôvodu vyššieho veku, chronických ochorení, nárastu rezistencie baktérií na antibiotiká a iných faktorov. Vývoj incidencie NN na Slovensku poukazuje na nízku hlásenosť, osobitne nízka je na chirurgických oddeleniach. V rokoch 1990 až 2014 bola priemerná incidencia NN na úrovni 0,55 % so vzostupom v r. 2014 na 0,74 %. Pri porovnaní dvoch sedemročných období v období rokov 2001 – 2014 v rokoch 2008 – 2014 okrem zvýšeného výskytu NN na oddeleniach anestéziológie a intenzívnej medicíny (OAIM), hlásia vyššiu incidenciu NN aj oddelenia hematologické, oddelenia dlhodobochorých (ODCH), geriatrické, ale aj také zdravotnícke pracoviská, ktoré doteraz výskyt NN nehlásili, napr. hospice. Prevencia NN je možná predovšetkým dodržiavaním základných princípov asepisy, bariérovej ošetrovacej techniky, vykonávaním surveillance NN v nemocniciach, edukáciou zdravotníkov a interdisciplinárnou spoluprácou.

Zo záverov

Nozokomiálne nákazy sú závažné infekcie vznikajúce v súvislosti s nedostatkami pri výkone zdravotníckej starostlivosti o pacienta. Podľa výsledkov povinného hlásenia NN je na Slovensku dlhodobý nízky výskyt NN, čo pravdepodobne v súlade s údajmi z iných krajín a na základe aktívneho sledovania v prevalenčných štúdiách nezodpovedá skutočnému výskytu. Pri rozpoznaní všetkých faktorov známych zo surveillance NN v zdravotníckom zariadení, ktoré na ich vznik vplývajú je im

možné účinne predchádzať. Prevencia NN zahŕňa dodržiavanie základného hygienického a epidemiologického režimu, vysokú úroveň dezinfekcie a sterilizácie zabezpečenú oddeleniami centrálnej sterilizácie, dodržiavaním zásad bariérovej ošetrovacej techniky, zavedením štandardných postupov (guidelines) a edukáciou personálu.

Vedomosti a postoje študentov medicíny k povinnému očkovaniu

Erika Macháčová, Jana Jareková, Vanda Výrosteková, Jana Perželová
Ústav epidemiológie LF UK v Bratislave

Súhrn

Na Slovensku sa začalo pravidelné povinné očkovanie vykonávať od päťdesiatych rokov minulého storočia. Vďaka tomu je u nás veľmi priaznivá epidemiologická situácia očkovaním preventabilných nákaz. V súčasnosti, pod vplyvom stále väčšej antivakcinačnej kampane, ktorá dostáva priestor v médiách a na internete, narastá nedocenenie významu očkovania zo strany laickej verejnosti a jeho odmietanie. Preto sú veľmi dôležité vedomosti a postoje poslucháčov medicíny k očkovaniu ako budúcich lekárov prvého kontaktu, ktorí musia vysvetľovať a presadzovať očkovanie ako efektívne celospoločenské opatrenie v prevencii infekčných ochorení. Odpovede na vedomostné a postojeové otázky boli získavané anonymnou dotazníkovou metódou od poslucháčov 2. a 5. ročníka všeobecného smeru medicíny. Zaznamenali sme významné rozdiely a jasný posun v úrovni vedomostí medzi študentmi porovnávaných ročníkov, pravdepodobne spôsobené tým, že druháci čerpali vedomosti prevažne z internetu, piatáci najmä už zo štúdií na lekárskej fakulte. Možno teda konštatovať, že medicci počas štúdií pochopili dôležitosť povinného pravidelného očkovania detí v prevencii niektorých nákaz.

Zo záverov

Na základe výsledkov našej ankety a porovnaním odpovedí poslucháčov v oboch ročníkoch, vidíme jasný posun vo vedomostiach, ale aj postojoch medikov. Môžeme konštatovať, že medicci správne chápu význam očkovania v prevencii niektorých nákaz. Ich dobrá úroveň vedomostí a pozitívny postoj k vakcinácii môžu byť zárukou dobrej kontroly nákaz preventabilných očkovaním aj v budúcnosti.

Do redakcie došlo 21.12.2015.

Zo života SLS

Informácia o priebehu a výsledkoch Volebného zjazdu delegátov Slovenskej lekárskej spoločnosti, ktorý sa konal 11.2.2016 v Bratislave

V rámci príprav volebného zjazdu Prezídium SLS navrhlo v zmysle Stanov SLS volebnú komisiu (prof. PhDr. I. Gulášová, PhD., R. Knezovic, PhD., MUDr. P. Jackuliak, PhD.) a poverilo ich prípravou volieb.

Odborné spoločnosti SLS (99), Spolky lekárov SLS (43) a spolky farmaceutov (5) SLS mali právo delegovať jedného delegáta s hlasom rozhodujúcim. Z celkového počtu 147 možných delegátov sa na volebnom zjazde zúčastnilo 48 delegátov. Vzhľadom na to, že volebný zjazd nebol uznášaniaschopný, postupovalo sa v zmysle čl. IX., odsek 4 Stanov SLS. Náhradný volebný zjazd (ďalej len „volebný zjazd“) sa uskutočnil o 30 min. neskôr v ten istý deň s tým istým programom.

Delegáti volebného zjazdu zvolili:

Volebnú komisiu v zložení:

prof. PhDr. Ivica Gulášová, PhD.
PhDr. Renáta Knezovic, PhD.
MUDr. Peter Jackuliak, PhD.,
MUDr. Ľubomíra Izáková, PhD.
prof. MUDr. Július Mazuch, DrSc.

Mandátovú komisiu v zložení:

doc. MUDr. Igor Batora, CSc.
MUDr. Jarmila Platová
MUDr. Karin Gmitterová, PhD.

Predseda mandátovej komisie vyhlásil náhradný volebný zjazd v zmysle čl. IX., odsek 4 Stanov SLS za uznášaniaschopný.

V tajných voľbách delegáti zjazdu zvolili **15 členné Prezídium SLS a 3 člennú Dozornú radu SLS** v nasledovnom zložení, v poradí podľa najvyššieho počtu získaných hlasov:

Prezídium SLS

1. prof. MUDr. Marián Bernadič, CSc.	34
2. prof. MUDr. Jozef Glasa, CSc., PhD.	30
3. Dr.h.c. prof. MUDr. Ján Breza, DrSc.	29
4. prof. MUDr. Peter Pružinec, CSc.	24
5. prof. MUDr. Juraj Payer, PhD., MPH, FRCP	23
6. prof. MUDr. Riečanský, DrSc.	20
7. prof. MUDr. Pavol Jarčuška, PhD.	19
8. MUDr. Irina Šebová, PhD.	19
9. prof. MUDr. Jozef Rovenský, DrSc., FRCP	18
10. prof. MUDr. Ján Danko, PhD.	18

11. prof. MUDr. Mária Šimaljaková, PhD.	18
12. prof. MUDr. Peter Krištúfek, CSc.	17
13. doc. MUDr. Miloš Jaseňák, PhD., MBA, MHA	17
14. MUDr. Miroslav Borovský, CSc.	16
15. prof. MUDr. Zuzana Gdovinová, CSc.	16

Náhradníci Prezídia SLS

V poradí ďalší 3 členovia Prezídia SLS, ktorí sa umiestnili na 16.-18. mieste podľa počtu hlasov, boli zvolení za náhradníkov Prezídia SLS:

16. prof. MUDr. Ivica Lazúrová, DrSc., FRCP	15
17. doc. MUDr. Slavomíra Filipová, CSc., FESC	14
18. prof. MUDr. Peter Turčáni, CSc., Bratislava	13

Dozorná rada SLS

1. MUDr. Jozef Babala, PhD.	28
2. doc. MUDr. Mária Štefkovičová, PhD., MPH	19
3. doc. MUDr. Ivan Bartošovič, PhD.	14

Ďalší kandidát do Dozornej rady SLS, ktorý sa umiestnil v poradí na štvrtom mieste je náhradným členom Dozornej rady SLS:

4. MUDr. Marián Oltman, PhD.	12

Pred ukončením Náhradného volebného zjazdu SLS po vyhlásení výsledkov prof. J. Breza ocenil prácu doterajšieho prezidenta prof. P. Krištúfka, ktorý vykonával túto funkciu tri volebné obdobia a navrhol, aby sa **prof. MUDr. Peter Krištúfek, PhD., stal čestným prezidentom SLS**. Plénum jednomyselne vyjadrilo podporu tomuto návrhu.

Volba prezidenta SLS, viceprezidentov Prezídia SLS a vedeckého sekretára Prezídia SLS

Novozvolené Prezídium SLS v tajných voľbách zvolilo:

za prezidenta SLS:

Dr.h.c. prof. MUDr. Ján Breza, DrSc.

za vedeckého sekretára:

prof. MUDr. Mariána Bernadiča, CSc.

za I. viceprezidenta:

prof. MUDr. Juraj Payer, PhD., MPH, FRCP

za II. viceprezidenta:

prof. MUDr. Ján Danko, PhD.

Na svojom prvom zasadnutí dňa 22. 03. 2016 z podnetu novozvoleného prezidenta sa uskutočnila voľba ďalšieho viceprezidenta, kde budú všetkým viceprezidentom vymedzené kompetencie.

Dozorná rada SLS na svojom prvom zasadnutí zvolí spomedzi seba tajným hlasovaním svojho predsedu.

Delegáti zjazdu

- jednomyselne **schválili** správy o činnosti Prezídia SLS, správu o činnosti Sekretariátu SLS a hospodárení SLS, správu Dozornej rady SLS a navrhované opatrenia,
- jednomyselne **odsúhlasili**, aby prof. MUDr. Petrovi Krištúfkovi, CSc., v súlade so štatútom pôct a cien bola udelená pocta „Čestný prezident SLS“,

- **zobrali** na vedomie zmeny v organizačnej štruktúre organizačných zložiek SLS, tak ako boli formulované v návrhu uznesení zjazdu a

- **uložili**

• **Organizačným zložkám SLS**, aby zabezpečili včas registráciu odborných vzdelávacích podujatí na Sekretariáte SLS, ktorých sú organizátorom alebo spoluorganizátorom, odborným garantom a to v súlade s metodickými usmerneniami SLS.

• **Organizátorom vzdelávacích odborných podujatí SLS**, aby sa pri ich zabezpečovaní a realizácii Metodickým pokynom a usmerneniami SLS.

• **Voleným funkcionárom SLS**, aby pri výkone svojej funkcie striktnie dodržiavali všeobecné záväzne platné právne predpisy, Stanovy a vnútorné predpisy SLS, zásady hospodárnosti a aby zabezpečovali služby, z ktorých vyplývajú ekonomicko-právne následky **len v rozsahu daných kompetencií**.

• **Výborom organizačných zložiek SLS**, aby naďalej vykonávali nábor nových členov, motivovali svojich členov pre činnosť, venovali zvýšenú pozornosť pripomienkovému konaniu k legislatívnym návrhom MZ SR, **dôsledne** dodržiavali Stanovy SLS, ich vykonávacie predpisy, vnútorné smernice, metodické usmernenia a pokyny, najmä pri spolupráci a poskytovaní odbornej garancie iným právnym subjektom, pri ochrane osobných údajov v súvislosti s využívaním databáz svojich členov, pri použí-

vaní názvu a loga SLS a jej organizačných zložiek (sekcii), ďalej, aby včas zasielali na Sekretariát SLS zápisnice zo zasadnutí výborov, výsledky volieb, programy, pozvánky a iné vydávané informačné materiály.

- **Všetkým členom SLS**, aby v termíne splatnosti uhradili členské príspevky, aktívne sa zapájali do činnosti príslušnej organizačnej zložky, včas oznamovali Sekretariátu SLS zmeny osobných údajov (*mena, adresy bydliska a pracoviska, kontaktných údajov, vedeckých hodnôt a pod.*).
- **Dozorným radám organizačných zložiek SLS**, aby predkladali Dozornej rade SLS ročné správy o výsledku svojich kontrol a navrhovaných opatreniach, venovali zvýšenú pozornosť hospodáreniu organizačných zložiek, podaným podnetom a sťažnostiam od svojich členov a priebežne kontrolovali uznesenia výborov uvedených v zápisnici z ich zasadnutí.
- **Sekretariátu SLS** vykonať inventarizáciu majetku, záväzkov a rozdielu majetku záväzkov SLS a jej organizačných zložiek.
- **Prezidiu SLS a Dozornej rade SLS aktualizáciu Stanov SLS** a následne aj vykonávacích predpisov, Metodického pokynu k zdaňovaniu príjmov, Príspevkový poriadok pre kolektívnych a pridružených členov SLS a to tak, aby výška členských príspevkov bola jednotná.

Za volebnú komisiu:

prof. PhDr. Ivica Gulášová, PhD.
MUDr. Peter Jackuliak, PhD.
prof. MUDr. Július Mazuch, DrSc.
PhDr. Renáta Knezovič, PhD.
MUDr. Ľubomíra Izáková, PhD.

Za mandátovú komisiu

doc. MUDr. Igor Batora, CSs.
MUDr. Karin Gmitterová, PhD.
MUDr. Jarmila Platová

Zapísala:

JUDr. Mária Mistríková

Overovateľ:

PhDr. Želmíra Mácová, MPH

Dr.h.c. prof. MUDr. Ján Breza, DrSc.
novozvolený prezident SLS

DEKLARÁCIA

Slovenskej lekárskej komory a Slovenskej lekárskej spoločnosti pri príležitosti konania konferencie „Spoločne, odborne a transparentne za ozdravenie slovenského zdravotníctva – začatie dialógu o budúcnosti slovenského zdravotníctva“

Bratislava, 16. februára 2016

Slovenská lekárska komora a Slovenská lekárska spoločnosť vzhľadom na svoje spoločné poslanie a zodpovednosť pred odbornou verejnosťou i pred občanmi Slovenskej republiky deklarujú, že majú úprimný záujem na skvalitnení slovenského zdravotníctva na všetkých jeho stupňoch pôsobenia.

Uvedomujeme si, že zdravie občanov je najväčším bohatstvom a primárnou hodnotou pre každého občana aj celú našu spoločnosť. Právo na ochranu zdravia a zdravotnú starostlivosť je základným ústavným právom občanov a preto je ich zabezpečenie prvoradým verejným záujmom spoločnosti i širokej zdravotníckej obce. Zdravie má aj silnú ekonomickú hodnotu. Základným princípom pri ochrane zdravia a poskytovaní dostupnej, kvalitnej a efektívnej zdravotnej starostlivosti musí byť rovnosť, solidarita a transparentnosť.

Naším spoločným cieľom je spokojný pacient aj zdravotník. To predpokladá nastoliť otvorenú a systematickú komunikáciu orgánov štátnej moci a správy s odbornou verejnosťou. Všetky zásadné zmeny systému poskytovania zdravotnej starostlivosti musia byť prijímané za účasti a konsenzom týchto strán.

Slovenská lekárska komora a Slovenská lekárska spoločnosť majú odbornú kapacitu a skúsenosti, ktoré môžu pomôcť pri vytváraní novej kultúry zdravotnej politiky a nadstraníckosti jej riadenia pri presadzovaní vytýčených priorit. Treba prinavrátiť stratenú dôveru do vzťahu lekár - pacient a tak spoločne, odborne a transparentne pristúpiť k ozdraveniu slovenského zdravotníctva.

Žiadame preto zástupcov politických strán, ktoré sa budú podieľať na zostavení vlády na roky 2016 až 2020, aby umožnili zástupcom Slovenskej lekárskej komory a Slovenskej lekárskej spoločnosti spolu so

širokou zdravotníckou obcou a patientskymi organizáciami, ktorú v našej vlasti osobitne predstavujú stavovské, vedecko-odborné, zdravotnícko-odborové a patientske organizácie, aktívne sa podieľať na tvorbe nového Programového vyhlásenia Vlády SR na roky 2016 - 2020 v oblasti zdravotníctva.

Tieto sa musia stať víťaným a rešpektovaným odborným partnerom a subjektom koncepčných rokovaní. Musí byť garantovaná efektívnosť, spravodlivosť a transparentnosť systému financovania zdravotníctva a prijatý mechanizmus spoluúčasti zdravotníkov na riadení a kontrole vecí verejných.

Žiadame dôsledné odpolitizovanie zdravotníctva na všetkých stupňoch riadenia. Riadiaci pracovníci musia pre výkon funkcie spĺňať predovšetkým kritériá odbornosti a nezávislosti a musia spĺňať morálne a etické predpoklady pre výkon zverenej funkcie a mať podporu zdravotníckej obce.

Na napĺňanie uvedených závažných úloh a priorit Slovenská lekárska komora a Slovenská lekárska spoločnosť plánujú vytvoriť nezávislú vedecko-odbornú a etickú platformu, ktorá v spolupráci so širokou zdravotníckou obcou a v dialógu so zástupcami a organizáciami pacientov bude mať za cieľ napomôcť pri vytváraní novej kultúry štátnej zdravotnej politiky na Slovensku – v záujme našich pacientov a všetkých občanov.

V Bratislave 16. februára 2016

MUDr. Marián Kollár

Prezident Slovenskej lekárskej komory

Dr.h.c. prof. MUDr. Ján Breza, DrSc.

Prezident Slovenskej lekárskej spoločnosti

Zo života SLS

Piate slávnostné uvedenie osobností do Dvorany slávy slovenskej medicíny

8. decembra 2015 opäť raz ožil „Dom zdravotníkov“ – budova sídla Slovenskej lekárskej spoločnosti v Bratislave slávnostnou atmosférou uvedenia osobností slovenskej medicíny do Dvorany slávy. Všetkých privítal prezident SLS prof. Peter Krištúfek, ktorý v príhovore pripomenul medzníky vzniku projektu „Dvorana slávy slovenskej medicíny“ a pripomenul osobnosti, ktoré dvoranu zdobia. Čestné predsedníctvo tohto slávnostného aktu tvorili spolu s prezidentom SLS, viceprezident SLS prof. J. Breza, vedecký sekretár SLS prof. M. Bernadič, ktorý moderoval podujatie a riaditeľka sekretariátu dr. Ž. Mácová.

Atmosféru podujatia ozvláštnili svojim hudobným vystúpením žiaci Základnej umeleckej školy Miloša Ruppeldta v Bratislave, ktorí pod vedením svojich pedagógov predniesli Hebrejskú pieseň (J. Maret) a skladbu B. Dobrodinského Jede, jede poštový panáček (Rebecca Blanarovičová, husle, pedagóg: Daniela Bogaczová), Vianočné koledy: Nesiem vám noviny, Do hory, do lesa (Rea Magová a Klára Magová, duo zobcových flaut, pedagóg: Mgr. art. Eva Uličná), G. Dufay: Par le regard de vos beaux yeux a D. Ortiz: Recercada (Judita Lambert a Zuzana Lambert, husle duo, pedagóg: Mgr. Darina Maršovská).

Osobnosti uvádzali do Dvorany slávy slovenskej medicíny prof. M. Bernadič a prof. J. Breza.

Prof. MUDr. Gustáv Čatár, DrSc.

(* 4. 7. 1927)

Prof. Gustáv Čatár sa narodil 4.7.1927 v Gaboltove. Štúdium na Lekárskej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave ukončil roku 1952. Už ako medik viedol praktické cvičenia z biológie.

Po promócii sa venoval lekárskej parazitológii ako odborný asistent na Ústave biológie LF UK v Bratislave. Začiatkom päťdesiatich rokov vzniklo výskumné laboratórium parazitológie LF UK, ktoré od začiatku viedol a rozvíjal. Svojou angažovanosťou v lekárskej a klinickej parazitológii dosiahol významné úspechy, ktoré vyústili do založenia Parazitologického ústavu LF UK (1968), jediného na lekárskech fakultách v ČSR. Bol nielen jeho zakladateľom, ale aj prvým riaditeľom. Roku 1975 založil Oddelenie klinickej parazitológie LF UK a DNSP ÚNZ v Bratislave. Kandidátsku dizertačnú prácu na tému „Niektoré problémy

toxoplazmózy z hľadiska pomerov na Slovensku“ obhájil r. 1962. Vo veku 42 rokov sa stal riadnym univerzitným profesorom. Za dosiahnuté vedecké výsledky výskumu dostal Národnú cenu SSR (1974). Členom korešpondentom SAV sa stal roku 1977 a roku 1987 aj ČSAV. Je čestným členom Česko-Slovenskej a Slovenskej parazitologickej spoločnosti a Česko-Slovenskej biologickej spoločnosti.

Prof. Čatár je prvý vedecko-pedagogicky kvalifikovaný slovenský lekár z vedného odboru lekárska parazitológia. Venoval sa štúdiu nielen protozoárných nákaz – toxoplazmóza, urogenitálna trichomoniáza, pneumocystóza a giardióza, ale aj skupine helmintóz a nákaz s charakterom prírodnej ohniskovosti. Otázky lekárskej parazitológie riešil v úzkej spolupráci s klinickými pracovníkmi.

Z akademických funkcií na Univerzite Komenského treba uviesť funkciu prorektora UK, dekana a prodekana LF UK v Bratislave. Od roku 2005 je emeritný profesor LF UK. Bol predsedom a členom komisií v rámci vysokých škôl, zdravotníctva, SAV, ČSAV, vedeckých rád, členom a predsedom organizácií, redakčných rád vedeckých aj popularizačných časopisov.

Prof. Čatár založil vedeckú školu v oblasti lekárskej parazitológie a ním vedené pracovisko sa stalo metodickým centrom. Vychoval dvoch profesorov, šiestich docentov a vyše dve desiatky kandidátov vied. Veľmi aktívna bola jeho prednášková a publikačná činnosť. Výsledky vedecko-výskumnej práce uverejnil v takmer 330 prácach vo vedecko-odborných časopisoch, zborníkoch doma a v zahraničí, 11 knižných monografiách a 11 učebniciach. Na vedeckých podujatiach a kongresoch doma aj v zahraničí predniesol takmer 270 vedecko-odborných prednášok.

Vedecké poznatky a skúsenosti získaval prof. Čatár na viacerých študijných pobytoch v zahraničí, osobitne v Indonézii, kde pôsobil jeden rok. Tam si osvojil tropickú parazitológiu v celej šírke teoreticky aj prakticky. Bol veľmi aktívny na medzinárodných kongresoch ako uznávaný humánny parazitológ a biológ. Organizoval Dni československej a slovenskej parazitologickej spoločnosti.

Ako pedagóg si získal vážnosť a obľubu pre svoj citlivý a spravodlivý prístup ku študentom. Má zmysel pre plnenie povinností a pre zodpovednosť. Je prísny a náročný predovšetkým na seba. Napriek tomu je priateľskej a optimistickej povahy, má zmysel pre humor. Ide o osobnosť na ktorú sa možno spoľahnúť.

Prof. Čatár sa za svoju úspešnú pedagogicko-výchovnú, vedecko-výskumnú, organizačnú,

liečebno-preventívnu a ostatnú činnosť dostal mnohé uznania, ocenenia a vyznamenania.

Prof. MUDr. Michal Horňák, DrSc.

(*16. 11. 1929)

Profesor Horňák sa narodil 16.11.1929 v Bratislave. Stredoškolské štúdium absolvoval v Novom Meste nad Váhom (maturoval r. 1948). Na Lekárskej fakulte Slovenskej Univerzity v Bratislave promoval r. 1953.

Po promócii (1954–1964) pracoval ako sekundárny lekár – urológ v Trenčíne. V Trenčíne získal atestáciu I. stupňa z odboru chirurgia (1957) a z odboru urológie (1961). Od roku 1964 doteraz pracuje na Urologickej klinike v UN Bratislava v Nemocnici akar. L. Dédera. Kandidátsku dizertačnú prácu na tému „Vyhodnotenie diagnostických metód v rozpoznávaní epitelových nádorov močového mechúra“ obhájil r. 1970. Habilitoval sa prácou „Chirurgická liečba zúženín mužskej močovej rúry“ a r. 1979 bol vymenovaný za docenta pre odbor urológie. R. 1989 obhájil doktorskú dizertačnú prácu „Moderný prístup k diagnostike, liečbe a prevencii germinatívnych nádorov testis“ (DrSc.). Za univerzitného profesora pre odbor urológie bol vymenovaný r. 1991 na LF UK v Bratislave.

Prof. Horňák je členom Slovenskej lekárskej spoločnosti (1954), European Association of Urology (1976), čestným členom Československej urologickej spoločnosti (1989) a Českej urologickej spoločnosti, členom korešpondentom Deutsche Gesellschaft für Urologie E.V. (1996), čestným členom Bulharskej lekárskej spoločnosti (1996) a čestným členom Slovenskej onkologickej spoločnosti (1999). Absolvoval dlhšie študijné pobyty v Institute of Urology v Londýne (1969 a 1972) a na urologickej klinike v Linköpingu (1982). Publikoval 310 prác, z toho 50 v zahraničných časopisoch. Je autorom a spoluautorom 23 monografií.

Do popredia vedeckého záujmu urologickej kliniky postavil pri jej vzniku prof. MUDr. V. Zvara, DrSc., aj problematiku urologickej onkológie a poveril touto úlohou vtedy odborného asistenta MUDr. M. Horňáka. Prvé výsledky sa dostavili pri liečbe testikulárných nádorov. Na ich príklade vidieť, ako spolupráca viacerých medicínskych odborov a koncentráciou pacientov sa možno v úrovni diagnostiky a liečby vyrovnáť zahraničným pracoviskám a prispieť k zníženiu mortality. Nádory močového mechúra a karcinóm prostaty predstavovali ďalší predmet dlhoročného záujmu prof. Horňáka. Z neoplogických ochorení sa venoval riešeniu zúženín mužskej močovej rúry lalokovými plastikami a technike vonkajšej inkontinencie derivácie moču. Z endoskopických operácií si v zahraničí osvojil techniku transuretrálnej resekcii benígnej prostatickej hyperplázie, zaviedol ju na urologickej klinike ako rutinný postup a dal podnet

na jej rozšírenie na ostatných pracoviskách.

Zastával funkciu vedeckého sekretára a neskôr predsedu Československej a Slovenskej urologickej spoločnosti a bol hlavným odborníkom MZ SR pre odbor urológie.

Za svoju dlhoročnú úspešnú odbornú, pedagogickú a vedeckovýskumnú prácu dostal viaceré ocenení doma i v zahraničí: medzi ne patrí aj medaila akad. L. Dére, ktorú mu r. 1999 udelil minister zdravotníctva Slovenskej republiky. R. 2004 rektor Univerzity Komenského mu udelil čestný titul profesor emeritus. Česká urologická spoločnosť mu r. 2014 udelila Medailu prof. Hradca, ktorá je najvyšším vyznamenaním Českej urologickej spoločnosti.

Prof. Dr.h.c. MUDr. Branislav Lichardus, DrSc.

(*1. 12. 1930)

Profesor Lichardus sa narodil 1.12.1930 v Palúdzke. Lekársku fakultu UK ukončil s vyznamenaním (1956). V období rokov 1957-1994 bol vedeckým pracovníkom na Ústave experimentálnej endokrinológie SAV. Atestoval z internej medicíny. Úspešne absolvoval ročný študijný pobyt na Dept. of Physiology, Univ. of Alberta (Edmonton). Hodnosť doktora vied (DrSc.) získal roku 1979. Politicky sa neangažoval. Roku 1988 bol zvolený za člena korešpondenta SAV.

Profesor Lichardus sa vypracoval na medzinárodne uznávaného odborníka vo fyziológii a patofyziológii so zameraním na endokrinológiu a nefrológiu. Je spoluzakladateľom originálneho výskumného smeru – nátriuretické hormóny. Získal biologické dôkazy existencie nátriuretického hormónu, inhibítora sodíkovej pumpy, čo neskôr viedlo aj k objavu átriálnych nátriuretických peptidov, endogénnych - digitálistu podobných - látok a zásadným spôsobom prispelo k objasňovaniu možného patomechanizmu esenciálnej hypertenzie. Roku 1969 usporiadal o nátriuretickom hormóne prvé medzinárodné sympóziu v Smoleniciach. V súčasnosti sa v USA zostavuje monografia o nátriuretických hormónoch, do ktorej bol prizvaný napísať úvodnú kapitolu o prvých krokoch k ich objavu.

V spolupráci s Ústavom organické chémie a biochémie ČSAV a s II. detskou klinikou LF UK sa úspešne zapojil do aplikovaného výskumu účinkov syntetického analógu vazopresínu – DDAVP – v diagnostike a liečbe polyurických a polydipsických stavov, diabetes insipidus centralis a renalis a enuresis nocturna. Za tieto práce získal Štátnu cenu (1981). Dokladom medzinárodného uznania vedeckých prínosov prof. Lichardusa boli aj pozvania prednášať na Medzinárodných nefrologických, endokrinologických a fyziologických kongresoch a na mnohých univerzitách v zahraničí. Je autorom

a spoluautorom viacerých monografií, učebníc endokrinológie, v zahraničí vydaných zborníkov, publikácií v najvyššie impaktovaných vedeckých časopisoch vrátane Nature a Science. Jeho autorské a spoluautorské príspevky boli citované vyše tisíckrát. Bol školiteľom dvoch profesorov – doktorov vied a 9 doktorandov. Pedagogicky pôsobil na Inštitúte pre ďalšie vzdelávanie lekárov, na Prírodovedeckej fakulte UK a na Trnavskej univerzite.

V rámci svojej vedecko-organizačnej práce bol zakladajúcim predsedom Grantovej agentúry SAV a Ministerstva školstva SR (dnešná VEGA a KEGA). Stal sa predsedom SAV v období boja o zachovanie SAV (1992 – 1995). Bol prvým demokraticky zvoleným predsedom Slovenskej lekárskej spoločnosti a 19 rokov pôsobil vo funkcii predsedu striedavo Slovenskej a Československej endokrinologickej spoločnosti. Bol tiež prvým vedeckým sekretárom Slovenskej nefrologickej spoločnosti. V súčasnosti je čestným predsedom Slovenskej endokrinologickej spoločnosti SLS.

V rokoch 1994-1998 bol prvým veľvyslancom SR v USA a úspešne prispel k budovaniu diplomatických, bezpečnostných, ekonomických a kultúrnych vzťahov Slovenska a USA. Po návrate z diplomatickej misie bol zakladajúcim predsedom Učenej spoločnosti SAV, spoluzakladateľom a 13 rokov rektorom prvej súkromnej vysokej školy na Slovensku – Vysokej školy manažmentu – City University Programs v Trenčíne a v Bratislave. City University of Seattle mu za túto činnosť udelilo titul Doctor honoris causa a Ministerstvo školstva SR Veľkú medailu sv. Gorazda. Ocenený bol aj ďalšími najvyššími vyznamenaniami vlády SR, SAV, ČSAV a SLS. Je čestným členom Českej, Maďarskej, Nemeckej (NDR) a Poľskej endokrinologickej spoločnosti a Maďarskej patofyziologickej spoločnosti. Od študentských čias sprevádza Branislava Lichardusa manželka MUDr. Eva Kellerová, DrSc., ktorá sa aktívne podieľala na dosiahnutých mílnikoch spoločnej cesty.

Prof. MUDr. Miroslav Mydlík, DrSc.

(*21. 7. 1932)

Profesor Mydlík sa narodil 21.7.1932 v Košiciach. Po maturite na I. štátnom gymnáziu v Košiciach pokračoval v štúdiu na Lekárskej fakulte Karlovej univerzity v Prahe, kde promoval r. 1957. Po promácii začal

pracovať vo Fakultnej nemocnici KÚNZ v Košiciach, dva roky na Oddelení pre choroby infekčné a od r. 1959 až do odchodu do dôchodku 2003, na IV. internej klinike FN. L. Pasteura. Jeho hlavným odborným zameraním sa stalo vnútorné lekárstvo a nefrológia, ktorej sa venoval celý svoj aktívny život. Po úspešných atestáciách a získaní vedeckých hodností CSc. a DrSc. na LF UK v Prahe (1984) bol habilitovaný

za docenta vnútorného lekárstva (1990). Roku 1992 bol vymenovaný za univerzitného profesora pre vnútorné lekárstvo.

Medzi najvýznamnejšie zásluhy profesora Mydlíka patrí to, že je jedným zo zakladateľov Nefrologickej sekcie Slovenskej internistickej spoločnosti; zakladateľ dialyzačného strediska na I. teraz IV. internej klinike UN L. Pasteura (1966), v období 1966-2003 zaviedol všetky druhy liečby nahrádzajúce funkcie obličiek; r. 1977 uskutočnil prvú hemoperfúziu cez aktívne uhlie – prvú v Československu; na jeho podnet bola r. 1997 založená prvá Nefrologická klinika LF UPJŠ a FN L. Pasteura.

Počas svojho aktívneho života pôsobil ako odborný asistent na LF UPJŠ, ako ordinár a vedúci dialyzačného strediska na I. resp. IV. internej klinike, ako prednosta IV. internej kliniky (1992-1997) a Nefrologickej kliniky (1997-2003). Zastával funkciu prorektora UPJŠ pre medzinárodné vzťahy (2004-2007), funkciu hlavného odborníka Ministerstva zdravotníctva SR pre nefrológiu (1994-2007) a bol vedúcim Subkatedry nefrológie a dialýzy SPAM v Bratislave (1991-2003). Okrem toho bol predsedom Spolku lekárov v Košiciach (1990-2002), počas ktorého zorganizoval 12 Východoslovenských lekárskeho dní v Novom Smokovci vo Vysokých Tatrách. Od r. 2004 organizoval každoročne memoriál profesora MUDr. Františka Póra (spolu 22-krát) a od r. 2005 vedecké pracovné schôdze pre všeobecných lekárov v Ruskove, okr. Košice-okolie (spolu 21-krát).

Profesor Mydlík má bohatú prednáškovú činnosť (775) a počet publikácií je viac ako 400 v domácich a zahraničných odborných časopisoch. Je spoluautorom prvej slovenskej monografie z nefrológie (Džurík R., Šašinka M., Mydlík M., Kovács L. et al.: Nefrológia. 2004, 877 s.) a editorom diela M. Mydlík, J. Vajó: História Univerzitnej nemocnice Louisa Pasteura v Košiciach. 2013, 470 s. R. 2004 mu bol udelený čestný titul „emeritný profesor“ UPJŠ v Košiciach. Je čestným členom Slovenskej a Českej lekárskej spoločnosti a čestným členom Slovenskej, Českej a Poľskej nefrologickej spoločnosti a Slovenskej internistickej spoločnosti.

Je nositeľom mnohých vyznamenaní, napr. Medaila americkej organizácie „National Kidney Foundation“ (1994); Medaila „Sigillo Magno“ Univerzity v Bologni, „Zlatá oblička“ Slovenskej nefrologickej spoločnosti (2002); Čestná cena akad. T.R. Niederlanda SLS (2009); Zlatá medaila LF UPJŠ v Košiciach (2008); Cena za celoživotný prínos pre lekárske a biologické vedy udelená radou Literárneho fondu SR (2014).

V súčasnej dobe pracuje ako ambulantný internista-nefrológ na IV. internej klinike UN L. Pasteura a ako vedecký pracovník na Ústave experimentálnej medicíny LF UPJŠ; prednáša slovenským aj zahraničným medicom. Okrem toho je členom viacerých redakčných rád odborných časopisov (3 zahraničné, 1 domáci); je členom výboru Medzinárodnej spoločnosti pre históriu nefrológie.

Počas aktívneho života profesor Mydlík zorganizoval 10 medzinárodných nefrologických sympózií, veľký počet nefrologických kongresov a konferencií, väčšinou s medzinárodnou účasťou. Bol iniciátorom udelenia čestného titulu „Doctor Honoris Causa“ Univerzity P.J. Šafárika siedmim významným zahraničným nefrológom.

R. 2001 inicioval a realizoval pamätník významnému spisovateľovi Franzovi Kafkovi v Tatranských Matliaroch a zorganizoval 8 medzinárodných medicínsko-literárnych sympózií v Tatranskej Lomnici, ktoré boli venované tomuto spisovateľovi.

Prof. MUDr. Adriena Sakalová, DrSc.

(*21.9.1930)

Profesorka Sakalová sa narodila 21.9.1930 v rodine obvodného lekára. Jej brat bol detským neurológom, manžel urológom. Rodinné zázemie, kresťanská viera v základné mravné hodnoty, láska

k človeku a snaha pomáhať chorým, ju v mladosti formovali a prirodzene priviedli k výberu lekárskeho povolania.

Vysokoškolské štúdium na Lekárskej fakulte UK v Bratislave ukončila roku 1955. Po skončení štúdia začala pracovať v Krajskej nemocnici v Banskej Bystrici. V období 1964-1968, po absolvovaní atestácií z vnútorného lekárstva a z hematológie, pôsobila vo funkcii vedúcej oddelenia v bývalej NDR, v nemocniciach vo Forst-Laussitz (okres Cottbus), neskôr vo východnom Berlíne v mestskej nemocnici Friedrichshofe a na Klinike hematológie nemocnice Charité Humboldtovej univerzity. Po návrate na Slovensko zastávala funkciu ordinára Kliniky hematológie a transfúziológie Fakultnej nemocnice LF UK v Bratislave. Od roku 1970 pracovala na Slovenskej zdravotníckej univerzite, najprv ako asistentka a v období 1989-2003 ako prednostka Kliniky a vedúca Katedry hematológie a transfúziológie. Neskôr ako konzultant a vedecko-pedagogický pracovník. Od roku 2013 je emeritnou profesorkou Slovenskej zdravotníckej univerzity a pracuje ako konzultant.

Profesijná odborná, vedecká a pedagogická činnosť prof. Sakalovej je veľmi rozsiahla. Popri svojej celoživotnej práci pri lôžku pacienta si našla priestor na širokú klinickú, laboratórnu a liečebnú výskumnú činnosť. Venovala sa najmä problematike komplexnej diagnostiky a liečby pacientov s mnohopočetným myelómom, s malígnymi gamapatiami a ich variantmi. Dosiahla vynikajúce výsledky s pozitívnymi ohlasmi odbornej verejnosti a uznaním nielen u nás, ale aj v zahraničí. Ďalšou oblasťou jej vedecko-výskumnej činnosti s účasťou v medzinárodných výskumných projektoch

bol výskum vrodených erytrocytových enzympatií s dôkazom prvých rodín s deficitom pyruvátkinázy, G6PD a glukóza-fosfátizoméry, ako príčiny vrodenej hemolytickej anémie na Slovensku.

Vlastné klinické skúsenosti boli zdrojom početných publikácií a prednášok na domácich a zahraničných odborných vedeckých podujatiach. Je autorka a spoluautorka 4 zahraničných monografií (v dvoch ako prvý autor), 13 domácich monografií (v piatich ako prvý autor), viac ako 450 publikácií v domácich odborných časopisoch a 253 v zahraničných. Predniesla viac ako sto prednášok, dosiahla 696 domácich a 326 zahraničných citácií.

Okrem rozsiahlej medicínskej, vedeckej a pedagogickej činnosti prof. Sakalová viac ako dvadsať rokov úspešne vykonávala funkciu vedeckej sekretárky Slovenskej hematologickej a transfúziologickej spoločnosti SLS, bola členkou a vedeckou sekretárkou Federálneho výboru Československej hematologickej spoločnosti JEP a členkou výboru 5 medzinárodných odborných spoločností. Významnou mierou prispela k zachovaniu celistvosti odboru hematológie a transfúziológie.

Jej práca bola ocenená na rôznych fórach, rôznymi inštitúciami. Získala viaceré ceny a pocty SLS, vrátane najvyšších: Zlatú medailu SLS „Propter Merita“ (1990), Medailu 150. výročia založenia Spoločnosti lekársko-slovanskej (2000), Čestnú plaketu T.R. Niederlanda (2005), Čestnú cenu T.R. Niederlanda (2011) a čestné členstvo - Slovenskej hematologickej a transfúziologickej spoločnosti (1995), Spolku slovenských lekárov v Bratislave (2010) a tiež Českej hematologickej spoločnosti JEP. Bolo jej udelené rezortné vyznamenanie Ministerstva zdravotníctva SR, pamätné medaile Slovenskej zdravotníckej univerzity a bola navrhnutá aj na Medzinárodnú cenu J.A. Komenského.

Napriek úspechom, ktoré dosiahla v odborných profesijných aktivitách, zostala skromným a láskavým človekom, ochotným nezištne pomáhať iným. Získala si tým obľúbenosť a uznanie nielen svojich kolegov a študentov, ale aj širokej odbornej a laickej verejnosti. Svojimi vedomosťami, rozsiahlymi odbornými aktivitami aj vo vyššom veku, tvorivým nadšením, zodpovednosťou a celkovým životným postojom je pre nás inšpiráciou a trvalým vzorom.

Uvedenie osobností do Dvorany slávy bolo spojené už tradične s výstavou umeleckej tvorby niektorého z našich popredných lekárov. Tento krát to bola výstava obrazov z maliarskej tvorby doc. MUDr. Mariána Bátovského, CSc., mim. prof., ktorú autor nazval „Portréty“.

Doc. MUDr. Marian Bátovský, CSc., mim. prof., absolvoval Lekársku fakultu v Bratislave (1976), r. 1988 získal titul CSc. Medzitým urobil dve atestácie z internej medicíny a atestáciu

z gastroenterológie. O ďalšie štyri roky sa habilitoval z internej medicíny. Po piatich rokoch práce sekundára na Internom oddelení v Dunajskej Strede prešiel na III. internú kliniku LF UK, kde vykonával 19 rokov funkciu primára, aby napokon zakotvil na Gastroenterologickej klinike Slovenskej zdravotníckej univerzity a UNB vo funkcii jej prednostu.

Vydal 8 samostatných monografií a je autorom 9 kapitol v knižných publikáciách. Uverejnil 305 odborných domácich i zahraničných publikácií a absolvoval 335 prednáškových prezentácií doma i v zahraničí.

Vo výbere Slovenskej gastroenterologickej spoločnosti zastával 8 rokov funkciu vedeckého sekretára a 12 rokov funkciu pokladníka. Dvanásť rokov bol členom výboru Slovenskej hepatologickej spoločnosti. V súčasnosti je členom Vedeckej rady SZU, členom Vedeckej rady LF SZU a predseda Akademického senátu LF SZU. Je členom redakčnej rady 8 domácich i zahraničných časopisov a invited reviewer 5 zahraničných časopisov. Je nositeľom Zlatej medaily SLS „Propter Merita“, ďalších sedem cien a vyznamenaní a čestným členom Českej gastroenterologickej spoločnosti.

Olejomalba je jeho amatérskym koníčkom, ktorému sa venuje od svojich 15 rokov. Slúži mu najmä ako relax, ale aj ako prostriedok na vyjadrenie emócií.

Rodina (1989, olej)

Výstava obrazov sa stretla s mimoriadnym uznaním a ocenením prezentovaných prác. Na záver prezident SLS prof. P. Krištúfek poďakoval všetkým účastníkom a aktérom za slávnostnú atmosféru a ďalšiu výnimočnú akciu SLS, ktorá je nepochybne dôležitým príspevkom k budovaniu tradície a odkazu Slovenskej lekárskej spoločnosti.*

*Realizáciu projektu „Dvorana slávy slovenskej medicíny“ hradí Slovenská lekárska spoločnosť z vlastných prostriedkov.

Marián Bernadič, Ján Breza,
Želmíra Mácová, Peter Krištúfek

Správy z odborných podujatí

Letná vedecká škola 2015 Kirchschlag in der Buckligen Welt, Rakúsko

Lucia Setteyová¹, Denisa Máderová²

¹Ústav patologickej fyziológie, Lekárska fakulta Univerzity Komenského, Bratislava,

²Ústav experimentálnej endokrinológie SAV, Bratislava

V rámci postgraduálneho štúdia sme sa zúčastnili medzinárodnej Letnej vedeckej školy (The Scientific Summer School 2015), ktorá sa uskutočnila v dňoch 17.-21.5. 2015 v rakúskej obci Kirchschlag in der Buckligen Welt. Pre študentky prvého ročníka doktorandského štúdia to bola vôbec prvá skúsenosť s vedeckou školou. Program kurzu bol zameraný na teoretickú prípravu výskumného projektu a tvorbu protokolu štúdie.

Letnej vedeckej školy pod taktovkou Technickej univerzity vo Viedni sa zúčastnilo celkom 17 študentov z Rakúska, Slovenska, ale aj z Poľska či Ruska. Odborné rady a pripomienky k našim projektom poskytli lektori pod vedením MUDr. Ljuby Bachárovej, DrSc., MBA (Slovensko), ktorá sa dlhoročne venuje podpore mladých vedcov a organizovaniu medzinárodných letných vedeckých škôl. Medzi zahraničných lektorov patrili Dr. Lia Bang (Dánsko), Dr. Katarzyna Piotrowicz (Poľsko), Ing. Martin Bachler (Rakúsko) a prof. Ing.Dr. techn. Felix Breiteneker (Rakúsko).

Štvordňový kurz pozostával zo štyroch workshopov, ktorých čiastkové úlohy boli zamerané na návrh a rozvoj vlastného výskumného projektu od počiatočnej myšlienky, cez navrhnutie dizajnu štúdie až po časový harmonogram realizácie projektu. Pracovalo sa v malých skupinách štyroch až piatich študentov. Hneď prvou výzvou boli dva typy bariér – pochopiteľne rečová, ale aj odborná (rôzne biomedicínske či technické zameranie študentov).

Počas workshopov sme sa v skupinách spoločne definovali význam a ciele štúdie a definovali pracovnú hypotézu. Ďalšími úlohami bolo zodpovedať kľúčové otázky projektu, napr. charakteristika populácie našej štúdie, inklúzne a exklúzne kritériá, primárny výstup, zvolené štatistické metódy, či úlohy jednotlivých členov pracovného tímu. Súčasťou každého workshopu bola neformálna prezentácia s otvorenou diskusiou, do ktorej sa zapájali nielen členovia komisie, ale aj študenti z ostatných skupín. Koncept Letnej vedeckej školy je založený predovšetkým na vzájomnej komunikácii a spätnej väzbe, s cieľom rozvíjať kritické myslenie študentov, podnetmi a doplnkovými otázkami prispieť k zlepšeniu kvality jednotlivých projektov, či včas vylúčiť ne realizovateľné nápady.

Prijemným spštením kurzu boli viaceré spoločné aktivity. Mimoriadne spštenie pro-

gramu tvorili napr. výlet na zrúcaniny hradu Kirchschlag, ochutnávka regionálnych vín so zariadeným výkladom veľmi milého majiteľa hotela o sommeliérstve alebo exkurzia vo výrobní vynikajúcich ovocných štiav v obci Pin-kafeld.

Na záver kurzu mala každá skupina formálnu prezentáciu konečnej verzie svojho projektu a všetci zúčastnení získali certifikát o absolvovaní Letnej vedeckej školy.

Jedinečnosť Letnej vedeckej školy z nášho pohľadu spočívala predovšetkým v originálnom a priateľskom prístupe skúsených lektorov, ktorých snahou nebolo presadzovať vlastné názory, ale ponechať nám voľnosť pri rozvíjaní našich nápadov a podporiť našu vlastnú kreativitu. Akékoľvek pasívne počúvanie a prijímanie obsahu bolo vylúčené. Každý člen skupiny sa aktívne zapájal do práce a diskutovania. Môžeme povedať, že tento interaktívny prístup sa osvedčil a priniesol svoje ovocie v podobe množstva originálnych a zaujímavých mini projektov.

Komu by sme letnú vedeckú školu odporučili? Predovšetkým študentom a mladým vedcom, ktorí majú záujem získať skúsenosti v oblasti prípravy návrhu vlastného výskumného projektu a vyskúšať si, zatiaľ, na nečisto, aké je to čeliť najrôznejším úskaliam sprevádzajúcim práve tento proces. Prídatnou hodnotou kurzu je priateľská a motivujúca atmosféra, ako aj nadobúdanie nových kontaktov.*

*Úprimné poďakovanie patrí MUDr. L. Bachárovej, DrSc., MBA a prof. Ing. Dr. techn. Felixovi Breitenekerovi za organizovanie Letnej vedeckej školy, ako aj všetkým lektorom za ich čas i odborné rady. Ďakujeme aj našim školiteľom prof. MUDr. B. Mladosičovej, PhD., a Mgr. J. Ukropcovi, PhD., s podporou ktorých sme sa mohli Letnej vedeckej školy zúčastniť.

Správy z odborných podujatí

XIX. kongres Slovenskej lekárskej spoločnosti a Jubilejná 25. konferencia klinickej farmakológie

„Racionálna farmakoterapia v SR 2015: štandardy, podmienky inovácie“

V dňoch 22.-23. októbra 2015 sa v kongresových priestoroch MZ SR v Bratislave na Kramároch uskutočnil XIX. kongres Slovenskej lekárskej spoločnosti (SLS) a jubilejná 25. konferencia klinickej farmakológie na tému „Racionálna farmakoterapia v SR 2015: štandardy, podmienky inovácie“. Odbornou náplňou kongresu/konferencie boli aktuálne inovatívne postupy farmakoterapie vo vybraných terapeutických oblastiach, ako aj principiálne koncepcie a vedecko-odborné podmienky pre realizáciu racionálnej farmakoterapie na Slovensku v kontexte zabezpečenia primeranej kvality poskytovanej zdravotnej starostlivosti. Podujatie bolo zaradené do kontinuálneho vzdelávania lekárov, farmaceutov a sestier (kredity) – a už tradične sa ho zúčastňovali aj zástupcovia organizácií pacientov.

Odborným garantom a spoluorganizátorom kongresu boli v spolupráci Ústav farmakológie, klinickej a experimentálnej farmakológie Lekárskej fakulty SZU a Slovenská spoločnosť klinickej farmakológie (SSKF), o.z. SLS. Išlo o kvalitné odborné a edukačné podujatie s veľmi dobrou účasťou a excelentným odborným programom. V unikátnej interdisciplinárnej spolupráci ho na žiadosť SSKF zabezpečilo spolu 6 odborných spoločností SLS (infektológov, onkologickú, klinickú farmakológiu, hepatologickú, kardiologickú, reumatologickú). Súčasťou programu bola aj slávnostná sekcia, ktorej náplňou bolo odovzdanie prestížnych pôct a vyznamenaní SLS.

V úvodnej odbornej sekcii kongresu, pripravenej v spolupráci s výborom Slovenskej spoločnosti infektológov (kol. člena SLS), predstavili vybrané problémy inovatívnej farmakoterapie v infektológii. Išlo o inovované odborné odporúčania na liečbu infekcie vyvolanej *Clostridium difficile* (P. Jarčuška, Košice), prehľad súčasných odborných odporúčaní na liečbu infekcie HIV (AIDS) (J. Burdová, Nitra), problematiku očkovania proti herpes zoster (P. Jarčuška) a závažnú tému racionálneho manažmentu multirezistentnej klebsiellovej infekcie (M. Novotný, Košice).

Nasledovalo slávnostné otvorenie a tradičný slávnostný program XIX. kongresu SLS, ktorý zabezpečilo Prezídium a Sekretariát Slovenskej lekárskej spoločnosti. Jeho slávnostný

charakter podčiarkla skutočnosť, že samotný kongres sa konal pri príležitosti 100. výročia narodenia akad. T. R. Niederlanda, spoluzakladajúcej osobnosti SLS. V úvodnej časti sa účastníkom prihovoriť prezident SLS prof. MUDr. P. Krištúfek, prezident SLK MUDr. M. Kollár a v zastúpení rektora SZU v Bratislave prof. J. Holomáň. Prítomní si vypočuli aj pozdravné posolstvo prezidentky Asociácie na ochranu práv pacientov (AOPP) MUDr. K. Kafkovej. V ďalšom programe sa uskutočnilo slávnostné odovzdanie vysokých pôct a vyznamenaní SLS. Po pripomenutí tohtoročného udelenia *Ceny akad. T.R. Niederlanda* jubilujúcemu prof. MUDr. M. Valentovi nasledovalo odovzdanie *Plakety akad. T.R. Niederlanda* prof. MUDr. P. Švecovi, DrSc., a prof. MUDr. M. Kriškovi, DrSc. *Jeseniova cena* bola v tomto roku udelená prof. MUDr. F. Šimkovi, CSc., FESC, a *Guothova cena* doc. MUDr. Ing. RNDr. P. Celecovi, DrSc. Prof. MUDr. V. Kristovej, CSc. bolo udelené *Čestné členstvo v SSKF SLS. Zlatá medaila SLS „Propter merita“* bola udelená prof. MUDr. J. Glasovi, CSc., PhD., PhDr. Ž. Mácovej, MPH a JUDr. M. Mistríkovej. *Strieborná medaila SLS „Propter merita“* doc. MUDr. V. Kořinkovej, CSc. a MUDr. L. Božekovej, CSc. *Bronzová medaila SLS „Propter merita“* prim. MUDr. K. Soboňovej, PhD. Prezidentovi SLK MUDr. M. Kollárovi bola udelená osobitná pocta – *Strieborný odznak SLS Strom života* a PhDr. K. Kotrbovej, PhD., MPH *Ďakovný list Prezídia SLS*.

Po udelení pôct a ocenení SLS a SSKF, ktoré odovzdávali prezident SLS prof. P. Krištúfek, viceprezident SLS prof. J. Glasa, vedecký sekretár SLS prof. M. Bernadič a riaditeľka se-

kretariátu dr. Ž. Mácová, nasledovali slávnostné prednášky tohtoročných laureátov Jeseniovej ceny a Guothovej ceny. Prof. Šimko hovoril o potenciálnom význame melatonínu ako perspektívneho kardio-protektíva pri arteriálnej hypertenzii a zlyhaní srdca. Doc. Celec predstavil prácu a pozoruhodné výsledky Centra molekulovej biomedicíny LF UK v Bratislave.

Druhý odborný panel kongresu sa venoval poslianiu a nezastupiteľným úlohám odboru klinická farmakológia v starostlivosti o pacienta, osobitne s ohľadom na zabezpečenie podmienok pre efektívnu realizáciu racionálnej farmakoterapie v podmienkach lôžkovej a ambulantnej zdravotnej starostlivosti na Slovensku v aktuálnom medzinárodnom kontexte (predovšetkým EÚ). Priority a perspektívy odboru klinická farmakológia v najbližšom období načrtol v úvodnom vstupe prof. Glasa so spoluautormi (K. Soboňová, R. Sekáčová, H. Glasová, L. Slobodová, J. Holomáň). Prácu oddelenia klinickej farmakológie v rámci nemocničnej zdravotnej starostlivosti priblížili v spoločnom príspevku prim. K. Jurečková a prim. A. Krechňáková (Bratislava – Ružinov). Význam a prínos klinickej farmakológie v ambulantnej zdravotnej starostlivosti dokumentovala prednáška prim. K. Soboňovej so spoluautorkami (R. Sekáčová, A. Bitterová; N. Zámky, D. Streda). Prof. Kriška so spoluautormi (J. Gajdošík, A. Dukát, M. Bernadič, J. Tisoňová, E. Janeková; Bratislava) sa venoval možnostiam a úlohám klinickej farmakológie pri objasnení príčin a riešení prípadov zlyhania podávanej farmakoterapie. Starostlivosť klinického farmakológa o tehotnú alebo dojčiacu pacientku priblížila MUDr. A. Poizlová (Bratislava). Prof. M. Wawruch (spoluautori J. Murín, J. Luha, T. Leitmann, L. Kuželová, Z. Kállay, J. Tisoňová; Bratislava) hovoril o princípoch a podmienkach racionálnej farmakoterapie u staršieho pacienta. Tento blok programu odborne zabezpečovala SSKF a konal sa zároveň ako výročná plenárna schôdza spoločnosti.

V odbornom bloku Inovatívna farmakoterapia v onkológii, ktorý sa konal v spolupráci so Slovenskou onkologickou spoločnosťou, o.z. SLS (predsedajúci T. Šálek, J. Mardiak, K. Jurečková) odzneli prehľadné vysoko kvalitné referáty venované inovatívnej farmakoterapii v onkohematológii (L. Drgoňa; Bratislava), pokrokom farmakoterapie v pneumoonkológii (P. Beržinec; Nitra), aktuálnej liečbe karcinómu prsníka (J. Beniak; Poprad) a postaveniu a významu súčasných možností inovatívnej imunoterapie v onkológii (S. Špánik; Bratislava).

Mimoriadne zaujímavou súčasťou programu bola sekcia Pacient a liek, ktorá predstavila pripravovaný projekt Slovenskej akadémie vzdelávania pacientov. Jeho príprava sa v súčasnosti vhodne prelína s participáciou Slovenska na významnom projekte EÚ s názvom EUPATI (Európska akadémia pacientov

o terapeutických inováciách). Blok pripravila Slovenská kontaktná skupina projektu EUPATI-SK (D. Tomek, J. Holomáň, M. Pšenková, E. Madajová, P. Trnovec, I. Novák, J. Glasa, M. Višňanský; Bratislava) v spolupráci s Asociáciou na ochranu práv pacientov (AOPP), slovenskou pobočkou ISPOR, ÚFKEF LF SZU a zástupcami výrobcov. V úvodnej prednáške poukázal prof. J. Holomáň (spoluautor E. Čikelová, E. Ďuráková, H. Glasová; Bratislava) na postavenie a úlohy primerane vzdelaného pacienta ako partnera v racionálnej liečbe i liekovej politike. Za Slovenskú kontaktnú skupinu bližšie predstavil ciele riešenia projektu EUPATI-SK d. Tomek (Bratislava). Etickým aspektom potrebného informovania či vzdelávanie pacientov o liekoch v slovenskom a v európskom kontexte sa venoval J. Glasa so spoluautormi (H. Glasová, T. Krčméryová; Bratislava). Významu a úlohám organizácií pacientov vo vzdelávaní o liekoch hovorila K. Sedláková (AOPP, Bratislava). Princípy správneho informovania pacienta o liekoch priblížil z pohľadu zodpovednosti výrobcu I. Novák (Bratislava). Vzájomným vzťahom ekonomiky, lieku a pacienta sa venovala M. Pšenková (ISPOR SK, Bratislava). Diskusia priniesla viaceré konštruktívne podnety zo strany prítomných predstaviteľov organizácií pacientov, poukazujúcich na problémy aktuálnej praxe a potrebu ich racionálneho a včasného riešenia.

Odborné bloky druhého dňa kongresu priniesli prehľad zaujímavých farmakoterapeutických inovácií, ktoré zväčša prinášajú viac alebo menej významný posun doterajšieho štandardu terapie, v troch ďalších medicínskych odboroch – hepatológii, kardiológii a reumatológii.

Panel Inovatívne postupy farmakoterapie v hepatológii, pripravený v spolupráci s Výborom Slovenskej hepatologickej spoločnosti sa venoval predovšetkým novinkám v liečbe chronickej hepatitídy C (CHC) a nealkoholovej steatohepatitídy (NASH). Obraz prebiehajúcej revolúcie, ktorú v súčasnej hepatológii predstavuje inovatívna farmakoterapia CHC priblížil v úvodnej prednáške Ľ. Skladaný (Banská Bystrica). Aktuálnemu postaveniu interferónov v liečbe CHC bol venovaný vstup M. Olman (Bratislava). Bezinterferónové režimy liečby CHC založené na podávaní sofosbuviru boli náplňou prehľadnej prednášky P. Kristiána (Košice), kým bezinterferónové režimy bez použitia sofosbuviru priblížil vo svojom vstupe P. Jarčuška (Košice). Inovatívnej farmakoterapii NASH sa venovali v prednáške H. Glasová a J. Glasa (Bratislava).

Aktuálnej farmakoterapii v kardiológii, osobitne s ohľadom na terapeutické inovácie v roku 2015, sa venoval programový blok pripravený v spolupráci s výborom Slovenskej kardiologickej spoločnosti, k. č. SLS. Aktuálnym možnostiam liečby artériovej hypertenzie v roku 2015 vo svetle najnovších poznatkov a odborných odporúčaní sa venovala

A. Vachulová (Bratislava). Prehľad situácie v súčasnej liečbe antiarytmikami podal A. Bystriansky (Banská Bystrica). Komplexnej problematike prevencie tromboembolizmu pri fibrilácii predsiení v kontexte nových liečiv prichádzajúcich do klinickej praxe sa venoval P. Hlivák (Bratislava).

Záverným blokom odborného programu bol panel venovaný aktuálnym možnostiam inovatívnej farmakoterapie v reumatológii, ktorý pripravila Slovenská reumatologická spoločnosť, o. z. SLS a Národný ústav reumatických chorôb Piešťany. V úvode prof. J. Rovenský referoval o nových možnostiach liečby alkaptonúrie. Aktuálne stratégie liečby systémového lupus erythematosus priblížil J. Lukáč (NÚRCH, Piešťany). Na zaujímavú a klinicky významnú problematiku reumatickej polymyalgie a jej liečby upozornila A. Tuchyňová. Významu biologickej liečby v súčasnom armamentáriu farmakoterapie reumatoidnej artritídy sa venovala O. Lukáčová.

Záverom možno konštatovať, že 25. konferencia klinickej farmakológie, ktorá sa v tomto jubilejnom ročníku konala súčasne ako XIX. kongres SLS, priniesla kvalitný odborný program i možnosť neformálnych stretnutí a diskusií odborníkov viacerých medicínskych odborov. Spoločným menovateľom jednotlivých odborných sekcií bola prakticky významná a naliehavá otázka zabezpečenia štandardnej a inovatívnej farmakoterapie, ktorá by bola v primeranom rozsahu a kvalite dostupná pre pacienta a zároveň by rešpektovala racionálne princípy ekonomickej prospešnosti a udržateľnosti. Kongres zároveň ukázal, že odbor klinickej farmakológie môže prinášať pri riešení týchto komplexných otázok konkrétne a užitočné podnety i modely riešenia, ktoré sú konštitutívnou súčasťou jeho metodologického a vedecko-odborného portfólia.*

**Ďalšie informácie, definitívny program, zborník abstraktov a fotogaléria sú k dispozícii na stránke SSKF:*

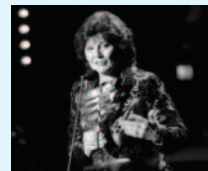
www.klinickafarmakologia.sk.

Prof. MUDr. Jozef Glasa, CSc., PhD.,
MUDr. Helena Glasová, PhD.
za organizačný a vedecký
výbor kongresu

Významné ocenenia

Doc. MUDr. Angelika Bátorová, PhD., získala Krištáľové krídlo za celoživotné dielo v oblasti hematológie

Krištáľové krídlo 2015 za celoživotné dielo získala významná slovenská hematologička, prednostka Kliniky hematológie a transfúziológie LF UK, SZU a UNB a vedúca Národného hemofilického centra Nemocnice sv. Cyrila a Metoda, lekárka a vzácna osobnosť **doc. MUDr. Angelika Bátorová, PhD.** Z viac ako tridsiatky nominovaných na mimoriadnu cenu za celoživotné dielo ju ocenila porota za prínos v oblasti výskumu krvi.

Docentka Angelika Bátorová študovala medicínu na LF UK v Bratislave. Absolvovala atestácie z vnútorného lekárstva a neskôr aj v odbore hematológia a transfúziológia. Témou jej kandidátskej dizertačnej práce boli poruchy hemostázy pri akútnych leukémiách. Po celú svoju odbornú, vedeckú a klinickú prax neopustila svoje hlavné zameranie hematológia, transfúziológia, vrodené a získané krvácavé ochorenia a trombofília.

Aktívne pracuje v Slovenskej lekárskej spoločnosti, je podpredsedníčka Slovenskej hematologicko-transfúziologickej spoločnosti (SHA TS) SLS, predsedníčka Slovenskej hemofilickej pracovnej skupiny SHA TS SLS, Medicínsky poradca Slovenského hemofilického združenia. Pracovala ako koordinátorka pre centrálny nákup koncentrátov koagulačných faktorov VŠZP (1992-2014), od r. 2003 je podpredsedníčka Odbornej pracovnej skupiny B pre krv a krvotvorné orgány, odborného poradného orgánu Kategorizačnej komisie pre lieky MZ SR.

Pre svoje odborné, organizačné, ale aj jazykové schopnosti je úspešnou reprezentantkou slovenskej hematológie v Európskej štandardizačnej komisii pre liečbu hemofílie (EHTSB), zúčastňuje sa na tvorbe Svetového registra vrodeného defektu faktora VII (IRF7), je v Európskej hemofilickej interdisciplinárnej skupine pri EU Parlamente. Je členkou Medzinárodnej spoločnosti pre hemostázu a trombózu (ISTH), Americkej hematologickej spoločnosti (ASH), Svetovej hemofilickej federácie a Európskeho hemofilického konzorcia (EHC). V období 2006-2010 bola členkou Výkonného výboru WFH a MAB (Medical Advisory Board) WFH a členkou Medical Advisory Board EHC.

Absolvovala celý rad zahraničných študijných pobytov (New York Blood Center, stáže v hemofilických centrách New York, Tel-Aviv, Münster, Brémy).

Pokračovanie na strane 23

Správy z odborných podujatí

XXI. vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov v Košiciach

Dňa 28. septembra 2015 sa konala v Dome kultúry v Ruskove XXI. vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov v Košiciach. Náplňou boli niektoré zaujímavosti v telovýchovnom a pracovnom lekárstve. Pred začatím odborného programu vystúpili členovia hudobnej skupiny Cassovia Ensemble M. Bernát (husle) a R. Haentschel (klavír) a zahrali melódiu „Zboru Židov“ z opery Nabucco G. Verdiho. Vzhľadom na to, že dňa 11. júna 2015 nás navždy opustil prof. MUDr. Branislav Bohuš, CSc., významný telovýchovný lekár, prvá prednáška bola venovaná jeho pamiatke.

Spomienka na profesora MUDr. Branislava Bohuša, CSc. (*1. októbra 1935 †11. júna 2015)

Miroslav Mydlík, Katarína Derzsiová

Profesor MUDr. B. Bohuš, CSc., promoval na Lekárskej fakulte UPJŠ v Košiciach r. 1960. V rokoch 1964-1969 pokračoval v štúdiu na Fakulte telesnej výchovy KU v Bratislave. Po ukončení štúdií pracoval

na Klinike telovýchovného lekárstva LF UPJŠ v Košiciach, kde sa stal aj prednostom (1986-2006). V priebehu viacerých rokov sme uskutočnili funkčné vyšetrenie obličiek opakovane u bežcov po maratónskom behu (42,195 km), po 100-kilometrovom cestnom behu a po 24-hodinovom dlhotrvajúcom behu, ktorý sa konal na štadióne Lokomotíva v Košiciach. Významné funkčné zmeny obličiek po týchto náročných športových výkonoch boli reverzibilné a boli spôsobené dehydratáciou, proteínovým katabolizmom, zníženým vylučovaním osmoticky aktívnych látok, rabdomyolýzou, aktiváciou RAA systému a inými činiteľmi. Najzávažnejšie reverzibilné zmeny vo funkčnom renálnom náleze boli po 100-kilometrovom cestnom behu a najmenej výrazné po 24-hodin dlhotrvajúcom behu zrejme preto, že tento beh bol najpomalší a bežci boli najmenej dehydratovaní. Tieto výsledky boli zverejnené aj 12.10.2009 práve na vedeckej pracovnej schôdži Spolku lekárov v Košiciach „Novinky v telovýchovnom lekárstve“. Program pripravil prof. Bohuš, ktorý aj predniesol úvodnú prednášku B. Bohuš, M. Mydlík, K. Derz-

siová „O niektorých somatofunkčných a biochemických zmenách po najdlhších behoch“.

Pohybová aktivita a biopsychologické aspekty zdravia u vysokoškolákov

Mirianna Brtková, Peter Bakalár, Klaudia Zúsková, Alena Buková, Martina Hančová¹

Ústav telesnej výchovy a športu a

¹Prírodovedecká fakulta, Univerzita P. J. Šafárika, Košice

Autori pre získanie komplexnejšieho pohľadu na jednotlivé rizikové faktory obezity vo vzťahu k jej prevencii prezentujú čiastkové výsledky grantovej úlohy VEGA č. 1/1343 „Vybrané rizikové faktory obezity a pohybová prevencia“. Autori sledovali študentov UPJŠ v Košiciach a Technickej univerzity v Košiciach so zameraním na somatický stav (antropometer, váha Omron BF 511), prevalenciu nadhmotnosti a obezity a vybrané rizikové faktory správania sa analýzou životného štýlu z pohľadu pohybovej aktivity, spokojnosti so životným štýlom, životnou spokojnosťou a koherenciou osobnosti. Súbor tvorilo 1742 študentov z toho 990 žien a 752 mužov. Priemerné hodnoty BMI a percenta tuku mužov aj žien boli v pásme normálnej hmotnosti. Pri klasifikácii nadhmotnosti a obezity podľa rôznych metodík (Body Mass Index $\geq 25 \text{ kg/m}^2$, percento tuku muži $\geq 20 \%$, ženy $\geq 33\%$, obvod pásu muži $\geq 94 \text{ cm}$, ženy $\geq 80 \text{ cm}$) autori zistili najvyššie percentuálne zastúpenie probandov pri metodike hodnotenia podľa percenta tuku osobnou váhou Omron BF 511 (38,6% mužov a 29,5% žien). Nižšie percentuálne zastúpenie vykazovalo hodnotenie obvodu pásu (13% mužov a 16,7% žien). Klasifikáciou podľa BMI malo nadhmotnosť 29,5% mužov resp. 13,4% žien a obezitu 1-3 stupňa malo 5,7% mužov a 3,2% žien.

K najpočetnejším zdravotným problémom študentov patrili bolesti chrbta, alergia, nízky tlak, bolesti hlavy, búšenie srdca a choroby dýchacích ciest. BMI bolo vo významnom vzťahu s výskytom zdravotných problémov (ako bolesti chrbta, búšenie srdca, vysoký krvný tlak, obezita, nízky krvný tlak a choroby dýchacích ciest). Úroveň pohybovej aktivity významne súvisela s výskytom niektorých zdravotných problémov súvisiacich s chorobami horných dýchacích

ciest a vysokým krvným tlakom. Vyššie zastúpenie pohybovej aktivity v živote študentov pozitívne súviselo s nižšími hodnotami BMI. Jedinci, ktorí boli telesne aktívni, preukazovali tiež nižšie hodnoty obvodových parametrov, podkožného i viscerálneho tukového tkaniva v porovnaní s jedincami so sedavým spôsobom života. Sedavejší spôsob života mali v signifikantne vyššej miere viac študentky ako študenti. Celkovo u študentov prevládalo pozitívne hodnotenie životného štýlu, avšak životný štýl svojich rodičov hodnotili prevažne negatívne. U oboch pohlaví autori potvrdili významnú negatívnu súvislosť medzi spokojnosťou so životným štýlom a zvýšenými hodnotami BMI. Vyššie skóre koherencie osobnosti významne súviselo s nižšími hodnotami BMI.

Quo vadis pracovné lekárstvo?

Ľubomír Legáth

Klinika pracovného lekárstva a klinickej toxikológie UN L. Pasteura a LF UPJŠ, Košice

Klinické pracovné lekárstvo a klinická toxikológia je medicínsky odbor zaoberajúci sa vplyvom pracovných podmienok, faktorov práce a pracovného prostredia a toxických látok na zdravie zamestnancov. K základným úlohám klinického pracovného lekárstva a klinickej toxikológie patrí komplexná diagnostika, liečba a posudzovanie ochorení, ktoré vznikajú v súvislosti s nepriaznivými, zdraviu škodlivými faktormi práce a pracovným prostredím. Choroba z povolania je ochorenie, ktoré vzniká v príčinnej súvislosti s prácou a je uvedené v Zozname chorôb z povolania. Ohrozenie chorobou z povolania znamená prítomnosť niektorých klinických alebo laboratórnych znakov choroby z povolania, ktoré ešte nespĺňajú klinické kritériá na stanovenie diagnózy choroby z povolania.

R. 2014 bolo v SR hlásených 373 prípadov chorôb z povolania a profesionálnych otráv, pričom u žien bolo 129 novozistených prípadov (35% hlásených chorôb z povolania). V porovnaní s rokom 2013, kedy bolo hlásených 301 chorôb z povolania, došlo r. 2014 k vzostupu chorôb z povolania o 72 prípadov, čo reálne predstavuje nárast o 23,9 %. V porovnaní s údajmi z predchádzajúcich rokov dosahujú choroby z povolania hlásené r. 2014 taký istý počet ako roku 2011, t.j. 373 hlásených profesionálnych ochorení. V prepočte na 100 000 pracujúcich bol zaznamenaný v posledných 2 rokoch stúpajúci trend hlásených chorôb z povolania, t.j. roku 2014 je incidencia hlásených chorôb z povolania 15,8. Podobne ako v minulých rokoch mala najväčší podiel na chorobách z povolania roku 2014 choroba kostí, kĺbov, šliach a nervov končatín z dlhodobého, nadmerného, jednostranného zaťaženia horných

končatin s celkovým počtom 180 hlásení, čo predstavuje 49% z celkového počtu hlásených profesionálnych ochorení. V porovnaní s rokmi 2010-2013 autor zaznamenal v roku 2014 stúpajúci trend v absolútnych a relatívnych číslach (roku 2013 bolo hlásených 141 novozistených chorôb z povolania, čo predstavovalo 46,8% z celkového počtu hlásených profesionálnych ochorení).

Druhou najčastejšie hlásenou chorobou z povolania roku 2014 bolo ochorenie kostí, kĺbov, svalov, ciev a nervov končatin spôsobených pri práci s vibrujúcimi nástrojmi u 56 pracovníkov. V porovnaní s rokom 2013, celkový počet 58 hlásených prípadov, došlo k miernemu poklesu v absolútnych číslach a k výraznejšiemu poklesu z celkového počtu hlásených chorôb z povolania, t.j. z 19,3% na 15,0%.

Najčastejšie intoxikácie v pracovnom lekárstve – aktuálne trendy v laboratórnej diagnostike

Ivica Bajusová, Ľubomír Legáth

Oddelenie laboratórnej medicíny a
Klinika pracovného lekárstva a klinickej toxikológie,
Univerzitná nemocnica L. Pasteura, Košice

Laboratórna diagnostika v pracovnom lekárstve predstavuje stanovenie chemických látok, prípadne ich metabolitov, konjugátov v biologickej matrici. Biologické expozičné testy sú špecifické spôsoby monitorovania expozície chemickej látky. Noxu je potrebné z matrice izolovať a spracovať postupmi vhodnými pre jednotlivé markery. Chemické látky sa delia na prchavé, extraktívne, organické a anorganické. Podľa druhu sa vyberá vyhovujúca analytická metóda. Analýza toxických kovov sa uskutoční po mineralizácii vzorky v uzavretom prípade v otvorenom systéme. Metódou voľby stanovenia kovov je atómová absorpčná spektrometria (AAS). Väčšie možnosti ponúka hmotnostná spektrometria s indukčne viazanou plazmou (ICP-MS). Využíva sa elektrochemická a spektrofotometrická analýza kovov. Prchavé organické látky sa stanovujú plynovou chromatografiou (GC) s rôznou detekciou, napr. plameňovo-ionizačným detektorom (FID), detektorom elektrónového záchytu (ECD), alebo hmotnostným detektorom (MS). Pri extraktívnych organických látkach sa uplatňuje vysokoúčinná kvapalinová chromatografia (HPLC) s rôznou detekciou. Spektrofotometricky sa stanovuje hladina aktivity cholinesterázy po expozícii organofosfátov a koncentrácia tiokyanátov na vyhodnotenie dlhodobého expozície fajčenia. Spektrofotometrické stanovenia karbonylhemoglobínu a met-hemoglobínu patria k tradičným biologickým expozičným testom.

Záver

XXI. vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov v Košiciach v Dome kultúry v Ruskove mala veľmi dobrú úroveň po stránke odbornej ako aj organizačnej. Zúčastnilo sa na nej viac ako 50 zdravotníkov, prevažne všeobecných lekárov z okresu Košice-okolie. Bohatá diskusia bola po všetkých prednáškach. Za technicko-organizačné zabezpečenie odbornej akcie v Dome kultúry ďakujeme p. O. Sabadošovej a kolektívu pracovníkov Obecného úradu v Ruskove. Na záver pracovnej schôdzy zaznela melódia „Krásne je žiť“ z filmu „Doktor Živago“ v podaní M. Bernáta a R. Haentschela.

Do redakcie došlo 12.1.2016.

Adresa pre korešpondenciu:

Prof. MUDr. Miroslav Mydlík, DrSc.,
IV.interná klinika,
Univerzitná nemocnica L. Pasteura,
Rastislavova 43, 041 90 Košice
E-mail: miroslav.mydlík@unlp.sk

Zo života SLS

Guothova cena SLS za rok 2015 patrí doc. Petrovi Celecovi

Na XIX. kongrese Slovenskej lekárskej spoločnosti 22.-23.10.2015 v Bratislave odovzdali prezident a vedecký sekretár SLS aj *Guothovu cenu* za rok 2015. Laureátom sa stal doc. MUDr. Ing. RNDr. Peter Celec, DrSc., MPH, prednosta Ústavu molekulárnej biomedicíny na LF UK v Bratislave. V slávnostnej prednáške doc. Celec predstavil prácu a pozoruhodné výsledky Centra molekulovej biomedicíny LF UK v Bratislave. Okrem iného hovoril aj o mimoriadnom medzinárodnom ocenení udelením tzv. Malej Nobelovej ceny za medicínu na Harvardskej univerzite. Podľa WoS má doc. Celec napriek mladému veku 117 impaktovaných publikácií, viac ako 510 SCI citácií a výsledný Hirschov index 13.

K významnému oceneniu laureátovi gratulujeme!

Prezídium SLS

Pokračovanie zo strany 21

Medzi jej najvýznamnejšie úspechy nesporne patria:

Iniciácia a plošné zavedenie bezpečnej liečby hemofilie vírusovo inaktivovanými koncentrátmi faktorov VIII/IX na celom Slovensku.

Transformácia slovenského registra hemofilie na komputervizovaný Národný register, ktorý ako jeden z prvých registrov tohto druhu v Európe už od r. 1993 poskytuje informácie o incidencii, prevalencii, morbidite a mortalite a úrovni liečby hemofilie a krvácajúcich chorôb na Slovensku a vytvoril podklady pre plánovanie koncentrátov koagulačných faktorov.

Kontinuálna implementácia pokrokových metód do liečby a komplexnej starostlivosti o hemofiliu v celoslovenskom meradle.

Založenie Slovenskej hemofilickej pracovnej skupiny a vypracovanie Národných štandardných postupov pre liečbu hemofilie a vrodených koagulopatií.

Vybudovanie Národného hemofilického centra, ktoré získalo certifikát „Európskeho hemofilického centra komplexnej starostlivosti“.

Práca vo Výkonnom výbore Svetovej hemofilickej federácie (WFH) a účasť na tvorbe Európskych princípov liečby hemofilie.

Docentka Bátorová spája svoju klinickú a vedeckú prácu s prácou vysokoškolského učiteľa. Je spoluautorkou domácich učebníc, ale aj spoluautorka medzinárodnej učebnice Haemophilia Textbook a editorka učebnice Haemophilia. Absolvovala viac ako 600 prednášok na domácich a zahraničných odborných podujatiach, z toho 120 pozvaných zahraničných prednášok. Je členkou redakčnej rady Haemophilia Journal, od r. 2007 členkou Vedeckých výborov Svetového kongresu o tromboze a hemostáze (ISTH) a Svetového kongresu WFH.

Celý rad dosiahnutých významných ocenení (Cena Svetovej hemofilickej federácie za zásluhu na zlepšení liečby hemofilie na Slovensku, Cena Európskeho hemofilického konzorcia, Cena Henriho Horoszowského za najlepšiu prednášku na XXIII. Svetovom kongrese WFH, Haag a mnohé iné) dopĺňa Krištáľové krídlo, ktoré si právom za svoju prácu zaslúžila.

K oceneniu srdečne gratulujeme!
Prezídium SLS

Právne okienko Monitoru medicíny SLS

Schválené zákony, ktoré sa dotýkajú zdravotníckych pracovníkov, poskytovateľov zdravotnej starostlivosti a ich zamestnancov, organizátorov sústavného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov:

Zákon č. 253/2015 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov účinnosť 31. 12. 2015 – 1. 1. 2016

Zákon č. 393/2015 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa č. 362/2011 Z.z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach, účinnosť 1. 1. 2016

Otázka: Aké dôležité zmeny boli prijaté zákonom č. 253/2015 Z.z.

Odpoveď:

Celkovo prijatých zmien bolo zhrnutých do 93 bodov. Medzi najdôležitejšie zmeny, ktoré sa konkrétne dotýkajú zdravotníckych pracovníkov, poskytovateľov zdravotnej starostlivosti a ich zamestnancov sú najmä:

1. Legislatívna skratka držiteľ sa presúva z § 8 medzi základné pojmy zákona a zároveň sa vysvetľuje, čo sa tým rozumie.

Držiteľom sa rozumie: a

- držiteľ registrácie lieku,
- držiteľ povolenia na veľkodistribúciu liekov,
- držiteľ povolenia na výrobu liekov,
- farmaceutická spoločnosť,
- výrobca a distribútor zdravotníckej pomôcky,
- výrobca a distribútor dietetickej potravy,
- tretia osoba, ktorá sprostredkuje poskytnutie plnenia od týchto osôb.

2. Legislatívna skratka poskytovateľ zdravotnej starostlivosti sa zavádza medzi základné pojmy zákona a zároveň sa vysvetľuje, čo sa tým rozumie.

Poskytovateľom zdravotnej starostlivosti sa rozumie:

- poskytovateľ zdravotnej starostlivosti,
- jeho zamestnanec alebo zdravotnícky pracovník.

V praxi to znamená, že ak v ďalších ustanoveniach zákona sa bude uvádzať poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, bude sa to dotýkať aj zdravotníckeho pracovníka, poskytovateľa zdravotnej starostlivosti a jeho zamestnanca.

3. Dopĺňa sa ustanovenie, kde sa spresňuje, že **dary**, ktoré poskytne držiteľ ako nepeňažné plnenie poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti, jeho zamestnancovi alebo zdravotníckemu pracovníkovi **nie sú vylúčené z predmetu dane**. To znamená, že sa takéto dary zdaňujú.

4. Medzi ostatné príjmy sa zaraďujú peňažné a nepeňažné plnenia, ktoré boli poskytnuté poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti od držiteľa.

Ustanovenie zosúladene so základnými pojmami. V ďalších ustanoveniach zákona sa už osobitne neuvádza zdravotnícky pracovník, zamestnanec poskytovateľa zdravotnej starostlivosti aj keď sa ich toto ustanovenie dotýka.

5. Posúva sa lehota pre platiteľa dane a držiteľa – a to pre oznamovacie povinnosti vyplývajúce z nepeňažného plnenia - **zo štvrtroka na celý kalendárny rok**.

Platiteľ dane z nepeňažného plnenia je povinný odvieť daň z nepeňažného plnenia správcovi dane do **konca kalendárneho mesiaca po uplynutí kalendárneho roka**, v ktorom bolo nepeňažné plnenie prijaté. Platiteľ dane z nepeňažného plnenia budú platiť daň raz ročne a to do konca januára nasledujúceho roka.

6. Prijímateľ nepeňažného plnenia od držiteľa, ktorý nemá osobné číslo daňovníka u správcu dane, musí oznámiť začatie poberania takého príjmu na tlačive vydanom finančným riaditeľstvom.

V zákone sa jasne ustanovila povinnosť pre

prijímateľa nepeňažného plnenia, že začatie poberania takého príjmu od držiteľa musí oznamovať na tlačive, ktoré vydáva finančné riaditeľstvo.

7. Spresňuje sa, že oznamovaciu povinnosť o poskytnutí nepeňažného plnenia **vykoná voči prijímateľovi tohto plnenia aj správci dane** [§ 43 ods. 17 písm. b)] **posledný držiteľ (tretia osoba) v rade**, t.j. **konečný priamy poskytovateľ nepeňažného plnenia**, pokiaľ sa písomne držiteľia nedohodnú inak, okrem prípadov, ak takéto konečné plnenie poskytuje zahraničný držiteľ (tretia osoba), ktorého si objednal držiteľ s bydliskom alebo sídlom na území SR.

V zákone sa definuje pojem posledný držiteľ, ktorým je konečný priamy poskytovateľ nepeňažného plnenia. V zákone sa pripúšťa možnosť písomnej dohody medzi držiteľmi, ktorý si túto oznamovaciu povinnosť bude plniť, okrem uvedených prípadov.

8. V § 43 ods. 21 sa zaviedol iný spôsob výberu dane vyberanej zrážkou pre daňovníka, ktorý je aj držiteľom a súčasne aj poskytovateľom zdravotnej starostlivosti. Závisí to od toho či je príjemca v postavení poskytovateľa zdravotnej starostlivosti alebo v postavení držiteľa.

9. Oslobodzuje sa od dani z príjmu nepeňažné plnenie poskytnuté držiteľom vo forme hodnoty stravy poskytnutej poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti jeho zamestnancovi alebo zdravotníckemu pracovníkovi na odbornom podujatí určenom výhradne na vzdelávací účel a to najviac vo výške, aká je ustanovená pre zamestnancov podľa zákona o cestovných náhradách (v závislosti od dĺžky trvania pracovnej cesty)

5-12 hodín	4,20 €
12- 18 hodín	6,20 €
viac ako 18 hodín	9,80 €

Oslobodenie stravy v uvedenej výške sa týka všetkých odborných podujatí určených výhradne na vzdelávací účel.

Od dani z príjmov je oslobodené nepeňažné plnenie poskytnuté držiteľom vo forme účasti poskytovateľa, jeho zamestnanca a zdravotníckeho pracovníka na sústavnom vzdelávaní a tiež hodnota stravy poskytnutá na sústavnom vzdelávaní a to v rovnakej výške aká je určená pri odborných podujatiach určených výhradne na vzdelávací účel.

10. Daň vybraná zrážkou podľa § 43, ods. 17 sa neplatí, ak nepeňažné plnenie v úhrnnej sume za príslušný kalendárny rok nepresiahne **40 eur** (oslobodená suma 40 € ročne).

Otázka: Aké dôležité zmeny boli prijaté zákonom č. 393/2015 Z. z.?

Odpoveď:

Rozsah oznamovacej povinnosti podľa tohto zákona je odlišný od zákona o dani z príjmov!

Najdôležitejšie zmeny:

1. Ďalšie povinnosti vrátane oznamovacích povinností pre držiteľov povolenia na výrobu liekov,

držiteľov povolenia na veľkodistribúciu liekov,
držiteľov povolenia na poskytovanie lekárenskej starostlivosti,
držiteľov registrácie humánneho lieku,
farmaceutické spoločnosti,
 tretie osoby, prostredníctvom ktorých držiteľia a farmaceutické firmy poskytli peňažné a nepeňažné plnenie zdravotníckym pracovníkom alebo poskytovateľom zdravotnej starostlivosti.

2. Ide najmä o tieto povinnosti držiteľov / farmaceutických spoločností:

- predkladať v elektronickej podobe NCZI na účely verejnej kontroly** poskytovanie peňažných a nepeňažných plnení najneskôr **do 31. jan. a 31. júla kalendárneho roka** správu o výdavkoch na propagáciu, marketing a na **peňažné a nepeňažné plnenia za predchádzajúci kalendárny polrok**,
- oznámiť NCZI v uvedených lehotách aj tú skutočnosť**, že nemali žiadne výdavky na propagáciu, marketing a na **peňažné a nepeňažné plnenia za predchádzajúci kalendárny polrok**,
- v prípade, že peňažné a nepeňažné plnenia poskytli zdravotníckemu pracovníkovi alebo poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti **nepriamo prostredníctvom tretej osoby sú povinní oznámiť NCZI**
 - **meno, priezvisko adresu bydliska**, ak ide o fyzickú osobu,
 - alebo **obchodné meno alebo názov, adresu sídla a IČO**, ak ide o právnickú osobu tretej osoby
 - **výšku poskytnutého plnenia**.

3. Obsah správy o výdavkoch na propagáciu, marketing a na peňažné a nepeňažné plnenia

Správa o výdavkoch na propagáciu, marketing a na peňažné a nepeňažné plnenia musí obsahovať tieto údaje o výdavkoch držiteľa/farmaceutickej spoločnosti v členení na výdavky:

- marketing,
- propagáciu lieku
- **peňažné a nepeňažné plnenia** poskytnuté priamo alebo nepriamo zdravotníckemu pracovníkovi alebo poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti.

4. V správe v časti údajov o peňažných a nepeňažných plneniach sa musí uviesť:

- * **meno, priezvisko a zdravotnícke povolanie**, ak ide o zdravotníckeho pracovníka, alebo **obchodné meno a názov**, ak ide o poskytovateľa zdravotnej starostlivosti,
- * **názov a adresu zdravotníckeho zariadenia**, v ktorom zdravotnícky pracovník poskytuje zdravotnú starostlivosť, ak ide o zdravotníckeho pracovníka, alebo adresu sídla poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, ak ide o poskytovateľa zdravotnej starostlivosti,
- * **výšku a účel peňažného a nepeňažného plnenia poskytnutého priamo alebo nepriamo zdravotníckemu pracovníkovi** alebo poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti, a ak sa plnenie vzťahuje na liek alebo liečivo, aj názov lieku alebo názov terapeutického skupiny lieku podľa anatomicko-terapeuticko-chemickej skupiny liečiv, **v členení účelu**:
 - **klinické skúšanie** s uvedením mena a priezviska a finančného ohodnotenia skúšajúceho,
 - **neintervennčná klinická štúdia** s uvedením mena a priezviska a finančného ohodnotenia odborného garanta,
 - **štúdiu o bezpečnosti humánneho lieku po registrácii** s uvedením mena a priezviska zdravotníckeho pracovníka, ktorý túto štúdiu vykonáva,
 - **prieskum trhu**,
 - **odborné prednášky**,
 - **odborné konzultácie**,
 - **účastnícke a registračné poplatky za účasť na odborných podujatiach**,
 - **dary**,
 - **cestovné náklady a náklady na ubytovanie a na stravovanie**,
 - **iný účel**.

5. Oznamovacia povinnosť tretích osôb:

Tretím osobám prostredníctvom, ktorých držiteľ alebo farmaceutická spoločnosť poskytla zdravotníckemu pracovníkovi alebo poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti **peňažné alebo nepeňažné plnenie**, je povinná **v lehote 30 dní** od poskytnutia peňažného alebo nepeňažného plnenia **oznámiť** v elektronickej podobe **zoznam zdravotníckych pracovníkov** alebo **poskytovateľov** a to v takom rozsahu v akom sú povinní oznamovať držiteľia a farmaceutické firmy pre NCZI, vrátane **výšky a účelu peňažného plnenia v členení uvedenom v zákone**.

6. Zverejnenie údajov NCZI, možnosť podania námietok

NCZI zverejňuje na svojom webovom sídle údaje oznámené držiteľom/farmaceutickou spoločnosťou v rozsahu ustanovenom v zákone.

Ak zdravotnícky pracovník alebo poskytovateľ zdravotnej starostlivosti zistí, že zverejnené informácie o peňažných alebo nepeňažných plneniach týkajúce sa jeho osoby nie sú presné, úplné alebo pravdivé, môže podať námietku NCZI. NCZI o podanej námietke rozhodne do 30 dní od jej podania. V prípade, že je námietka opodstatnená, informáciu musí bezodkladne opraviť alebo vymazať.

7. Sankcie pre tretie osoby:

Tretia osoba sa dopustí iného správneho deliktu, ak

- neoznámí držiteľom alebo farmaceutickej firme v lehote do 30 dní** od poskytnutia peňažného plnenia alebo nepeňažného plnenia **zoznam zdravotníckych pracovníkov a poskytovateľov zdravotnej starostlivosti**, ktorým bolo **peňažné alebo nepeňažné plnenie poskytnuté**,
- alebo uvedie** v zozname zdravotníckych pracovníkov a poskytovateľov zdravotnej starostlivosti **nepresné, neúplné alebo nepravdivé údaje**.

MZ SR za iné správne delikty ukladá pokuty vo výške 10 000 (desaťtisíc) eur. Pri opakovanom porušení povinnosti môže pokutu zvýšiť až na trojnásobok.

8. Zrušenie oznamovacej povinnosti zdravotníckych pracovníkov podľa § 80, odseku 1, písm. f zákona č. 578/2004 Z.z. Zákom č. 393/2015 Z.z. bol zmenený a doplnený aj zákon č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách. Zrušila sa povinnosť zdravotníckym pracovníkom oznamovať MZ SR výšku peňažných a nepeňažných príjmov prijatých od držiteľov priamo alebo prostredníctvom tretej osoby.

Vypracovala
JUDr. Mária Mistríková
Právnička SLS

Do redakcie došlo 10.1.2016.

Životné jubileum MUDr. Fedora Jaglu, CSc. – 70 rokov

MUDr. Fedor Jagla, CSc., sa narodil 25.8.1945 v Ružomberku, ale od útleho detstva žil a vyrastal v centre bratislavského Starého mesta, na Michalskej ulici. Jeho otec bol lekár, chirurg a internista, pôsobil na rozličných miestach - po 2. svetovej vojne bol obvodným lekárom v Bratislave, neskôr pracoval na Povereníctve a následne Ministerstve zdravotníctva v problematike liečebno-preventívnej závodnej zdravotnej starostlivosti. Matka Fedora Jaglu bola stredoškolská profesorka, jeho sestra bola zdravotná laborantka.

Fedor Jagla začal po maturite (1962) študovať na Lekárskej fakulte UK v Bratislave, ktorú absolvoval roku 1968. Už počas štúdia medicíny sa aktívne zapájal do lekárskeho výskumu ako vedecká pomocná sila na Ústave experimentálnej endokrinológie SAV. Po promócií začal pracovať na Ústave normálnej a patologickej fyziológie SAV (ÚNPF SAV), kde pracuje doteraz.

V ÚNPF SAV nastúpil na Oddelenie fyziológie človeka (vedúci doc. MUDr. Ivan Ruttkay-Nedecký, DrSc.) a roku 1969 prešiel na novozaložené Oddelenie psychofyziológie, ktoré v tom čase viedol jeho školiť doc. (neskôr prof.) MUDr. Vladislav Zikmund, DrSc. Oddelenie sa zaoberalo štúdiom vyšších funkcií mozgu človeka, predovšetkým pozornosti a jej úlohy v senzorických a motorických procesoch, funkčnej asymetrie hemisfér, mozgových mechanizmov zrakových predstáv, pohybov očí. Oddelenie spolupracovalo s klinickými pracoviskami LF UK vo výskume psychosomatických dejov. Pri skúmaní činnosti mozgu človeka rozvíjalo využitie elektrofyziologických metód – elektroencefalografie (predovšetkým metodiky na udalosť viazaných potenciálov mozgu), elektrookulografie a elektromyografie. R. 1972 oddelenie z politických dôvodov stratilo samostatnosť začlenením do novovzniknutého Oddelenia fyziológie mozgu.

Roku 1974 dr. Fedor Jagla obhájil kandidátsku dizertačnú prácu s názvom „Zmeny v okohybnej aktivite počas zrbovej percepcie a imaginácie pohybu v rôznych vzdialenostiach“. Ako vedecký pracovník ÚNPF SAV pokračoval vo výskumnej činnosti v danej problematike a rozvinul spoluprácu s viacerými zahraničnými pracoviskami. Okrem iných to boli napríklad aj Ústav fyziológie Bulharskej akadémie vied, Pavlovov ústav fyziológie Ruskej akadémie vied v St. Petersburgu, Centrum pre zrak a zrakovú kogníciu Univerzity v Durhame (UK).

Od roku 1995 dr. Fedor Jagla viedol Oddelenie fyziológie mozgu ÚNPF SAV a následne (do r. 2011) Laboratórium kognitívnej neurovedy, ktoré vzniklo transformáciou Oddelenia fyziológie mozgu v súvislosti s organizačnou reštrukturalizáciou ÚNPF SAV. Okrem vedenia oddelenia/la-

boratória zastával v ÚNPF SAV ďalšie významné funkcie: bol vedeckým tajomníkom ústavu (1989-1995), reprezentantom ústavu v Sneme SAV (2009-2013), zástupcom riaditeľa (1995-1999, 2008-2015) a v rokoch 1999-2007 jeho riaditeľom. Bol členom Vedeckého kolégia SAV pre lekárske vedy (2009-2013), Etickej komisie SAV (2011-2013). K celospoločensky významným aktivitám dr. Fedora Jaglu patrí jeho činnosť vo funkcii člena Stálej pracovnej skupiny pre lekárske, farmaceutické a nelekárske zdravotnícke vedy Akreditačnej komisie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR a tiež úloha národného koordinátora v Európskej sieti pre podporu zdravia na pracovisku (ENWHP).

Dr. Fedor Jagla bol vedúcim viacerých výskumných projektov, národným koordinátorom medzinárodných projektov (MedNatNet, ENWHP) a je stále aktívnym výskumníkom (v súčasnosti vedie projekt VEGA). Je autorom 60-tich prác v recenzovaných (väčšinou medzinárodných indexovaných) vedeckých časopisoch, siedmich kapitol v monografiách vydaných v SR aj v zahraničí, editorom troch knižných publikácií, spoluautorom učebnice lekárskej fyziológie. Jeho práce boli citované vyše 130-krát a viaceré boli ocenené cenami odborných spoločností Slovenskej lekárskej spoločnosti (SLS).

Ako hlavný organizátor alebo člen organizačných a programových výborov organizoval množstvo vedeckých podujatí, konferencií, sympózií doma aj v zahraničí. Na odborných fórach predniesol veľké množstvo prednášok a príspevkov. Dr. Fedor Jagla aktívne pracuje vo vedeckých odborných spoločnostiach. Je dlhoročným členom výboru Slovenskej spoločnosti pre vyššie funkcie mozgu SLS, v období rokov 1998-2002 pôsobil vo funkcii vedeckého sekretára a od 2002 je predsedom tejto spoločnosti. Je činný v aj ďalších organizačných zložkách SLS, je členom výboru Slovenskej neuropsychiatrickej spoločnosti SLS a Slovenskej fyziologickej spoločnosti SLS. Vrcholom medzinárodného odborného uznania dr. Fedora Jaglu je funkcia prezidenta (2003-2005 a opätovne od r. 2015 doteraz) spoločnosti Collegium Internationale Activitatis Nervosae Superioris (CIANS), najstaršej medzinárodnej organizácie v oblasti neurobiológie správania, integratívnej fyziológie psychosomatických vzťahov (založenej r. 1960). Je tiež hlavným editorom časopisu *Activitas Nervosa Superior Rediviva*, medzinárodného vedeckého indexovaného periodika CIANS.

Dr. Fedor Jagla je školiteľom doktorandov v odbore normálna a patologická fyziológia a už takmer dve desaťročia zastrešuje výuku neurofyziológie na Katedre psychológie Filozofickej fakulty UK v Bratislave. Je dlhoročným hosťujúcim

profesorom Talianskej asociácie pre analýzu a modifikáciu správania a kognitívne-behaviorálnu terapiu (AIAMC) a hosťujúcim docentom Tolmanovho inštitútu v Palerme.

Za svoju prácu dostal viacej vyznamenaní a ocenení. Je nositeľom Pamätnej medaily k 200. výročiu narodenia J.E. Purkyně, Zlatej čestnej plakety SAV J. Jessenia za zásluhy v lekárskejších vedách, Zlatej medaily „Propter merita“ SLS. V súvislosti s tohoročným jubileom bol dr. Fedor Jagla ocenený Medailou SAV za podporu vedy (udeľuje Vedecká rada SAV) a Čestným členstvom SLS (udeľuje prezídium SLS).

Spolupracovníci si dr. Fedora Jaglu vďaka predovšetkým za jeho jedinečné osobnostné vlastnosti. Dr. Fedor Jagla je človek mimoriadne ústretový a priateľský, vždy ochotný nezištne pomôcť. Je humanistom chápujúcim a rešpektujúcim iných, empatický, pozorný a taktý. Je čestným a morálnym človekom, ktorému je vzdialená pretvárika, politikárčenie a zákulisné manipulácie. Je prirodzene skromný, nebaží po uznaní a poctách, ani si na nich nezakladá. Je komplexnou vyváženou osobnosťou, vedcom, ktorý nie je zahľadený len do špecifických a partikulárnych odborných problémov, ale má prehľad v spoločenských témach, histórii, umení (literatúre, výtvarnom umení, hudbe). Dr. Fedor Jagla je zaniatený vedec, ktorý si kladie otázky a hľadá na ne odpovede, je diplomaticky vedúci pracovník, ktorý z veľkých problémov robí malé a z malých žiadne, ale aj neohrozený bojovník za slobodu a samostatnosť v pravom slova zmysle. Je skvelý kolega a oddaný priateľ, akého by si želal mať každý.

Vážený dr. Jagla, milý Fedor, želáme Ti pevné zdravie, trpezlivosť a nekonečný optimizmus, aby si ešte dlho s úsmevom a znášal našu prítomnosť v Tvojej blízkosti.

Ad multos annos!

MUDr. Igor Riečanský, PhD.,
doc. RNDr. Oľga Pecháňová, DrSc.

Kronika Monitoru medicíny SLS

Pripomínáme si storočnicu akademika Ivana Staneka

Pred sto rokmi dňa 5. decembra 1915 sa v Záriečí pri Púchove narodil lekár a biológ, akademik Ivan Stanek, vedúci predstaviteľ lekársko-biologických disciplín na Slovensku.

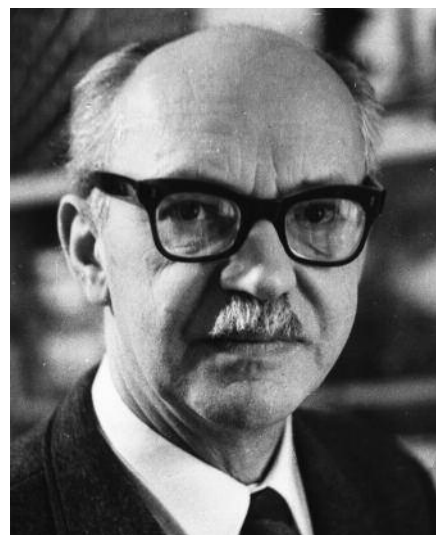
Už od mladého veku inklinoval Stanek k histórii a prírodným vedám. Pochádzal z rodiny Zochovcov, jeho mama (rod. Zochová) bola vnučkou štúrovcu Ctiboha Zocha a sestrou prírodovedca prof. Branislava Zocha. Jeho záujem o prírodné vedy tak vyústil k rozhodnutiu študovať medicínu, keďže prírodovedecká fakulta na Slovensku vtedy neexistovala. Na Lekárskej fakulte Univerzity Komenského (LF UK) v Bratislave ho priťahovali najmä teoretické predmety - biológia, histológia a embryológia. Ako medik začal pracovať pod vedením profesora Zdeňka Frankenbergera v Ústave histológie a embryológie. Najskôr bol vedeckou pomocnou silou a v posledných ročníkoch štúdia pracoval už ako asistent ústavu. Štúdium na LF UK ukončil v roku 1940. Krátko po skončení druhej svetovej vojny (1945) ho profesorský zbor lekárskej fakulty poveril vedením Ústavu histológie a embryológie, na čele ktorého stál až do svojej smrti v roku 1972.

Roku 1946 habilitoval MUDr. Ivan Stanek na docenta. Odišiel na študijný pobyt do švajčiarskeho mesta Bazilej. Na Slovensku neskôr úspešne rozvíjal nové metódy výskumu. Keďže v tom čase mohol publikovať iba v domácich časopisoch, prišiel o niektoré prioritné výsledky. Roku 1953 sa stal Stanek vysokoškolským profesorom. O tri roky neskôr (1956) získal titul doktora lekárskeho vied (DrSc.). Prof. MUDr. I. Stanek, DrSc., bol jedným z prvých slovenských akademikov (od roku 1953 bol členom korešpondentom Slovenskej akadémie vied - SAV a o dva roky neskôr členom

SAV). Dobudoval teoretické ústavy Lekárskej fakulty UK v Bratislave, založil viaceré biologické pracoviská. Po oslobodení riešil koncepčné otázky vysokého školstva, vedy a zdravotníctva, významne prispel k výučbe lekárov, vedeckých a pedagogických pracovníkov. Sústavnú pozornosť venoval aj popularizácii vedeckých poznatkov.

V pedagogickej práci i vo výskume nadviazal akademik Stanek na tradíciu a odborné výsledky na Lekárskej fakulte UK, stal sa zakladateľom slovenskej histologickej školy. Založil pracovisko s tkanivovými kultúrami, do výskumu zaviedol nové experimentálne metódy, filmovanie buniek, elektrónkovú mikroskopiu. Zameriaval sa hlavne na výskum retikuloendotelového systému, makrofágov centrálneho nervstva, na kultiváciu nervového tkaniva. Venoval sa aj dejinám medicíny a biológie, ale aj skúmaniu životopisov predstaviteľov slovenskej kultúry, bol redaktorom viacerých domácich odborných časopisov: Biológia, Bratislavské lekárske listy, Folia Morphologica a zahraničných časopisov Acta Anatomica a Zeitschrift für mikroskopische - anatomische Forschung.

Akad. Ivan Stanek je autorom výnimočného diela Embryológia človeka (1952), ktoré je v mnohých ohľadoch aktuálne aj dnes, mnohých vysokoškolských učebných textov z histológie a mikroskopickej anatómie, vyše 70 štúdií a článkov v domácich a zahraničných periodikách. Začiatkom 50. rokov 20. storočia sa angažoval v akademických funkciách na LF UK, bol dekanom a prodekanom LF UK, vedúcim Katedry histológie a embryológie LF UK, vedúci Laboratória experimentálnej cytológie Ústavu normálnej a patologickej fyziológie SAV, členom korešpondentom Československej akadémie vied (ČSAV), členom korešpondentom

Juhoslovenskej akadémie vied v Záhrebe, členom vedeckých kolégií SAV, prvým podpredsedom Československej anatomickej spoločnosti, sekcie Spoločnosti Jana Evangelistu Purkyně, členom viacerých zahraničných vedeckých spoločností. Ako prvý čs. bádateľ bol zvolený za člena výberovej spoločnosti European Tissue Culture Club, bol členom medzinárodnej Anatomische Gesellschaft, švajčiarskej spoločnosti morfológov, medzinárodnej Society for Cell Biology a i. Pričinil sa o založenie tradície stredoeurópskych histologických sympózií.

Napriek tomu, že akad. Ivan Stanek dosiahol vo svojom živote tie najvýznamnejšie akademické a vedecké ocenenia i uznanie, zostal až do svojej smrti 6. februára 1972 v Bratislave, skromným človekom.

Jeho osobnou charakteristikou bola vždy slušnosť, tolerancia a humanizmus. Svojím širokým rozhľadom, odborným vzdelaním, pedagogickým majstrovstvom, pracovitosťou ostal vzorom pre ďalšie generácie lekárov, vysokoškolských pedagógov a vedcov.

Marián Bernadič

Kronika Monitoru medicíny SLS

MUDr. Jozef Uram - prvý riaditeľ Štátnej nemocnice v Košiciach a primár jej chirurgického oddelenia (130. výročie narodenia)

Roku 2019 bude sto rokov od zriadenia Štátnej nemocnice v Košiciach, ktorej riaditeľom a súčasne primárom Chirurgického oddelenia bol MUDr. Jozef Uram. Dnes si pripomínáme 130. výročie jeho narodenia a pri tejto príležitosti aj jeho prínos pre rozvoj a košickej chirurgie a slovenského zdravotníctva.

MUDr. Jozef Uram bol synom slovenského

národovca a spisovateľa Rehora Urama – Podtatranského. Narodil sa 30.12.1885 v Liptovskom Mikuláši. Ľudovú školu navštevoval v Liptovskom Mikuláši (1891–1895). V štúdiu pokračoval na gymnáziu v Banskej Štavnici (1895–1899) a na evanjelickom kolégiu v Prešove (1899–1903). Štúdium medicíny (1903–1908) začal na lekárskej fakulte vo Viedni, ale dokončil v Budapešti, kde

bol promovovaný na doktora medicíny (1908). Lekársku prax začal ako praktikant na klinike v Budapešti (1908–1910). Absolvoval niekoľko študijných ciest (USA, Anglicko, Francúzsko a Nemecko). Roku 1910 sa stal I. sekundárnym lekárom na Chirurgickom oddelení Nemocnice Sv. Rocha v Budapešti, ktoré viedol prof. Herczl. Po dvoch rokoch profesor ochorel a MUDr. Uram v jeho zastúpení viedol dva roky celé oddelenie. V období rokov 1912–1913 sa zúčastnil balkánskej vojny ako veliteľ chirurgickej sekcie Uhorsko-Rakúskeho Červeného kríža v Srbsku. Bol vyznamenaný rádom Sv. Sávu II. triedy. Počas 1. svetovej vojny v pôsobil ako lekár 5. dragúnskeho pluku (1914–1916) a neskôr ako konziliárny chirurg, operátor a veliteľ samaritánskej kolónie 5. pešiackej kolónie (1916–1918). 28.10.1918 opustil Budapešť a zúčastnil sa deklarácie Slovenského národa v Turčianskom Svätom Martine a bol jeho signatárom. 4.1.1919 bol vyslaný ako konzultant zdravotného referátu na slovenský východ. 29. januára 1919 bol poverený MUDr. Vavrom Šrobárom vedením Štátnej nemocnice v Košiciach, ktorá bola zriadená v bývalom Nápravnom ústave pre mladistvých zriadenom r. 1901 (tzv. polepšovňa). Dnes je to areál Univerzity veterinárneho lekárstva v Košiciach. Niektoré pavilóny nápravného ústavu boli počas I. sv. vojny prestavané pre potreby Nemocnice pre vojenských invalidov a bolo v nej vytvorené aj chirurgické oddelenie, na ktorom od r. 1916 pôsobil ako vojenský chirurg známy prof. Lichtenberg a v období r.

1916–1919 aj prof. Kňazovický, zakladateľ Košickej chirurgickej školy a prvý dekan Lekárskej fakulty UPJŠ. Štátna nemocnica v Košiciach mala provizórnych priestoroch Nápravného ústavu pre mladistvých chirurgické, interné, detské a infekčné oddelenia a poskytovala aj zdravotnícku lôžkovú starostlivosť. Roku 1913 sa začala v Košiciach stavať nová štátna nemocnica, ktorá bola dokončená až po vzniku ČSR a slávnostne bola otvorená 24. júna 1924. Prvým riaditeľom a súčasne primárom chirurgického oddelenia bol ustanovený MUDr. Jozef Uram. Nová Štátna nemocnica v Košiciach patrila medzi najmodernejšie nemocničné zariadenia v ČSR a stala sa najvýznamnejším zdravotníckym centrom východného Slovenska. Mala 600 postelí so 6 oddeleniami a prosekúrou. Chirurgické odd. malo 160 postelí, neskôr 192. Riaditeľ a primár MUDr. Jozef Uram tu pokračoval v širokom spektre operácií, ktoré začal v provizórnej mestskej nemocnici. Na svojom chirurgickom pracovisku zaviedol operačné knihy, ktoré sú dodnes v archíve I. chirurgickej kliniky LF UPJŠ Košice a UN L. Pasteura Košice a patria medzi najstaršie zachované operačné knihy na Slovensku. Roku 1920 bolo spolu urobených 966 operácií (medzi nimi napr. cholecystektómia pri cholecystolitíaze, exstirpácia aneurizmy a. brachialis, cholecystektómia, choledochotómia, dilatácia papily Vateri a drenáž, gastrostómia pre ca. ezofagi, splenektómia pre splenomegáliu, trepanatio et elevatio pri impresio cranii, nefrektómia l. dx. pre tbc renis, hemikolektómia pre nádor céka, exstirpácia echinokok-

kovej cysty pečene a i.). Operovaní pacienti MUDr. Urama boli najmä z Košíc, z Východoslovenského regiónu, zo stredného Slovenska, ale aj z ostatných oblastí Slovenska. Okrem praktickej medicíny, organizácie zdravotníctva, výraznej chirurgickej aktivity, je významný aj podiel jeho účasti vo verejnom živote, v zdravotníckych stavovských organizáciách, ale aj jeho odborná publikačná činnosť. Od študentských rokov pracoval v spolkoch a prejavoval sklony k literárnej tvorbe, bol členom študentského spolku Zora v Liptovskom Mikuláši (1899) a uverejnil aj svoje literárne prvotiny. Za národné povedomie bol vylúčený z gymnázia v Banskej Štiavnici. V období 1910–1911 bol členom Slovenského spolku v Budapešti (najskôr podpredseda a neskôr aj predseda). Roku 1911 sa zúčastnil spolu s Vajanským ako zástupca slovenských novinárov na X. zjazde slovenských novinárov v Belehrade. Zúčastnil sa porád Československej jednoty v Luhačovicach (1908–1913). A r. 1912 podpísal memorandum budapešťanov proti spojeniu slovenskej a maďarskej evanjelickej cirkvi. Stal sa signatárom Martinskej deklarácie (1918). Po r. 1918 bol organizátorom slovenského zdravotníctva najmä na východnom Slovensku. Má významný podiel na dobudovaní Štátnej nemocnice v Košiciach. Roku 1919 sa stal konzultantom zdravotného referátu Ministerstva verejného zdravotníctva. Bol podpredsedom Čs. chirurgicko-gynekologickej spoločnosti. 25.6.1920 na valnom zhromaždení Združenia československých lekárov v Košiciach vznikla 31. východoslovenská župa ústrednej jednoty československých lekárov v Košiciach a za jej predsedu bol zvolený MUDr. Jozef Uram. Bol aj vedúcim funkcionárom miestnych kultúrnych a sociálnych spolkov v Košiciach. Cenné sú jeho odborné publikácie v Rozhl. v chir. a gyn. (1933, 1935) a Čas. lek. čes. (1935). MUDr. Jozef Uram bol po prim. Krčmérym v Trnave a prim. Čárskom v Nitre posledný z trojice slovenských chirurgov, ktorí neboli žiakmi zakladateľa slovenskej chirurgickej školy prof. Kostlivého. Roku 1929 sa pre závažné zdravotné problémy musel svojich funkcií v Štátnej nemocnici v Košiciach vzdať. Zomrel dňa 15. novembra 1944 v Pezinku.

Bratislavské lekárske listy (24, 1944, č. 11–12), ktoré tvoria pamäť slovenskej medicíny, pri tejto príležitosti uvádzajú: *Súhrn drobných udalostí tvorí náplň života jednotlivca a súhrn životných dejov synov národa vytvára jeho históriu. Nie všetci hráme rovnaký zásto. Väčšina z nás žije a zanikne bez stopy, ak odhliadneme od vrúcnych spomienok našich najdrahších. Iní, azda ani nie významnejší, zostávajú večne v pamäti, raz preto, že boli priekopníkmi, inokedy preto, že boli martýrmi a málo je tých, ktorí sa stávajú nesmrteľnými preto, že boli obdarení geniálnym duchom, ktorého plody žiaria po stáročia. Dr. Uram bol priekopníkom. Bol prvým v rade slovenských chirurgov. Osud bol k nemu krutý, tak ako je krutý k histórii nášho národa a k životnému dielu väčšiny jeho veľkých synov. To im však neuberá na sláve, lebo nielen v šťastí, ale i v utrpení je veľkosť. Neúprosne*

choroba zdrvila jeho ducha v rokoch mužného rozkvetu. A predsa v krátkej jeho životnej dráhe nám ukázal v časoch neprajných, že i Slovák sa vie dopracovať k odbornému vzdelaniu v medicíne. Stal sa pozoruhodným chirurgom v maďarskom hlavnom meste a pri tom nezabudol, že je Slovák. Bol prvým a zostal verným; v tom je jeho veľkosť. Nech žije v nás a v našom potomstve jeho pamiatka. Prof. K. Čársky

Záverom môžeme konštatovať, že citovaný príspevok prof. Čárskeho, prednostu Chirurgickej kliniky Lekárskej fakulty v Bratislave, dostatočne vystihuje osobnosť MUDr. Jozefa Urama ako významného chirurga a organizátora zdravotníctva v Košiciach i na Slovensku.

Literatúra

1. Čársky, K.: Bratislavské lekárske listy, 24, 1944, č. 11 – 12, príloha, s. 84–86.
2. Jiroušková, M., Kováč, P.: Z histórie zdravotníctva na východnom Slovensku (v rokoch 1918 – 1938), Košice: KÚNZ, 1988, s. 23.
3. Kothaj, P. a kol.: Momenty z dejín slovenskej chirurgie. Patria I., spol. s.r.o., 1999, 398 s.
4. Slovenský biografický slovník, VI. zväzok. T – Ž. Martin: Matica slovenská, 1994, s. 179.
5. Vajó, J.: MUDr. Jozef Uram prvý riaditeľ a primár chirurgického odd. 80. ročnej jubilejnej Štátnej nemocnice – terajšej Fakultnej nemocnice L. Pasteura, LF UPJŠ v Košiciach. Zborník referátov, 80. výročie založenia Fakultnej nemocnice Louisa Pasteura, Košice 14. október 2004, s. 55 – 61. Do redakcie došlo 1.10.2015.

Prof. MUDr. Július Vajó, DrSc.
emeritný profesor II. chirurgická klinika
LF UPJŠ Košice.

Adresa pre korešpondenciu: Prof. MUDr. Július Vajó, DrSc., II. chirurgická klinika UPJŠ LF, UN L. Pasteura, Košice.
e-mail: vajojuli@lf.upjs.sk

Kronika Monitoru medicíny SLS

Docentka MUDr. Janka Kovalčíková, CSc. (1921 – 2007) - 95. výročie narodenia

Pripomíname si život a dielo doc. MUDr. Janky Kovalčíkovej, uznávanej športovej lekárky, ktorá začínala ako stredoškolská profesorka telesnej výchovy a zemepisu, neskôr pôsobila na Fakulte telesnej výchovy a športu UK v Bratislave. Celý svoj aktívny a plodný život venovala štúdiu vplyvu práce a vrcholového športu na organizmus ženy.

Narodila sa 5. februára 1921 v Trenčianskych Tepliciach. Maturovala roku 1939. Na Filozofickej fakulte SU v Bratislave študovala telesnú výchovu a zemepis, promovala roku 1942. Roku 1948 sa zapísala na Lekársku fakultu SU v Bratislave, kde promovala v decembri 1952. Pracovať nastúpila na I. ženskú kliniku na Zochovej ulici v Bratislave (prednosta prof. Svetozár Štefánik /1899 – 1989/).

Ako medička pôsobila v Ústave ľudovej piesne SAV ako profesionálna choreografka. Bola spoluautorkou dvoch monografií „Spevy a tance veselých detí“ (Mladý život: Bratislava, 1949) a „Slovenské ľudové tance“ (SAV: Bratislava, 1955). V období 1954 – 1961 bola ženskou lekárkou v II. gynekologicko-pôrodníckej klinike LF UK v Bratislave na Šulekovej ulici (prednosta prof. MUDr. Aurel Hudcovič /1911 – 1981/). Úspešne absolvovala prvú aj druhú špecializačnú atestáciu zo ženského lekárstva. Roku 1961 ako kvalifikovaná odborná lekárka s telovýchovným vzdelaním nastúpila pracovať na Fakultu telesnej výchovy a športu UK v Bratislave. Pôsobila na Katedre anatómie a fyziológie FTVŠ UK. Prednášala, viedla praktické cvičenia poslucháčov fakulty. Tiež sa pedagogicky podieľala na trénerských kurzoch a výchove študentov diaľkového štúdia. Pod jej pedagogickým vedením vyrástli mnohí učitelia pre stredné školy, športovci a tréneri. Bola vedúcou školiteľkou početného množstva diplomových prác.

Splnila sa jej životná túžba študovať vplyv práce a športu na organizmus ženy. Súčasne cho-

dila pracovať na III. ženskú kliniku LF UK na Bezručovej ulici. Pod vedením doc. Vojtecha Klimenta (1918 – 2005) sledovali vplyv liečebnej telesnej výchovy na telesnú kondíciu žien, ako preventívneho činiteľa v pred- a pooperačnej starostlivosti. Pripravili a vydali monografiu „Cvičením ku zdraviu a kráse ženy“ (Šport: Bratislava, 1962).

Doc. Kovalčíková ako vedúca autorka pripravila viaceré skriptá a učebné texty (Anatómia človeka, Praktické cvičenia pre poslucháčov, Funkčná anatómia človeka, Antropometrické a somatotypologické metodiky, Biológia detí a dorastu, pre poslucháčov FTVŠ).

Absolvovala viaceré študijné cesty a pobyty doma aj v zahraničí. Pracovala na klinike Maternité prof. Gregoire (Liege, Belgicko) a na Anatomickom ústave prof. Vandervael (Belgicko). Získané poznatky jej umožnili študovať vplyv telesného zaťaženia u dievčat a žien. Opakovane stážovala v ÚDMP v Prahe – Podolí. Za prácu získala medailu profesora Trapla.

Doc. Kovalčíková – ženská lekárka, telovýchovno – pedagogická lekárka a bývalá aktívna športovkyňa – dokázala spojiť tieto svoje skúsenosti do jedného pohľadu a vyťažiť maximum pre výchovu vrcholových športovcov, najmä žien.

Hodnosť kandidáta lekárskej vied z vedného odboru gynekológia a pôrodníctvo získala roku 1976. Bohatá je jej prednášková (130) a publikačná (120) činnosť. Prácu uverejňovala v nemčine, francúzštine a angličtine. Osobitnou originalitou vyniká štúdia oneskoreného vstupu dievčat do menarche, zmien menštruačného cyklu, zmien veľkosti maternice, zmien rozmerov kostnej panvy športovkyň po dlhodobom intenzívnom zaťažení.

Ďalej sledovanie dynamiky a statiky panvy, dynamiky chrbtice z fyziologického hľadiska a z hľadiska normálnej gravidity. Poznatky zásadného

významu získala sledovaním rozdielov medzi športujúcimi a nešportujúcimi dievčatami a ženami v longitudinálnych štúdiách a klinických pozorovaniach. S prof. Krištúfkom, CSc., sledovali zmeny funkcie pľúc a zmeny vitálnej kapacity u športujúcich a nešportujúcich žien počas fyziologickej gravidity. Spolu s doc. Zrubákom, CSc., využitím metódy Health-Carter charakterizovali typologicky jednotlivé športovkyne a ich vhodnosť pre určitý druh športu.

Venia docendi získala rok 1979 v Prahe v Anatomickom ústave LF UK, vo vednom odbore normálna anatómia.

Roku 1990 Univerzita Komenského v Bratislave vydala jej monografiu „Dynamika chrbtice a statika panvy počas fyziologickej gravidity. Monografia „Somatické zmeny dievčat a žien po dlhodobom tréningovom zaťažení“, zostala v rukopise. Pre potrebu FTVŠ preložila vysokoškolskú učebnicu „Anatómia človeka I. a II.“, autorov Fleischmann a Linc (SNP: Bratislava, 1992).

Doc. Kovalčíková za svoju mnohoročnú úspešnú, odbornú aktivitu vo FTVŠ UK v Bratislava, a spoločenskú angažovanosť, získala mnohé ocenenia, uznania a vyznamenania FTVŠ, Univerzity Komenského, Zlatú medailu ÚV Zväzu žien, Čs. telesnej výchovy, ČK, Zväzu protifašistických bojovníkov, Ministerstva národnej obrany, vyznamenanie M.R. Štefánika I. stupňa ÚR SZPB. Je Čestnou členkou SGPS SLS v Bratislave.

V roku 1948 som sa stretol s Jankou Kovalčíkovou na dekanáte LF SU v Bratislave, keď sme sa zapísali na medicínske štúdium. Neskôr sme boli spolupracovníci na II. ženskej klinike LF SU na Šulekovej ulici v Bratislave. Po roku 1960 sa síce naše cesty rozišli, ale kontakty a spolupráca trvali naďalej. Obdivovali sme jej životaschopnosť, pracovitosť a dosahované výsledky. Nikdy sa nad nás mladších nevyvyšovala – naopak bola výbornou spolupracovníčkou a kolegyňou. Sme jej za to vďační, nezabúdame, spomíname.

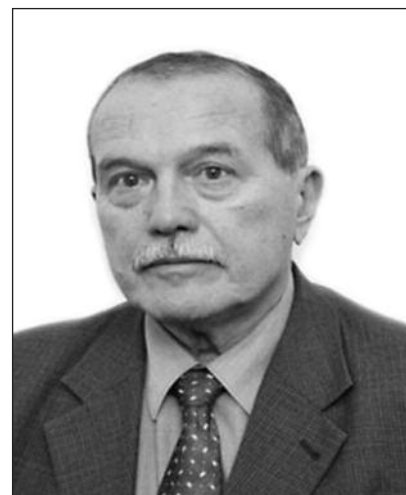
Prof. Michal Valent, DrSc.
Professor emeritus LF UK

Kronika Monitoru medicíny SLS

Prof. MUDr. Pavel Švec, DrSc., in memoriam (*30.8.1940 †22.11.2015)

V živote človeka sú chvíle, o ktorých vieme, že prídu, a predsa nás ich príchod prekvapí. Boľstne sa nás dotkla smutná správa o náhlom odchode vzácneho človeka prof. MUDr. Pavla Šveca, DrSc., vysokoškolského učiteľa, vedca, čelného predstaviteľa slovenskej farmakológie a farmácie, organizátora vedeckého i spoločenského života, priateľa, s ktorým sme sa dlhé roky stretávali, prežívali radostné i tie menej radostné chvíle.

Profesor Pavel Švec sa narodil 30.8.1940 v Bratislave. Medicínu vyštudoval na Fakulte všeobecného lekárstva Karlovej univerzity v Prahe, kde bol promován roku 1963. Následne nastúpil na aspirantúru z farmakológie na Farmakologickom ústave ČSAV v Prahe, ktorú pod školiteľstvom prof. MUDr. Heleny Raškovej, DrSc., a MUDr. Karola Maška, CSc., úspešne ukončil obhájením kandidátskej dizertačnej práce roku 1968. Po obhajobe nastúpil ako vedecký pracovník

na Farmakologický ústav ČSAV v Bratislave (neskôr Farmakologický ústav SAV). Krátko na to odišiel na študijný pobyt na University College do Londýna. Po vzore svojho otca, vysokoškolského učiteľa a vedca, ale aj po skúsenostiach na londýnskej univerzite, roku 1971 nastupuje ako vedecký pracovník na Vedecko-výskumný ústav FaF UK, neskôr prešiel na Katedru farmakodynamiky a toxikológie (teraz Katedra farmakológie a toxikológie). Za docenta bol vymenovaný roku 1984, za profesora roku 1992 a roku 1993 obhájil doktorskú dizertačnú prácu a získal vedeckú hodnosť DrSc.

V období rokov 1990-2005 bol vedúcim Katedry farmakológie a toxikológie. Dve funkčné obdobia (1994-2000) pôsobil vo funkcii dekana Farmaceutickej fakulty UK. Prof. Švec sa významne podieľal na rozvoji a modernizácii výučby farmakológie nielen na Farmaceutickej fakulte UK, ale aj na rozvoji fakulty ako takej. Bol tvorcom obsahovej náplne propedeutických disciplín a významnou mierou sa pričínal o biologizáciu farmaceutického štúdia. Rozsiahle skúsenosti a vedomosti si profesor Švec nenechával pre seba. Odovzdával ich študentom, na rôznych vedeckých a odborných podujatiach doma i v za-

hraničí zameraných na farmakológiu, toxikológiu, klinickú farmakológiu a klinickú farmáciu. Bol nielen známy, ale aj uznávaný odborník vo farmaceutickom teréne. Skutočnosť, že farmaceutická obec, najmä však lekárska, vníma Farmaceutickú fakultu UK ako svoju Alma mater, cíti jej vplyv a chce s ňou spolupracovať je v mnohom zásluhou neúnavnej práce, diskusií a rokovaní s prof. Švecom. Bol stálym posudzovateľom klinických štúdií.

Vedecká činnosť prof. Šveca bola bohatá a cieľavedomá. Merateľným výsledkom jeho vedeckej činnosti je rozsiahla publikačná činnosť a vysoká citovanosť. Vychoval rad vedeckých a vedecko-pedagogických pracovníkov. Mal schopnosť získať záujem mladých ľudí o pedagogickú a vedeckú prácu. To dokáže len človek, ktorý nachádzal vo svojej práci zmysel, ktorého práca s mladými ľuďmi pohlcovala.

Profesor Pavel Švec bol aj výborným kamarátom, na ktorého bolo vždy spoľahnutie, vedel počúvať, vedel poradiť, vedel nájsť slová útechy v ťažkých chvíľach človeka, bol ochotný kedykoľvek a komukoľvek pomôcť. Popri rozsiahlej a rôznorodej práci si vedel nájsť užitočný spôsob využitia voľného času. Dlhé roky pôsobil ako

športový lekár I. ligového basketbalového družstva mužov TJ Inter Bratislava a rekreačne sa venoval aj ďalším športom.

Na Katedre farmakológie a toxikológie pôsobil neskôr ako emeritný profesor. Denne prichádzal na katedru, zaujímal sa o všetko. Neoceniteľné skúsenosti a vedomosti ochotne a rád odovzdával svojim spolupracovníkom, kolegom, doktorandom a študentom, mal ešte plány a predsavzatia. Smrťou sa končí život, ale zostáva láska a vďačnosť za to, čo dobré pre nás prof. Švec urobil, a nebolo toho málo. Výsledky jeho práce sú pre nás odkazom i výzvou k ďalšiemu vylepšovaniu pedagogického a vedeckého majstrovstva.

Vážený pán profesor, milý Pavel, chcem sa v mene tých, s ktorými si spolupracoval a ktorým si odovzdával kus seba, poďakovať a vysloviť presvedčenie, že zostávaš natrvalo v našich pamätiach a srdciach. Lúčenie je vždy bolestné, obzvlášť však bolí rozlúčenie navždy. Odpočívaj v pokoji, mali a stále Ťa máme radi. Nezapudíme.

Čeť Tvojej pamiatke!

*Doc. RNDr. Ingrid Tumová, CSc.
Katedra farmakológie a toxikológie
Farmaceutická fakulta UK*

Kronika Monitoru medicíny SLS

Za prof. MUDr. Jánom Faguľom, DrSc.

4. novembra 2015 po krátkej ťažkej chorobe zomrel prvý prednosta Neurochirurgickej kliniky Lekárskej fakulty Univerzity P. J. Šafárika a Fakultnej nemocnice s poliklinikou v Košiciach profesor MUDr. Ján Faguľa, DrSc., zakladateľ košickej neurochirurgickej školy.

Ján Faguľa sa narodil 1.8.1930 v roľníckej rodine v obci Mirkovce, okres Prešov. Školskú dochádzku začal v miestnej malotriednej škole, stredoškolské štúdium absolvoval na gymnáziu v Prešove, kde v roku 1951 maturoval s vyznamenaním. Zaujímali ho vedy o prírode a biológia, preto sa rozhodol pokračovať v štúdiu na Lekárskej fakulte UPJŠ v Košiciach. Už v druhom ročníku chodil ako „fiškus“ do nočných služieb na tamojšiu chirurgickú kliniku, ktorú viedol známy slovenský chirurg, priekopník cievnej chirurgie a mozgových angiografií, prof. MUDr. Ján Kňazovický. Neskôr, už v rámci študentskej vedeckej činnosti Ján Faguľa väčšinu voľného času trávil v laboratóriu experimentálnej chirurgie, za ktoré bol zodpovedný vtedajší odborný asistent, neskôr akademik, Emil Matejiček. Štúdium medicíny skončil s vyznamenaním, čo mu pomohlo dostať umiestnenku do košickej fakultnej nemocnice, kde sa stal sekundárnym lekárom chirurgickej kliniky. Roku 1960 získal atestáciu I. stupňa, roku 1964 atestáciu II. stupňa z chirurgie a popri každodennej práci chirurga začal spolupracovať s MUDr. Alexandrom Grodanom pri liečení neurochirurgických pacientov. Po emigrácii dr. Grodana do zahraničia

bol vedením pracoviska vyslaný na dlhodobé študijné pobyty na neurochirurgické pracoviská v Prahe, Hradci Králové a v Bratislave. Skúsenosti získané od významných československých neurochirurgov, akými boli akad. Zdeněk Kunc, akad. Rudolf Petr a prof. Pavel Nádvorník, mu pomohli nadobudnúť potrebnú istotu pre každodennú klinickú prax aj pre ďalšie vedecké napredovanie v spomínanom, mimoriadne náročnom, medicínskom odbore. Roku 1969 urobil nadstavbovú atestáciu z neurochirurgie, roku 1972 obhájil kandidátsku dizertačnú prácu a za krátko habilitoval. Začiatkom roku 1981 bola pred dokončením budova novej Fakultnej nemocnice s poliklinikou v Košiciach, takže bolo potrebné zariadené jednotlivé pracoviská, medzi nimi aj Neurochirurgickú kliniku so 60 lôžkami. Pracovisko začínalo od nuly, to však poskytlo vtedajšiemu doc. Faguľovi príležitosť preukázať organizačné schopnosti i húževnatosť pri obhajobách zariadenia, zdravotníckeho materiálu, inštrumentária, prístrojov, a na druhej strane mimoriadnu trpezlivosť pri výchove sestier aj lekárov, ktorí nemali skúsenosti s ošetrovaním a liečením neurochirurgických pacientov. Ako jediný kvalifikovaný neurochirurg na území východného Slovenska, obývanom približne 1,5 miliónom ľudí, musel byť prakticky neustále v spojení s pracoviskom, aby riešil akútne situácie, s ktorými si službukonajúci kolegovia nevedeli rady. Napriek spomínanému mimoriadnemu

pracovnému nasadeniu neprestal doc. Faguľa vedecky pracovať. Intenzívne študoval problematiku mozgovej krvnej cirkulácie a jej zmien pod vplyvom mozgovej traumy – dlhé roky pomocou klasickej angiografie, ktorú osobne robil so svojou manželkou – inštrumentárkou. Až neskôr pomocou ultrazvukového prístroja využívalého Dopplerov princíp. Uverejnil viac ako 120 prác v domácich aj zahraničných odborných časopisoch a predniesol viac ako 250 prednášok na domácich a zahraničných neurochirurgických podujatiach. Popri každodennej práci na operačnej sále sa podieľal na výučbe študentov medicíny a na ďalšom vzdelávaní svojich spolupracovníkov. Doc. Faguľa sa postupne stal doktorom lekárskeho vied a napokon aj profesorom. V Košiciach založil neurochirurgickú školu, ktorá mala špecifické rysy a klinika bola ako jedno z mála

slovenských pracovísk známa systematickou experimentálnou prácou, od roku 1982 aj v spolupráci s Neurobiologickým ústavom Slovenskej akadémie vied vedenom prof. MUDr. Jozefom Maršalom, DrSc. Z neuro-chirurgickej školy prof. Fagula vyšli ďalší úspešní vysokoškolskí učitelia, vedeckí pracovníci a lekári – konkrétne

jeden profesor, dvaja docenti, jeden nositeľ titulu doktor lekárskeho vied, piati nositelia titulov CSc., resp. PhD., a siedmi kvalifikovaní neurochirurgovia. Prof. Fagula bol dlhoročným členom výboru Československej neurochirurgickej spoločnosti, členom komisií pre obhajoby vedeckých hodností; Československá lekárska spoločnosť

J. E. Purkyňu mu udelila zlatú medailu. Ako neurochirurg bol vynikajúci diagnostik, uvažlivý a jemný operatér, láskavý a neobyčajne skromný človek.

*Česť jeho pamiatke!
Prof. MUDr. Igor Šulla, DrSc.*

Kronika Monitoru medicíny SLS

Opustil nás MUDr. Augustín Bárdoš...

S hlbokým zármutkom oznamujeme kolegom a priateľom, že dňa 14. januára 2016 náhle a neočakávane zomrel **MUDr. Augustín Bárdoš**, primár Urologickej kliniky Univerzitnej nemocnice v Bratislave.

MUDr. Augustín Bárdoš po promócií na Lekárskej fakulte UK v Bratislave roku 1974 nastúpil ako sekundárny lekár na urologické oddelenie v nemocnici na Hlbokej ceste, odkiaľ roku 1980 prešiel na Urologickú kliniku v Univerzitnej nemocnici na Kramároch. Od roku 2000 bol primárom Urologickej kliniky.

Celý svoj život zasvätil urológii a urologicky chorým pacientom. Augustín Bárdoš bol vzdelaný, skúsený, spoľahlivý a rozvážny kliník, ktorý sa

nielen zodpovedne staral o svojich pacientov, ale do tajov urológie uvádzal aj svojich mladších spolupracovníkov. Pre svojich spolupracovníkov a nasledovníkov bol príkladom mimoriadnych odborných vedomostí, profesijných zručností a kvalít, osobnej zodpovednosti a poctivosti v náročnej práci. Venoval sa najmä problematike endoskopickej urológie, virtuózne vykonával transuretrálne resekcie prostaty a nádorov močového mechúra. Do praxe zaviedol plastické operácie striktúr uretry s použitím štepov bukálnej sliznice a sliznice jazyka. Ďalšou doménou jeho odbornej praxe bola urologická onkológia.

Vážený pán primár, milý Gusto, zachránil si životy a prinavrátil zdravie tisícim pa-

cientov. Bol si čestný a statočný chlap. Spomienka na Teba zostane v srdciach tých, ktorí Ťa mali radi a ktorí si Ťa vážili.

Prof. MUDr. Ján Breza, DrSc.

Kronika Monitoru medicíny SLS

Opustil nás doc. MUDr. Juraj Hrnčiar, CSc. (* 18.08.1928 - † 27.10.2015)

Doc. MUDr. Juraj Hrnčiar, CSc., sa narodil 18. augusta 1928 v dedinke Gregorova Vieska, okres Lučenec. Vyrastal v chudobnom rodinnom prostredí, obdarený však nadaním, poctivosťou, húževnatosťou, vytrvalosťou, cieľavedomosťou a národným uvedomením. Maturoval na gymnáziu v Lučenci. Tu sa zapojil do upevňovania slovenského povedomia, ktoré bolo narušené 2. svetovou vojnou a príslušnosťou k Maďarsku. Bol spoluzakladateľom študentského literárneho časopisu „Živý sen“, jeho redaktorom a prispievateľom básňami i prózou. Súčasne sa na gymnáziu stal prvým predsedom literárneho spolku Milana Rastislava Štefánika.

Všeobecnú medicínu vyštudoval na Lekárskej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave (1948–1953). Na fakulte, tak ako v celej našej spoločnosti, sa rokom 1948 zosilňoval tzv. triedny boj s cieľom upevňovania vedúcej úlohy „štátostранy“. Počas štúdia mal problémy s politickými previerkami pre angažovanosť otca v Demokratickej strane.

Juraj Hrnčiar sa už počas štúdia zapájal do pedagogickej a výskumnej činnosti. Bol demonštrátor na Ústave histológie a embryológie a ne-

skôr vedecká pomocná sila na II. internej klinike, kde sa pod vedením prednostu doc. Haviara venoval elektrokardiografii. Po promócií a ani neskôr po 1. atestácii však miesto na klinike nezískal. MUDr. Hrnčiar nerezignoval a plne sa realizoval v Banskej Bystrici na KÚNZ, kde sa mu postupne podarilo vybudovať vynikajúce centrum internej medicíny. Haviarova kardiologická škola natrvalo ovplyvnila jeho ďalšiu odbornú a klinickú činnosť, aj keď bol pracoviskom usmernený venovať sa primárne endokrinológii. Po študijnom pobyte na III. internej klinike v Prahe absolvoval 2. internistickú atestáciu z endokrinológie. Na návrh prednostu kliniky akad. Charváta rozpracoval tému svojej atestačnej práce „Hirzutizmus a androgény u človeka“ do kandidátskej dizertačnej práce. Popri odborných schopnostiach sa uplatnili aj jeho organizačné danosti vo funkcii predsedu konzultačnej rady pre výstavbu jednotky intenzívnej medicíny v rámci dostavby novej krajskej nemocnice, za čo mu udelilo mesto Banská Bystrica čestné uznanie.

Roku 1978 sa stal primárom Interného oddelenia NsP KÚNZ a krajským internistom Stredoslovenského kraja. V tom istom roku sa na Jes-

seniovej Lekárskej fakulte UK v Martine habilitoval z vnútorného lekárstva. Interné oddelenie NsP KÚNZ, ako školiaca základňa Inštitútu lekárov a farmaceutov, sa dekrétom Ministerstva zdravotníctva SR pretransformovalo na Internú kliniku a doc. Hrnčiar bol menovaný jej prednostom. Klinika pokračovala v úlohe centra pre atestačnú prípravu endokrinológov, diabetológov a kardiológov.

Doc. Hrnčiar ako kliník zdôrazňoval patofyziologické mechanizmy k chápaniu interných ochorení. Bol základom pri diagnostike aj terapii a prevencii chorôb. Vybudovaním pracoviska internej medicíny s koronárnou jednotkou a s metabolickou jednotkou intenzívnej starostlivosti s moderným technickým vybavením, prispel

k zvýšeniu úrovne internej medicíny so zameraním nielen na endokrinológiu, ale aj na choroby metabolizmu a na choroby srdca a ciev. Nielen v rámci kraja – ale aj Slovenska – bola klinika aj vedecko-výskumnou základňou a vyhľadávaným centrom postgraduálnej výchovy.

Z jeho bohatej publikačnej činnosti treba menovať predovšetkým sériu autorských a spoluautorských knižných publikácií, ktoré sa stali celoštátnymi učebnicami: Hirzutizmus a jeho patogenéza (J. Hrnčiar, Osveta: Martin 1963), Choroby štítnej žľazy a rádioaktívny jód (J. Holan, J. Hrnčiar, P. Langer, Osveta: Martin 1973), Endokrinné a hormonálne – metabolické choroby (J. Hrnčiar a kol., Centro-Median: B. Bystrica, 2000). Zásadne sa podieľal aj na iniciovaní a vydaní prvej slovenskej učebnice endokrinológie Klinická endokrinológia (J. Hrnčiar a spol., Osveta: Martin, 1982). Učebnica bola odmenená medzi iným aj Cenou Matice Slovenskej a Slovenského literárneho fondu. Popri príspevkoch v ďalších 7 monografiách, publikoval vyše 350 časopiseckých publikácií a bol členom viacerých redakčných rád odborných časopisov. Za pedagogickú prácu mu Slovenská zdravotnícka univerzita udelila Dieškovu medailu. Z Banskobystrickej školy vnútorného lekárstva sa Hrnčiarovi žiaci, štýria s hodnotami kandidátov vied, uplatnili vo funkcii primárov a v jednom prípade aj vo funkcii prednostu internej kliniky s titulom profesora a hodnosťou doktora vied (DrSc).

Doc. Hrnčiarovi sa vynikajúcim spôsobom podarilo prepojiť vo výskumnej práci kardiologickú

a endokrinologicko – metabolickú problematiku, čo vyplývalo z jeho zvládnutia teórie i praxe klinickej medicíny z hľadiska integrovaného prístupu k riešeniu klinických stavov. Dokladom sú napr. práce o metabolickom syndróme – syndróme inzulínovej rezistencie – s dôrazom na arteriálnu hypertenziu a následné rizikové faktory. Vyniká ďalej najmä séria prác o sekundárnej hypertenzii a tyreotoxickom srdci. Celá Hrnčiarova výskumná tvorba by si bola zaslúžila širšiu medzinárodnú publicitu. Pravdou však je, že na mnohých medzinárodných podujatiach vzorne a úspešne reprezentoval medicínsky výskum na Slovensku. Bol členom European Thyroid Association. Osobitne zaujal na kongrese o steroidných hormónoch v Ríme a najmä na konferencii Medzinárodnej spoločnosti internej medicíny v Kyote. Na základe prednášky Autoimunitné polyglandulárne syndrómy bol doc. Hrnčiar zvolený Cisárskym dvorom za člena komisie pre udeľovanie Japonskej ceny za medicínu na nasledujúce obdobie.

Doc. Hrnčiar intenzívne a tvorivo pracoval v Slovenskej lekárskej spoločnosti od jej vzniku r. 1969. Vo výboroch Slovenskej internistickej a Slovenskej endokrinologickej spoločnosti pôsobil nepretržite vyše dve desaťročia, bol aktívnym členom Slovenskej kardiologickej spoločnosti a predsedom Spolku lekárov v Banskej Bystrici.

Roku 1977 výbor Slovenskej endokrinologickej spoločnosti predniesol na federálnom výbore ČSĽS návrh, aby sa zahájila inštitúcia celoštátnych Endokrinologických dní (ED). V ich štatúte sa zakotvilo, že budú fórom klinickej endokrinológie,

doplnenej vybranými prednáškami z fyziológie a patofyziológie endokrinného systému. Prvé Endokrinologické dni sa uskutočnili na návrh výboru SES roku 1978 v Banskej Bystrici a predsedom ich organizačného výboru bol MUDr. Juraj Hrnčiar, CSc. Podieľal sa takisto na poriadaní každoročných seminárov klinickej endokrinológie. V rámci výboru SES sa opakovane zúčastnil na tvorbe koncepcie endokrinológie a na vypracovaní stanoviska ku kritickej situácii v SR v liečbe rakoviny štítnej žľazy (1992) a k novelizácii návrhu MZ SR na postgraduálne vzdelávanie lekárov (1992).

Za vynikajúcu obetavú a húževnatú angažovanosť, ktorá prispievala k zvyšovaniu kvality klinickej medicíny na Slovensku – aj keď musel nezriedka prekonávať rad prekážok a žiaľ aj neprajných príkorí – bola doc. MUDr. Jurajovi Hrnčiarovi, CSc., udelená Zlatá medaila SLS „Propter merita“, Čestná plaketa T. R. Nederlanda, Dérerova cena a čestné členstvo v SLS a v odborných spoločnostiach endokrinologickej, internistickej a diabetologickej.

Úspešná a mimoriadne záslužná životná púť doc. MUDr. Juraja Hrnčiara, CSc., sa zavŕšila 27. októbra 2015.

Češť jeho pamiatke!

Výbor Slovenskej endokrinologickej spoločnosti.

(s použitím dokumentácie z archívu prof. MUDr. I. Riečanského, DrSc.)

Kronika Monitoru medicíny SLS

Posledná rozlúčka s MUDr. Jozefou Sílešovou

S hlbokým smútkom sme prijali správu, že dňa 8.9.2015 nás po ťažkej chorobe navždy opustila naša kolegyňa a priateľka MUDr. Jozefa Sílešová.

Po skončení Strednej zdravotníckej školy (1960) nastúpila Jozefa Sílešová svoju prax ako pôrodná asistentka na Gynekologicko-pôrodné oddelenie v Trnave. Roku 1968 úspešne ukončila Lekársku fakultu Univerzity Komenského v Bratislave a začala sa orientovať na gynekológiu-pôrodníctvo. Najprv dva roky v Banskej Bystrici, potom pokračovala vo FN Bratislava. Úspešne absolvovala atestácie I. a II. stupňa z gynekológie a pôrodníctva ako aj odborný kurz z detskej gynekológie.

Počas svojej dlhej praxe pôsobila na viacerých pracovných miestach. Pracovala ako ambulantný gynekológ v MÚNZ Bratislava a v Nemocnici Ministerstva vnútra, ako gynekológ v ŠÚNZ Bratislava, v NOÚ Bratislava a ako dorastový gynekológ v ambulancii na Vajnorskej ulici v Bratislave. Ako odborný referent pôsobila na Ministerstve zdravotníctva a ako revízny lekár v zdravotnej poisťovni Perspektíva, kde mala

v starostlivosti viacero odborov. Od 15.9.1998 pracovala v Preventívnom centre Onkologického ústavu sv. Alžbety v Bratislave. 1.2.2007 sa stala súčasťou Mamologického oddelenia OÚsA, v ktorom pôsobila na gynekologicko-mamologickej ambulancii. Na tomto mieste zotrvala až do 1.6.2013, kedy vo veku 71 rokov odišla na zaslúžilý dôchodok.

Na každom pracovisku pracovala zodpovedne a intenzívne. Po odbornej stránke bola na vysokej úrovni. V širokom okolí bola medzi kolegami aj pacientmi známa pre svoje výborné pracovné výsledky, ako i pozitívny postoj k pacientom i svojmu povolaniu. Vnímala pacienta ako jedinečný celok, bola vzdelaná a mala bohaté skúsenosti z odboru gynekológia. Bola plná entuziazmu, energie, optimizmu a mala veselú povahu. Milovala celú svoju rodinu, najmä manželku, deti a vnúčatá. Vždy o nich s veľkou láskou rada rozprávala a my by sme im ešte raz aj týmto spôsobom radi vyjadrili našu úprimnú sústrasť.

Vážili sme si ju nielen pre jej vysokú profesionálnu úroveň, ale aj pre jej úprimnosť, obetavosť, priateľskosť a nezištný záujem o človeka.

S MUDr. Sílešovou odišiel nielen vynikajúci lekár, ale aj človek s veľkým srdcom a jedinečným zmyslom pre humor, po ktorom zostáva prázdno.

Jožka, lúčime sa s Tebou, budeš nám chýbať a navždy máš miesto v našich srdciach a pekných spomienkach na Teba.

Češť Tvojej pamiatke!

*PhDr. Erika Zámečníková
a spolupracovníci
z Mamologického oddelenia OÚsA, s.r.o.,
Bratislava*

Kronika Monitoru medicíny SLS

Rozlúčili sme sa s

MUDr. Vladimírom Koščákom...

Dňa 5.10.2015 nás náhle opustil primár MUDr. Vladimír Koščák. Uznávaný lekár, internista, vynikajúci odborník, obľúbený kolega a spolupracovník. Je paradoxom osudu, že on, lekár, ktorý pomohol tisíciam ľuďom, seba pomôcť nemohol. Opustil nás vo veku 52 rokov, mal pred sebou mnoho plánov, pracovných i ľudských. Celý svoj život primár Koščák naplnil prácou pre svojich blízkych, ale predovšetkým pre svojich pacientov.

Vždy chcel byť lekárom a tak po skončení základnej školy a Gymnázia v Snine nastúpil na Lekársku fakultu Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, kde promoval roku 1988. Po absolvovaní základnej vojenskej služby nastúpil do Nemocnice OÚNZ v Humennom na interné oddelenie, kde pracoval ako lekár do roku 1996. Bol schopný, vnímavý, odborne zdatný, empatický, vždy ochotný pomôcť a preto ho mali radi pacienti i spolupracovníci. Atestáciu I. stupňa z internej medicíny absolvoval roku 1992, od roku 1996 sa venoval práci na internej poliklinickej ambulancii. Postgraduálne vzdelanie si doplnil roku 1999 o atestáciu II. stupňa z internej medicíny. Na tejto ambulancii pracoval

9 rokov. Po odchode primára MUDr. Lapoša do dôchodku a úspešnom konkurze sa stal od 1. januára 2006 primárom interného oddelenia. Je to najväčšie a jedno z najťažších oddelení nemocnice, ktoré vyžaduje odborne i ľudsky zdatného človeka a tým primár Koščák vždy bol. Zachoval si vysokú odbornosť, neustále sa profesionálne zdokonaľoval, zúčastňoval sa školení a konferencií v rámci Slovenska, ale i v zahraničí. Venoval sa predovšetkým ochoreniam srdca a ciev, ochoreniam krvotvorných orgánov, obličiek a gastrointestinálneho traktu. Počas svojho pôsobenia vychoval lekárov, ktorí sa špecializovali v odbore vnútorné lekárstvo, gastroenterológia, imunoalergológia, kardiológia, pneumoftizeológia. Mal schopnosti vychovávať iných, často prednášal v Humennom, aj v rámci celého východného Slovenska. Jeho prednášky boli opakovane vyhlásené za najlepšie prednášky roka v rámci Spolku lekárov.

Vždy však ostával ľudský, empatický, ústretový, mal zmysel pre humor a láskavý úsmev. Mal jednu veľkú záľubu a to boli lietadlá. Odmalička bol vášnivý fanúšik letectva a aviatiky, viedol ho k tomu najmä jeho otec. Bol láskavým a mi-

lujúcim manželom a otcom. Spolu s manželkou Dankou, jeho životnou láskou, vychovali tri deti - lekára Vlada a dcéry Ivanku (tretiačka medička) a Simonku (deviatačka na základnej škole).

Rodina, spolupracovníci, priatelia a široká verejnosť sa s primárom MUDr. Vladimírom Koščákom rozlúčili na smútočnom obrade dňa 7.10.2015. Všetkým nám bude chýbať a ostane navždy v našich spomienkach!

Nech odpočíva v pokoji...

Vedenie Nemocnice A. Leňa Humenné, a.s.

Predstavujeme nové knihy

Richard Rokyta a kol.: Fyziologie a patologická fyziologie pro klinickou praxi.

Praha: Grada, 2015, 680 s.

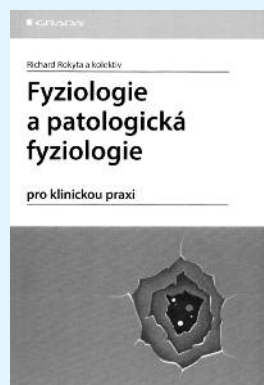
Vo vydavateľstve Grada vyšla koncom roka 2015 kniha Fyziologie a patologická fyziologie pro klinickou praxi. Kolektív autorov pod vedením prof. Richarda Rokyty, dlhoročného prednostu Ústavu normálnej, patologické a klinické fyziologie, 3. LF UK Praha, tvoria prevažne výskumní a pedagogickí pracovníci ústavu v spolupráci s lekármi z klinických pracovísk. Kolektív autorov sa podujal na sprostredkovanie komplexného pohľadu na funkciu orgánov ľudského tela v zdraví a v chorobe ako základu medicínskej praxe. Kniha je určená najmä študentom, ale aj lekárskej verejnosti a má ambíciu poskytnúť symbiotický pohľad na fyziológiu a patofyziológiu človeka ako komplexnú vedu vyúsťujúcu v pochopenie premostujúcich mechanizmov medzi zdravím

a chorobou. Do každej z 31 kapitol autori zaradili vstupnú kazuistiku, ktorá sa vzťahuje k patofyziologickým situáciám diskutovaným v danej kapitole. Poskytuje tak čitateľovi možnosť predstaviť si reálneho pacienta v reálnej klinickej situácii a vyvoláva v ňom zvedavosť odhaľovať detailné pochody a deje v organizme človeka, ktoré vedú od zdravia k chorobe pri konkrétnych nozologických jednotkách. Na 680 stranách opisuje princípy fyziologických a patofyziologických dejov v tele človeka a regulačných systémov počas ontogenézy. Zostavovateľ neopomenul ani kapitolu o fyziológii a patofyziológii starnutia s vysvetlením zmien v jednotlivých orgánoch a systémoch aj s odporúčaniami ako správne starnúť. V súčasnej demografickej

situácii všeobecného starnutia európskej populácie má táto kapitola pre mladú generáciu lekárov osobitný edukačný význam.

Fyziologie a patologická fyziologie pro klinickou praxi je významná moderná učebnica, ktorú ocenia nielen medici, ale aj študenti príbuzných odborov, ktorých zaujíma fungovanie ľudského tela. Bez poznatkov z fyziológie a patofyziológie nemožno pochopiť klinické problémy v medicíne bez ohľadu na to, o ktorú špecializáciu ide. Som presvedčená, že po preštudovaní tejto učebnice si čitateľ ešte naliehavejšie uvedomí, že hranica medzi zdravím a chorobou je veľmi krehká a tiež aká dôležitá je prevencia - vrátane zdravého životného štýlu - v symbióze tela a ducha.

*Prof. MUDr. Daniela Ostatníková, PhD.
Fyziologický ústav LF UK v Bratislave*

Predstavujeme nové knihy

E. Sisková, J. Hanzen: Akademik prof. MUDr. Ján Štefanovič, DrSc., mikrobiológ a imunológ, významný lekár, vedec a vysokoškolský učiteľ

Bratislava: Koi Carp Slovakia, 2015, 235 s.

24. novembra 2015 sa konal v hoteli Devín v salóniku Ambassador krst novej knižky, ktorá približuje vnútorné pohľady akademika Štefanoviča na krížovky spoločenského a politického diania, ale najmä na problematiku vývoja

medicíny, osobitne imunológie u nás a v zahraničí. Kniha je autentickou výpoveďou lekára, vedca a vysokoškolského učiteľa o minulých aj terajších časoch. Na to treba nielen nadhľad, ale aj skúsenosti z prežitého a vedomosti. Nie každý to dokáže, je veľa takých, čo sa chystajú napísať pamäti, ale chýba im istá dávka otvorenosti a odvahy obzrieť sa späť. Kniha vznikla ako pokračujúce rozhovory dr. Siskovej s akademikom Štefanovičom, preto je otvorená, dôverná aj faktograficky verná zároveň. Dotýka sa nielen ľudskej stránky života profesora, ktorý rozhodujúcim spôsobom formoval nový vedný odbor imunológiu, ale prináša aj celý rad zaujímavých filozofických úvah, ktorými sa neraz vysvetľujú mnohé nedopovedané vety či prijaté rozhodnutia.

Predstavenie novej knižky prišli pozdraviť významní hostia (obr. 1, 2). Ako prvý hovoril dekan LF UK v Bratislave prof. MUDr. Juraj Šteňo, DrSc., potom prezident SLS prof. MUDr. Peter Krištúfek, PhD., ďalej prezident

SLK MUDr. Marián Kollár, za autorov knihy PhDr. Eva Sisková a MUDr. Juraj Hansen. Podujatie uvádzala p. Nora Beňačková.

V knihe je spolu 12 kapitol, v ktorých sa formou rozhovoru autor vyjadruje k rozhodujúcim a zlomovým obdobiam svojho života a práce. Kniha začína spomienkami na rodný kraj a detstvo. Nasledujú gymnaziálne roky a prvé vážne rozhodnutia. Štúdium medicíny sa viaže na Lekársku fakultu UK v Bratislave, ktorá v podstate celoživotne smerovala život a prácu akademika Štefanoviča. Veľmi zaujímavá je kapitola „Na vrchole tvorivých síl, životné výzvy“, ktorá sa spája so študijnými pobytmi v Prahe u prof. Šterzla, ale aj v Paríži na Pasteurovom ústave. Schopnosť prijať nové myšlienky, zmeniť stereotypy a vykročiť náročnejšou cestou sú hlavné odkazy mladým študentom. Nasledujú kapitoly Štefanovičova škola a Zápas o zdravie človeka – Slnko nesvieti každý deň, v ktorých autor vyjadruje svoje pocity, ale aj pohľady na rodiaču sa novú generáciu vedeckých pracovníkov v podmienkach, ktoré prekračujú rámec jednej vysokej školy, či jednej krajiny. V 7. kapitole Človek presiaknutý človečnosťou sa vyjadrujú k osobnosti akademika viaceré osobnosti – spolupracovníci, kolegovia a priatelia: prof. C. Klement, MUDr. M. Kollár, prof. M. Buc, prof. V. Štvrtinová, prof. P. Bakoss, prof. M. Bernadič, prof. V. Javorka, prof. J. Lokaj, prof. M. Špliňo, prof. P. Kuna. Život a dielo akademika Štefanoviča v prezore týchto krátkych poznámok

nadobúda plastické črty, odkrýva prácu aj pohľady profesora úplne v nových mimopracovných a nie oficiálnych priezoroch. Poslednú kapitolu tvorí významný odkaz pre nás „Umenie ľudskej znášanlivosti“. Tento odkaz akoby prevyšoval filozofickú priepasť, ktorá sa otvára v najnovšej dobe, ktorá prináša mnohé etické a morálne hrozby. Umenie ľudskej znášanlivosti je mostom nad prázdnotou a cestou do budúcnosti. Záver knihy tvoria faktografické kapitoly – ocenenia, publikované práce, životopis v kocke a veľmi cenná obrazová príloha.

Na podujatí sa zúčastnili okrem rodinných príslušníkov akademika Štefanoviča mnohí jeho priatelia, kolegovia a žiaci (obr. 3). Prijemnú priateľskú atmosféru ozvlášťoval výborný sprievodný umelecký program. Kniha výborne zapadá do nevyčlenenej edície „osobnosti medicíny“. Je akoby odpoveďou na volanie doby, ktorá potrebuje vzory a smerovania. V ostatných rokoch sa viacerí autori pokúsili zachovať autentické výpovede nielen o svojom živote, ale aj o dobe, v ktorej sa za neľahkých podmienok budovali základy nových vedných odborov. Osobné spomienky významných dejateľov navyiac prinášajú emocionálne pozadie tohto zložitého hľadania, čo môže urobiť len ten, kto naozaj toto obdobie prežil. Ale komplexný obraz doby nie je bez autentických vyjadrení súčasníkov danej doby možný. Ďakujeme, pán akademik!

Marián Bernadič
Odborný redaktor MM SLS

Obrázok 2. Krst knihy pomocou ružových lupienkov.

Obrázok 3. Akademik Štefanovič počas podpísovania autorských výtlačkov.

Obrázok 1. Prof. Krištúfek, prezident SLS, pri uvádzaní novej knihy akademika Štefanoviča do života.

Recenzia

Kristek, F., Čačányiová S., Török J. (Eds.): Regulačné mechanizmy v patofyziológii hypertenzie.

Ústav normálnej a patologickej fyziológie SAV: Petrus, Bratislava, 2015, 184 s.
ISBN 978-80-89233-76-2

Autorský tím renomovaných vedeckých pracovníkov ÚNPF SAV vydáva v krátkom čase už druhú publikáciu z oblasti hypertenzie. Tento krát ide o regulačné mechanizmy, ktoré sa uplatňujú v patofyziológii hypertenzie. Graficky veľmi dobre riešený prebal knižky neuvádza autorov ani editorov, s tými sa môžeme stretnúť až pri otvorení monografie. Témy, ktoré sú predmetom dlhodobého a systematického záujmu autorov, sú spracované v prehľadnej forme najnovších poznatkov, v ktorých sú zakomponované dosiahnuté výsledky autorov (23 spoluautorov, 13 samostatných kapitol, 184 strán textu, citácie za každou kapitolou, 36 č.b. obrázkov a grafov, 1 tabuľka).

Považujem za veľmi dobré, že autori vytvorili „prehľad“ dosiahnutých výsledkov a formou ucelenej knižnej publikácie tieto výsledky zverejnili. Som presvedčený, že takáto publikácia, ktorá sumarizuje určitú etapu vedecko-výskumnej práce autorov, je prínosom pre širokú vedeckú a odbornú komunitu, vytvára možnosť nadviazať na dosiahnuté výsledky ako celok, kodifikuje vlastnú vedeckú školu a v neposlednom rade dovoľuje zahrnúť dosiahnuté výsledky do základných učebných textov z normálnej a patologickej fyziológie nielen v medicíne, ale aj v ďalších príbuzných vedných odboroch. Jednotlivé kapitoly tvoria relatívne samostatné časti, ktorú sa však navzájom úzko prepojené.

Srdce a cievy – intuície a vývoj poznania (E. Kellerová). Autorka stručne poukazuje na základné vývojové medzníky. Z medicínskeho poznania vyberá tie, ktoré sa týkajú kardiovaskulárneho systému, jeho anatomických a funkčných charakteristík. Autorka naznačuje vznik celkovej predstavy (modelu) fungovania KVS, pričom súčasne poznatky sa „zanášajú“ do subcelulárnej až molekulárnej hĺbky. Autorka v časti Začiatky inštitucionalizácie medicíny, lekárskeho vied a kardiovaskulárneho výskumu na Slovensku stručne približuje aj novodobú históriu SAV a LF na Slovensku (do r. 2000).

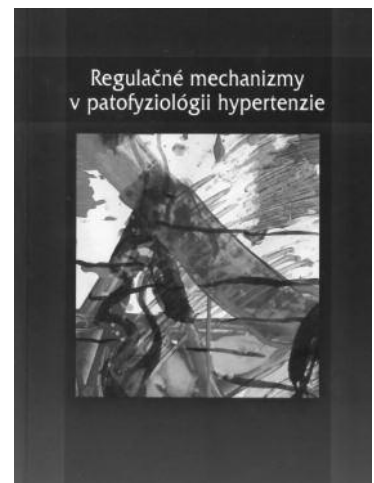
V druhej časti Nervová regulácia krvného tlaku a jej úloha pri vzniku hypertenzie (B. Mravec, R. Kvetňanský) autori opisujú interakcie medzi kardiovaskulárnym systémom, centrálnym nervovým systémom, obličkami, endokrinným systémom a lokálnymi regulačnými systémami na úrovni tkanív. Autori v stati pripravenej prehľadovým spôsobom dokazujú opodstatnenosť cerebrocentrickej hypotézy

hypertenzie. Autori dokumentujú účinnosť neuroablačných a neuromodulačných metód v liečbe rezistentnej hypertenzie. Nervový systém veľmi komplexne interaguje s mnohými ďalšími faktormi podieľajúcimi sa na regulácii krvného tlaku. Až objasnenie všetkých súvislostí odhalí skutočnú etiopatogézu primárnej esenciálnej hypertenzie a bude východiskom ku kauzálnnej liečbe.

Renín-angiotenzínový systém (K. Kršková, Š. Zorad). Zvýšená aktivita RAS je hlavným faktorom v patogeneze hypertenzie a kardiovaskulárnych ochorení. Bolo vyvinutých množstvo liekov, ktoré tlmia aktivitu RAS na rôznych úrovniach a predstavujú jednu z hlavných možností ako kontrolovať krvný tlak pri liečbe nielen hypertenzie, ale tiež orgánových poškodení srdca a obličiek. Ukázalo sa, že RAS je podstatne komplikovanejší a mnohé peptidy vzniknuté degradáciou Ang II majú významné fyziologické účinky, odlišné od účinkov Ang II. V posledných rokoch sa záujem sústreďuje na biologický význam tzv. alternatívnej dráhy RAS tvorenej ACE2 a heptapeptidom Ang-(1-7), ktorý antagonizuje účinky AngII. Ang-(1-7) je kardioprotektívnym peptidom. Jeho hypotenzívny účinok nebol doposiaľ plne objasnený a zdá sa byť skôr nepriamy.

Obezita a hypertenze (J. Kuneš, L. Maletinská). Obezita je v súčasnosti označená ako globálny zdravotný problém. Obezita sa spája s vysokou prevenciou metabolického syndrómu, je rizikovým faktorom hypertenzie, inzulínovej rezistencie, dyslipidémie, abdominálnej obezity, hyperglykémie a i. Štúdium patofyziológie obezity a hypertenzie (obesity-related hypertension) je multifaktorový a polygénny rys. K predpokladaným mechanizmom patria napr. aktivácie renín-angiotenzínového systému, stimulácia sympatického nervového systému, hyperinzulinémia, abnormálne hladiny určitých adipokínov (napr. leptín), aktivácia cytokínov v cievnom endotele a pod. Autori približujú aj experimentálne modely slúžiace k štúdiu obezity.

Regulačné mechanizmy produkcie oxidu dusnatého za fyziologických podmienok a v hypertenzii (R. Sotniková, V. Bauer). Autori sumarizujú informácie o regulačných mechanizmoch zúčastňujúcich sa na produkcii a biodostupnosti NO a na ich zmenách počas hypertenzie. Rovnováha medzi produkciou a degradáciou NO a jej regulácia za fyziologických a patologických

podmienok sú dôležitou súčasťou cieľenej farmakologickej intervencie.

Aberentná redoxná regulácia v hypertenzii (I. Dovinová, M. Majzúnová). Autorky opisujú zmeny redoxnej homeostázy a opisujú: a) tvorbu a zdroje RFK; b) mechanizmy, ktoré sa zúčastňujú na redoxnej regulácii a aktivácii antioxidačnej odpovedi; c) antioxidačné enzýmy a funkcia jednotlivých izoform superoxiddismutáz.

Regulačné proteíny v hypertenzii - úloha proteínkinázových signálnych dráh a matrixových metaloproteináz (P. Šimončíková, M. Barančík). Autori sa zameriavajú na úlohu kaskád mitogénmi-aktivovaných proteínkináz, PI3K/Akt a JAK/STAT pri vzniku a rozvoji hypertenzie. Podrobne opisujú prenos signálov od povrchových receptorov do jadra bunky, čo vedie k modulácii exprese génov. Na zvyšovaní krvného tlaku v klinickej hypertenzii sa podieľa viac faktorov. Rozvoj hypertenzie súvisí s nerovnováhou aktivity matrixových metaloproteináz (MMP), ktoré slúžia ako mediátory oxidačného stresu a podieľajú sa na vzniku funkčných zmien v rámci kardiovaskulárneho systému. Kľúčovými hráčmi pri realizácii zmien spojených s hypertenziou sú MMP-2 a MMP-9. MMP by mohli slúžiť ako cieľové štruktúry pri farmakologickom ovplyvňovaní hypertenzie.

Nepriaznivé dôsledky nadmernej konzumácie fruktózy a jej vzťah ku kardiovaskulárnemu poškodeniu (A. Zemančíková, J. Török). Jednou z charakteristík súčasného stravovania je zvýšené používanie prídavných sladidiel. Nárast výskytu obezity a ďalších s tým súvisiacich ochorení vedie k vzniku metabolického syndrómu. Autori sa zameriavajú najmä na fruktózu vyvolané poškodenie kardiovaskulárneho systému, ktoré môže viesť k poruchám regulácie krvného tlaku a k hypertenzii. Je treba skonštatovať, že vysoký príjem fruktózy nemusí vždy viesť k vzostupu hodnôt tlaku krvi. Dôležitú úlohu v tomto smere zrejme majú interakcie s ďalšími environmentálnymi či genetickými faktormi. Cirkadiánne zmeny v kardiovaskulárnom systéme a ich zmeny pri hypertenzii (I. Herichová, M. Zeman). Veľmi precízne opísaný mechanizmus stojaci za cirkadiánnym rytmom. Použiteľné závery pre hypertenziologickú prax však prakticky nie

sú. Rozsiahla pozornosť sa venuje melatonínu aj v súvislosti s kardiovaskulárnym systémom. Zapojenie melatonínu do regulácie kardiovaskulárneho systému bolo naznačené v mnohých experimentoch. Mechanizmus, akým melatonín znižuje TK však doteraz nie je známy. Naopak viaceré štúdie demonštrovali aj vazokonstrikčný efekt melatonínu, ktorý môže existovať na viacerých úrovniach, od pôsobenia na endotelové bunky cez hladkú svalovinu ciev až po ovplyvnenie inervácie ciev.

Hypertenzia ako rizikový faktor vzniku život ohrožujúcich porúch rytmu a možnosti ochrany ovplyvnením srdcového konexínu-43 (N. Tribulová, J. Slezák). S hypertenziou súvisia zmeny

ultraštruktúry kardiomyocytov a komunikačných spojení. Hypertenzia je sprevádzaná zmenami lokalizácie a expresie dominantného srdcového konexínu, konexínu-43. To má za následok poruchy v medzibunkovej komunikácii, ktoré podporujú vznik život-ohrožujúcich arytmií. Pri fibrilácii komôr krvný obeh zlyháva v dôsledku dysfunkcie srdca spôsobenej nesynchronnou a chaotickou kontrakciou kardiomyocytov. Autori prehľadne opisali význam konexínu-43 a komunikačných spojení v srdcovom svale ako aj funkčné dôsledky zmien konexínu-43 pre vznik arytmogénneho substrátu. Poruchy rytmu sú však len jednou z hrozieb hypertenzie na srdce a kardiovaskulárny systém (ale aj

ostatné systémy v organizme).

Monografia skúsených editorov a autorov prináša sumarizáciu teoretických východísk pre etiopatogenézu hypertenzie. Publikácia je mimoriadne cenným zdrojom poznatkov nielen pre študentov v rámci doktorandského štúdia a samozrejme pre pregraduálne štúdium medicíny a farmácie, ale aj pre internistov, kardiológov a všetkých, ktorí sa zaujímajú o problematiku výskumu a liečby hypertenzie.

Prof. MUDr. M. Bernadič, CSc.
ÚPF LF UK v Bratislave

Recenzia monografie

Švecová, D.: **Pemphigus Vulgaris. Autoimunne Bullous Diseases**

ISBN: 978-1-63463-317-8;

Nova Science Publishers, Inc.: New York, 2015, 144 s.

Pemphigus vulgaris (PV) je najčastejšia a najťažšia forma pemfigu a pred érou glukokortikoidovej liečby bol skoro vždy fatálny. Na Slovensku sa tejto problematike dlhé roky venuje prof. MUDr. Danko Švecová, PhD., z Dermatovenerologickej kliniky LF UK v Bratislave. Svoje vedomosti a skúsenosti pretavila do napísania monografie venovanej tejto zriedkavej, ale ťažkej chorobe.

Monografia sa skladá zo 4 kapitol, ktoré končia uvedením literárnych údajov a registrom kľúčových slov.

Prvá kapitola sa zaoberá patogenézou choroby. Je pomerne rozsiahla, má až 56 strán. Definuje pemphigus vulgaris ako autoimunitnú chorobu a uvádza jednotlivé faktory, ktoré túto skutočnosť potvrdzujú. Uvádza tu genetickú determináciu PV, autoantigény, proti ktorým je imunitná odpoveď namierená, charakterizuje autoprotilátky a uvádza možné spúšťače autoimunitných procesov. PV, ako aj iné autoimunitné choroby, je geneticky determinovaný a tejto problematike autorka venuje tiež značnú pozornosť, najmä asociácii s HLA-alelami, problematike, ktorej sa aj sama aktívne venovala.

Druhá kapitola je venovaná diagnostike choroby, najmä histopatológii. Uvádza tu aj vlastné výsledky dokumentované obrázkami.

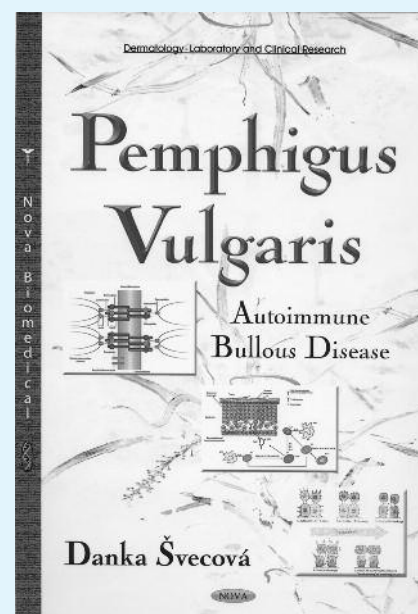
Tretia kapitola opisuje klinický obraz choroby, kde vychádza prevažne z vlastných skúseností, čo o. i. dokladá aj farebnými obrázkami, ktoré sú veľmi ilustratívne. Navyše oboznamuje čitateľa s novými skórovacím hodnoteniami (ABSIS a PDAI).

Posledná kapitola je venovaná liečbe PV. Je tiež pomerne rozsiahla, má 27 strán. Vplyva to z toho, že terapia PV je neľahká. Prof. Švecová postupne uvádza jednotlivé lieky, ktoré sú v klinickej praxi a opisuje ich mechanizmy pôsobenia, efektívnosť a vedľajšie účinky. Rozoberá tak klasickú liečbu ako aj súčasnú biologickú liečbu monoklonovými protilátkami.

Treba vyzdvihnúť, že jednotlivé údaje, ktoré autorka uvádza, sú ozaj na súčasnej úrovni poznatkov a každý fakt je podložený citáciou. O klinickej aj vedeckej erudícii autorky svedčia aj jej početné vlastné citácie, resp. citácie kolegov s ktorými spolupracovala. Práca je prirodzene písaná v anglickom jazyku, ale vo výbornom zrozumiteľnom štýle.

Záver knihy tvorí zoznam úctyhodných 631 záznamov citovanej literatúry a zoznam kľúčových slov, ktoré uľahčujú čitateľovi ťažšiu orientáciu v knihe.

Monografia je určená predovšetkým lekárom – špecialistom a klinickým imuno-

ológom, ktorí v nej nájdu nielen potrebné údaje, ale aj inšpiráciu pre svoju, či už klinickú, alebo výskumnú prax. Kniha môže pomôcť ako cenný zdroj poznatkov a odkazov na literatúru pre poslucháčov 3. stupňa vysokoškolského štúdia. Poprajme knihe dobrý štart a úspech, ktorý bude impulzom pre autorku k napísaniu aktualizovanej monografie o pár rokov neskôr.

Prof. MUDr. Milan Buc, DrSc.
Imunologický ústav LFUK

Kronika Monitoru medicíny SLS

Blahoželáme jubilantom 2016

Prezídium Slovenskej lekárskej spoločnosti blahoželá členom Slovenskej lekárskej spoločnosti k životnému jubileu. Váži si ich aktivity, ktoré vykonávajú na princípe dobrovoľnosti v rámci členstva v jej organizačných zložkách a vo volených funkciách.

Prajeme všetkým, aby dosahovali vo svojej odbornej, vedeckej a pedagogickej práci stále dobré výsledky, aby sa mohli tešiť z dobrého zdravia a aj naďalej sa podieľať na plnení poslania a cieľov Slovenskej lekárskej spoločnosti, predovšetkým na rozvoji a zvyšovaní kvality ďalšieho sústavného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov.

Prezídium Slovenskej lekárskej spoločnosti

ZOZNAM JUBILANTOV – rok 2016

95

Porubský Vladimír MUDr.
Janec Martin Prof. MUDr., DrSc.

90

Čupka Eduard MUDr.
Tauchmannová Helena Doc. MUDr., CSc.
Gerová Mária MUDr., DrSc.
Hovorka Pavol MUDr.
Hulaj Jozef MUDr.
Ujházy Viliam Akad.
Siracká Eva MUDr., DrSc.
Rusev Christo MUDr.
Kraus Ladislav Doc. MUDr., CSc.
Hrubíková Klára Doc. MUDr., CSc.
Virgala Ján MUDr.
Mečír Svätopluk MUDr.
Kapeller Karol Prof. MUDr., DrSc.
Tomori Zoltán Prof. MUDr., DrSc.
Nichta Florián MUDr.
Ruttkay- Nedecký Ivan Doc. MUDr., DrSc.

85

Měchura Ladislav MUDr.
Šalata Aladár MUDr., CSc.
Bilčík Pavol Doc. MUDr., CSc.
Fedák František MUDr., CSc.
Prokop Vladimír MUDr.
Kohút Pavel MUDr., CSc.
Nagyová Hilda MUDr.
Oláh Zoltán Prof. MUDr., DrSc.
Šimko Vlado Prof. MUDr., CSc.
Machová Jana MUDr., CSc.
Dolinský Alojz MUDr., CSc.
Šplháčková Romana MUDr.
Dušková Ľudmila MUDr.
Chvojka Milan MUDr.
Sameľ Štefan MUDr.
Pavlovič Milan Prof. MUDr., CSc.
Korpáš Karol MUDr.
Švec Michal MUDr.
Streicher Teodor MUDr.
Pekárová Romana
Urge Ladislav MUDr.
Kišoň Štefan PhMr., RNDr.
Mišur Milan MUDr., CSc.
Kotula Rudolf Doc. MUDr., CSc.

Đurianová Jitka Doc. MUDr., DrSc.
Moravčíková Otilia MUDr.
Mathéová Eva Prof. MUDr., CSc.

80

Klímentová Terézia MUDr.
Ducková Katarína Doc. RNDr., CSc.
Kunda Stanislav Doc. MUDr., CSc.
Nikodémová Denisa Doc. RNDr., CSc.
Škereň Ignác MUDr.
Pikulíková Eulalia MUDr.
Lukyová Magdaléna MUDr.
Štefák Vincent MUDr.
Baštrnák František MUDr.
Eisner Juraj MUDr., CSc.
Sokirová Magda MUDr.
Dobrovičová Oľga MUDr.
Laginová Viera RNDr., CSc.
Šimkovičová Magda RNDr., CSc.
Hricková Marta MUDr.
Pačénovská Mária MUDr.
Mazuch Július Prof. MUDr., DrSc.
Petriková Eva MUDr.
Silvanová Eva MUDr., CSc.
Kuncová Eva MUDr.
Fedorová Alžbeta MUDr.
Lakatošová Ľubica MUDr.
Balažovjeh Ivan Prof. MUDr., DrSc.
Gurský Ján MUDr.
Šinkovič Ladislav MUDr.
Kramerová Sylvia MUDr.
Milo Ladislav MUDr.
Štolc Pavol MUDr.
Bothová Eva MUDr.
Miko Igor MUDr.
Slezák Peter MUDr.
Viola Pavol MUDr.
Mastrák Vojtech MUDr.
Brandeburová Otilia RNDr.
Baloghová Eva MUDr.
Buchanec Ján Prof. MUDr., DrSc.
Rosina Rudolf MUDr.
Vecan Tibor MUDr.
Kajaba Igo Doc. MUDr., CSc.
Puklus Ambróz MUDr.
Košturiak Ján MUDr.
Sragová Elena MUDr.

Varga Vincent MUDr.
Volný Václav MUDr., CSc.
Schmiesterová Albína MUDr.
Fedor Freybergh Peter Prof. MUDr., PhDr.
Michalková Elena MUDr.
Ušiak Milan MUDr., CSc.
Regasz Karol MUDr.
Uhrová Katarína MUDr.
Hlubeková Judita MUDr.
Uher Michal Prof. Ing., DrSc.
Bírová Darina MUDr.
Tureková Alžbeta MUDr.
Vašek Štefan Doc. PhDr., CSc.

75

Grohol Milan MUDr.
Kalašová Anna MUDr.
Timová Sibyla MUDr., CSc.
Hamanová Gabriela MUDr.
Nemec Pavel Ing., CSc.
Kilarovská Kornélia MUDr., CSc.
Jutka Jaroslav MUDr.
Chabada Ján Doc. MUDr., CSc.
Petráš Emil MUDr.
Kmec Július MUDr., CSc.
Paldiová Blažena MUDr.
Zimányiová Fedora MUDr.
Púpavová Drahomíra MUDr.
Kolačný Jaroslav MUDr.
Kundráťová Gabriela MUDr.
Šabatová Eva MUDr.
Makaiová Izabela Doc. MUDr., CSc.
Koupilová Zita MUDr.
Janovicová Božena MUDr.
Zboril Milan MUDr.
Kolkovičová Ľubica MUDr.
Petrovičová Anna MUDr., CSc.
Domán Marián MUDr.
Knotek Jozef MUDr.
Schwartzova Ilza MUDr.
Jakubovská Mária MUDr.
Bachratý Eduard MUDr.
Nosál Radomír Prof. MUDr., DrSc.
Ruttkayová Eva MUDr.
Pullmannová Dana MUDr.
Fronc Cyril PhMr.
Krajčová Agnesa MUDr.
Čomajová Darina MUDr., PhDr.
Ághová Ľubica Prof. MUDr., CSc.
Čerevka Boris MUDr.
Traubner Pavel Prof. MUDr., PhDr.
Horecká Mária MUDr.
Polivková Anna MUDr.
Pieš Rastislav Ing.
Fabianová Anna MUDr.
Kmetiková Danica MUDr.
Kostková Daša MUDr.
De Rossi-Jeľšová Angela
Križan Ivan MUDr.
Siváčková Adriana MUDr.
Mičík Ján MUDr.
Mlynárik Dušan Prof. RNDr., DrSc.
Fetisovová Želmíra Doc. MUDr., CSc.
Chrena Milan MUDr.
Javorka Vladimír Prof. MUDr., CSc.
Vajová Anna MUDr.
Karolyi Ján MUDr.

Erdelský Ivan Doc. MUDr., CSc., mim. prof.
Blaskó Ladislav MUDr.
Rešetár Miloslav MUDr.
Farkašová Marcela MUDr.
Hudák Ján MUDr.
Benedeková Marta Doc. MUDr., PhDr.
Ľavoda Peter MUDr.
Šafránko Augustín MUDr.
Cejpová Ljuba MUDr.
Chudej František MUDr.
Ohrablo Michal MUDr.
Stowasserová Nadežda MUDr.
Košíňarová Vlasta MUDr., CSc.
Šámalová Viera MUDr.
Sečkář Pavol MUDr.
Kuníc Pavol MUDr.
Račková Mária MUDr.
Kirňáková Jana MUDr.
Bober Juraj Prof. MUDr., CSc.
Ľupták Ivan MUDr.
Safko Štefan MUDr., CSc.
Szathmari Vavrinec RNDr., CSc.
Dureje Stanislav MUDr.
Havelková Eva MUDr.
Puškár Vendelín MUDr.
Skusilová Berta MUDr.
Merklová Margita MUDr.
Komárková Libuša MUDr.
Ľuptáková Marcela MUDr.
Medunová Margita MUDr.
Pražienková Vlasta MUDr.
Lukačinová Gabriela MUDr.
Babiarová Gabriela MUDr.
Kopaničák Martin MUDr.
Arpášová Magdaléna MUDr.
Petráš Zdenko MUDr.
Grošková Magda MUDr.
Filipová Oľga MUDr.
Bursová Marta Mgr.
Lovecký Pavol MUDr.
Luczyová Duňa MUDr.
Jančová Hedviga MUDr.
Hanáček Ján Prof. MUDr., CSc.
Halčáková Jana MUDr.
Krislová Margita MUDr.
Gašparová Mária MUDr.
Bendiková Monika MUDr.
Kudlová Ľudmila MUDr.
Talafa Viktor MUDr.
Kilianová Mária MUDr.
Rus Viliam MUDr.
Hrivnák Igor MUDr.
Chovanová Tamara MUDr.
Kavcová Elena MUDr., PhDr.

70

Danaj Miroslav Prof. MUDr., PhDr.
Vojteková Mária RNDr., CSc.
Zachar Augustín MUDr.
Gešová Zdenka MUDr.
Đurišová Alina MUDr.
Filková Mária MUDr.
Klíment Ján Prof. MUDr., CSc.
Malová Ľudmila MUDr.
Zimová Erika MUDr.
Babík Ján MUDr., CSc.
Mankos Milan MUDr.

Trtala Ondrej MUDr.
 Čigerová Lýdia MUDr.
 Sánthová Marta MUDr.
 Ťažká Oľga MUDr.
 Sebok Zoltán MUDr.
 Kaldrovitšova Viera MUDr.
 Puch Jozef MUDr.
 Mendel Peter MUDr.
 Speváková Elena PhDr.
 Vitteková Darina MUDr.
 Lányi Ernest Doc. MUDr., CSc.
 Ondrovičová Marcela MUDr.
 Kráľová Tatiana MUDr.
 Parilák Oliver MUDr.
 Tribulová Narcisa RNDr., DrSc.
 Strmeňová Mária MUDr.
 Pavlusik Karol MUDr.
 Todorová Katarína MUDr.
 Szabo Alexander MUDr.
 Hargašová Melánia MUDr.
 Ambrózy Anton MUDr.
 Obšitník Milan Doc. MUDr., CSc.
 Nováková Ľubomíra MUDr.
 Ježík Miroslav MUDr.
 Letkovský Jaroslav MUDr.
 Hermanová Marta MUDr.
 Kudláčová Helena MUDr.
 Lesný Pavol MUDr., PhD.
 Šimčíková Viktória MUDr.
 Svoreň Martin MUDr.
 Braunová Ľubica MUDr.
 Koglová Mária MUDr.
 Ďuriančík Milan MUDr.
 Novák Ivan MUDr.
 Lehotská Marta MUDr.
 Imrišková Anežka MUDr.
 Koller Ján Prof. MUDr., CSc.
 Kuzmová Helena MUDr.
 Hamráková Anna MUDr.
 Gajdošová Elena MUDr.
 Kanaba Jozef MUDr.
 Manasyan Lilia Doc. MUDr., CSc.
 Lakatoš František MUDr.
 Kissová Žofia MUDr.
 Hinštová Drahoslava MUDr.
 Pozdechová Mária MUDr.
 Necpalová Magdaléna MUDr.
 Palkovičová Anna MUDr.
 Pršanová Jarmila MUDr.
 Štalmach Valdemar Ing.
 Kostovčík Dušan MUDr.
 Voldanová Oľga MUDr.
 Botka Milan MUDr.
 Havlíčková Elena MUDr.
 Máčaj Rudolf MUDr.
 Bauerová Jiřina Doc. MUDr., CSc.
 Szabó Alexander MUDr.
 Borková Viera MUDr.
 Bohunská Soňa MUDr.
 Mócik Milan MUDr.
 Kyslan Karol MUDr., PhD.
 Kaušitz Juraj Doc. MUDr., CSc.
 Mozeš Juraj MUDr.
 Strehárová Anna Doc. MUDr., PhD., mim. prof.
 Bodnárová Magda MUDr., CSc.
 Zatkó Anton MUDr.
 Škodáček Igor Doc. MUDr., CSc.

Nováková Alojzia MUDr.
 Michalková Eva Ing.
 Miháliková Viera MUDr.
 Rosinský Jozef RNDr.
 Urban Štefan Doc. MUDr., CSc.
 Ursínyová Terézia MUDr.
 Kubanka Štefan MUDr.
 Cisarik František MUDr., CSc.
 Galbavý Štefan Prof. MUDr., CSc.
 Kanabová Alena MUDr.
 Benediktová Oliva MUDr.
 Dučaiová Janka MUDr.
 Kostilník Andrej MUDr.
 Stankovičová Mária RNDr.
 Grigerová Helena MUDr.
 Božek Peter MUDr., CSc.
 Jarkovský Ladislav MUDr., CSc.
 Porubská Marta MUDr.
 Zimmermann Jozef MUDr.
 Miková Vlasta MUDr.
 Bernasovská Kamila Prof. MUDr., CSc.
 Kallay Jozef MUDr.
 Hrková Štefánia MUDr.
 Balogh Vladimír MUDr.
 Harušíková Mária MUDr.
 Veberová Anna MUDr.
 Kianička Drahomír MUDr.
 Popovičová Amália MUDr.
 Belaňová Jolana RNDr., PhDr.
 Ondrkalová Marta Ing.
 Horeličan Dušan MUDr.
 Sabol Ján MUDr.
 Pešková Mária MUDr.
 Somora Drahomír MUDr.
 Tomandlová Anna MUDr., CSc.
 Ujházy Eduard RNDr., CSc.
 Balažiková Eva MUDr.
 Dzurilla Pavel MUDr.
 Pavlovič Ján MUDr.
 Hanusková Mária MUDr.
 Tomášková Mária MUDr.
 Lebeda Ladislav MUDr.
 Soták Jozef MUDr.
 Ceconiková Katarína MUDr.
 Tulejová Nadežda MUDr.
 Benedikt Rudolf MUDr.
 Pavlík Tibor MUDr.
 Andelová Marta MUDr.
 Török Ivan MUDr.
 Sotníková Ružena RNDr., CSc.
 Nagyová Marta MUDr.
 Dráč Pavol MUDr.
 Modravý Viliam Doc. MUDr., CSc.
 Hinšt Jaroslav Prof. MUDr., CSc.
 Gazdiková Emília MUDr.
 Dušeková Nadežda MUDr.
 Martišová Daniela MUDr.
 Zatkálík Pavol MUDr.
 Rohová Zlatica MUDr.
 Andrejko Milan MUDr.
 Voskárová Eva MUDr.
 Kabátová Mária MUDr.
 Lacková Anna MUDr.
 Erbanová Alena MUDr.
 Paule Soňa MUDr.
 Farský Štefan Doc. MUDr., CSc.
 Bohunská Kamila MUDr.

Šulková Vlasta MUDr.
 Klisenbauer Dušan MUDr., CSc.
 Kužmík Vladimír MUDr.
 Čehulová Valéria MUDr.
 Grňa Ján MUDr.
 Zemková Oľga MUDr.
 Savovová Ľudmila MUDr.
 Fedorová Emília Ing.
 Chalupa Ivan RNDr., CSc.
 Javoranová Berta MUDr.
 Pokorný Alfonz MUDr.
 Strelinger Jozef MUDr.
 Koníková Mariana MUDr.
 Križanová Terézia MUDr.
 Nemečková Mária MUDr.
 Zvolenská Kvetoslava MUDr.
 Krátky Pavel MUDr.
 Rohoň Ľubomír MUDr.
 Szepessyová Šarlota MUDr.
 Klima Miloslav MUDr.
 Štěpánková Anna MUDr.
 Braunstein Štefan MUDr.
 Ginžery Gabriel MUDr.
 Magyar Bartolomej MUDr.
 Čemsák Štefan MUDr.
 Martinová Ružena PharmDr.
 Prokop Mikuláš MUDr.
 Jahnová Eva Ing., CSc.
 Pribiš Ivan Ing.
 Belan Peter MUDr., CSc.
 Baja Marián MUDr.
 Bangha Ondrej MUDr.
 Kopecká Veronika MUDr.
 Gulánová Milada MUDr., CSc.
 Dekanová Mária MUDr.
 Paldia Robert MUDr., CSc.
 Jeleneková Marta MUDr.
 Hošková Zdena MUDr.
 Škottová Anna MUDr.
 Kalist Vasil MUDr.
 Fedelešová Viera MUDr., CSc.
 Guldanová Zora MUDr.
 Magic Viliam MUDr.
 Tamer František RNDr. PhDr., MPH
 Bothová Alžbeta MUDr.
 Ježíková Marta MUDr.
 Šovčíková Eva Doc. PhDr., CSc.
 Jamiška Pavol MUDr.
 Kapalko Milan MUDr.
 Foltán Viliam Prof. RNDr., CSc.
 Haulis Michal MUDr.
 Kormanová Margita MUDr.
 Michalík Dušan Doc. MUDr., CSc.
 Omelková Jana MUDr.
 Barbieriková Anna MUDr.
 Žilínčanová Marianna MUDr.
 Brandsdorfer Ivan MUDr.
 Zimanová Eva MUDr.
 Kurimská Yveta MUDr.
 Filová Zuzana MUDr.
 Zuštiaková Eleonóra MUDr.
 Moravčík Kvetoslav MUDr.
 Trančíková Ružena MUDr.
 Hormannová Iveta MUDr.
 Mudroňová Božena MUDr.
 Gregor Peter MUDr.
 Šarišská Anna MUDr.

Parikrupová Kvetoslava MUDr.
 Svitková Eva MUDr.
 Šarišský František MUDr.
 Blaha Michal MUDr.
 Trejbalová Katarína MUDr.
 Kerum Ivan MUDr.
 Farkaš Michal Ing.
 Lesná Viera MUDr.
 Pinterová Janka MUDr.
 Kardoš Ján MUDr.
 Stanko Peter MUDr.
 Tomašuková Katarína MUDr.

65

Chovancová Viera MUDr.
 Matejčík Viktor Doc. MUDr., CSc.
 Medvecká Anna MUDr.
 Smiešna Alžbeta MUDr.
 Michalka Jozef MUDr.
 Olajoš Peter MUDr.
 Lowinger Juraj MUDr.
 Mirko Marián MUDr.
 Hojstric Ondrej MUDr.
 Hrivíková Jana MUDr.
 Nosál Miloš MUDr., PhD.
 Fábryová Viera Doc. MUDr., CSc.
 Ševčíková Ľudmila Prof. MUDr., CSc.
 Kanianský Milan MUDr.
 Sauková Darina MUDr.
 Levkus Peter MUDr.
 Kožáková Irena MUDr.
 Gundová Beáta MUDr.
 Lederer Peter MUDr.
 Antalik Ľubomír MUDr.
 Soosová Agneša MUDr.
 Drobný Alexej MUDr.
 Peterajová Ľubica MUDr.
 Végh Pavol MUDr.
 Šimko Marián MUDr.
 Valenta Jozef MUDr.
 Vyletelka Juraj MUDr.
 Lojan Jozef MUDr.
 Gábor Drahoslav MUDr.
 Iliev Nikola MUDr.
 Ľuník Ladislav MUDr.
 Fischerová Oľga MUDr.
 Martinkovičová Zora MUDr.
 Kanasová Jana MUDr.
 Keszezhová Ivica MUDr.
 Vajglová Eleonóra MUDr.
 Nakladalová Magdaléna MUDr.
 Voštináková Marta MUDr.
 Vozárová Eva MUDr.
 Chandogová Eva MUDr., CSc., MPH
 Lacová Milica MUDr.
 Smiešková Anna MUDr.
 Zeleník Karol MUDr.
 Bakalár Boleslav MUDr.
 Štefák Juraj MUDr.
 Oršulová Anna MUDr.
 Klocoková Mária MUDr.
 Germanová Zora MUDr.
 Kitková Silvia MUDr.
 Bernátová Mária Ing.
 Polievka Stanislav MUDr.
 Ondrejčkovičová Alena MUDr., PhD.
 Lukáč Imrich Doc. MUDr., CSc.

Saktor Peter MUDr.	Futtoová Judita Ing.	Halásová Eva MUDr.	Cvengroš Pavol MUDr.
Majtánová Anna MUDr.	Magálová Tatiana RNDr.	Stančoková Terézia MUDr.	Garajová Eva MUDr.
Mešková Margita	Makovník Peter Doc. MUDr., CSc.	Valach Branislav MUDr.	Schneiderová Tatiana MUDr.
Štendl Peter Doc. MUDr., PhD.	Oravcová Helena MUDr.	Tarbajovský Peter MUDr.	Bilik Vasil MUDr.
Erdélyiová Emília MUDr.	Baloga Stanislav MUDr.	Bálintová Eva MUDr.	Mikulíková Tatiana MUDr.
Nižňanský Bohumil MUDr.	Statelová Dagmar Doc. MUDr., CSc.	Vargovič Anton MUDr.	Štefanec František MUDr.
Valko Štefan MUDr.	Skalina Ivan MUDr.	Poláková Katarína MUDr., PhD.	Halková Katarína MUDr.
Kerný Jozef MUDr., CSc.	Sejnová Daniela MUDr.	Solárová Jela MUDr.	Čavoj Vladimír MUDr.
Rusnáková Viera Prof. MUDr., PhD., MBA	Antonyová Magdaléna MUDr.	Laca Ľudovít Prof. MUDr., PhD.	Bolchová Katarína MUDr.
Cmarková Helena MUDr.	Olejník Juraj Prof. MUDr., PhD.	Sisková Elena MUDr., CSc.	Cibulková Jana MUDr.
Frankovičová Mária Prof. MUDr., PhD.	Rendeková Mária MUDr.	Turayová Marta MUDr.	Lisoňová Magdaléna MUDr.
Mészárosová Eva. MUDr.	Vášková Jana. MUDr.	Pradová Gabriela MUDr.	Budinský Vojtech MUDr.
Britka Ján MUDr.	Žucha Ján MUDr.	Kupčová Viera Prof. MUDr., CSc.	Turčáni Marián Prof. MUDr., CSc.
Rampášek Ladislav MUDr., PhD.	Chlebovcová Terézia MUDr.	Soláriková Klára MUDr.	Martináková Jarmila MUDr.
Stracová Katarína MUDr.	Majer Ivan Doc. MUDr., PhD.	Szeghy Peter MUDr.	Tyšler Milan Doc. Ing., CSc.
Huberová Eva MUDr.	Radadič Peter MUDr.	Kešlák Peter MUDr.	Majtán Vladimír MUDr.
Čupka Pavol Ing., PhD.	Kuchárová Mária MUDr.	Hargašová Judita MUDr.	Dančová Jana MUDr.
Cabuk Ľudovít MUDr.	Haláková Tatiana MUDr.	Valachovič Ján MUDr.	Belanyiová Mária PharmDr.
Mráz Svätopluk MUDr.	Palinský Marián MUDr., CSc.	Šoltéssová Viera MUDr.	Markovská Neda Prof. MUDr., CSc.
Wolfová Zuzana MUDr.	Janotková Viera MUDr.	Valková Viera MUDr.	Staško Juraj MUDr.
Becker Ladislav MUDr.	Budinská Elena MUDr.	Kurtiš Milan MUDr.	Jančová Emília MUDr.
Vorobjev Tibor MUDr.	Blahová Magdaléna MUDr.	Chlapíková Ľubica MUDr.	Haviar Dušan MUDr.
Lacko Anton MUDr., CSc.	Kriššák Andrej MUDr.	Kravec Vladimír RNDr.	Svitáč Juraj MUDr., CSc.
Igazová Helena MUDr.	Oros Marian MUDr.	Hrašková Anna MUDr.	Fraňo Milan MUDr.
Peržef Július RNDr.	Mitterpachová Anna MUDr.	Gutíková Jana MUDr.	Hulinová Edita RNDr.
Rusnák Martin Prof. MUDr., CSc.	Chmelíková Mária MUDr.	Krajčiová Daniela MUDr.	Mellová Yveta Doc. MUDr., CSc.
Tomajko Štefan MUDr.	Vaš Andrej MUDr.	Kročko Ján MUDr.	Lipková Jana Doc. MUDr., PhD.
Vanečko Ľubomír MUDr.	Augustínová Mária. MUDr.	Košík Ján MUDr.	Mada Jozef MUDr.
Košecká Denisa MUDr.	Halák Rudolf MUDr.	Dideková Mária MUDr.	Valová Mária MUDr.
Buran Vladimír MUDr.	Potocký Marián Doc. MUDr., CSc.	Dinajová Eva MUDr.	Mikulčík Gejza MUDr.
Ďurkovský Augustín MUDr., PhD.	Bachar Dušan MUDr.	Ozorovský Vojtech Doc. MUDr., CSc.	Činčár Marián MUDr.
Kayser Vladimír MUDr.	Kader Július MUDr.	Madár Pavol Mgr.	Hamzová Elena MUDr.
Mardiak Jozef. MUDr.	Nemjo Jaroslav MUDr.	Rolná Ružena MUDr.	Hanzelová Mária PhMr.
Kováčiková Mária MUDr.	Šimková Beáta MUDr.	Želonková - Mokrošová Beatrix MUDr.	Rukovanský Jozef MUDr.
Váškovičová Mária MUDr.	Štefíková Helena MUDr., CSc.	Kisantalová Judita MUDr.	Babišová Eva MUDr.
Prčúchová Kvetoslava MUDr., MPH	Milky Peter Prof. MUDr., CSc.	Karahutová Ľubica MUDr.	Škodová Gabriela MUDr.
Šimková Marianna MUDr.	Hudák Marian MUDr.	Hyrdel Rudolf Prof. MUDr., CSc.	Ivkovičová Mária MUDr.
Semančíková Darina MUDr.	Löfflerová Jana MUDr.	Jandáková Marta MUDr.	Mrštinová Lýdia MUDr.
Kmet Vladimír Prof. MUDr., DrSc.	Kormanová Anna MUDr.	Kollár Dušan MUDr.	Ontková Soňa MUDr.
Jurkovičová Jana Doc. MUDr., CSc.	Vaculík Vlastimil MUDr.	Podhradská Alžbeta MUDr.	Herdická Valéria MUDr.
Klobučníková Zuzana MUDr.	Kozár Erich MUDr.	Remecký Tomáš. MUDr.	Leichenbergová Elena MUDr.
Pauer Michal MUDr.	Muránsky Július MUDr.	Kobela Jozef Doc. MUDr., PhD.	Demkov Jaroslav MUDr.
Kantik Jozef MUDr.	Kaliská Gabriela MUDr., CSc.	Bulas Jozef Doc. MUDr., CSc.	Klimeš Iwar Prof. MUDr., DrSc.
Košťálová Mária MUDr.	Šorf Jaroslav MUDr.	Hauptvoglová Marianna MUDr.	Hazuchová Anna MUDr.
Paulov Štefan MUDr.	Galajda Ján MUDr.	Hrubala Dušan MUDr., CSc.	Ravingerová Tatiana MUDr., DrSc.
Chovanec Jozef st. MUDr.	Bielik Eugen MUDr.	Rubovičová Marta MUDr.	Fialová Viera MUDr.
Tagaj Juraj MUDr.	Bodo František. MUDr.	Kucháriková Oľília MUDr.	Roháč Ľubomír MUDr.
Louda Antonín MUDr.	Ďateľová Alžbeta MUDr.	Šebeštanová Judita MUDr.	Pavlíková Michaela MUDr.
Danko Ján Prof. MUDr., CSc.	Bilčíková Elena MUDr.	Mirilovič Ján MUDr.	Poláková Tatiana MUDr.
Grajciar Dušan PhDr.	Gúth Anton Doc. MUDr., CSc.	Bomborová Anna MUDr.	Šlehovská Etela MUDr.
Poláková Daniela MUDr.	Repaský Ľubomír MUDr.	Cisárová Natália MUDr.	Brosch Kornel MUDr.
Točíková Alena MUDr., CSc.	Sopková Mária PhDr.	Kolínová Viera MUDr.	Haidová Katarína PhDr.
Kršák Igor MUDr.	Jánoš Michal MUDr.	Pataky Tibor MUDr.	Plank Lukáš Prof. MUDr., CSc.
Pinková Lýdia MUDr.	Losková Marcela MUDr.	Takátsová Andrea Mgr.	Zvarič Vladimír MUDr.
Kučáková Margaréta MUDr.	Valeková Zuzana MUDr.	Novotný Marián MUDr.	Kothaj Peter Prof. MUDr., CSc.
Kertészová Helena MUDr.	Bašistová Valéria MUDr.	Točík Karol MUDr., CSc.	Rybárová Jana MUDr.
Lazúr Ján MUDr.	Kozárová Henrieta MUDr.	Ungrady Stanislav MUDr.	Šebejová Kveta MUDr.
Vondrák Vladimír MUDr.	Zvonár Ján Prof. MUDr., CSc.	Cigánková Viera Prof. MUDr., CSc.	Smieško Roman RNDr.
Ondříšová Eva MUDr.	Kováčová Zuzana MUDr.	Lukáč Jozef Doc. MUDr., PhD.	Somogyiová Agneša MUDr.
Broniš Anton MUDr.	Okoličány Roman MUDr., CSc.	Kaščáková Anna MUDr.	Vestnický Miroslav MUDr.
Vančo Jozef MUDr.	Mizla Peter MUDr.	Prekopová Eva MUDr.	Daniel Ivan MUDr.
Jalčík Michal MUDr.	Žáková Kristína MUDr.	Cigániková Anna MUDr.	Kmetová Marta Doc. RNDr., CSc.
Minčík Slavko MUDr.	Kuželová Magdaléna Prof. RNDr., CSc.	Popík Vojtech MUDr.	Korch Ján MUDr.
Štovčíková Edita MUDr.	Prochášková Jana MUDr.	Pšeničková Božena MUDr., CSc.	Kraus Daniel MUDr.
Radošínská Jana MUDr.	Kellnerová Katarína MUDr.	Eliáš Peter MUDr.	Florovič Peter MUDr.
Chromčíková Ľubomíra MUDr.	Baumohlová Helena MUDr.	Kusenda Peter MUDr.	Bátovský Marián Doc. MUDr., CSc., mim. prof.
Valko Viliam MUDr.	Novotová Marta RNDr., CSc.	Ambrovičová Viera MUDr.	Hrušovský Albin MUDr., CSc.

Krajčovič Jozef MUDr., PhD.
 Bieľhunek Jaroslav MUDr.
 Slezáková Mária MUDr.
 Kubalík Ladislav MUDr.
 Rakická Gabriela MUDr.
 Fóthyová Zlatica Mgr.
 Vašková Katarína MUDr.
 Preščáková Ildikó MUDr.
 Brozmanová Blažena MUDr., CSC.
 Mészáros Jozef MUDr.
 Zatková Daniela MUDr.
 Bašternák Ernest MUDr.
 Šimeková Elena MUDr.
 Tomko Dušan MUDr.
 Macko Miroslav MUDr.
 Švelková Eva MUDr.
 Vinczeová Zuzana MUDr.
 Mistrik Juraj MUDr.
 Schlosserová Anna MUDr.
 Fekáč Milan MUDr.
 Machata Miroslav MUDr., PhD., MPH
 Vályi Štefan MUDr.
 Horáková Marta MUDr., PhD.
 Mrľianová Danica MUDr.
 Knutelská Helena MUDr.
 Branská Danica MUDr.
 Galová Mária MUDr.
 Hegedúš Július MUDr.
 Holub Peter. MUDr.
 Mihál Stanislav MUDr.
 Gdovin Peter MUDr.
 Majtánová Veronika MUDr.
 Bočkorová Eva MUDr.
 Pécová Klaudia MUDr.
 Telepková Danica MUDr.
 Polanovská Alžbeta MUDr.
 Michňa Ľubor MUDr.
 Glézl Imrich MUDr.
 Majtánová Ľubica PharmDr.
 Ostró Alexander Prof. MUDr., CSC.
 Stankovičová Tatiana MUDr., CSC.
 Barosová Janka MUDr.
 Mistrik Martin Doc. MUDr., PhD.
 Sarincová Terézia Mgr.
 Molčányiová Angela MUDr., PhD.
 Marenčák Jozef Doc. MUDr., PhD.
 Žemlová Helena MUDr.
 Kopperová Irena MUDr.
 Oláh Imrich MUDr.
 Valkovičová Ľudmila MUDr.
 Džupinová Miluša MUDr.
 Kundrát Július Ing.
 Molčányi Theodor Doc. MUDr., PhD.
 Grmanová Marta MUDr.
 Hargašová Eva MUDr.
 Máteffy Izabela MUDr.
 Rašlová Katarína Doc. MUDr., CSC.
 Sarincová Ľudmila MUDr.
 Nebesník Štefan MUDr.
 Sláviková Monika MUDr.
 Supek Ján MUDr.
 Princ Ivan MUDr.
 Miškolci Marián MUDr.
 Janičková Mária. MUDr.
 Bzdúch Vladimír Doc. MUDr., CSC.
 Cséplő Peter MUDr.
 Uličiansky Vladimír MUDr.

Skladany Milan MUDr., MPH
 Kompišová Jana MUDr.
 Paldanová Margaréta MUDr.
 Kontrošová Silvia MUDr., MPH
 Lauda Ľubor MUDr.
 Krošláková Katarína MUDr.
 Dobrovolský Ján MUDr.
 Dressler Zdenek MUDr.
 Salmášová Marianna MUDr.
 Péč Juraj Prof. MUDr., CSC.
 Fördösová Helena MUDr.
 Gyöngyösiová Sonja MUDr.
 Žingorová Darina MUDr.
 Martinove Oleg MUDr.
 Szabó Imrich MUDr.
 Janota Stanislav MUDr. PhDr., CSC.
 Hybal Cyril MUDr.
 Manduchová Helena MUDr.
 Mahutová Eva MUDr.
 Hajdenová Mária MUDr.
 Vachalik Vladimír MUDr.
 Hajtmanová Eva MUDr.
 Kunovský Pavol MUDr., CSC., MBA
 Breznoščák Jozef MUDr.
 Klohna Ivan MUDr.
 Bindas Michal MUDr.
 Bodnár Juraj MUDr., CSC.

60

Balaburová Jaroslava MUDr.
 Hláška Bohuslav MUDr.
 Kováč Marián MUDr.
 Šilla Pavol MUDr.
 Zúchová Miloslava MUDr.
 Tunegová Daniela MUDr.
 Danišová Iveta MUDr.
 Hricák Vasil Prof. MUDr., CSC.
 Šusta Vojtech MUDr.
 Miňo Juraj MUDr.
 Kiselyová Eva PharmDr.
 Paulová Elena MUDr.
 Daniš Dušan Doc. MUDr., CSC.
 Masár Oto Prof. MUDr., CSC.
 Balázs Tibor MUDr.
 Kopková Kristína MUDr.
 Bulík Marián MUDr.
 Sedláčková Hana MUDr.
 Takáč Peter Doc. MUDr., CSC.
 Ivančo Cyril MUDr.
 Dobříková Elena MUDr.
 Kákošová Vlasta PharmDr.
 Okapcová Jarmila MUDr., CSC.
 Jánošík Juraj MUDr.
 Korenko Viliam MUDr.
 Mišová Rozália MUDr.
 Cvachová Silvia MUDr.
 Mucha Branislav MUDr.
 Beržincová Eva MUDr.
 Dudinská Marcela MUDr.
 Fejková Magdaléna MUDr.
 Sobotová Alíca MUDr.
 Zátka Vojtech MUDr.
 Csütörtökyová Marta MUDr.
 Drahovská Ivica MUDr.
 Hrdinská Anna Mgr.
 Šiška Daniel. MUDr.
 Malinjaková Dana MUDr.

Ondrušová Božena MUDr.
 Zorád Štefan Ing., CSC.
 Berthótyová Viera MUDr.
 Méhešová Nataša MUDr.
 Šimkovičová Zlatica MUDr.
 Dragúnová Alžbeta MUDr.
 Durov Eva MUDr.
 Pospíšilová Zuzana MUDr.
 Hodošková Ľudmila MUDr.
 Džodlová Agáta MUDr.
 Vilček Róbert MUDr.
 Medzihradská Eva MUDr.
 Jelemenský Ľubomír MUDr.
 Hybšenová Jarmila MUDr.
 Kvočáková Marta MUDr.
 Berešová Eva MUDr.
 Medvecký Vladimír MUDr.
 Vyšný Marcel MUDr.
 Korček Jozef MUDr.
 Čepková Tatiana MUDr.
 Hugyivár Imrich MUDr.
 Mináriková Erika MUDr.
 Sadloňová Zuzana RNDr.
 Kyseľ Marián MUDr., PhD.
 Fabian Peter MUDr.
 Sedlár Jaroslav MUDr.
 Černická Eva MUDr.
 Horáková Mária MUDr.
 Klečka Henrich MUDr.
 Kopčová Anna MUDr.
 Starý Otokar MUDr.
 Škurla Gabriel MUDr.
 Janíková Beáta MUDr.
 Malá Lucia MUDr.
 Mikuláš Imrich MUDr.
 Teremová Zuzana MUDr.
 Pažická Marta MUDr.
 Svrček Pavol MUDr.
 Vendelová Alena MUDr.
 Zúbeková Mária MUDr.
 Lulovič Tomáš MUDr.
 Bruňanská Katarína MUDr.
 Odnogová Jaroslava MUDr.
 Olšovská Anna MUDr.
 Kyseľová Iveta MUDr.
 Sanigová Ružena MUDr.
 Bobulová Alena MUDr.
 Haramiová Vlasta MUDr.
 Kovalová Mária MUDr.
 Serafinová Melánia MUDr.
 Uhrovič František MUDr.
 Causov Pavol MUDr.
 Zeherová Jolana MUDr.
 Kudláčková Ľudmila MUDr.
 Roda Štefan Mgr.
 Beňáková Viera MUDr.
 Mikitka Alexander MUDr.
 Hasarová Zlatica MUDr.
 Tkáčiková Dana MUDr.

Minčík Jozef MUDr., PhD.
 Bullová Katarína Ing.
 Gmitrov Juraj MUDr., PhD.
 Malinjak Peter MUDr.
 Pružinský Ján MUDr.
 Bobák Jozef MUDr.
 Babulic Milan MUDr.
 Fedor Marián MUDr., PhD.
 Žifčák Vincent MUDr.
 Brodová Ľubica MUDr.
 Skopalová Viera MUDr.
 Michalko Dušan MUDr.
 Kletečková Magdaléna MUDr.
 Ištóková Darina MUDr.
 Gramata Vladimír MUDr.
 Nehaj Vladimír MUDr.
 Jančinová Viera PharmDr., CSC.
 Pavlík Miroslav MUDr.
 Wendl Juraj MUDr., CSC.
 Kmetko Ján MUDr.
 Hrachová Ľubica MUDr.
 Juskaničová Eva MUDr.
 Lacková Darina MUDr.
 Ocel Vladimír MUDr.
 Rodina Peter MUDr.
 Boháčiková Elena MUDr.
 Šafár Ladislav MUDr.
 Bjelová Agneša MUDr.
 Konečná Alena MUDr.
 Marková Viera MUDr.
 Rodová Magdaléna MUDr.
 Kvočák Pavol MUDr.
 Urbančoková Anna MUDr.
 Poradovská Terézia MUDr.
 Szókeová Emília MUDr.
 Jánošíková Marta MUDr.
 Sedláček Milan PhD.
 Podobová Mária MUDr.
 Malicher Anton MUDr.
 Podoba Ján Doc. MUDr., CSC.
 Petříčková Dagmar MUDr.
 Mašlej Rudolf MUDr.
 Juskanič Jozef MUDr.
 Vallová Anna MUDr.
 Popracová Anna MUDr.
 Chovancová Darina Doc. MUDr., PhD.
 Benčíková Božena MUDr.
 Poľanová Monika RNDr.
 Sochorová Ružena MUDr., CSC.
 Sokol Michal MUDr.
 Repka Štefan MUDr.
 Barok Jaroslav MUDr.
 Gerlichová Vladimíra MUDr.
 Korbeľ Miroslav Doc. MUDr., CSC.
 Winter Peter MUDr.
 Španíková Marta MUDr.

Prezídium SLS sa pripája ku všetkým gratulantom a želáme všetkým našim jubilantom pevné zdravie, veľa osobných a pracovných úspechov.

Pozvánka

Spolok slovenských lekárov v Bratislave

Spolok slovenských lekárov v Bratislave a Slovenská lekárska spoločnosť Vás pozýva na odborné večery, ktoré sa konajú na LF UK v Malej posluchárni NTÚ, Bratislava, Sasinkova 4, vždy v pondelok o 17,00 hodine.

PROGRAM:

18.1.2016

Večer Psychiatrickej kliniky LF UK a UNB
Predseda doc. MUDr. J. Pečeňák, CSc.

1. Kráľová M.: Včasná diagnostika demencie
2. Pečeňák J.: Nové psychofarmaká
3. André I.: Klasifikácia sexuálnych deviácií v kontexte súdnoznaleckého posudzovania

25.1.2016

Večer Kliniky detskej chirurgie LF UK a DFNSP
Predseda doc. MUDr. J. Trnka, PhD.

1. Fuňáková M., Horn F., Babala J., Trnka J.: Nekrotizujúca enterokolitída u novorodencov – analýza z chirurgického pohľadu
2. Petrik M., Dúbravová D., Horn F.: Liečba spasticity pomocou implantovanej baklofénovej pumpy
3. Omaník P., Babala J., Kraynina M., Trnka J.: Abscedujúca bronchopneumónia – analýza a odporúčania z chirurgického pohľadu
4. Štefánková E.: Antropometria v detsko-chirurgickej praxi

1.2.2016

Večer Kliniky plastickej, rekonštrukčnej a estetickéj chirurgie LF UK, UNB a SZU
Predseda doc. MUDr. J. Fedeleš, CSc.

1. Palenčár D., Fedeleš J., Macho P., Gabrielová Z., Hulín I., Papastaurou A.: Mikrochirurgické rekonštrukcie v plastickej chirurgii
2. Macho P., Fedeleš J., st., Fedeleš J., ml.: Rekonštrukcie sekundárneho podnebia
3. Trška R., Fedeleš J., st., Macho P., Krivosudský S.: Sekundárne rekonštrukcie šliach
4. Krivosudský S., Hulín I., Trška R.: Dupuytrenova choroba
5. Boháč M., Fedeleš J., st., Palenčár D.: 30 rokov pokrokov v plastickej chirurgii

8.2.2016

Večer II. internej kliniky LF UK a UNB
Predseda doc. MUDr. L. Gašpar, CSc.

1. Komorníková A.: Vplyv hyperbarickej oxygénoterapie u pacientov s DM 2 typu
2. Gašpar L.: Prognostický význam diurnálneho indexu TK
3. Sabaka P.: Vplyv krátkodobej fyzickej aktivity na koncentráciu plazmatických lipoproteínov.
4. Oravec S.: Aterogénny lipoproteínový profil séra pri kardio-vaskulárnych ochoreniach

15.2.2016

Klinicko – patologickoanatomická konferencia
Predseda prof. MUDr. L. Danihel, PhD.

22.2.2016

Jarné prázdniny

29.2.2016

Večer Kliniky ústnej, čeľustnej a tvárovej chirurgie LF UK a UNB
Predseda doc. MUDr. D. Hirjak, PhD.

1. Hirjak D., Galis B., Kupcová I.: Tretie moláre
2. Beňo M., Galis B., Janec J.: Komplikácie v dentoalveolárnej chirurgii
3. Czako L., Beňo M., Galis B.: Cysty čeľustných kostí
4. Hirjak D., Kupcová I., Janec J.: Komplikácie v traumatológii skeletu tváre

7.3.2016

Večer I. otorinolaryngologickej kliniky LF UK a UNB: Onkológia v otorinolaryngológii
Predseda prof. MUDr. M. Profant, PhD.

1. Štefanička P., Tedla M., Rosolanka M., Profant M.: Včasná diagnostika orofaryngického karcinómu v ambulancii všeobecného lekára a otorinolaryngológa
2. Rosolanka M., Štefanička P., Tedla M., Profant M.: Metastáza karcinómu do krčných lymfatických uzlín pri neznámom primárnom nádore (carcinoma e loco ignoto)
3. Tedla M., Štefanička P., Rosolanka M., Profant M.: Súčasné postupy pri liečbe karcinómu hrtana

4. Štefanička P., Tedla M., Rosolanka M., Profant M.: HPV asociovaný karcinóm orofaryngu
5. Tedla M., Štefanička P., Rosolanka M., Profant M.: Funkčné následky po onkologickej liečbe karcinómu hlavy a krku

14.3.2016

Večer Kliniky pneumológie a ftizeológie LF UK a UNB
Predseda doc. MUDr. Š. Urban, CSc.

1. Tamášová M.: Hydroperikard ako komplikácia karcinómu pľúc
2. Majer I.: Možnosti endoskopickej liečby emfyzému pľúc
3. Urban Š.: Komorbidity a exacerbácie u pacientov s chronickou obštrukčnou chorobou pľúc
4. Novosadová H.: Klinický priebeh a liečba prieduškovkej astmy u gravidných žien

21.3.2016

Večer Ústavu imunológie LF UK
Predseda doc. MUDr. M. Bucová, PhD.

1. Bucová M., Suchánková M., Ďurmanová V., Olejárová M., Dobišová A., Tibenská E.: Úloha molekuly TREM-1 v infekčnom a neinfekčnom zápale.
2. Suchánková M., Bucová M., Ďurmanová V., Tibenská E., Szaboová K., Novosadová H., Tedlová E., Majer I.: Nový zápalový marker HMGB1 v bronchoalveolárnej laváži – prvé výsledky
3. Shawkatová I.: Nové genetické markery Alzheimerovej choroby
4. Buc M.: Imunopatogenéza a imunoterapia ulceróznej kolitídy
5. Javor J.: Imunitné kontrolné body a imunoterapia nádorov

Program vznikol spoluprácou s Klinikou anesteziológie a intenzívnej medicíny LF UK a UNB, Medirexom s.r.o. a Klinikou pneumológie a ftizeológie LF UK a UNB.

Vážení páni doktor / doktorka !

Výbor Spolku slovenských lekárov v Bratislave v snahe zabezpečiť vhodný program na pravidelné odborné večery (apríl-jún 2016), si Vás dovoľuje požiadať o nahlásenie Vašich príspevkov na adresu vedeckého sekretára Spolku slovenských lekárov (Doc. MUDr. V. Bzdúch, CSc., I. detská klinika LF UK a DFNSP, Limbova 1, 833 40 Bratislava).

V návrhu uveďte autorov, názov prednášky (blok prednášok), panelovej diskusie, pracovisko (odbornú spoločnosť) garantujúce program a Vám vyhovujúci predbežný termín zaradenia prednášky do programu Spolku SL, ako aj spätnú adresu, telefón, e-mail. Krátke zhrnutie prednesených prednášok budú po dodaní vedeckému sekretárovi SSL (bzduch@gmail.com) uverejnené v Monitore medicíny SLS.

Homepage Spolku slovenských lekárov v Bratislave: www.sslba.sk

Slovenská akreditačná rada pre kontinuálne medicínske vzdelávanie prideliť 2 kredity za účasť na odbornom večeri Spolku slovenských lekárov.

Program odborných spoločností SLS

január – jún 2016

JANUÁR 2016

Odborný večer Spolku slovenských lekárov v Bratislave

Každý pondelok o 17:00 hod., Bratislava, Malá poslucháreň, NTÚ LFUK

Hlavný organizátor: Spolok slovenských lekárov v Bratislave

Kontakt: Doc. MUDr. Vladimír Bzdúch, CSc.
DFNSP, I. detská klinika, Limbová 1,
833 40 Bratislava
Tel.: 02/59371103
e-mail: bzduch@gmail.com
www.sslba.sk

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov MUDr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku

Mesačne 2016 Kežmarok

Hlavný organizátor: Spolok lekárov MUDr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku

Kontakt: MUDr. Peter Slovík
Ul. Dr. Fischera 2231
060 01 Kežmarok
Tel.: 052/4782554, 0908 268809
e-mail: slovikpeter@centrum.sk

Vedecko – pracovná schôdza Spolku lekárov v Prešove

3. streda v mesiaci (I-VI, IX-XII) 2016, Prešov, Hotel Lineas

Okresná konferencia

Téma: Pripravujú jednotlivé oddelenie a kliniky FNŠP J.A.Reimana Prešov.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov v Prešove
Kontakt: MUDr. Miroslav Mýtnik,
predseda SL v Prešove
Klinika chirurgie FNŠP J.A.Reimana Prešov
Hollého 14, 080 01 Prešov
Tel.: 051/70111177
e-mail: mytnik@fnspresov.sk
www.fnspresov.sk/odborna-zona/1193/1240
Spoluorganizátor: Subregionálna lekárska komora
Prešov, FNŠP J.A.Reimana Prešov.

Refresh kurz myoskeletálnej medicíny I. pre lekárov FBLR

15.-16.január 2016, Bratislava

Celoslovenský seminár

Téma: Vyšetrenie lumbosakrálnej chrbtice a panvy.
Funkčná RTG diagnostika. Mobilizačné a manipulačné techniky.

Hlavný organizátor: Slovenská spoločnosť myoskeletálnej medicíny

Kontakt: MUDr. Viera Agnerová
Grösslingova 63, 811 09 Bratislava
Tel.: 0910 651199
e-mail: biothermsk@gmail.com
www.manumed.sk

VII. slovenský vakcinologický kongres

16.-18. január 2016, Štrbské Pleso

Celoslovenský kongres
Téma: Preventívna starostlivosť o migrantov. Riziká spojené s migráciou. TBC a jej riziká v súčasnosti. Mož-

nosti očkovania proti respiračným chorobám – chrípka, invazívne neuroinfekcie, pertussis. Zvládanie nežiaducich reakcií po očkovaní. Populačný dopad plošného očkovania. Prevencia sexuálne a krvou prenosných chorôb očkovaním. Materské mlieko, dojčenie a očkovanie. Varia.

Hlavný organizátor: Slovenská epidemiologická a vakcinologická spoločnosť

Kontakt: Doc. MUDr. Zuzana Krištúfková, PhD., MPH
www.sevs.sls.sk
Organizačno-technické zabezpečenie:
Ing. Šurinová, A-medi
Tel.: 02/55647247, 0910 230209
e-mail: marketing@amed.sk, www.amed.sk

Spoluorganizátor: Úrad verejného zdravotníctva SR v Bratislave, Slovenská pediatričná spoločnosť, Spoločnosť všeobecnej starostlivosti o deti, Fakulta verejného zdravotníctva SZU Bratislava, JLF UK v Martine, LF UPJŠ v Košiciach, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou.

Vedecká odborná schôdza Spolku lekárov Martin

19.január 2016, Martin, Malá Hora 4

Téma: Nové trendy a perspektívy v histológii.

Hlavný organizátor: Ústav histológie a embryológie JLF UK v Martine, Spolok lekárov Martin

Kontakt: Prof. MUDr. Marian Adamkov, CSc.

Seminár Spolku lekárov Oravy

20.január 2016, Veľká zasaďačka DONsP Dolný Kubín

Celoústavný seminár

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Oravy
Interné oddelenie

Kontakt: MUDr. Peter Letavay
e-mail: sekretarslo@gmail.com

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Lučenec

21.január 2016, Lučenec, Kaviareň Hviezda

Téma: Gynekologicko-pôrodné oddelenie, III.DKL SZU. Problematika predčasného pôrodu.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Lučenec
Kontakt: MUDr. Peter Kirschner – predseda Spolku lekárov v Lučenci
Tel.: 047/4311265
e-mail: kirschner@lcnsp.sk

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov v Michalovciach

21.január 2016, Veľká zasaďačka NsP Š.Kukuru Michalovce a.s.

Téma: Onkologické oddelenie.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov v Michalovciach
Kontakt: MUDr. Dana Jurečková, PhD., predseda SL v Michalovciach
NsP Š.Kukuru v Michalovciach
Špitálska 2, 071 01 Michalovce
Tel.: 0905 893311
e-mail: jureckovad@gmail.com
Spoluorganizátor: RLK Košice

Vedecko pracovná schôdza Spolku lekárov v Rimavskej Sobote

21. január 2016, Rimavská Sobota

Téma: Stres a zdravie.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov v Rimavskej Sobote

Kontakt: MUDr. Hana Sedláčková
Šrobárova 1, 979 01 Rimavská Sobota
Tel.: 047/5612506, 0904 439621
e-mail: hana.sedlackova@svetzdavria.com

XIV. ročník vedeckej konferencie Kleiblove lekárske dni Záhoria

21.január 2016, hotel Tatran, Skalica

Okresná konferencia

Téma: Urológia, chirurgia, laboratórna diagnostika, klinická logopédia.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Záhoria
Kontakt: PaedDr. Barbora Bunová, PhD.
Tel.: 0905 592546
e-mail: barбора.bunova@gmail.com
www.spoklzk.sk

XII. celoslovenský seminár detských endokrinológov

22.-23.január 2016, Vyhne, Hotel Sitno

Seminár

Téma: Edukácia endokrinológov o nových liečebných možnostiach.

Hlavný organizátor: Slovenská endokrinologická spoločnosť

Kontakt: Doc. MUDr. Ľudmila Košťálová, CSc.
Limbova 1, 833 40 Bratislava
Tel.: 02/59371567
e-mail: kostalova@dfnsp.sk

Hematologická konferencia 2016, 5.ročník

22.-24.január 2016, Bratislava

Konferencia + workshopy

Téma: Mnohopočetný myelóm, myelodysplázia, myeloproliferácie, chronické cytopénie a lymfoproliferatívne ochorenia.

Hlavný organizátor: Slovenská hematologická a transfuziologická spoločnosť

Organizačno-technické zabezpečenie:
Tajpan, s.r.o., Ing. Stanislav Nevlačil
Tel.: 0903 454291
e-mail: stanley.nevlacil@tajpan.com

XIII. angiologický deň II.interne kliniky LFUK a UNB Bratislava

27.január 2016, Malá poslucháreň NTU LFUK Bratislava

Seminár

Hlavný organizátor: Slovenská angiologická spoločnosť

Kontakt: Prof. MUDr. Viera Štvrtinová, CSc.
II.interná klinika LFUK a UNB, Mickiewiczova 13, 813 69 Bratislava
Tel.: 02/57290311
e-mail: vierastvrtinova@centrum.cz

Spoluorganizátor:
II.interná klinika LFUK a UNB Bratislava
Organizačno-technické zabezpečenie:
MUDr. Ewald Ambrozy, PhD.
II.interná klinika LFUK a UNB, Mickiewiczova 13, 813 69 Bratislava
Tel.: 02/57290701
e-mail: ewald.ambrozy@angiologysk

Okresný seminár Spolku lekárov Dunajská Streda 27.január 2016, Dunajská Streda, Centrum voľného času, Nám.slobody.

Téma: Interná medicína.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Dunajská Streda
Kontakt: MUDr. Edit Rajzák – prezidentka
Tel.: 031/5571215, -490, -227
e-mail: editrajzak@gmail.com, ped1@nspds.sk
Spoluorganizátor: Riaditeľstvo - Nemocnica Dunajská Streda a.s., člen siete nemocníc Svet zdravia

Vedecká schôdza Spolku lekárov v Trenčíne 27.január 2016, FN Trenčín

Miestny seminár

Téma: Interná problematika.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov v Trenčíne
MUDr. Oto Herman
Interné odd. FN Trenčín
Tel.: 032/6566737

6. zimné urologické sympóziu 2016 27.-30.január 2016, Štrbské Pleso, hotel Patria

Doškolaovací kurz v urológii

Téma: Aktuálne poznatky v urológii so zameraním na klinickú prax.

Hlavný organizátor: Urologická klinika LF UK a SZU v Bratislave

Slovenská urologická spoločnosť

Kontakt: Prof. MUDr. Dr.h.c.Ján Breza, DrSc.
Organizačno-technické zabezpečenie:
Tajpan, s.r.o., Hrachova 6, 821 05 Bratislava
e-mail: 6zus@tajpan.sk
www.6zus.sk

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov v Bardejove 28.január 2016, Bardejov

Téma: Otorinolaryngologická.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov v Bardejove
Sv. Jakuba 21, 085 01 Bardejov
Tel.: 054/4788563

Organizačno-technické zabezpečenie: MUDr. Marcel Litavec

Vedecko – pracovná schôdza Spolku lekárov Považská Bystrica 28.január 2016, Veľká zasadačka NsP Považská Bystrica

Miestny seminár

Téma: Chirurgické oddelenie NsP Považská Bystrica

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Považská Bystrica
Kontakt: MUDr. Ján Kozánek
predseda Spolku lekárov
Nemocničná 986, 017 26 Považská Bystrica
Tel.: 042/4304284
e-mail: oaim@nemocnicapb.sk
www.slpb.webnode.sk
Spoluorganizátor: Nemocnica s poliklinikou Považská Bystrica

Vedecká pracovná schôdza Spolku gemerských lekárov v Rožňave 28.január 2016, Rožňava

Téma: RÚVZ.

Hlavný organizátor: Spolok gemerských lekárov v Rožňave

Kontakt: MUDr. Anna Šoltéssová
Alphamedical, Špitálska 1,048 01 Rožňava
Jarmila Markulíková
NsP sv.Barbory Rožňava a.s.,
Špitálska 1, 048 01 Rožňava
Spoluorganizátor: SRLK, RLK

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Trebišova 28.január 2016, Trebišov

Téma: Verejné zdravie a verejné zdravotníctvo v podmienkach okresu Trebišov.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Trebišova

Kontakt: MUDr. Peter Mucha – prezident SL Trebišov
NsP Trebišov, a.s. – OÚCH
Tel.: 0907 419328

Spoluorganizátor: Regionálna lekárska komora, Košice.

Organizačno-technické zabezpečenie: MUDr. Terézia Konevičová, MPH, riaditeľka RÚVZ

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Trnava 28.január 2016, Jedáleň FN Trnava

Seminár

Téma: Chirurgická klinika.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Trnava

Kontakt: Doc. MUDr. A. Strehárová, PhD., mim.prof.
Infekčná klinika FN, A.Žarnova 11, 917 07 Trnava
Tel.: 033/5938725

XXIII. medzinárodné rádiologické winter fórum 31.január – 6.február 2016, hotel Patria, Vysoké Tatry, Štrbské Pleso

Téma: Muskuloskeletálny systém.

Hlavný organizátor:

Slovenská rádiologická spoločnosť
www.slovakradiology.sk

Organizačno-technické zabezpečenie: C&C Slovakia, s.r.o.

XVII. RINOFEST – Demonstračný kurz septorhinoplastiky a endoskopické chirurgie PND Medzinárodné podujatie, chirurgický kurz 31.január – 2.február 2016, Klinika otorinolaryngológie a chirurgie hlavy a krku SZU v Bratislave v Ústrednej vojenskej nemocnici SNP Ružomberok –FN

Téma: Chirurgia nosa a PND.

Hlavný organizátor: Klinika otorinolaryngológie a chirurgie hlavy a krku SZU v Bratislave v Ústrednej vojenskej nemocnici SNP Ružomberok –FN

Kontakt: MUDr. Marián Sičák, PhD.

Ul.Gen.Vesela 21, 034 26 Ružomberok

Tel.: 044/4382634

e-mail: vajzeroval@uvn.sk, www.plastikanosa.eu

Spoluorganizátor: Slovenská spoločnosť pre otorinolaryngológiu a chirurgiu hlavy a krku.

Organizačno-technické zabezpečenie: Klinika otorinolaryngológie a chirurgie hlavy a krku, Ústredná vojenská nemocnica SNP Ružomberok –FN

Lubomíra Vajzerová

Tel.: 044/4382634

e-mail: vajzeroval@uvn.sk

FEBRUÁR 2016

Odborný večer Spolku slovenských lekárov v Bratislave

Každý pondelok o 17:00 hod., Bratislava, Malá poslucháreň, NTÚ LFUK

Hlavný organizátor: Spolok slovenských lekárov v Bratislave

Kontakt: Doc. MUDr. Vladimír Bzdúch, CSc.

DFNSP, I. detská klinika, Limbová 1, 833 40 Bratislava

Tel.: 02/59371103

e-mail: bzduch@gmail.com, www.sslba.sk

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov MUDr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku Mesačne 2016 Kežmarok

Okresný seminár

Hlavný organizátor: Spolok lekárov MUDr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku

Kontakt: MUDr. Peter Slovík

Ul. Dr. Fischera 2231, 060 01 Kežmarok

Tel.: 052/4782554, 0908 268809

e-mail: slovikpeter@centrum.sk

Vedecko – pracovná schôdza Spolku lekárov v Prešove

3.streda v mesiaci (I-VI, IX-XII) 2016, Prešov, Hotel Lineas

Okresná konferencia

Téma: Pripravujú jednotlivé oddelenie a kliniky FNŠP J.A.Reimana Prešov.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov v Prešove

Kontakt: MUDr. Miroslav Mýtnik, predseda SL v Prešove

Klinika chirurgie FNŠP J.A.Reimana Prešov

Hollého 14

080 01 Prešov

Tel.: 051/70111177

e-mail: mytnik@fnspresov.sk

www.fnspresov.sk/odborna-zona/1193/1240

Spoluorganizátor: Subregionálna lekárska komora

Prešov, FNŠP J.A.Reimana Prešov.

18. ročník Bienále disekcie spánkovej kosti a chirurgie stredného ucha 1.-3.február 2016

Téma: Tréning disekcie spánkovej kosti a stredoušnej chirurgie.

Hlavný organizátor: Klinika ORL a chirurgie hlavy a krku LFUK a UN Bratislava

Kontakt: Prof. MUDr. Milan Profant, CSc.

www.sso.sk, www.orl_lfuk.sk

Spoluorganizátor: Nadácia Sluch ako dar.

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov MUDr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku s medzinárodnou účasťou pri príležitosti 100 výročia smrti dr. Alexandra

4.február 2016, Kežmarok

Hlavný organizátor: Spolok lekárov MUDr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku

Kontakt: MUDr. Peter Slovík

Ul. Dr.Fischera 2231

060 01 Kežmarok

Tel.: 052/4782554, 0908 268809

e-mail: slovikpeter@centrum.sk

Vedecká odborná schôdza Spolku lekárov Martin

10. február 2016, Martin, VP UNM

Téma: Metastázy malígnych nádorov do pľúc, VATS resekcie pľúc, úrazy hrudníka.

Hlavný organizátor: Klinika hrudníkovej chirurgie JLF UK a UNM, Spolok lekárov Martin

Kontakt: Doc. MUDr. Julián Hamžík, PhD.

VOLEBNÝ ZJAZD DELEGÁTOV Slovenskej lekárskej spoločnosti

11. február 2016, Ministerstvo zdravotníctva SR, Limbová 2, 837 52 Bratislava 37

Účast: Členovia Prezídia SLS a Volebnej komisie SLS, delegáti zjazdu, navrhovaní kandidáti do Prezídia SLS a do Dozornej rady SLS

Slovenská lekárska spoločnosť

Cukrová 3, 813 22 Bratislava

Tel.: 02/5292 2017, 2019, 2020, Fax: 02/52635611

e-mail: secretarysma@ba.telecom.sk

www.sls.sk

8.tatranské kardiologické dni

14.-16.február 2016, hotel Patria, Štrbské Pleso, Vysoké Tatry

Hlavný organizátor: Slovenská kardiologická spoločnosť

Bárdošova 2/A, 831 01 Bratislava

www.cardiology.sk

Dialógy v pediatrii 2016/1

17. február 2016, DFNSP, Bratislava

Celoslovenská konferencia

Hlavný organizátor: Slovenská pediatričná spoločnosť

Kontakt: Prof. MUDr. László Kovács, DrSc., MPH

Tel.: 0903 450025

e-mail: kovacs@dfnsp.sk

Spoluorganizátor: Spoločnosť všeobecnej starostlivosti o deti. Detská fakultná nemocnica s poliklinikou v Bratislave.

Organizačno-technické zabezpečenie: Solen, s.r.o., Mgr. Katarína Pospíšilová

Tel.: 02/54650649

e-mail: pospisilova@solen.sk

www.solen.sk

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Lučenec

18.február 2016, Lučenec, Kaviareň Hviezda

Téma: OPaF, LDCH, Infekčné odd.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Lučenec

Kontakt: MUDr. Peter Kirschner – predseda Spolku lekárov v Lučenci

Tel.: 047/4311265

e-mail: kirschner@lcnspsk

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov v Michalovciach

18.február 2016, Veľká zasadačka NsP Š.Kukuru Michalovce a.s.

Téma: TaPCH

Hlavný organizátor: Spolok lekárov v Michalovciach

Kontakt: MUDr. Dana Jurečková, PhD., predseda SL v Michalovciach

NsP Š.Kukuru v Michalovciach

Špitálska 2

071 01 Michalovce

Tel.: 0905 893311

e-mail: jureckovad@gmail.com

Spoluorganizátor: RLK Košice

XV. Neuschlov deň

19. február 2016, Univerzitná nemocnica Martin

Celoslovenská konferencia

Téma: ORL onkologická problematika a varia.

Hlavný organizátor: Klinika ORL a ChHaK UK JLF a UNM

Kontakt: MUDr. Vladimír Čalkovský, PhD.

Klinika ORL a ChHaK UK JLF a UNM, Kollárova 2, 036 59 Martin

Tel.: 043/4203828

e-mail: calkovsky@jfmmed.uniba.sk

Spoluorganizátor: Slovenská spoločnosť pre otorinolaryngológiu a chirurgiu hlavy a krku-Onkologická sekcia.

Organizačno-technické zabezpečenie: Občianske združenie pre rozvoj otorinolaryngológie a chirurgie hlavy a krku. MUDr. Vladimír Čalkovský, PhD.

Klinika ORL a ChHaK UK JLF a UNM, Kollárova 2, 036 59 Martin

Tel.: 043/4203828

e-mail: calkovsky@jfmmed.uniba.sk

www.neuschlovedni.googlepages.com

Efektívny manažment parodontológie v modernej praxi 1.

19.-20.február 2016

Celoslovenský seminár

Téma: Prevencia a liečba v parodontológii.

Hlavný organizátor: Slovenská dentálnohygienická spoločnosť

Kontakt: Doc. MUDr. Eva Kovaľová, PhD.

e-mail: kovalova@nextra.sk

www.zdravyusmev.sk

Spoluorganizátor: Fakulta zdravotníckych odborov PU v Prešove.

Organizačno-technické zabezpečenie: Občianske združenie Zdravý úsmev, Kapušianska 2, 080 06 Prešov

Bc. Michal Ferko

Tel.: 0944 130455

e-mail: michalferko@gmail.com

FZO PU v Prešove, Partizánska 1, 080 01 Prešov

www.zdravyusmev.sk

Problematika hypermobility v každodennej praxi

19.-21.február 2016, Bratislava

Celoslovenský seminár

Téma: Vrodená a získaná hypermobilita, vyšetrenie, terapia a prevencia.

Hlavný organizátor: Slovenská spoločnosť myoskeletálnej medicíny

Kontakt: MUDr. Viera Agnerová

Grösslingova 63, 811 09 Bratislava

Tel.: 0910 651199

e-mail: biothermsk@gmail.com

www.manumed.sk

Okresný seminár Spolku lekárov Dunajská Streda

24.február 2016, Dunajská Streda, Centrum voľného času, Nám.slobody.

Téma: Gynekológia.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Dunajská Streda

Kontakt: MUDr. Edit Rajzák – prezidentka

Tel.: 031/5571215, -490, -227

e-mail: editrajzak@gmail.com, ped1@nspds.sk

Spoluorganizátor: Riaditeľstvo -Nemocnica Dunajská Streda a.s., člen siete nemocníc Svet zdravia

Seminár Spolku lekárov Oravy

24.február 2016, Veľká zasadačka DONsP Dolný Kubín

Celoústavný seminár

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Oravy

Oddelenie anestéziológie a intenzívnej medicíny

Kontakt: MUDr. František Mičák

e-mail: sekretarslo@gmail.com

Vedecká schôdza Spolku lekárov v Trenčíne

24.február 2016, FN Trenčín

Miestny seminár

Hlavný organizátor: Spolok lekárov v Trenčíne

Kontakt: MUDr. Terézia Drobňá, predseda SL v Trenčíne

Tel.: 032/6566243

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov v Bardejove

25.február 2016, Bardejov

Téma: Ortopedická.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov v Bardejove

Sv. Jakuba 21, 085 01 Bardejov

Tel.: 054/4788563

Organizačno-technické zabezpečenie: MUDr. Marcel Litavec

Vedecko – pracovná schôdza Spolku lekárov Považská Bystrica

25.február 2016, Veľká zasadačka NsP Považská Bystrica

Miestny seminár

Téma: Interné oddelenie NsP Považská Bystrica

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Považská Bystrica

Kontakt: MUDr. Ján Kozánek, predseda Spolku lekárov Nemocničná 986

017 26 Považská Bystrica

Tel.: 042/4304284

e-mail: oaim@nemocnicapb.sk

www.slpb.webnode.sk

Spoluorganizátor: Nemocnica s poliklinikou Považská Bystrica

Vedecko – pracovná schôdza Spolku lekárov Prievidza

25. február 2016, Hotel pod zámkom, Bojnice

Téma: ODCH a Geriatrické odd. Nemocnica Bojnice

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Prievidza

Kontakt: MUDr. Ladislav Frankovič – prezident SL Prievidza

Psychiatrické odd. Nemocnica Bojnice

Tel.: 046/5112548, 5112532, 0918 717729

e-mail: ladislav@frankovic.sk

Vedecká pracovná schôdza Spolku gemerských lekárov v Rožňave

25. február 2016, Rožňava

Téma: Dialýza.

Hlavný organizátor: Spolok gemerských lekárov v Rožňave

Kontakt: MUDr. Anna Šoltésová

Alphamedical, Špitálska 1, 048 01 Rožňava

Jarmila Markulíková

NsP sv.Barbory Rožňava a.s., Špitálska 1, 048 01 Rožňava

Spoluorganizátor: SRLK, RLK

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Trebišov

25.február 2016, Trebišov

Téma: Vybrané témy v pediatrii.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Trebišov

Kontakt: MUDr. Peter Mucha –prezident SL Trebišov

NsP Trebišov, a.s. – OÚCH

Tel.: 0907 419328

Spoluorganizátor: Regionálna lekárska komora, Košice.

Organizačno-technické zabezpečenie: MUDr. Dušan Tomko, primár Detského oddelenia.

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Trnava

25. február 2016, Jedáleň FN Trnava

Seminár

Téma: Traumatologicko-ortopedická klinika.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Trnava

Kontakt: Doc. MUDr. A. Strehárová, PhD., mim.prof.

Infekčná klinika FN

A.Žarnova 11

917 07 Trnava

Tel.: 033/5938725

MAREC 2016

Odborný večer Spolku slovenských lekárov v Bratislave

Každý pondelok o 17.00 hod., Bratislava, Malá poslucháreň, NTÚ LFUK

Hlavný organizátor: Spolok slovenských lekárov v Bratislave

Kontakt: Doc. MUDr. Vladimír Bzdúch, CSC.

DFNSP, I. detská klinika, Limbová 1, 833 40 Bratislava

Tel.: 02/59371103

e-mail: bzduch@gmail.com

www.sslba.sk

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov MUDr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku

Mesačne 2016 Kežmarok

Okresný seminár

Hlavný organizátor: Spolok lekárov MUDr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku

Kontakt: MUDr. Peter Slovák

Ul. Dr. Fischera 2231, 060 01 Kežmarok

Tel.: 052/4782554, 0908 268809

e-mail: slovikipeter@centrum.sk

Vedecko – pracovná schôdza Spolku lekárov v Prešove

3. streda v mesiaci (I-VI, IX-XII) 2016, Prešov, Hotel Lineas

Okresná konferencia

Téma: Pripravujú jednotlivé oddelenie a kliniky FNsP J.A.Reimana Prešov.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov v Prešove

Kontakt: MUDr. Miroslav Mýtnik,

predseda SL v Prešove

Klinika chirurgie FNsP J.A.Reimana Prešov

Hollého 14, 080 01 Prešov

Tel.: 051/70111177

e-mail: mytnik@fnsppresov.sk

www.fnsppresov.sk/odborna-zona/1193/1240

Spoluorganizátor: Subregionálna lekárska komora

Prešov, FNsP J.A.Reimana Prešov.

Celoslovenská konferencia sestier pracujúcich v manažmente

marec 2016, Bratislava

Téma: Nové trendy v ošetrovatelstve.

Hlavný organizátor: Sekcia ošetrovateľského manažmentu Slovenskej spoločnosti sestier a pôrodných asistentiek

Kontakt: Mgr. Lucia Brozmanová

Tel.: 0903 466433

e-mail: brozmanova.l@azet.sk

Surveillance chronických ochorení

9.-10.marec 2016, Staré Hory, Doškoloľavie a rekreačné zariadenie Sociálnej poisťovne SR

Celoslovenská konferencia

Téma: Systémy surveillance. Monitoring rizikových faktorov chronických chorôb. Efektívnosť intervencií. Problematika nadváhy a obezity u detí a dospelých. Varia.

Hlavný organizátor: Slovenská epidemiologická a vakcinologická spoločnosť

Kontakt: MUDr. Silvia Kontrošová, MPH

RÚVZ so sídlom v B.Bystrici

Cesta k nemocnici 1

975 56 Banská Bystrica

Tel.: 048/4367449

e-mail: silvia.kontrosova@vzbb.sk

www.sevs.sls.sk

Spoluorganizátor: RÚVZ Banská Bystrica, Úrad verejného zdravotníctva SR, Kancelária WHO na Slovensku.

XVIII. demonštračný kurz chirurgie stredného ucha a disekcie spánkovej kosti

9.-11.marec 2016, Klinika otorinolaryngológie a chirurgie hlavy a krku SZU v Bratislave v Ústrednej vojenskej nemocnici SNP Ružomberok –FN

Medzinárodné podujatie, chirurgický demonštračný kurz

Téma: Chirurgia stredného ucha.

Hlavný organizátor: Klinika otorinolaryngológie a chirurgie hlavy a krku SZU v Bratislave v Ústrednej vojenskej nemocnici SNP Ružomberok –FN

Kontakt: MUDr. Marián Sičák, PhD.

Ul.Gen.Vesela 21, 034 26 Ružomberok

Tel.: 044/4382634

e-mail: vajzeroval@uvn.sk

www.plastikanosa.eu

Spoluorganizátor: Slovenská spoločnosť pre otorinolaryngológiu a chirurgiu hlavy a krku.

Organizačno-technické zabezpečenie: Klinika otorinolaryngológie a chirurgie hlavy a krku, Ústredná vojenská nemocnica SNP Ružomberok –FN

Lubomíra Vajzerová

Tel.: 044/4382634

e-mail: vajzeroval@uvn.sk

8.WGA konsenzus – progresia glaukómu

10.marec 2016, Košice

Krajské sympóziu

Téma: Progresia glaukómu, jej sledovanie a následné terapeutické princípy.

Hlavný organizátor: Slovenská glaukómová spoločnosť

Kontakt: MUDr. Mária Praženicová

FNsP FDR, Banská Bystrica

Tel.: 0915 516342

e-mail: prazenica@stonline.sk

www.sgsls.sk

Spoluorganizátor: Novartis Slovakia, s.r.o.

Alcon division

Organizačno-technické zabezpečenie:

Novartis Slovakia, s.r.o. Alcon division,

PaeDr. Gabriela Štefániková

Tel.: 0905 717968

e-mail: gabriela.stefanikova@alcon.com

Svetový deň obličiek 2016/World Kidney Day 2016

10.marec 2016, Bratislava a ostatné krajské mestá

Krajský seminár

Téma: Choroby obličiek u detí – včasná prevencia / Kidney Disease&Children. Act Early to Prevent!

Hlavný organizátor:

Slovenská nefrologická spoločnosť

Kontakt: Doc. MUDr. Martin Demeš, PhD., MPH

I.interná klinika SZU, Univerzitná nemocnica

Bratislava, Limbova 5, 833 05 Bratislava 37

Tel.: 02/59542670

e-mail: martin.demes@kr.unb.sk

XXVI. Getlíkov deň

10.marec 2016, UNB, Nemocnica sv. Cyrila a Metoda, Antolská 11, Bratislava

Medzinárodná konferencia

Téma: Diagnostické a terapeutické postupy v pediatrii.

Hlavný organizátor: Lekárska fakulta SZU – klinika pre deti a dorast A.Getlíka LF SZU a UN Bratislava, Slovenská spoločnosť dorastového lekárstva

Kontakt: Doc. MUDr. Katarína Furková, CSC.,

mim.prof.

Klinika pre deti a dorast A.Getlíka LF SZU a UNB,

Katedra pediatrie LF SZU

Tel.: 02/68672354, -2677

e-mail: katedrapediatrie@gmail.com

Spoluorganizátor: UNB, Nemocnica sv. Cyrila a Metoda, Antolská 11, Bratislava, Slovenská pediatrická

spoločnosť, A-medi management, s.r.o.

Organizačno-technické zabezpečenie:

A-medi management, s.r.o.

Kupeckého 3, 821 03 Bratislava

Tel.: 0903 224625

e-mail: amedi@amedisk.sk

18.zimné fórum SSAIM – 18. Winterforum SSAIM

10.-11. marec 2016, hotel Patria, Štrbské Pleso, Vysoké Tatry

Konferencia – postgraduálne vzdelávanie

Téma: Hepatálna insuficiencia. Cirhóza pečene a anes-tézia. Transplantácie pečene.

Hlavný organizátor: Slovenská spoločnosť anestéziológie a intenzívnej medicíny

Kontakt: Doc. MUDr. Roman Záhorec, PhD., prezident SSAIM a predseda organizačného výboru 18. WF

Tel.: 0905 624901

e-mail: rzahorec@ousa.sk, www.ssaime.sk

XI. Martinské dni pracovného lekárstva a toxikológie s medzinárodnou účasťou

10.-11. marec 2016, Martin

Konferencia

Hlavný organizátor: Klinika pracovného lekárstva a toxikológie JLF UK a UNM, Slovenská spoločnosť pracovného lekárstva, Spolok lekárov Martin

Kontakt: Doc. MUDr. Oto Osina, PhD.

8.WGA konsenzus – progresia glaukómu 11.marec 2016, Banská Bystrica

Krajské sympóziu

Téma: Progresia glaukómu, jej sledovanie a následné terapeutické princípy.

Hlavný organizátor: Slovenská glaukómová spoločnosť

Kontakt: MUDr. Mária Praženicová
FNsP FDR, Banská Bystrica
Tel.: 0915 516342

e-mail: prazenica@stonline.sk
www.sgls.sk

Spoluorganizátor: Novartis Slovakia, s.r.o.
Alcon division

Organizačno-technické zabezpečenie:
Novartis Slovakia, s.r.o. Alcon division,
PaeDr. Gabriela Štefániková
Tel.: 0905 717968
e-mail: gabriela.stefanikova@alcon.com

XII. jarný reumatologický seminár 11.marec 2016, Spoločenské centrum SLK, a.s. Piešťany

Celoslovenský seminár

Téma: Osteoartróza. Gerontologické problémy v reumatológii. Onkoreumatológia. Kazistiky.

Hlavný organizátor: Slovenská reumatologická spoločnosť

Kontakt: Prof. MUDr. Jozef Rovenský, DrSc., FRCP
NÚRCH, Nábřeží I.Krasku 4, 921 12 Piešťany
e-mail: rovensky@nurch.sk

Doc. MUDr. Jozef Lukáč, PhD.
NÚRCH, Nábřeží I.Krasku 4, 921 12 Piešťany
e-mail: jozef.lukac@nurch.sk
Gabriela Hajdušiková

NÚRCH, Nábřeží I.Krasku 4, 921 12 Piešťany
e-mail: g.hajdusikova@centrum.sk
www.nurch.sk, www.sls-srs.sk

Spoluorganizátor: Slovenské liečebné kúpele, a.s. Piešťany

XIV. Prowazekove dni 14.-15. marec 2016, Wellness hotel Patince

Medzinárodná konferencia

Téma: Parazitózy v podmienkach globálnych zmien. Metodologické pokroky v klinickej mikrobiológii. Varia.

Hlavný organizátor: Slovenská spoločnosť klinickej mikrobiológie. Slovenská parazitologická spoločnosť pri SAV. Spolok lekárov v Komárne. Mesto Komárno.

Kontakt: Doc. MUDr. Milan Nikš, CSc.
Tel.: 0903 415253

e-mail: niks.m@gmx.at
Doc. RNDr. František Ondříška, PhD.

Tel.: 0918 432117
e-mail: ondriska@hpl.sk

www.sskm.tym.sk

Spoluorganizátor:

Sekcia klinickej mikrobiológie SLK.
Organizačno-technické zabezpečenie: Lekár a.s.,
MUDr. Juraj Hanzen
e-mail: hanzen.juraj@gmail.com

Krajský internistický seminár banskobystrického regiónu 16.marec 2016

Krajský seminár

Téma: Biologická liečba vo vnútornom lekárstve. Novinky. Varia.

Hlavný organizátor: Slovenská internistická spoločnosť

Kontakt: MUDr. Ľubomír Skladaný, PhD.

Tel.: 0905 482997

e-mail: lubomir.skladany@gmail.com

www.fnsppb.sk

Organizačno-technické zabezpečenie:

II.interná klinika SZU a Spolok lekárov FNsP FDR
Banská Bystrica.

XIII.Odborná konferencia národných referenčných centier pre surveillance infekčných chorôb v SR

16.marec 2016, MZ SR, Limbova ul.,Bratislava

Celoslovenská konferencia

Téma: Spôsob zabezpečenia a výsledky mikrobiologickej a epidemiologickej surveillance infekčných ochorení príslušných NRC. Aplikácia nových laboratórnych metód v diagnostike prenosných ochorení. Informácie o účasti na celoštátnych a medzinárodných projektoch a spolupráci v sieťach prenosných ochorení v rámci EÚ a SZO.

Hlavný organizátor: Slovenská epidemiologická a vakcinologická spoločnosť

Kontakt: doc. MUDr. Zuzana Krištúfková, PhD., MPH
Fakulta verejného zdravotníctva
Slovenská zdravotnícka univerzita
Limbová 14, 833 03 Bratislava
Tel.: 02/ 59 370 564
e-mail: kristufkova@gmail.com

Spoluorganizátor: Fakulta verejného zdravotníctva
SZU, Bratislava, Úrad verejného zdravotníctva SR,
Bratislava.

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Lučenc

17.marec 2016, Lučenec, Kaviareň Hviezda

Téma: POKO, ORO, Urologické malignity.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Lučenc

Kontakt: MUDr. Peter Kirschner – predseda Spolku lekárov v Lučenci
Tel.: 047/4311265
e-mail: kirschner@lcnsp.sk

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov v Michalovciach

17.marec 2016, Veľká zasaďačka NsP Š.Kukuru Michalovce a.s.

Téma: Neurologické oddelenie.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov v Michalovciach

Kontakt: MUDr. Dana Jurečková, PhD. predseda SL v Michalovciach
NsP Š.Kukuru v Michalovciach
Špitálska 2, 071 01 Michalovce
Tel.: 0905 893311
e-mail: jureckovad@gmail.com
Spoluorganizátor: RLK Košice

Vedecko – pracovná schôdza Spolku lekárov Prievidza

17.marec 2016, Hotel pod zámkom, Bojnice

Téma: ORP a RTG Nemocnica Bojnice

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Prievidza

Kontakt: MUDr. Ladislav Frankovič – prezident SL Prievidza
Psychiatrické odd. Nemocnica Bojnice
Tel.: 046/5112548, 5112532, 0918 717729
e-mail: ladislav@frankovic.sk

Vedecko pracovná schôdza Spolku lekárov v Rimavskej Sobote

17.marec 2016, Rimavská Sobota

Téma: Nové terapeutické postupy v internistických odboroch.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov v Rimavskej So-

bote

Kontakt: MUDr. Hana Sedláčková
Šrobárova 1, 979 01 Rimavská Sobota
Tel.: 047/5612506, 0904 439621
e-mail: hana.sedlackova@svezdravicia.com

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Trebišov

17.marec 2016, Trebišov

Téma: OAİM – vária.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Trebišov

Kontakt: MUDr. Peter Mucha –prezident SL Trebišov
NsP Trebišov, a.s. – OÚCH
Tel.: 0907 419328

Spoluorganizátor:

Regionálna lekárska komora, Košice.
Organizačno-technické zabezpečenie: MUDr. Mária Cífraničová, primár OAİM oddelenia.

8.WGA konsenzus – progresia glaukómu 18.marec 2016, Bratislava

Krajské sympóziu

Téma: Progresia glaukómu, jej sledovanie a následné terapeutické princípy.

Hlavný organizátor: Slovenská glaukómová spoločnosť

Kontakt: MUDr. Mária Praženicová
FNsP FDR, Banská Bystrica
Tel.: 0915 516342
e-mail: prazenica@stonline.sk
www.sgls.sk

Spoluorganizátor: Novartis Slovakia, s.r.o.
Alcon division

Organizačno-technické zabezpečenie:
Novartis Slovakia, s.r.o. Alcon division,
PaeDr. Gabriela Štefániková
Tel.: 0905 717968
e-mail: gabriela.stefanikova@alcon.com

Transplantačno-nefrologický seminár 18.marec 2016, Hotel Turiec, Martin

Celoslovenský seminár

Téma: Prediálna, pediatrika nefrológia.

Hlavný organizátor: Slovenská transplantologická spoločnosť

Kontakt: MUDr. Ivana Dedinská, PhD.
Tel.: 043/4203184, 0917 978633
e-mail: idedinska@yahoo.co.uk
www.transplant.sk

Spoluorganizátor: Slovenská nefrologická spoločnosť, Univerzitná nemocnica Martin,
Jesseniova lekárska fakulta UK,
Občianske združenie Darovaný život.
Organizačno-technické zabezpečenie:
Občianske združenie Darovaný život
MUDr. Juraj Miklušica, PhD.
Tel.: 0908 931649
e-mail: juraj.miklusica@gmail.com
www.darovanyzivot.sk

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov v Bardejove

18. marec 2016, Bardejov

Téma: Algeziologická.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov v Bardejove

Sv. Jakuba 21, 085 01 Bardejov
Tel.: 054/4788563
Organizačno-technické zabezpečenie: MUDr. Marcel Litavec

XXV. deň primára MUDr. Jána Straku 18.marec 2016, Žiar nad Hronom

Celoslovenská konferencia

Téma: Starostlivosť o ženu, matku a dieťa.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Žiar nad Hronom

Kontakt: MUDr. Bronislava Berndtová

Svet Zdravia Všeobecná nemocnica
Sládkovičova 11

965 01 Žiar nad Hronom

Tel.: 0908 284186, 045/6709333,221

e-mail: bronislava.berndtova@gmail.com

Spoluorganizátor: Gynekologicko-pôrodné

oddelenie Žiar nad Hronom

Svet Zdravia a.s., Všeobecná nemocnica

Žiar nad Hronom.

Efektívny manažment parodontológie v modernej praxi 2. 18.-19.marec 2016

Celoslovenský seminár

Téma: Definitívne ošetrovanie pacienta s poškodeným parodontom.

Hlavný organizátor: Slovenská dentálnohygienická spoločnosť

Kontakt: Doc. MUDr. Eva Kovaľová, PhD.

e-mail: kovalova@nextra.sk

www.zdravyusmev.sk

Spoluorganizátor:

Fakulta zdravotníckych odborov PU v Prešove.

Organizačno-technické zabezpečenie:

Občianske združenie Zdravý úsmev,

Kapušíanska 2, 080 06 Prešov

Bc. Michal Ferko

, el.: 0944 130455

e-mail: michalferko@gmail.com

FZO PU v Prešove, Partizánska 1, 080 01 Prešov

www.zdravyusmev.sk

Endocrine Education Forum 18.-19.marec 2016, Vyhne, Hotel Sitno

Celoslovenské sympóziu

Téma: Tyreoklub po 20 rokoch. Kazuistiky z regiónov.

Hlavný organizátor: Slovenská endokrinologická spoločnosť

Kontakt: MUDr. Peter Vaňuga, PhD.

– vedecký sekretár SES

e-mail: peter.vanuga@nedu.sk

www.endo.sk

Organizačno-technické zabezpečenie: Merck, s.r.o.

XXVI. Bratislavské postgraduálne dni detskej neurológie 18.-19. marec 2016, Austria Trend Hotel, Bratislava

Celoslovenský kongres

Hlavný organizátor: Slovenská neurologická spoločnosť – Sekcia detskej neurológie SNeS

Kontakt: Doc. MUDr. Pavol Sýkora, CSc.

e-mail: sykorp@nextra.sk

Organizačno-technické zabezpečenie: Solen, s.r.o.,

Mgr. Katarína Pospíšilová

Tel.: 02/54650649

e-mail: pospisilova@solen.sk

www.solen.sk

13. Guhrove dni dýchania

18.-19. marec 2016, Tatranská Polianka, Sanatórium Dr.Guhra n.o.

Celoslovenská ved.obd.vzdel.schôdza

Hlavný organizátor: Sanatórium Dr. Guhra n.o., 062 01 Tatranská Polianka

Kontakt: MUDr. Štefan Reinhardt

Tel.: 052/4422651, 0915 851137

e-mail: primar@guhr.sk

Spoluorganizátor: Slovenská pneumologická a fti-
zeologická spoločnosť, Slovenská spoločnosť alergo-
lógia a klinickej imunológie.

Organizačno-technické zabezpečenie: Progress, s.r.o.

XX. Guensbergerov deň 23. marec 2016, Bratislava

Celoslovenská konferencia

Téma: Psychopatologické aspekty nových klasifikácií
duševných ochorení. Neschizofrenické psychotické
poruchy v klasifikácii MKCH-10 a DSM-5. Výskum
v psychopatológii.

Hlavný organizátor: Sekcia psychopatológie Sloven-
skej psychiatrickej spoločnosti

Kontakt: Doc. MUDr. I.Forgáčová, PhD.,

predseda sekcie

Psychiatrická klinika LF SZU, UNB Ružinov,

Ružinovská 6, 826 06 Bratislava

e-mail: forgacova@ru.unb.sk

www.psychiatry.sk

Spoluorganizátor: Psychiatrická klinika LFUK a UNB

Seminár Spolku lekárov Oravy 23.marec 2016, Veľká zasadačka DONsP Dolný Kubín

Celoústavný seminár

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Oravy

Oddelenie klinickej mikrobiológie a biochémie

Kontakt: MUDr. Adriana Ahmadzadová

e-mail: sekretarslo@gmail.com

Vedecká pracovná schôdza Spolku gemerských lekárov v Rožňave 24.marec 2016, Rožňava

Téma: Chirurgické oddelenie + traumatológia

Hlavný organizátor: Spolok gemerských lekárov
v Rožňave

Kontakt: MUDr. Anna Šoltéssová

Alphamedical, Špitálska 1,048 01 Rožňava

Jarmila Markulíková

NsP sv.Barbory Rožňava a.s.,

Špitálska 1, 048 01 Rožňava

Spoluorganizátor: SRLK, RLK

Okresný seminár Spolku lekárov Dunajská Stre- da 30.marec 2016, Dunajská Streda, Centrum voľ- ného času, Nám.slobody.

Téma: Chirurgia.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Dunajská Streda

Kontakt: MUDr. Edit Rajzák – prezidentka

Tel.: 031/5571215, -490, -227

e-mail: editrajzak@gmail.com, ped1@nspds.sk

Spoluorganizátor: Riaditeľstvo - Nemocnica

Dunajská Streda a.s., člen siete nemocníc Svet zdravia

Vedecká schôdza Spolku lekárov v Trenčíne 30.marec 2016, FN Trenčín

Miestny seminár

Téma: Chirurgická problematika.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov v Trenčíne

Kontakt: MUDr. Oto Smatana

Chirurgická klinika FN Trenčín

Tel.: 032/6566165

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Trna- va

31.marec 2016, Jedáleň FN Trnava

Seminár

Téma: Psychiatrické oddelenie.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Trnava

Kontakt: Doc. MUDr. A. Strehárová, PhD., mim.prof.

Infekčná klinika FN

A.Žarnova 11, 917 07 Trnava

Tel.: 033/5938725

Vedecko – pracovná schôdza Spolku lekárov Považská Bystrica 31.marec 2016, Veľká zasadačka NsP Považská Bystrica

Miestny seminár

Téma: Gynekologické oddelenie NsP Považská Bystrica

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Považská Bystrica

Kontakt: MUDr. Ján Kozánek,

predseda Spolku lekárov

Nemocničná 986, 017 26 Považská Bystrica

Tel.: 042/4304284

e-mail: oaim@nemocnicapb.sk

www.slpb.webnode.sk

Spoluorganizátor: Nemocnica s poliklinikou

Považská Bystrica

XX. slovenský kongres cievnej chirurgie s me- dzinárodnou účasťou 31.marec – 2.apríl 2016, hotel Družba, Demä- novská dolina

Medzinárodný kongres

Téma: Ochorenia karotických artérií, končatinových te-
pien, renálnych a splanchnických tepien, aneuryzmy,
venózna chirurgia, cievne prístupy, poranenia ciev.

Hlavný organizátor: Slovenská spoločnosť cievnej
chirurgie

Kontakt: Prof. MUDr. Vladimír Šefránek, PhD.,

predseda org.výboru

e-mail: sefranek@nusch.sk

www.sscch.sk

Organizačno-technické zabezpečenie: Farmi-Profi

APRÍL 2016

Odborný večer Spolku slovenských lekárov v Bratislave
Každý pondelok o 17.00 hod., Bratislava, Malá poslucháreň, NTÚ LFUK
Hlavný organizátor: Spolok slovenských lekárov v Bratislave

Kontakt: Doc. MUDr. Vladimír Bzdúch, CSc.
DFNsP, I. Detská klinika, Limbova 1, 833 40 Bratislava
Tel.: 02/59371103
e-mail: bzduch@gmail.com
www.sslba.sk

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov MUDr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku
Mesačne 2016 Kežmark

Okresný seminár
Hlavný organizátor: Spolok lekárov MUDr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku

Kontakt: MUDr. Peter Slovák
Ul. Dr. Fischera 2231
060 01 Kežmark
Tel.: 052/4782554, 0908 268809
e-mail: slovikipeter@centrum.sk

Vedecko – pracovná schôdza Spolku lekárov v Prešove
3. streda v mesiaci (I-VI, IX-XII) 2016, Prešov, Hotel Lineas

Okresná konferencia
Téma: Pripravujú jednotlivé oddelenie a kliniky FNŠP J.A.Reimana Prešov.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov v Prešove
Kontakt: MUDr. Miroslav Mýtník,
predseda SL v Prešove
Klinika chirurgie FNŠP J.A.Reimana Prešov
Hollého 14, 080 01 Prešov
Tel.: 051/70111177
e-mail: mytnik@fnšppresov.sk
www.fnšppresov.sk/odborna-zona/1193/1240
Spoluorganizátor: Subregionálna lekárska komora Prešov, FNŠP J.A.Reimana Prešov.

13. vedecká konferencia venovaná pamiatke prof. MUDr. Rudolfa Koreca, DrSc.
1. apríl 2016, Zámok Topoľčianky

Medzinárodná konferencia
Téma: Varia.
Hlavný organizátor: Slovenská diabetologická spoločnosť

Kontakt: MUDr. Marta Korecová
Rastislavova 18, 911 05 Trenčín
Tel.: 032/6520686, 0905 915818
e-mail: korecova.dia@korec.sk
www.diaslovakia.sk
Spoluorganizátor:
Nadácia prof. MUDr. Rudolfa Koreca, DrSc.

Dérerov memoriál
1. apríl 2016, poslucháreň MZ SR, Bratislava

Celoslovenské podujatie
Téma: Vnútorné lekárstvo.
Hlavný organizátor: Slovenská internistická spoločnosť

Kontakt: Doc. MUDr. Soňa Kiňová, PhD.
I.interná klinika LFUK a UN,
Mickiewiczova 13, 813 69 Bratislava
Tel.: 02/57290249
e-mail: sonakinova@hotmail.com

Vedecká odborná schôdza Spolku lekárov Martin

6.apríl 2016, Martin, VP UNM

Téma: Kardiológia – echokardiografia.

Hlavný organizátor: Kardiologické ambulancie regiónu Turca, I. interná klinika JLF UK a UNM, Spolok lekárov Martin

Kontakt: MUDr. Ján Červeň, PhD.

XXI. Šubjakov deň

8.apríl 2016, Martin, VP UNM

Konferencia

Hlavný organizátor: Univerzita Komenského v Bratislave, Jesseniova lekárska fakulta UK v Martine, Univerzitná nemocnica v Martine, Klinika stomatológie a maxillofaciálnej chirurgie, Spolok lekárov Martin

Kontakt:
Doc. MUDr. Dagmar Statelová, CSc., mim.prof.

5.biopťický deň

8.apríl 2016, konferenčná miestnosť Medirex Group Academy n.o., Galvaniho ul. 17/C, Bratislava (5.posch.)

Téma: V praxi zriedkavé alebo diagnosticky náročné nádory.

Hlavný organizátor a organizačno-technické zabezpečenie: Medirex Group Academy, n.o.

Kontakt: Mgr. Lenka Štofíková,
senior špecialista pre marketing a PR
Medirex Servis, s.r.o. člen Medirex Group,
Galvaniho 17/C, P.O.box 144, 820 16 Bratislava
Tel.: 0917 533743

e-mail: lenka.stofikova@medirexgroup.sk
www.medirexgroupacademy.sk

Spoluorganizátor: Slovenská spoločnosť patológov
Medicyt, s.r.o.: MUDr. Peter Vereš, MUDr. Peter Bohuš

XXXI. kongres Slovenskej hypertenziologickej spoločnosti

7.-9.apríl 2016, Hotel Holiday Inn, Bratislava

Celoslovenský kongres s medzinárodnou účasťou
Téma: Arteriálna hypertenzia – ako ochorenia a rizikový faktor KVO.

Hlavný organizátor: Slovenská hypertenziologická spoločnosť

Kontakt: Doc. MUDr. Slavomíra Filipová, CSc., FESC,
prezidentka SHS
MUDr. Dana Škultétyová, PhD., FESC,
vedecká sekretárka SHS
Klinika kardiológie a angiológie LF SZU, NÚSCH, a.s.,
Pod Krásnou hôrkou 1, 833 48 Bratislava
Tel.: 02/59320282, resp.281
e-mail: filipova@nusch.sk, skultety@nusch.sk
www.hypertenzia.org

Spoluorganizátor: PS preventívnej kardiológie
Slovenskej kardiologickej spoločnosti.
Organizačno-technické zabezpečenie: Farmi-Profi
ako oficiálny kontaktný sekretariát kongresu
Ivanská cesta 2C, 821 04 Bratislava
e-mail: hypertenzia31@farmi-profi.sk
www.farmi-profi.sk

BIO-Meyisum terapia v liečbe bolesti

9.apríl 2016

Celoslovenský workshop

Téma: BIO-Meyisum terapia v liečbe bolesti.

Hlavný organizátor: Slovenská spoločnosť akupunktúry

Kontakt: MUDr. Dagmar Balková

Hollého 33, Lučenec

Tel.: 0904 533408

e-mail: balkovad@gmail.com

Spoluorganizátor: Združenie Rytmo Lučenec

IV. vedecká pracovná schôdza
13.apríl 2016, Košice

Seminár

Téma: Poruchy sexuálnej identity.

Hlavný organizátor: Slovenská sexuologická spoločnosť

Kontakt: MUDr. Danica Caisová

Tel.: 055/6257557

e-mail: ambulancia.faira@gmail.com

„Zdravotnícke právo-charta práv pacienta“
13.apríl 2016, Slovenská zdravotnícka univerzita, Bratislava

Medzinárodný seminár

Téma: Charta práv pacienta. Práva a povinnosti pacientov.

Hlavný organizátor: Slovenská spoločnosť zdravotníckeho práva

Kontakt: Prof. JUDr. Karol Tóth, PhD., MPH
predseda org.výboru

SZU, Limbova 14, 833 03 Bratislava

e-mail: karol.toth@szu.sk

RNDr. Ivana Pagáčová, PhD.

SZU, Limbova 14, 833 03 Bratislava

e-mail: ivana.pagacova@szu.sk

Spoluorganizátor: Slovenská zdravotnícka univerzita, Bratislava, Lekárska fakulta, Katedra medicínskeho práva.

Vedecká odborná schôdza Spolku lekárov Martin
13.apríl 2016, Martin, VP UNM

Téma: Aktuálne trendy v ortopedickej protetike.

Hlavný organizátor: ORTO-PROTETIKA, s.r.o. Martin,
Slovenská komora ortopedických technikov, Spolok lekárov Martin

Kontakt: Mgr. Juraj Čieľ, PhD.

XIV. Martinské dni imunológie
13.-14. apríl 2016, Aula Magna, JLF UK Martin, Malá Hora 4A

Témy: Imunodeficiencie. Alergia. Autoimunitné choroby. Aktuálne problémy v odbore.

Hlavný organizátor: Slovenská spoločnosť alergológie a klinickej imunológie

Kontakt: Ing. Jela Petrisková, PhD.

Martinské centrum imunológie, s.r.o., Mudroňova 12,
036 01 Martin

Tel.: 043/4222437, 0905 747778

e-mail: jelapetriskova@gmail.com

www.mdi-martin.com

Spoluorganizátor: Slovenská imunologická spoločnosť, Jesseniova lekárska fakulta v Martine, Univerzita Komenského, Univerzitná nemocnica v Martine, Spolok lekárov v Martine, Martinské centrum imunológie, s.r.o. Organizačno-technické zabezpečenie: Agentúra IMPRES, Volgogradská 23, 036 08 Martin
Tel.: 0907 144725, e-mail: ag.impres@gmail.com

XV. slovenský geriatrický kongres s medzinárodnou účasťou a 42. Gressnerove dni
13.-15.apríl 2016, Hotel Hilton, Košice

Medzinárodný kongres

Téma: Poddiagnostikované a podliečené ochorenia v geriatrici.

Hlavný organizátor: Slovenská gerontologická a geriatrická spoločnosť

Kontakt: Prof. MUDr. Silvester Krčmery, CSc.

Tel.: 02/57887631

e-mail: skrcmery@milosrdni.sk, www.geriatra.sk

Spoluorganizátor: Česká geriatrická a gerontologická spoločnosť, LF UPJŠ Košice.

VIII. hemofilické dni, konferencia pri príležitosti Svetového dňa hemofílie 14.-15.apríl 2016, Bratislava

Konferencia + workshop

Téma: Farmakokineticky riadená liečba hemofílie. Koncentráty FVIII a IX s predĺženým účinkom.

Hlavný organizátor: Slovenská hematologická a transfúziologická spoločnosť a Slovenská hemofilická pracovná skupina SHaTS

Spoluorganizátor: Slovenské hemofilické združenie

Organizačno-technické zabezpečenie:

Doc. MUDr. Angelika Bátorová, PhD.

Tel.: 0905 241354

e-mail: batorova@hotmail.sk

Farmi-Profi, s.r.o., Marcela Idlbeková

Tel.: 02/64461555, 0918 569980

e-mail: idlbekova@farmi-profi.sk

www.farmi-profi.sk

Seminár Spolku lekárov Oravy 20.apríl 2016, Veľká zasadačka DONsP Dolný Kubín

Celoústavný seminár

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Oravy

Rádiologické oddelenie

Kontakt: MUDr. Jana Pramuková

e-mail: sekretarslo@gmail.com

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Lučenec 21.apríl 2016, Lučenec, Kaviareň Hviezda

Téma: Chirurgia, OCCH, Urológia. Pokročilá laparoskopia.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Lučenec

Kontakt: MUDr. Peter Kirschner

– predseda Spolku lekárov v Lučenci

Tel.: 047/4311265

e-mail: kirschner@lcnsp.sk

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov v Michalovciach 21.apríl 2016, Veľká zasadačka NsP Š.Kukuru Michalovce a.s.

Téma: Detské oddelenie.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov v Michalovciach

Kontakt: MUDr. Dana Jurečková, PhD.,

predseda SL v Michalovciach

NsP Š.Kukuru v Michalovciach

Špitálska 2, 071 01 Michalovce

Tel.: 0905 893311

e-mail: jureckovad@gmail.com

Spoluorganizátor: RLK Košice

Vedecko – pracovná schôdza Spolku lekárov Prievidza 21.apríl 2016, Hotel pod zámkom, Bojnice

Téma: Očné a OPCH Nemocnica Bojnice

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Prievidza

Kontakt: MUDr. Ladislav Frankovič – prezident SL

Prievidza

Psychiatrické odd. Nemocnica Bojnice

Tel.: 046/5112548, 5112532, 0918 717729

e-mail: ladislav@frankovic.sk

XXXIV. stredoslovenské chirurgické dni 21.-22.apríl 2016, Hotel Partizán, Tále

Kongres, konferencia

Téma: Infekcie v brušnej dutine. Reoperácie v chirurgii.

Hlavný organizátor: Slovenská chirurgická spoločnosť

Spoluorganizátor: Fakultná nemocnica

F.D.Roosevelta Banská Bystrica,

II.chirurgická klinika SZU a FN FDR Banská Bystrica

Organizačno-technické zabezpečenie:

LuMa BB, s.r.o., MUDr. Ľubomír Marko

Sládkovičova 58, 974 05 Banská Bystrica

Pediatrica pre prax – 56.pediatrické dni 21.-22.apríl 2016, hotel Saffron, Bratislava

Celoslovenský kongres

Hlavný organizátor: Slovenská pediatrická spoločnosť

Kontakt: Prof. MUDr. László Kovács, DrSc., MPH

Tel.: 0903 450025

e-mail: kovacs@dfnsp.sk

Organizačno-technické zabezpečenie: Solen, s.r.o.,

Mgr. Katarína Pospíšilová

Tel.: 02/54650649, e-mail: pospisilova@solen.sk

www.solen.sk

XXXIII. Zoborský deň a XIV. Západoslovenský deň o osteoporóze 2016 21.-22.apríl 2016, Nitra, Študentský domov A.Bernoláka, Akademická 1

Celoslovenská konferencia

Téma: Novinky v diagnostike a terapii pľúcnych ochorení. Kazuistiky v pneumológii. Novosti v prevencii, diagnostike a liečbe osteoporózy. Kostný metabolizmus a výživa. Lipidy vo výžive a ich vplyv na kardiovaskulárne a pľúcne ochorenia. Nové trendy

a kontroverzie v súčasnej výžive. Varia.

Hlavný organizátor: Slovenská pneumologická a fti

zeologická spoločnosť

Kontakt: Doc. MUDr. Ivan Majer, CSc.

MUDr. Daniel Magula, CSc.

Špecializovaná nemocnica sv.Svorada Zbor, n.o.,

Kláštorská 134, 949 88 Nitra

Tel.: 037/6941287

e-mail: sekretlzs@snzobor.sk

www.snzobor.sk

Spoluorganizátor: SOMOK, SPU Nitra, SLK, SKSaPA,

Spolok lekárov Ponitrie,

Slovenská únia proti osteoporóze.

Akadémia revízneho lekárstva 21.-22.apríl 2016, Martin, Hotel Turiec

Celoslovenský seminár

Téma: Nukleárna medicína a radiačná onkológia.

Nukleárna medicína: Čo je to nukleárna medicína, cieľ

diagnostiky a liečby. Význam PET/CT, SPECT/CT. Indikácie

na PET/CT vyšetrenia s 18F-cholín, F-DOPA. Použitie

nových rádiofarmak v odbore nukleárna medicína.

Liečba ochorení štítnej žľazy rádioaktívnym jódom. Rá-

dionavigačná lokalizácia lézie prsníka a sentinelovej lym-

fatickej uzliny. Využitie nukleárnej medicíny pri iných

ochoreniach (onkologických, neurologických, psychia-

trických). Rádionuklidová diagnostika in vitro (labora-

tórne vyšetrenia). Kazuistiky – podľa výberu.

Radiačná onkológia: Význam, ciele a postupy v radiač-

nej onkológii. Iniciačné vyšetrenie pacienta a plánova-

nie rádioterapie. Externá rádioterapia, IMRT, IGRT.

Brachyterapia, stereorádioterapia, Cyber-knife. Pro-

tóny versus fotóny v radiačnej onkológii. Využitie rá-

dioaterapie v analgetickú a protizápalovú liečbu.

Kazuistiky – podľa výberu.

Hlavný organizátor: Slovenská spoločnosť revízneho

lekárstva

Kontakt: MUDr. Dagmar Zlinská,

predseda organizačného výboru

e-mail: dagmar.zlinska@vszp.sk

MUDr. Beata Havelková, MPH, vedecký sekretár

e-mail beata.havelkova@vszp.sk

www.ssrsl.sk

VII. stredoeurópsky kongres urgentnej medicíny a medicíny katastrof a XX. kongres Slovenskej spoločnosti urgentnej medicíny a medicíny katastrof

21.-23.apríl 2016, Hotel Sitno, Vyhne

Téma: Urgentná medicína, prednemocničná starostlivosť, záchranná zdravotná služba, operačné stredisko.

Hlavný organizátor: Slovenská spoločnosť urgentnej medicíny a medicíny katastrof

Kontakt: MUDr. Táňa Bulíková, PhD.

Svätoplukova 9, 903 01 Senec

e-mail: tana.bulikova@gmail.com

Spoluorganizátor: Občianske združenie Hviezda ži-

vota.

„Deň kliniky algeziológie“

22.apríl 2016, Banská Bystrica, hotel Dixon, Jána Švermu 32

Celoslovenský seminár

Téma: Diagnostika a liečba neuralgie n.trigeminus,

komplikácie a zaujímavé kazuistiky.

Hlavný organizátor: Slovenská spoločnosť pre štúdium a liečbu bolesti

Kontakt: Doc. MUDr. Igor Martuliak, PhD.

Algeziologická klinika SZU,

FNsP F.D.Roosevelta, 975 17 Banská Bystrica

Tel.: 0915 831439

e-mail: imartuliak@nspbb.sk

Spoluorganizátor: Algeziologická klinika SZU, FNsP

F.D.Roosevelta, Banská Bystrica

II. celoslovenská konferencia sestier pracujúcich v intenzívnej medicíne v pediatrii 22. - 23. apríl 2016, Martin, hotel Viktória

Téma: Komplexná ošetrovateľská starostlivosť o dieťa s respiračnými ochoreniami. Varia.

Hlavný organizátor: Sekcia sestier pracujúcich v intenzívnej medicíne v pediatrii Slovenskej spoločnosti

sestier a pôrodných asistentiek, Jesseniova lekárska

fakulta UK v Martine, Univerzitná nemocnica Martin,

Klinika detskej anestéziológie a intenzívnej medicíny

UNM, Regionálna komora sestier a pôrodných asisten-

tiiek Martin, Občianske združenie na pomoc kriticky

chorým deťom severného Slovenska.

Kontakt: PhDr. Eva Kučerová

KDAIM UNM, Kollárova 2, 036 59 Martin

tel. 043/ 4203 936, 043/4203 192, 0907 454685

e-mail: kucerova@unm.sk

Internal Meeting SPIS a SPA SSAIM 22.- 24. apríl 2016, Martin

Celoslovenská konferencia, workshop

Téma: Aktuálne problémy detskej anestéziológie a intenzívnej medicíny. Varia. Simulácie kritických stavov-workshopy.

Hlavný organizátor: Sekcia pediatrickej intenzívnej starostlivosti SPS, Sekcia pediatrickej anestézie SSAIM

Kontakt: Doc. MUDr. Slavomír Nosál, PhD.

DKAIM UN Martin

Spoluorganizátor:

Slovenská pediatrická spoločnosť,

Slovenská spoločnosť anestéziológie

a intenzívnej medicíny, DKAIM UN Martin.

Organizačno-technické zabezpečenie:

A-medi management, s.r.o.,

Ing. Helena Šurinová, Bratislava

XII. Červenkové dni preventívnej medicíny 25.-27.apríl 2016, Tále, hotel Stupka

Medzinárodný kongres

Téma: Nákazy preventabilné očkovaním, prevencia a represívne opatrenia pri výskyte. Raritné závažné nákazy. Epidémie. Chronické neprenosné choroby – monitoring a intervencie, obezita. Vária.

Hlavný organizátor: Slovenská epidemiologická a vakcinologická spoločnosť

Kontakt: Doc. MUDr. Mária Avdičová, PhD.

Cesta k nemocnici 1, RÚVZ Banská Bystrica
e-mail: maria.avdicova@vzbb.sk

www.sevs.sls.sk, www.vzbb.sk, www.epis.sk

Organizačno-technické zabezpečenie:

Ing. Šurinová, A-medi

Tel.: 02/55647247

e-mail: marketing@amedi.sk, www.amedi.sk

Spoluorganizátor: Regionálny úrad verejného

zdravotníctva Banská Bystrica.

Úrad verejného zdravotníctva SR.

Slovenská spoločnosť praktickej obezitológie.

11.medzinárodný týždeň dentálnej hygieny a prevencie 25.-29. apríl 2016

Medzinárodná konferencia

Téma: Individuálna a skupinová prevencia.

Hlavný organizátor: Slovenská dentálnohygienická spoločnosť

Kontakt: Doc. MUDr. Eva Kovalová, PhD.

e-mail: kovalova@nextra.sk

Mgr. Helena Hatalová

Tel.: 0908 347071

e-mail: helenahatalova87@gmail.com

www.zdravyusmev.sk

Spoluorganizátor:

Fakulta zdravotníckych odborov PU v Prešove.

Organizačno-technické zabezpečenie: Občianske

zdrúženie Zdravý úsmev

VI. sympóziu o primárnych imunodeficienciách 27. apríl 2016, Austria Trend Hotel, Bratislava

Celoslovenské sympóziu

Hlavný organizátor: Slovenská spoločnosť alergológie a klinickej imunológie

Kontakt: Doc. MUDr. Peter Čiznár, CSc.

e-mail: ciznar@dfnsp.sk

Organizačno-technické zabezpečenie: Solen, s.r.o.,

Mgr. Katarína Pospíšilová

Tel.: 02/54650649

e-mail: pospisilova@solen.sk, www.solen.sk

Novinky v leteckom lekárstve 1/2016 27.apríl 2016, LVN,a.s. Košice

Celoslovenský seminár

Téma: Letecká legislatíva – zmeny, letecká psychológia a psychiatria, posudzovania schopnosti lietať, letecká dermatológia a infektológia.

Hlavný organizátor: Slovenská spoločnosť leteckého lekárstva

Kontakt: MUDr. Otokár Takáč

LVN,a.s. Košice, Murgašova 1

e-mail: takaco@lvn.sk

www.lvn.sk

Spoluorganizátor: LVN,a.s., Košice

Okresný seminár Spolku lekárov Dunajská Streda 27.apríl 2016, Dunajská Streda, Centrum voľného času, Nám.slobody.

Téma: Rádiológia.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Dunajská Streda

Kontakt: MUDr. Edit Rajzák – prezidentka

Tel.: 031/5571215, -490, -227

e-mail: editrajzak@gmail.com, ped1@nspds.sk

Spoluorganizátor:

Riaditeľstvo -Nemocnica Dunajská Streda a.s.,

člen siete nemocníc Svet zdravia

Vedecká schôdza Spolku lekárov v Trenčíne 27.apríl 2016, FN Trenčín

Miestny seminár

Téma: Psychiatrická problematika.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov v Trenčíne

Kontakt: MUDr. Branislav Moťovský, PhD.

Psychiatrická klinika FN Trenčín

Tel.: 032/6566488

X. lymfologický deň 28.apríl 2016, Tatranská Lomnica

Seminár

Hlavný organizátor: Lymfologická sekcia Slovenskej angiologickej spoločnosti

Kontakt: MUDr. Andrej Džupina

Angiologická ambulancia Alian,s.r.o.,

Sv.Jakuba 20, Bardejov

Tel.: 054/4722004, e-mail: alian@stonline.sk

Organizačno-technické zabezpečenie:

MUDr. Ewald Ambrózy, PhD.

II.interná klinika LFUK a UNB,

Mickiewiczova 13, 813 69 Bratislava

Tel.: 02/57290701

e-mail: ewald.ambrozy@angiology.sk

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov v Bardejove 28.apríl 2016, Bardejov

Téma: Mikrobiologická.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov v Bardejove

Sv. Jakuba 21, 085 01 Bardejov

Tel.: 054/4788563

Organizačno-technické zabezpečenie:

MUDr. Marcel Litavec

Vedecko – pracovná schôdza Spolku lekárov Považská Bystrica 28.apríl 2016, Veľká zasadačka NsP Považská Bystrica

Miestny seminár

Téma: Ortopedické oddelenie NsP Považská Bystrica

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Považská Bystrica

Kontakt: MUDr. Ján Kozánek

predseda Spolku lekárov

Nemocničná 986, 017 26 Považská Bystrica

Tel.: 042/4304284

e-mail: oaim@nemocnicapb.sk

www.slpb.webnode.sk

Spoluorganizátor: Nemocnica s poliklinikou

Považská Bystrica

Vedecká pracovná schôdza Spolku gemerských lekárov v Rožňave 28.apríl 2016, Rožňava

Téma: Detské oddelenie.

Hlavný organizátor: Spolok gemerských lekárov v Rožňave

Kontakt: MUDr. Anna Šoltésová

Alphamedical, Špitálska 1,048 01 Rožňava

Jarmila Markulíková

NsP sv.Barbory Rožňava a.s., Špitálska 1,

048 01 Rožňava

Spoluorganizátor: SRLK, RLK

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Tre- bišov

28.apríl 2016, Trebišov

Téma: Psychiatrické oddelenie – vária.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Trebišov

Kontakt: MUDr. Peter Mucha – prezident SL Trebišov

NsP Trebišov, a.s. – OÚCH

Tel.: 0907 419328

Spoluorganizátor:

Regionálna lekárska komora, Košice.

Organizačno-technické zabezpečenie:

MUDr. Mária Hajduová, primár Psychiatrického od-

delenia.

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Trna- va

28.apríl 2016, Jedáleň FN Trnava

Seminár

Téma: Gynekologicko-pôrodná klinika.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Trnava

Kontakt: Doc. MUDr. A. Strehárová, PhD., mim.prof.

Infekčná klinika FN

A.Žarnova 11, 917 07 Trnava

Tel.: 033/5938725

18. Lúčanského memoriál 29.apríl 2016, Košice, VOÚ

Krajský seminár

Téma: Organizácia anesteziologickej starostlivosti. 50 rokov ARO na východnom Slovensku.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Košice, UN Košice, I.KAIM LF UPJŠ.

Spoluorganizátor:

Východoslovenský onkologický ústav, Slovenská spoločnosť anesteziológie a intenzívnej medicíny.

Organizačno-technické zabezpečenie:

MUDr. Lubomíra Romanová, PhD.

KAIM FN Prešov

e-mail: romanova@fnspresov.sk

Slovenské implantologické dni 29.-30. apríl 2016

Medzinárodný kongres

Téma: Protokol vyšetrenia a liečby periimplantitídy.

Hlavný organizátor: Slovenská dentálnohygienická spoločnosť

Kontakt: Doc. MUDr. Eva Kovalová, PhD.

e-mail: kovalova@nextra.sk

MUDr. Jozef Ivančo, CSc.

e-mail: ivancojo@yahoo.com

www.zdravyusmev.sk

Spoluorganizátor:

Fakulta zdravotníckych odborov PU v Prešove.

Organizačno-technické zabezpečenie:

Občianske združenie Zdravý úsmev,

Kapušíanska 2, 080 06 Prešov

Bc. Michal Ferko

Tel.: 0944 130455

e-mail: michalferko@gmail.com

FZO PU v Prešove, Partizánska 1, 080 01 Prešov

www.zdravyusmev.sk

MÁJ 2016

Odborný večer Spolku slovenských lekárov v Bratislave

Každý pondelok o 17.00 hod., Bratislava, Malá poslucháreň, NTÚ LFUK

Hlavný organizátor: Spolok slovenských lekárov v Bratislave

Kontakt: Doc. MUDr. Vladimír Bzdúch, CSc.

DFNsP, I. detská klinika, Limbová 1, 833 40 Bratislava

Tel.: 02/59371103

e-mail: bzduch@gmail.com, www.sslba.sk

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov MUDr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku Mesačne 2016 Kežmarok

Okresný seminár

Hlavný organizátor: Spolok lekárov MUDr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku

Kontakt: MUDr. Peter Slovák

Ul. Dr.Fischera 2231, 060 01 Kežmarok

Tel.: 052/4782554, 0908 268809

e-mail: slovikipeter@centrum.sk

Vedecko – pracovná schôdza Spolku lekárov v Prešove

3. streda v mesiaci (I-VI, IX-XII) 2016, Prešov, Hotel Lineas

Okresná konferencia

Téma: Pripravujú jednotlivé oddelenie a kliniky FNsP J.A.Reimana Prešov.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov v Prešove

Kontakt: MUDr. Miroslav Mýtnik,

predseda SL v Prešove

Klinika chirurgie FNsP J.A.Reimana Prešov

Hollého 14, 080 01 Prešov

Tel.: 051/70111177, e-mail: mytnik@fnspresov.sk

www.fnspresov.sk/odborna-zona/1193/1240

Spoluorganizátor: Subregionálna lekárska komora

Prešov, FNsP J.A.Reimana Prešov.

Interaktívny odborný seminár pre sestry pracujúce v diabetológii máj 2016, Martin

Téma: Význam systematického selfmonitoringu glykémie a následného selfmanažmentu diabetu

Hlavný organizátor: Sekcia sestier pracujúcich v diabetológii Slovenskej spoločnosti sestier a pôrodných asistentiek

Kontakt: PhDr. Eva Szabóová, Tel.: 0907498493

e-mail: eva.szaboova58@gmail.com

Jarná vedecko-pracovná schôdza Psychoterapeutickej sekcie SPsS 3.máj 2016, Bratislava

Krajské sympózium

Téma: Terapeutické postupy v psychiatrických stacionároch.

Hlavný organizátor: Psychoterapeutická sekcia SPsS

Kontakt: MUDr. Zuzana Janíková

Psychiatrické oddelenie NsP Liptovský Mikuláš

e-mail: janikova@nspml.sk

www.psychiatri.sk

Vedecká odborná schôdza Spolku lekárov Martin

4.máj 2016, Martin, VP UNM

Téma: Problematika alloplastík a úrazov ramenného kĺbu.

Hlavný organizátor: Ortopedická klinika JLF UK a UNM, Spolok lekárov Martin

Kontakt: MUDr. Peter Gemeš

II. česko-slovenské a X. slovenské Rinologické dni

4.-6.mája 2016, Orechová Potôň, hotel Ring

Medzinárodný kongres

Téma: Tumory nosa, PND a prednej bázy lebky. Kazuistiky v rinológii. Vária.

Hlavný organizátor: Rinologická sekcia SSO

Kontakt: MUDr. Tibor Barta, PhD.

Klinika ORL a ChHaK, Antolská 11, 851 07 Bratislava

Tel.: 02/68672793, 68672052

e-mail: bartatib@gmail.com, www.sso.sk

Spoluorganizátor: Nadácia Sluch ako dar,

Klinika ORL a ChHaK Bratislava.

1. kongres Slovenskej pneumologickej a ftizeologickej spoločnosti a 22.Bardejovské dni pneumológov a ftizeológov

5.-7.máj 2016, Bardejovské Kúpele, hotel Alexander

Kongres

Téma: Asthma bronchiale, CHOCHP, tuberkulóza, interdisciplinárne pľúcne procesy, kazuistiky, vária.

Hlavný organizátor: Slovenská pneumologická a ftizeologická spoločnosť

Spoluorganizátor: Spolok lekárov Bardejov.

Organizačno-technické zabezpečenie:

MUDr. Helena Leščišinová

Ambulancia PaF, NsP Sv.Jakuba, n.o.,

Sv.Jakuba 21, 085 01 Bardejov, Tel.: 09003 449450

e-mail: lescisinova.h@gmail.com

Efektívny manažment parodontológie v modernej praxi 3.

6.-7.máj 2016

Celoslovenský seminár

Téma: Chirurgia PARODONTU.

Hlavný organizátor: Slovenská dentálnohygienická spoločnosť

Kontakt: Doc. MUDr. Eva Kovalová, PhD.

e-mail: kovalova@nextra.sk

www.zdravyusmev.sk

Spoluorganizátor:

Fakulta zdravotníckych odborov PU v Prešove.

Organizačno-technické zabezpečenie:

Občianske združenie Zdravý úsmev,

Kapušínska 2, 080 06 Prešov

Bc. Michal Ferko, Tel.: 0944 130455

e-mail: michalferko@gmail.com

FZO PU v Prešove, Partizánska 1, 080 01 Prešov

www.zdravyusmev.sk

Akupunktúra v gynekológii

7.máj 2016

Celoslovenská konferencia

Téma: Akupunktúra a gynekológia z pohľadu východnej a západnej medicíny.

Hlavný organizátor: Slovenská spoločnosť akupunktúry

Kontakt: MUDr. Dagmar Balková

Bernoláková 2, Lučenec

Tel.: 0904 533408

e-mail: balkovad@gmail.com

MUDr. Bibiána Bajteková

Tel.: 0903 816961

www.akupunktura-sls.sk

Spoluorganizátor: Združenie Rytmo Lučenec

Vedecká odborná schôdza Spolku lekárov Martin 11.máj 2016, Martin, VP UNM

Téma: Onkologická chirurgia. Transplantácie obličiek.

Hlavný organizátor: Chirurgická klinika a transplantáčne centrum JLF UK a UNM, Spolok lekárov Martin

Kontakt: Prof. MUDr. Ľudovít Laca, PhD.

MUDr. Ivana Dedinská, PhD.

134. regionálna vedecká schôdza Spolku lekárov Záhoria

12.máj 2016, Kúpele Smrdáky

Okresná konferencia

Téma: Urológia, chirurgia, laboratórna diagnostika, klinická logopédia.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Záhoria

Kontakt: PaedDr. Barbora Bunová, PhD.

Tel.: 0905 592546

e-mail: barbora.bunova@gmail.com

www.spoloklzs.sk

Organizačno-technické zabezpečenie:

MUDr. Ján Lidaj

XIX. slovenský kongres úrazovej chirurgie

12.-13.máj 2016, Tále

Téma: Infekčné komplikácie v traumatológii. Osteosyntéza u orthogeriatrických pacientov. Vária.

Hlavný organizátor: OZ Hippokrates

Kontakt: Dana Figuliová, Tel.: 0905 419767

e-mail: ozhippokrates@gmail.com

Spoluorganizátor:

Slovenská spoločnosť pre úrazovú chirurgiu

Oddelenie úrazovej chirurgie FNsP F.D.Roosevelta

Banská Bystrica

V. jarná konferencia klinickej farmácie

13.máj 2016, Farmaceutická fakulta Bratislava

Celoslovenská konferencia

Téma: Riešenie farmakoterapeutických problémov liekov ovplyvňujúcich CNS.

Hlavný organizátor: Sekcia klinickej farmácie Slovenskej farmaceutickej spoločnosti

Kontakt: Prof. RNDr. Magdaléna Kuželová, CSc.

Katedra farmakológie a toxikológie, FaF UK,

Kalinčiakova 8, 832 32 Bratislava

e-mail: kuzelova@fpharm.uniba.sk

www.fpharm.uniba.sk, www.slek.sk

Spoluorganizátor: Farmaceutická fakulta,

UK Bratislava, Slovenská lekárska komora.

Celoslovenská konferencia Slovenskej spoločnosti sestier a pôrodných asistentiek - Medzinárodný deň sestier 13. máj 2016, Bratislava

Hlavný organizátor: Slovenská spoločnosť sestier a pôrodných asistentiek

Slovenská spoločnosť sestier a pôrodných asistentiek,

Cukrová 3, 813 22 Bratislava, Tel.: 0902 404934

e-mail: ivana.vojtekova@fmed.uniba.sk

Myelómové fórum 2016

13.-14.máj 2016, Bratislava, hotel Saffron

Medzinárodná konferencia

Téma: Mnohopočetný myelóm.

Hlavný organizátor: Slovenská hematologická a transfuziologická spoločnosť

Spoluorganizátor: Slovenská myelomová spoločnosť

Kontakt: MUDr. Zdenka Štefániková

Organizačno-technické zabezpečenie:

ROWEX, s.r.o., MUDr. Igor Vico

Hlaváčiková 39, 841 05 Bratislava

Tel.: 0903 762668, e-mail: rowex@rowex.sk

3.konferencia Slovenskej spoločnosti radiačnej onkológie

13.-14.máj 2016, Trenčín

Celoslovenská konferencia

Téma: Rádioterapia zhubných nádorov.

Hlavný organizátor: Slovenská spoločnosť radiačnej onkológie

Kontakt: MUDr. Branislav Bystrický,
primár Odd. radiačnej onkológie

FN Trenčín, Legionárska 28, 911 71 Trenčín

Tel.: 0903 958395

e-mail: branislav.bystricky@fntrn.sk

www.radiacnaonkologia.sk

Organizačno-technické zabezpečenie: Solen, s.r.o.

Mgr. Andrej Šutka, Tel.: 0911 956370

e-mail: sutka@solen.sk

www.solen.sk

XVIII. Trenčiansky ORL seminár

18.máj 2016, Hotel Magnus, Trenčín

Krajský seminár

Téma: Rinológia, otológia.

Hlavný organizátor: ORL klinika FN Trenčín

Kontakt: MUDr. Jan Večeřa

Legionárska 28, 911 01 Trenčín

Tel.: 032/6566118

e-mail: jan.vecera@fntrn.sk

Spoluorganizátor: Spolok lekárov Trenčín.

Seminár Spolku lekárov Oravy

18.máj 2016, Veľká zasadačka DONsP Dolný Kubín

Celoústavný seminár

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Oravy

Detské oddelenie

Kontakt: MUDr. Beata Dudášiková

e-mail: sekretarslo@gmail.com

XXIII. kongres SSAIM

18.-20. máj 2016, Wellnes hotel Grand Jasná, Demänovská dolina

Kongres

Téma: Hraničné vekové kategórie – v anestéziológii a intenzívnej medicíne. Kachexia a morbidná obezita – význam pre anestéziu a intenzívnu medicínu. Pokroky v enterálnej a parenterálnej výžive. Mladí anesteziológovia. Varia v AIM.

Hlavný organizátor: Slovenská spoločnosť anestéziológii a intenzívnej medicíny

Organizačno-technické zabezpečenie:

Doc. MUDr. Roman Zahorec, PhD.,

prezident SSAIM

a predsedá organizačného výboru

Tel.: 0905 624901

e-mail: roman.zahorec@ousa.sk

www.ssaime.sk

37. kurz endoskopické chirurgie nosa a PND

18.-20.máj 2016, ORL centrum JAS, FNsP Žilina

Celoslovenský kurz

Téma: Základné postupy pri endoskopické chirurgii nosa a PND...spojené s teoretickou prípravou a praktickým nácvikom pri live surgery.

Hlavný organizátor: ORL centrum JAS, FNsP Žilina, SSO, Regionálna komora sestier Žilina

Kontakt: MUDr. Pavol Lukášek, PhD.

ORL centrum JAS, FNsP Žilina

e-mail: lukasek@nspza.sk

Spoluorganizátor: Združenie lekárov a pracovníkov

ORL oddelenia FNsP Žilina.

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov v Michalovciach

19.máj 2016, Veľká zasadačka NsP Š.Kukuru Michalovce a.s.

Téma: Chirurgické oddelenie.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov v Michalovciach

Kontakt: MUDr. Dana Jurečková, PhD.,

predseda SL v Michalovciach

NsP Š.Kukuru v Michalovciach

Špitálska 2, 071 01 Michalovce

Tel.: 0905 893311

e-mail: jureckovad@gmail.com

Spoluorganizátor: RLK Košice

Vedecko – pracovná schôdza Spolku lekárov Prievidza

19.máj 2016, Hotel pod zámkom, Bojnice

Téma: Nemocnica Handlová

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Prievidza

Kontakt: MUDr. Ladislav Frankovič

prezident SL Prievidza

Psychiatrické odd. Nemocnica Bojnice

Tel.: 046/5112548, 5112532, 0918 717729

e-mail: ladislav@frankovic.sk

XXIII. slovensko-česká konferencia o hemostáze a tromboze s medzinárodnou účasťou

19.-21.máj 2016, Martin, hotel Victoria

Konferencia

Téma: Fyziológia a patofyziológia hemostázy, vrodené a získané trombofilné a krvácavé stavy, terapeutická angiogenéza, vaskulárna medicína.

Hlavný organizátor: Slovenská spoločnosť pre hemostázu a trombozu

Kontakt: Prof. MUDr. Peter Kubisz, DrSc.

Spoluorganizátor: Česká spoločnosť

pro trombozu a hemostázu ČLS JEP

Organizačno-technické zabezpečenie:

ROWEX, s.r.o., MUDr. Igor Vico

Tel.: 0903 762668

e-mail: rowex@rowex.sk

44.májové hepatologické dni

19.-21.máj 2016, Residence Hotel&Club Donovaly

Medzinárodný kongres

Téma: Výročné správy pracovných skupín. Genetika v hepatológii. Personalizácia v medicíne. Praktická hepatológia. Štandardné diagnostické a terapeutické postupy. Multidoborová spolupráca. Hot topics. Vírusové hepatitidy. Varia. Sestry v hepatológii.

Hlavný organizátor: Slovenská hepatologická spoločnosť

Kontakt: MUDr. Silvia Dražilová, PhD.

OVL, Nemocnica Poprad a.s.,

Banická 803/28, 058 45 Poprad

Tel.: 0905 928391

e-mail: drazilova.s@nemocnicapp.sk

www.hepatology.sk

XLX. Gemersko novohradské lekárske a zdravotnícke dni

20.máj 2016, Lučenec

Krajská konferencia

Téma: Kardiovaskulárne ochorenia.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Lučenec

Kontakt: MUDr. Peter Kirschner

predseda Spolku lekárov v Lučenci

Tel.: 047/4311265

e-mail: kirschner@lcnsp.sk

7. liptovsko - oravské lekárnické dni

20.-21. máj 2016, Hotel Družba, Jasná

Celoslovenská konferencia

Téma: Farmakoterapia obličkových chorôb.

Hlavný organizátor: Spolok farmaceutov Martin

Kontakt: RNDr. Roman Smieško

Lekáreň pri poliklinike, Hollého 150, 015 01 Rajec

Tel.: 041/5422717

e-mail: lekarenpk@stonline.sk

Mgr. Viera Mokrišová

Lekáreň Podbreziny, 031 04 Liptovský Mikuláš

Tel.: 044/5534254

e-mail: podbreziny@stonline.sk

Pracovný deň Technologické sekcie SFS

24. máj 2016, Bratislava

Medzinárodné sympózium

Téma: Lieky na dermálnu aplikáciu.

Hlavný organizátor: Technologická sekcia SFS

Kontakt: PharmDr. Desana Matušová, PhD.

Katedra galenickej farmácie FaF UK,

Odbojárov 10, 832 32 Bratislava

e-mail: desana.matusova@gmail.com

Farmakoekonomika na Slovensku XXXI.

25. máj 2016, Bratislava

Celoslovenská konferencia

Téma: Zdravotná politika a lieková politika v kontexte farmakoekonomy a hodnotenia zdravotníckych technológií. Kvalita života.

Hlavný organizátor: Slovenská spoločnosť pre farmakoekonomiku

Kontakt: Doc. MUDr. Ján Bielik, CSc.

Fakulta zdravotníctva, Trenčianska univerzita

Alexandra Dubčeka v Trenčíne,

Študentská 2, 911 50 Trenčín

Tel.: 0907 553864, e-mail: jan.bielik@tuni.sk

www.who.sk, www.farmako-ekonomika.sk

Spoluorganizátor: Kancelária WHO na Slovensku,

ISPOR Chapter Slovensko, Fakulta zdravotníctva,

Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne.

Okresný seminár Spolku lekárov Dunajská Streda

25.máj 2016, Dunajská Streda, Centrum voľného času, Nám.slobody.

Téma: Ortopédia.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Dunajská Streda

Kontakt: MUDr. Edit Rajzák – prezidentka

Tel.: 031/5571215, -490, -227

e-mail: editrajzak@gmail.com, ped1@nspds.sk

Spoluorganizátor: Riaditeľstvo

Nemocnica Dunajská Streda a.s.,

člen siete nemocníc Svet zdravia

Vedecká schôdza Spolku lekárov v Trenčíne

25.máj 2016, FN Trenčín

Téma: Medzioblastný seminár SL Trenčín a SL Zlín, Kroměříž, Uherské Hradiště.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov v Trenčíne

Kontakt: MUDr. Terézia Drobná, predseda SL Trenčín

XXVI. diabetologické dni

25.-27.máj 2016, Košice

Medzinárodný kongres

Téma: Nové liečebné prístupy pri DM 2.typu. Ovlivnenie rizikových faktorov makrovaskulárnych ochorení u diabetikov. Genetické aspekty diabetu, diabetických komplikácií a odpovede na liečbu. Varia.

Hlavný organizátor: Slovenská diabetologická spoločnosť

Kontakt: Prof. MUDr. Ivan Tkáč, PhD.,
predseda organizačného výboru
IV. interná klinika UPJŠ LF, UN LP,
Rastislavova 43, 014 90 Košice
Tel.: 055/6152230, e-mail: ivan.tkac@upjs.sk
www.diaslovakia.sk

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov v Bardejove 26.máj 2016, Bardejov

Téma: Nefrologická.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov v Bardejove

Sv. Jakuba 21, 085 01 Bardejov

Tel.: 054/4788563

Organizačno-technické zabezpečenie: MUDr. Marcel Litavec

Vedecko – pracovná schôdza Spolku lekárov Považská Bystrica 26.máj 2016, Veľká zasladačka NsP Považská Bystrica

Miestny seminár

Téma: Pediatricke oddelenie NsP Považská Bystrica

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Považská Bystrica

Kontakt: MUDr. Ján Kozánek,

predseda Spolku lekárov

Nemocničná 986, 017 26 Považská Bystrica

Tel.: 042/4304284, e-mail: oaim@nemocnicapb.sk

www.slpb.webnode.sk

Spoluorganizátor:

Nemocnica s poliklinikou Považská Bystrica

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Trebišov 26.máj 2016, Trebišov

Téma: Novinky v otorinolaryngológii.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Trebišov

Kontakt: MUDr. Peter Mucha – prezident SL Trebišov

NsP Trebišov, a.s. – OÚCH

Tel.: 0907 419328

Spoluorganizátor:

Regionálna lekárska komora, Košice.

Organizačno-technické zabezpečenie:

MUDr. Ľudmila Vasilková, primár JZS ORL.

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Trnava 26.máj 2016, Jedáleň FN Trnava

Seminár

Téma: Urologické oddelenie.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Trnava

Kontakt: Doc. MUDr. A. Strehárová, PhD., mim.prof.

Infekčná klinika FN, A.Žarnova 11, 917 07 Trnava
Tel.: 033/5938725

XI. neurofarmakologické sympóziom 26.-28. máj 2016, Bojnice, Hotel pod zámkom

Celoslovenské sympóziom

Téma: Nové trendy v terapii bolesti. Terapia degeneratívnych ochorení NS. Recentné postupy v liečbe demyelinizačných ochorení. Sekundárna prevencia ischemických príhod mozgových. Varia.

Hlavný organizátor: Neurofarmakologická sekcia Slovenskej neurologickej spoločnosti Neurologické oddelenie Bojnice, Spolok lekárov Bojnice, Nemocnica Bojnice, mesto Bojnice

MUDr. Andrej Mihál

Tel.: 0905 263494

e-mail: andrej.mihal@hospita-bojnice.sk

MUDr. Anna Kravcová

Neurologické odd. Svidník

Tel.: 0915 950480

e-mail: kravcova.anna@post.sk

21. medzinárodná pracovná konferencia SEKCAMA 26.-27.máj 2016

Medzinárodná konferencia

Téma: Experimentálna onkológia, patológia, diagnostika, systémová terapia, rádioterapia a chirurgická liečba ca mammae, case report, follow-up.

Hlavný organizátor: SEKCAMA SOS

Kontakt: Doc. MUDr. Vladimír Bella, PhD.

Mamologické oddelenie,

Onkologický ústav sv. Alžbety, s.r.o.

Heydukova 10, 812 50 Bratislava

www.sekcama

20. košický morfológický deň 27. máj 2016, Lekárska fakulta UPJŠ, Košice

Celoslovenská konferencia

Téma: Imunohistochemické metódy vo výskume neurodegeneratívnych a ischemických ochorení.

Hlavný organizátor: Slovenská anatomická spoločnosť

Kontakt: Prof. MUDr. Eva Mechírová, CSc.

Ústav histológie a embryológie UPJŠ LF

Šrobárova 2, 040 01 Košice

Tel.: 055/2343380, e-mail: eva.mechirova@upjs.sk

Spoluorganizátor: Katedra anatómie, histológie a fyziológie UVLF Košice.

VIII. celoslovenská konferencia sekcie zdravotníckych pracovníkov pracujúcich v mamológii 27. máj 2016, Bratislava

Téma: Nové diagnostické a terapeutické postupy v karcinóme prsníka z pohľadu sestry, význam edukácie v prevencii, diagnostike a liečbe karcinómu prsníka, ošetrovateľská starostlivosť o pacientku s karcinómom prsníka počas chirurgie, rádioterapie a chemoterapie, kazuistika v mamológii, varia.

Hlavný organizátor: Sekcia zdravotníckych pracovníkov pracujúcich v mamológii Slovenskej spoločnosti sestier a pôrodných asistentiek, SEKCAMA SOS.

Kontakt: PhDr. Erika Zámečníková

Mamologické oddelenie, OÚsA,

Heydukova 10, 812 50 Bratislava

Tel.: 02/32249608, 0911770676

e-mail: erika.zamecnikova@ousa.sk

ALERGIA 2016

27.-28. máj 2016, SÚZA, Drotárska cesta 46, Bratislava

Hlavný organizátor: Slovenská spoločnosť alergológie a klinickej imunológie

www.ssaki.eu

Diagnostika a rehabilitácia ťažkých porúch sluchu u malých detí 30.máj – 1. jún 2016, Bratislava, ORL Klinika a Foniatrické oddelenie UNB

Celoslovenský workshop

Téma: Základné audiologické postupy u malých detí s podozrením na poruchu sluchu. Kompenzácia ťažkých porúch sluchu s načúvacími aparátmi. Indikácie na kochleárnu implantáciu, kochleárna implantácia.

Hlavný organizátor: Slovenská spoločnosť pre otorinolaryngológiu a chirurgiu hlavy a krku-audiologická a foniatrická sekcia

Kontakt: Doc. MUDr. Zuzana Kabátová, CSc.

e-mail: zuzana.kabatova@gmail.com

www.sso.sk

Spoluorganizátor: Nadácia Sluch ako dar.

39. dni zdravotnej výchovy I.Stodolu máj – jún 2016

Hlavný organizátor: Úrad verejného zdravotníctva SR, Ministerstvo zdravotníctva SR, Kancelária SZO na Slovensku, Slovenská spoločnosť sociálneho lekárstva Úrad verejného zdravotníctva SR, Trnavská cesta 52, 826 45 Bratislava

Tel.: 02/49284111

JÚN 2016

Odborný večer Spolku slovenských lekárov v Bratislave

Každý pondelok o 17.00 hod., Bratislava, Malá poslucháreň, NTÚ LFUK

Hlavný organizátor: Spolok slovenských lekárov v Bratislave

Kontakt: Doc. MUDr. Vladimír Bzdúch, CSc.

DFNSP, I. detská klinika, Limbová 1, 833 40 Bratislava

Tel.: 02/59371103

e-mail: bzduch@gmail.com, www.sslba.sk

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov MUDr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku Mesačne 2016 Kežmarok

Okresný seminár

Hlavný organizátor: Spolok lekárov MUDr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku

Kontakt: MUDr. Peter Slovík

Ul. Dr. Fischera 2231, 060 01 Kežmarok

Tel.: 052/4782554, 0908 268809

e-mail: slovikpeter@centrum.sk

Vedecko – pracovná schôdza Spolku lekárov v Prešove 3. streda v mesiaci (I-VI, IX-XII) 2016, Prešov, Hotel Lineas

Okresná konferencia

Téma: Pripravujú jednotlivé oddelenie a kliniky FNŠP J.A.Reimana Prešov.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov v Prešove

Kontakt: MUDr. Miroslav Mýtnik,
predseda SL v Prešove

Klinika chirurgie FNŠP J.A.Reimana Prešov

Hollého 14, 080 01 Prešov

Tel.: 051/70111177

e-mail: mytnik@fnšppresov.sk

www.fnšppresov.sk/odborna-zona/1193/1240

Spoluorganizátor:

Subregionálna lekárska komora Prešov,

FNŠP J.A.Reimana Prešov.

XVII. cytologický deň 2.jún 2016, konferenčná miestnosť Medirex Group Academy n.o., Galvaniho ul. 17/C, Bratislava (5.posch.)

Téma: Výmena odborných vedomostí a zaujímavých prípadov v klinicko-cytologickej praxi v rámci celého Slovenska.

Hlavný organizátor a organizačno-technické zabezpečenie: Medirex Group Academy, n.o.

Kontakt: Mgr. Lenka Štofíková,
senior špecialista pre marketing a PR
Medirex Servis, s.r.o. člen Medirex Group,
Galvaniho 17/C, P.O. box 144, 820 16 Bratislava
Tel.: 0917 533743

e-mail: lenka.stofikova@medirexgroup.sk
www.medirexgroupacademy.sk

Spoluorganizátor: Slovenská spoločnosť patológov
MUDr. Peter Vereš, MUDr. Peter Bohuš,
MUDr. Henrieta Šidlová, PhD.

XXVI. zjazd SSFBLR 2.-3. jún 2016, Bojnice

Medzinárodný zjazd

Téma: Špecifiká a prínos balneologických postupov a zariadení. Kinezioterapeutické postupy pri následkoch neurologických ochorení. Rôzne.

Hlavný organizátor: Slovenská spoločnosť fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie

Kontakt: Doc. MUDr. Karol Hornáček, PhD.
FRO Ružinovská poliklinika, Bratislava
Tel.: 02/48279274

e-mail: hornacekk@stonline.sk
www.fblr.sk

Spoluorganizátor: SLK Bojnice

XXXV. dni mladých internistov 2.-3. jún 2016, Martin

Medzinárodná konferencia

Téma: Vnútorné lekárstvo.

Hlavný organizátor: Slovenská internistická spoločnosť

Kontakt: Prof. MUDr. Marián Mokáň, DrSc., FRCP
Interná klinika JLFUK Martin
e-mail: mokaňmarian@gmail.com

VIII. sympóziu neuroológov a neurochirurgov 2.-3. jún 2016, Zemplínska Širava, Hotel Glamour

Sympóziu

Téma: Cieвне mozgové príhody – interv. a konzerv. prístup, neuroonkologia, verteb. choroby, neurochirurgické prístupy pri traumách mozgu, miechy a PNS, neuromuskul. ochorenia, SM, varia.

Hlavný organizátor: NsP Š. Kukuř Michalovce, a.s., Neurologické oddelenie

Slovenská neurologická spoločnosť
MUDr. Martin Suč
Neurologické oddelenie Michalovce
Tel.: 0905 946724
e-mail: martin.suc@svetzdaviva.com

9. slovenská konferencia detskej nefrológie s medzinárodnou účasťou 2.-3. jún 2016, Ranč Lhota, okres Ilava

Celoslovenská konferencia

Hlavný organizátor: Slovenská nefrologická spoločnosť

Sekcia detskej nefrológie

Kontakt: Prof. MUDr. Ľudmila Podracká, CSc.
I. detská klinika LF UK a DFNSP
Limbova 1, 833 40 Bratislava 37
Tel.: 02/59371208,-209

e-mail: ludmila.podracka@dfnsp.sk
Prof. MUDr. László Kovács, DrSc., MPH
II. detská klinika LF UK a DFNSP

Tel.: 02/59371104,-109

e-mail: kovacs@dfnsp.sk

MUDr. Alena Karasová

Tel.: 0908 745344

www.detskanefrologia.sk

XXXII. konferencia Kliniky detí a dorastu LF UPJŠ a DFN Košice 2.-3. jún 2016, Košice

Celoslovenská konferencia

Téma: Aktuálne problémy pediatrie, dorastového lekárstva a neonatológie, medziodborové témy so vzťahom k pediatrii, sociálna pediatria, varia.

Hlavný organizátor: Klinika detí a dorastu LF UPJŠ a DFN Košice

Kontakt: Doc. MUDr. Milan Kuchta, CSc.
e-mail: kuchta@dfnkošice.sk

Doc. MUDr. Ingrid Schusterová, PhD.

e-mail: ingrid.schusterova@upjs.sk

www.sls-sps.sk

Spoluorganizátor: Detská fakultná nemocnica Košice, Lekárska fakulta UPJŠ Košice

Organizačno-technické zabezpečenie:

A-medi management, a.s. Ing. Helena Šurinová

Tel.: 02/55647247

e-mail: amedi@amedi.sk

www.amedi.sk

XXII. východoslovenský vakcinačný deň Louisa Pasteura 8. jún 2016, Košice

Celoslovenská konferencia

Téma: Nové smery v Imunizačnom programe, inovácie vo vakcínach.

Hlavný organizátor: Slovenská epidemiologická a vakcinologická spoločnosť

Kontakt: Doc. MUDr. Vladimír Oleár, CSc.

Tel.: 0903 804220

e-mail: vladimirolear@gmail.com, www.sevs.sls.sk

Organizačno-technické zabezpečenie:

Ing. Šurinová, A-medi

Tel.: 02/55647247, 0910 230209

e-mail: marketing@amedi.sk, www.amedi.sk

Spoluorganizátor: RÚVZ Košice,

Katedra farmakológie LF UPJŠ.

XII. kongres slovenských a českých dermatovenerológov s medzinárodnou účasťou 9.-11. jún 2016, hotel Grand Jasná

Kongres s medzinárodnou účasťou

Téma: Celý rozsah odboru dermatovenerológia.

Hlavný organizátor: Slovenská dermatovenerologická spoločnosť

Kontakt: Doc. MUDr. Dušan Buchvald, PhD.

Detská dermatovenerologická klinika LFUK a DFNSP,

Limbova 1, 833 40 Bratislava, Tel.: 02/59371284

e-mail: buchvald@nexta.sk, www.sdv.ssk

Spoluorganizátor:

Česká dermatovenerologická spoločnosť ČLS JEP.

XXIV. slovenské dialógy o bolesti 10.-11. jún 2016, Bojnice, Hotel pod zámkom

Celoslovenský kongres

Téma: Chronická a akútna bolesť. Intervenčná alegeziológia. Paliatívna medicína.

Hlavný organizátor: Slovenská spoločnosť pre štúdium a liečbu bolesti

Kontakt: MUDr. Miroslav Ferencík, Tel.: 0908 602724

e-mail: miroferencik@hotmail.com, www.pain.sk

Spoluorganizátor: Sekcia paliatívnej medicíny,

Sekcia intervenčnej algeziológie,

Sekcia algeziologických sestier.

Vedecká odborná schôdza Spolku lekárov Martin 15. jún 2016, Martin, VP UNM

Téma: Novinky a zaujímavé kazuistiky v gastroenterológii.

Hlavný organizátor: Interná klinika – Gastroenterolo-

gická, Slovenská gastroenterologická spoločnosť, Spolok lekárov Martin

Kontakt: Prof. MUDr. Rudolf Hyrdel, CSc.

23. výročná konferencia SUS 15.-17. jún 2016

Hlavný organizátor: Slovenská urologická spoločnosť

Organizačno-technické zabezpečenie:

Mgr. Eva Káceriková, Farmi-Profi, s.r.o.,

Ivánska cesta 2/C, 821 04 Bratislava

e-mail: kacarikova@farmi-profi.sk

23. výročná konferencia Slovenskej urologickej spoločnosti a Konferencia sekcie sestier pracujúcich v urológii 15. – 17. jún 2016, Žilina

Hlavný organizátor: Slovenská urologická spoločnosť SLS, Sekcia sestier pracujúcich v urológii Slovenskej spoločnosti sestier a pôrodných asistentiek

Kontakt: MUDr. Juraj Mikuláš, CSc.

e-mail: juraj.mikulas@fnspza.sk

Mgr. Oľga Žňavová, e-mail: znavova@unm.sk

XXV. celoslovenský kongres sekcie sestier pracujúcich v nefrológii 15. – 17. jún 2016

Hlavný organizátor: Sekcia sestier pracujúcich v nefrológii Slovenskej spoločnosti sestier a pôrodných asistentiek

PhDr. Jana Hičiková

Tel.: 00421 907 103 663

e-mail: jhicikova@gmail.com

IX. bardejovské onkologické dni 15.-17. jún 2016, Bardejov

Téma: Onkogynekologická.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov v Bardejove

Sv. Jakuba 21, 085 01 Bardejov

Tel.: 054/4788563

Organizačno-technické zabezpečenie:

MUDr. Marcel Litavec

Vedecko – pracovná schôdza Spolku lekárov Prievidza 16. jún 2016, Hotel pod zámkom, Bojnice

Téma: Psychiatrické odd. Nemocnica Bojnice

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Prievidza

Kontakt: MUDr. Ladislav Frankovič

prezident SL Prievidza

Psychiatrické odd. Nemocnica Bojnice

Tel.: 046/5112548, 5112532, 0918 717729

e-mail: ladislav@frankovic.sk

21. pracovný deň Sekcie Prírodných liečiv SFS 16.-17. jún 2016, Hotel Rozálka, Pezinok

Medzinárodný pracovný deň

Téma: Farmakognostický výskum na farmaceutických fakultách SR a ČR.

Hlavný organizátor: Sekcia prírodných liečiv, Slovenskej farmaceutickej spoločnosti

Kontakt: Prof. Ing. Milan Nagy, CSc.

Katedra farmakognózie a botaniky, Farmaceutická

fakulta Univerzity Komenského v Bratislave

Odbojárov 10, 832 32 Bratislava

Tel.: 02/50117201

e-mail: nagy@fpharm.uniba.sk

www.fpharm.uniba.sk

Spoluorganizátor: Farmaceutická fakulta UK,

Naturprodukt, s.r.o.

Organizačno-technické zabezpečenie:

PharmDr. Silvia Fialová, PhD.

Katedra farmakognózie a botaniky,

Farmaceutická fakulta UK

Odbojárov 10, 832 32 Bratislava
Tel.: 02/50117206
e-mail: fialova@fpharm.uniba.sk
www.fpharm.uniba.sk

Kongres Slovenskej internistickej spoločnosti 16.-18.jún 2016, hotel Bellevue, Vysoké Tatry

Téma: Vnútrotné lekárstvo.
Hlavný organizátor: Slovenská internistická spoločnosť

Kontakt: Prof. MUDr. Ivica Lazúrová, DrSc.
Interná klinika LF UPJŠ, Košice
e-mail: ivica.lazurova@upjs.sk

Sympóziu o portálnej hypertenzii 17.-18.jún 2016, Banská Štiavnica, Starý Záмок

Medzinárodné sympóziu
Téma: Pečeň a obličky II.
Hlavný organizátor: Slovenská hepatologická spoločnosť

Kontakt: MUDr. Ľubomír Skladaný, PhD.
Tel.: 0905 482997
e-mail: lubomir.skladany@gmail.com
www.hepatology.sk, www.stiavnickesympozium.sk

Spoluorganizátor:

Slovenská nefrologická spoločnosť
Organizačno-technické zabezpečenie:
Ing. Martin Manik, Tajpan, s.r.o.

Letný biopický seminár SD IAP 17.-18. jún 2016, Hotel Senec, Senec

Seminár, medzinárodná úroveň podujatia
Téma: Zriedkavé a obtiažné prípady v chirurgickej patológii.

Hlavný organizátor: Cytopathos, s.r.o., Slovenská spoločnosť patológov

Kontakt: Doc. MUDr. Dušan Daniš, Csc.
Organizačno-technické zabezpečenie:
MUDr. Boris Rychlý, PhD.
Iveta Raymannová
Cytopathos, s.r.o., Limbova 5, Bratislava
Tel.: 02/59542791
e-mail: cytopathos@cytopathos.sk
www.cytopathos.sk

Využitie objektívnych vyšetrení (VNG, vHIT, VEMP) v diferenciálnej diagnostike závratových stavov 21.-22.jún 2016

Celoslovenské školenie
Téma: Využitie objektívnych vyšetrení (VNG, vHIT, VEMP) v diferenciálnej diagnostike závratových stavov.

Hlavný organizátor: Klinika otorinolaryngológie a chirurgie hlavy a krku, LFUK a UNB, Antolská 11, 851 07 Bratislava

Kontakt: MUDr. Zuzana Pospíšilová
Tel.: 0903 476553
e-mail: zuzana.pospisil.ba@gmail.com
www.sso.sk

Seminár Spolku lekárov Oravy 22.jún 2016, Veľká zasadačka DONsP Dolný Kubín

Celoústavný seminár
Hlavný organizátor: Spolok lekárov Oravy
Ortopedické oddelenie

Kontakt: MUDr. Ján Sedliak
e-mail: sekretarslo@gmail.com

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Lučenec

23.jún 2016, Lučenec, Kaviareň Hviezda

Téma: Asociácia súkromných lekárov.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Lučenec

Kontakt: MUDr. Peter Kirschner
predseda Spolku lekárov v Lučenci
Tel.: 047/4311265
e-mail: kirschner@lcnspsk

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov v Michalovciach

23.jún 2016, Veľká zasadačka NsP Š.Kukuru Michalovce a.s.

Téma: Geriatrické oddelenie.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov v Michalovciach

Kontakt: MUDr. Dana Jurečková, PhD.,
predseda SL v Michalovciach
NsP Š.Kukuru v Michalovciach
Špitálska 2, 071 01 Michalovce
Tel.: 0905 893311
e-mail: jureckovad@gmail.com
Spoluorganizátor: RLK Košice

Vedecko – pracovná schôdza Spolku lekárov Považská Bystrica

23. jún 2016, Veľká zasadačka NsP Považská Bystrica

Miestny seminár

Téma: Oddelenie anestéziológie a intenzívnej medicíny NsP Považská Bystrica

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Považská Bystrica

Kontakt: MUDr. Ján Kozánek,
predseda Spolku lekárov
Nemocničná 986, 017 26 Považská Bystrica
Tel.: 042/4304284
e-mail: oaim@nemocnicapb.sk
www.slpb.webnode.sk

Spoluorganizátor: Nemocnica s poliklinikou Považská Bystrica

Vedecká pracovná schôdza Spolku gemerských lekárov v Rožňave

23.jún 2016, Rožňava

Téma: OAIM + RLP.

Hlavný organizátor: Spolok gemerských lekárov v Rožňave

Kontakt: MUDr. Anna Šoltéssová
Alphamedical, Špitálska 1,048 01 Rožňava
Jarmila Markulíková
NsP sv.Barbory Rožňava a.s.,
Špitálska 1, 048 01 Rožňava
Spoluorganizátor: SRLK, RLK

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Trnava

23.jún 2016, Jedáleň FN Trnava

Seminár

Téma: Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Trnava

Kontakt: Doc. MUDr. A. Strehárová, PhD., mim.prof.
Infekčná klinika FN
A.Žarnova 11, 917 07 Trnava
Tel.: 033/5938725

VII. slovenský kongres s medzinárodnou účasťou Trauma v detskom veku

23.-24.jún 2016, Hotel Kormorán, Šamorín-Čižstov

Medzinárodný kongres

Téma: Úrazy v detskom veku.

Hlavný organizátor: Slovenská spoločnosť detskej

chirurgie, traumatológie a endoskopické chirurgie

Kontakt: MUDr. Ľubomír Sýkora, PhD.
Klinika detskej chirurgie LF UK a DFNSP
Limbova 1, 833 40 Bratislava
Tel.: 0903 488242

e-mail: syky.lubomir@gmail.com
www.detska-chirurgia.sk/trauma

Spoluorganizátor: Slovenská spoločnosť úrazovej chirurgie, Detská fakultná nemocnica v Bratislave, Občianske združenie „Slniečko na ceste!“.

XII. slovenský psychiatrický zjazd

23.-25.jún 2016, Hotel Double Tree by Hilton, Košice

Téma: Psychiatria a súčasná medicína.

Hlavný organizátor: Slovenská psychiatrická spoločnosť

Kontakt: MUDr. Ľubomíra Izáková, PhD.
prezidentka
e-mail: luba.izakova@nexta.sk
www.psychiatry.sk

Okresný seminár Spolku lekárov Dunajská Streda 29.jún 2016, Dunajská Streda, Centrum voľného času, Nám.slobody.

Téma: Hematológia.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Dunajská Streda

Kontakt: MUDr. Edit Rajzák – prezident
Tel.: 031/5571215, -490, -227
e-mail: editrajzak@gmail.com, ped1@nspds.sk

Spoluorganizátor: Riaditeľstvo
Nemocnica Dunajská Streda a.s.,
člen siete nemocníc Svet zdravia

Vedecká schôdza Spolku lekárov v Trenčíne 29.jún 2016, FN Trenčín

Miestny seminár

Téma: Fórum mladých lekárov.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov v Trenčíne

Kontakt: MUDr. Terézia Drobná, predseda SL Trenčín

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Trebišov

30. jún 2016, Trebišov

Téma: Nové poznatky v onkologickej liečbe.

Hlavný organizátor: Spolok lekárov Trebišov

Kontakt: MUDr. Peter Mucha – prezident SL Trebišov
NsP Trebišov, a.s. – OÚCH
Tel.: 0907 419328

Spoluorganizátor:

Regionálna lekárska komora, Košice.
Organizačno-technické zabezpečenie:
MUDr. Michal Licko,
primár Onkologického oddelenia.

42. lekárnické dni

30. jún – 2. júl 2016, Hotel Residence, Donovaly

Hlavný organizátor: Lekárnická sekcia Slovenskej farmaceutickej spoločnosti

Organizačno-technické zabezpečenie:
Ing. Martina Novosedlíková

Farmi-Profi, s.r.o., Ivanska cesta 2/C, 821 04 Bratislava
Tel.: 0905 993675
e-mail: novosedlikova@farmi-profi.sk

Správy z odborných podujatí

XIII. slovenské obezitologické dni s medzinárodnou účasťou v Trnave

V dňoch 13. a 14. novembra 2015 sa konali v Trnave XIII. slovenské obezitologické dni s medzinárodnou účasťou organizované Obezitologickou sekciou Slovenskej diabetologickej spoločnosti v spolupráci so Slovenskou lekárskou spoločnosťou a Sekciou sestier pracujúcich v diabetológii, Sekciou asistentov výživy Slovenskej spoločnosti sestier a pôrodných asistentiek, org. zložky SLS. Kongresu sa zúčastnilo 225 registrovaných účastníkov (50 sestier pracujúcich v diabetológii a asistentov výživy).

Obezitologická sekcia SDS sa rozhodla na počesť doktora Imricha Sečanského založiť tradíciu a každoročne udeliť pri príležitosti konania Slovenských obezitologických dní s medzinárodnou účasťou Cenu (čestnú prednášku a medailu) Sečanského za prácu v oblasti obezitológie v národnom - aj v medzinárodnom meradle.

MUDr. Imrichovi Sečanskému (Budapešť 1914 - Bratislava 2013) patrí prvenstvo v presadzovaní nemocničného stravovania podľa druhu a stupňa ochorenia. Patrí k zakladateľom spoločného stravovania v závodoch, úradoch a školách v celoslovenskom meradle. Imrich Sečanský bol zakladateľom a riaditeľom Štátneho ústavu pre výživu ľudu a diabetiku, zakladateľom zdravotníckej školy pre diétne sestry, spoluzakladateľom prvej hotelovej

Obrázok 1. Sečanského medaila je dielom Jozefa Barinku, známeho slovenského sochára, medailéra a kresliara.

školy v Piešťanoch a prvých diétnych jedálni v Československu. Ako lekár internista - diabetológ pracoval až do svojich 82 rokov.

Ťažisko jeho vedeckovýskumnej, populárno-náučnej i publikačnej činnosti spočívalo v oblasti internej medicíny, diabetológie, dietiky a racionálnej výživy, obezity (viac ako 20 samostatných monografických i kolektívnych diel, množstvo popularizačných článkov). Bol autorom memoárovej literatúry Spomienky a vyznania lekára a Za Polstoročie slovenskej internej medicíny (1997) získal Cenu E. E. Kischu. Bol nositeľom ocenení za vedeckú a publikačnú činnosť, za odborné diela i diela literatúry faktu. Roku 2013 bol uvedený do Dvorany slávy Slovenskej lekárskej spoločnosti (obr. 1).

Prvá pocta predniesť Sečanského prednášku „Kde sa nachádza slovenská obezitológia?“ patrila doc. MUDr. Borisovi Krahulcovi, CSc., dlhoročnému predsedovi OS SDS (2002 – 2014), zakladateľovi Slovenských obezitologických dní s medzinárodnou účasťou (obr. 2). Doc. MUDr. Boris Krahulec, CSc., je zástupcom prednostu II. internej kliniky LF UK a UNB, vedúcim Katedry diabetológie, porúch látkovej premeny a výživy Lekárskej fakulty Slovenskej zdravotníckej univerzity, odborným garantom diabetologickej ambulancie Ústavu experimentálnej endokrinológie SAV v Bratislave, ako aj krajským odborníkom pre diabetológiu, poruchy metabolizmu a výživy pre Bratislavský kraj. Je editorom, autorom a spoluautorom mnohých vedeckých článkov a knižných publikácií, spoluautorom vedeckých prác v karentovaných časopisoch, autorom pozvaných prednášok na medzinárodných a domácich vedeckých konferenciách. Má viac ako 150 citácií v domácej i zahraničnej literatúre.

Medzi významné ocenenia jeho práce patria Cena spoločnosti Servier Slovensko spol. s r.o. (2014) a Cena Literárneho Fondu za vedeckú a odbornú

literatúru za rok 2013 v kategórii biologické a lekárske vedy (monografia Klinická obezitológia), bronzová, strieborná a zlatá medaila Slovenskej lekárskej spoločnosti, Cena Slovenskej diabetologickej spoločnosti za najlepšiu publikáciu roku 1994, Cena Servier za diabetologické publikácie za roky 1999 a 2013, Cena Lilly za diabetologickú publikáciu roku 2005. Doc. MUDr. Boris Krahulec, CSc., je aktívnym členom výboru Obezitologickej sekcie SDS, čestným členom Českej obezitologickej spoločnosti ČLS JEP, National Fellow Európskej spoločnosti pre štúdium obezity, členom World obesity federation, členom Slovenskej diabetologickej spoločnosti, Slovenskej internistickej spoločnosti a Slovenskej hypertenziologickej spoločnosti SLS.

Na prvú Sečanského prednášku, ako aj na odovzdanie prvej Sečanského medaily bola pozvaná aj blízka rodina (syn – Ivan Sečanský, dcéra – Viera Miháľková a vnuk), ktorí sa cítili poctení a precítili aj česť, ktorej sa dostalo MUDr. Imrichovi Sečanskému spojením jeho mena s týmto kongresom.

Sečanského medaila je dielom Jozefa Barinku, známeho slovenského mnohotvárneho sochára, medailéra a kresliara.

MUDr. Fábryová Ľubomíra, PhD.
Predsedkyňa OS SDS

Obrázok 2. Prvá pocta predniesť Sečanského prednášku „Kde sa nachádza slovenská obezitológia?“ patrila doc. MUDr. Borisovi Krahulcovi, CSc., dlhoročnému predsedovi OS SDS a zakladateľovi Slovenských obezitologických dní s medzinárodnou účasťou.

Odborná informácia

Motto Svetového dňa osteoporózy 2015 „Ponúknite pevnosť svojim kostiam!“

Slovensko sleduje hlavné črty demografického vývoja v najrozvinutejších krajinách Európskej únie. Stredná dĺžka života sa zvyšuje a starnutie populácie sa začína prejavovať aj u nás. Prináša celý rad problémov, medzi nimi samozrejme aj pre zdravotnícku a sociálnu starostlivosť. Dĺžka veku však nie je jediná charakteristika, ktorá nás zaujíma. Stále viac sa hovorí o kvalite života.

Výbor Slovenskej spoločnosti pre osteoporózu a metabolické ochorenia kostí SLS usporiadal celý rad odborných akcií, pomocou ktorých vysielala výzvu, aby sa najmä prostredníctvom médií dostali k širokej verejnosti základné informácie o prevencii, diagnostike a liečbe závažných metabolických ochorení kostí. Na tlačovej konferencii 13.10.2015 v priestoroch Domu zdravotníkov venovanej Svetovému dňu osteoporózy predniesli zásadné informácie prof. MUDr. J. Payer, PhD., MPH, FRCP, prezident Spoločnosti pre osteoporózu a metabolické ochorenia kostí (Postavenie osteológie v EÚ a SR, obr. 1), doc. MUDr. Z. Killinger, PhD., (Možnosti a úskalia včasnej diagnostiky osteoporózy v SR, obr. 2) a MUDr. Soňa Tomková, PhD., (Význam kalcia a vitamínu D pre pevnosť kostí).

Osteoporóza patrí spolu s onkologickými a kardiovaskulárnymi ochoreniami medzi civilizačné hrozby 21. storočia. Problém osteoporózy sa úzko dotýka celého radu pacientov vo všetkých oblastiach medicíny. Prof. J. Payer ako prednosta V. internej kliniky, ktorá sa profiluje aj na problematiku osteoporózy, sa angažujú v prevencii, liečbe a výskume osteoporózy naozaj komplexne. Svedčí o tom aj vynikajúca publikácia Osteoporóza, ktorá nielen rozširuje doteraz známe poznatky o tomto ochorení, ale posúva jeho hranice aj do súvisiacich klinických oblastí. Kapitoly z diabetológie (P. Jackuliak), endokrinológie (A. Bednárová, J. Payer), gastroenterológie (T. Koller), reumatológie (K. Brázdilová, Z. Killinger), nefrológie (V. Spustová), kardiológie (J. Števlík), onkológie (B. Špániková), gynekológie (A. Krištúfková, M. Borovská) či psychiatrie (L. Izáková, M. Borovská) hovoria o tom, že osteoporóza sa teda neprezentuje len ako izolované metabolické ochorenie kostí, ktoré spôsobuje úbytok množstva kostnej hmoty, poruchu mikroštruktúry s následným zvýšením jej fragility a rizikom zlomenín, ale súvisí s mnohými ďalšími systémami ľudského organizmu. Autori publikácie vytvorili interdisciplinárny tím lekárov, ktorí sa vo svojej liečebno-preventívnej a výskumnej praxi stretávajú s problematikou osteoporózy a v predloženej publikácii zaujali k tejto téme odborné stanoviská.

Pozoruhodné je aj to, že vedecká osteoporotická škola z kliniky prof. Payera nielen pokračuje v klinickom výskume osteoporózy na svojom pracovisku, ale prekračuje hranice kliniky a v spolupráci s významnými predstaviteľmi ďalších odborov (prof. Borovský, prof. Spustová) priťahuje do danej problematiky ďalších a najmä mladých lekárov a vedeckých pracovníkov.

V praxi sa osteoporotické ochorenie prejavuje tak, že takmer každá druhá žena po menopauze utrpí niektorú z typických osteoporotických zlomenín (predlaktie, chrbtica, proximálny femur). Zlomeniny u starších pacientov majú často závažné dôsledky a výrazne tak ovplyvňujú kvalitu ich života. Celoživotné riziko osteoporotického zlomeniny sa odhaduje na 40 %, čo je podobné riziku srdcovocievnych ochorení.

Slovensko sa radí medzi krajiny s najlepšie rozpracovanou koncepciou starostlivosti o osteoporotických pacientov. Dĺžka veku nie je jediná charakteristika, ktorá nás zaujíma. Stále viac sa hovorí o kvalite života. Na druhej strane je aj ekonomické vyjadrenie strát pri osteoporotických zlomeninách. Nejde len o náklady na diagnostiku a liečbu, ale aj o straty zmenou kvality života postihnutých osôb (QALYs). Odhady len v Európe vychádzajú na desiatky miliárd eur. Osteoporóza zásadným spôsobom vstupuje do nášho života a teda je veľmi dobré, že lekári prvého kontaktu dostávajú do rúk ďalšiu pozoruhodnú publikáciu, ktorá prináša nielen najnovšie poznatky, ale ktorá prináša aj diagnostické a liečebné algoritmy najvhodnejšie pre celé spektrum pacientov.

Tradícia Svetového dňa osteoporózy bola založená v roku 1997 a pokračuje dodnes. Každoročne sa zameriava na konkrétnu problematiku. Tohtoročný Svetový deň osteoporózy bude 20. októbra 2015. Hlavná téma je „Ponúknite pevnosť svojim kostiam“. Týmto dňom sa začína celoročná kampaň venovaná prevencii, diagnostike a liečbe osteoporózy a ďalších metabolických ochorení kostí. Zahŕňa kampane národných spoločností pre boj s osteoporózou s aktivitami vo viac ako 90 krajinách sveta. Aj v SR sa k tejto výzve aktívne pripájame. Slovenská spoločnosť pre osteoporózu a metabolické ochorenia kostí SLS vyzvala všetky osteologické ambulancie, aby zorganizovali deň otvorených dverí a tak aktívne prispeli k zviditeľneniu tejto problematiky.

Prof. MUDr. Marián Bernadič, CSc.
Ústav patologickej fyziológie LF UK
e-mail: marian.bernadic@fmed.uniba.sk

Obrázok 1. Prof. MUDr. J. Payer, PhD., MPH, FRCP, pri prednáške Postavenie osteológie v EÚ a na Slovensku.

Obrázok 2. Doc. MUDr. Z. Killinger, PhD., pri prednáške Možnosti a úskalia včasnej diagnostiky osteoporózy v SR.

Obrázok 3. MUDr. Soňa Tomková, PhD., počas prednášky Význam kalcia a vitamínu D pre pevnosť kostí.

K A L E N D Á R 2016
odborných vzdelávacích podujatí Slovenskej lekárskej spoločnosti

Vážení kolegovia, milí priatelia,
Slovenská lekárska spoločnosť (SLS) každoročne zostavuje a vydáva ročenku **Kalendár podujatí SLS** (ďalej ročenka). Obsahuje základné informácie o plánovaných odborných a vedeckých vzdelávacích podujatiach SLS a jej organizačných zložiek, vrátane kolektívnych a pridružených členov, ktoré ako hlavný organizátor alebo spoluorganizátor v rámci sústavného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov zabezpečuje, resp. ktoré odborne garantuje. Okrem názvu podujatia, dátumu a miesta konania sú v nich uvedené aj kontaktné adresy organizátorov podujatí. V súlade s platnou legislatívou organizátori podujatí vydávajú ich účastníkom Potvrdenia o účasti s príslušnou výškou CME kreditov.

Informácie o podujatiach sú zoradené podľa časovej následnosti a podľa abecedného poradia názvov organizačných zložiek SLS (odborných spoločností, spolkov lekárov a spolkov farmaceutov). Okrem základných a ďalších dôležitých informácií je v ročenke uvedený aktuálny zoznam všetkých odborných spoločností, ich sekcií, spolkov lekárov a spolkov farmaceutov s počtom členov ku dňu redakčnej uzávierky. Tiež informácie o odborných vzdelávacích podujatiach iných inštitúcií.

Priebežnú aktualizáciu informácií zverejnených v ročenke (zmeny dátumu a miesta konania podujatí a pod.) a dodatočné zaradenie podujatí, ktoré neboli do redakčnej uzávierky registrované na SLS zabezpečujeme prostredníctvom stránky www.sls.sk, časopisu Monitor medicíny SLS a Zdravotníckych novín.

Ročenka je bezplatne zasielaná všetkým výborom organizačných zložiek SLS, vrátane kolektívnych a pridružených členov. **Kalendár podujatí SLS 2016** bude vydaný v januári 2016.

PhDr. Želmíra Mácová, MPH
riaditeľka Sekretariátu SLS

Prof. MUDr. Peter Krištúfek, CSc.
prezident SLS

O B J E D N Á V K A „KALENDÁR podujatí SLS 2016“
(VS: 16-2002/8888)

Názov firmy:

Adresa:

Kontaktná osoba:

Tel. / fax / e-mail:

IČO:

DIČ:

IČ DPH:

Objednávame si Kalendár SLS 2016 – v počte kusov.

Cena 12 €/ks + poštovné/balné +DPH

Ceny sú stanovené dohodou (podľa zákona 18/1996 Z.z., v znení neskorších predpisov), bez DPH! Slovenská lekárska spoločnosť je platiteľom DPH. Faktúru vystavíme na základe Vašej objednávky.

Dátum:

Meno a priezvisko zodpovednej osoby
pečiatka firmy

OMARIT®
bilastín

ANTIISTAMINIKUM BEZ SEDATÍVNEHO ÚČINKU ⁽¹⁾

VÝSKYT OSPALOSTI
NA ÚROVNI PLACEBA ⁽¹⁾

BEZ OVPLYVNENIA
AKTIVITY CYP 450 ⁽¹⁾
(in vitro)

SYMPTOMATICKÁ LIEČBA ALERGICKEJ RINOKONJUNKTIVITÍDY (SEZÓNNA ALEBO CELOROČNÁ) A URTIKÁRIE. ⁽¹⁾

LIEČIVO: Každá tableta obsahuje 20 mg bilastínu. **TERAPEUTICKÉ INDIKÁCIE:** Tento liek je indikovaný na symptomatickú liečbu alergickej rinokonjunktivitídy (sezónna alebo celoročná) a urtikárie. **DÁVKOVANIE:** Dospelí a mladiství (12 rokov a viac): 20 mg [1 tableta] jedenkrát denne. Tablety sa majú užívať perorálne jednu hodinu pred alebo dve hodiny po jedle alebo po ovocnom džúse. Odporúča sa užiť dennú dávku jednorazovo. **Starší pacienti** Nie je potrebná úprava dávkovania u starších. U pacientov nad 65 rokov je málo skúseností. **Deti do 12 rokov** Bezpečnosť a účinnosť bilastínu u detí do 12 rokov nebola stanovená. **Porucha funkcie obličiek** Nie je potrebná úprava dávkovania u pacientov s poruchou funkcie obličiek. **Porucha funkcie pečene** Nie sú žiadne klinické skúsenosti u pacientov s poruchou funkcie pečene. Vzhľadom k tomu, že bilastín sa nemetabolizuje a jeho hlavnou eliminačnou cestou je renálny klírens, neočakáva sa, že by porucha funkcie pečene viedla k zvýšeniu systémovej expozície nad bezpečnú hranicu. Preto nie je potrebná úprava dávkovania u pacientov s poruchou funkcie pečene. **DĹŽKA TERAPIE:** Terapia sezónnej alergickej rinovitídy sa môže ukončiť po vymiznutí príznakov a znovu začať po znovobjavení príznakov. **KONTRAINDIKÁCIE:** Precitlivosť na liečivo bilastín alebo na ktorúkoľvek z pomocných látok. **OSOBNÉ UPOZORNENIA A OPATRENIA PRI POUŽÍVANÍ:** Bezpečnosť a účinnosť bilastínu u detí do 12 rokov nebola stanovená.

JEDNA
TABLETA
DENNE ⁽¹⁾

TABLETA OMARITU® SA MÁ UŽÍVAŤ 1 HODINU PRED
ALEBO 2 HODINY PO JEDLE ALEBO OVOCNOM DŽÚSE. ⁽¹⁾
ODPORÚČA SA UŽÍVAŤ DENNÚ DÁVKU OMARITU® NARAZ. ⁽¹⁾
V BALENÍ 10 | 30 | 50 TABLIET. ⁽¹⁾

SÚČASNÉ PODÁVANIE BILASTÍNU S INHIBÍTOREM P-GLYKOPROTEÍNU, AKO JE NAPR. KETOKONAZOL, ERYTROMYCÍN, CYKLOSPORÍN, RITONAVIR ALEBO DILTIAZEM, MÔŽE U PACIENTOV SO STREDNE ZÁVAŽNOU ALEBO ZÁVAŽNOU PORUCHOU FUNKCIE OBLÍČIEK SPÔSOBIŤ ZVÝŠENIE PLAZMATICKEJ HLADINY BILASTÍNU, A PRETO AJ ZVÝŠENIE RIZIKA VZNIKU NEŽADUCÍCH ÚČINKOV BILASTÍNU. Z TOHTO DÔVODU SA MÁ VYHNÚŤ SÚBEŽNÉMU PODÁVANIU BILASTÍNU A INHIBÍTORU P-GLYKOPROTEÍNU U PACIENTOV SO STREDNE ZÁVAŽNOU ALEBO ZÁVAŽNOU PORUCHOU FUNKCIE OBLÍČIEK.

LIEKOVÉ A INÉ INTERAKCIE: Interakcie s jedlom, interakcie s grapefruitovou šťavou, interakcie s ketokonazolom alebo erytromycínom, interakcie s diltiazemom, interakcie s alkoholom, interakcie s lorazepamom. **FERTILITA, GRAVIDITA A LAKTÁCIA:** Ako preventívne opatrenie je vhodné vyhnúť sa podávaniu Omaritu počas tehotenstva. Pri rozhodovaní, či pokračovať / prerušiť dojčenie alebo pokračovať / prerušiť terapiu Omaritom, je potrebné vziať do úvahy prínos dojčenia pre dieťa a prínos liečby bilastínom pre matku. **OVPLYVNENIE SCHOPNOSTI VIESŤ VOZIDLÁ A OBSLUHOVAŤ STROJE:** Liečba 20 mg neovplyvnila schopnosť viesť vozidlá. Avšak, veľmi zriedkavo sa u pacientov zaznamenala ospalosť, ktorá môže ovplyvniť ich schopnosť viesť vozidlá a obsluhovať stroje. **NEŽIADUCÉ ÚČINKY:** Časté: bolesť hlavy, ospalosť, menej časté: závrat, úzkosť, nespavosť, únava, smäd, horúčka, zvýšenie chuti do jedla, orálny herpes, tinnitus, vertigo, sinusová arytmia. **SPÔSOB VÝDAJA LIEKU:** Viazaný na lekárske predpis. **PRED PREDPISANÍM LIEKU OBOZNAČTE SA, PROSÍM, S ÚPLNOU INFORMÁCIOU O LIEKU V SÚHRNE CHARAKTERISTICKÝCH INFORMÁCIÍ O LIEKU.**

REFERENCIE: ⁽¹⁾ SPC produktu OMARIT® [2/2012], POSLEDNÁ REVÍZIA TEXTU: 2/2012, DÁTUM VÝROBY MATERIÁLU: 1/2016, KÓD MATERIÁLU: SK_OMA-01-2016_Reminder
DRŽITEĽ ROZHODNUTIA O REGISTRÁCII: Menarini International Operations Luxembourg S.A., Luxembourg, Luxembursko, ZASTÚPENIE V SR: Berlin-Chemie AG, Palisády 29,
811 06 Bratislava, tel.: 02/544 30 730, fax: 02/544 30 724, e-mail: bratislava@bcsk.sk. TENTO MATERIÁL JE URČENÝ PRE ODBORNÚ VEREJNOSŤ A INTERNÉ ÚČELY SPOLOČNOSTI.

**BERLIN-CHEMIE
MENARINI**

JEDINE ELIQUIS® SPÁJA OBOJE

Prevenčia CMP/ systémovej embólie u pacientov s NVAF*

Zvoľte ELIQUIS®, jediný inhibítor faktora Xa, ktorý preukázal superiórne zníženie rizika CMP/systémovej embólie so signifikantne nižším výskytom závažného krvácania oproti warfarínu¹

SUPERIORITA
preukázaná pri
**CMP/
SYSTÉMOVEJ
EMBÓLII**
oproti warfarínu¹

SUPERIORITA
preukázaná pri
**ZÁVAŽNOM
KRVÁCANÍ**
oproti warfarínu¹

▼ Tento liek je predmetom ďalšieho monitorovania. Od zdravotníckych pracovníkov sa vyžaduje, aby hlásili akékoľvek podozrenia na nežiaduce reakcie cez národný systém hlásenia nežiaducich príhod.

SKRÁTENÁ INFORMÁCIA O LIEKU Eliquis 2,5 mg filmom obalené tablety, Eliquis 5,0 mg filmom obalené tablety

▼ Tento liek je predmetom ďalšieho monitorovania. To umožní rýchle získanie nových informácií o bezpečnosti. Od zdravotníckych pracovníkov sa vyžaduje, aby hlásili akékoľvek podozrenia na nežiaduce reakcie.

Každá filmom obalená tableta obsahuje 2,5 mg alebo 5 mg apixabanu. **Indikácie:** Prevencia venózných tromboembolických príhod (VTE) u dospelých pacientov, ktorí absolvovali elektívny chirurgický výkon na nahradenie bedrového alebo kolenného kĺbu*. Prevencia mozgovej príhody a systémovej embólie u dospelých pacientov s nevalvulárnou fibriláciou predsienu (NVAF) s jedným alebo viacerými rizikovými faktormi, ako napríklad preknaná cieva mozgová príhoda alebo tranzitórny ischemický atak (TIA); vek ≥ 75 rokov; hypertenzia; diabetes mellitus; symptomatické srdcové zlyhanie (NYHA trieda $\geq$ II). Liečba hlbokej venóznej trombózy (DVT) a pľúcnej embólie (PE) a prevencia rekurentnej DVT a PE u dospelých. **Dávkovanie:** Prevencia VTE (VTEp): 2,5 mg Eliquisu dvakrát denne perorálne, dĺžka liečby 32 až 38 dní po náhrade bedrového kĺbu a 10 až 14 dní po náhrade kolenného kĺbu. Prevencia mozgovej príhody a systémovej embólie u pacientov s NVAF: odporúčaná dávka Eliquisu je 5 mg dvakrát denne perorálne. Zníženie dávky: u pacientov s NVAF a s minimálne dvoma nasledujúcimi charakteristikami: vek ≥ 80 rokov, telesná hmotnosť ≤ 60 kg alebo sérový kreatinín $\geq 1,5$ mg/dl (133 mikromol/l) je odporúčaná dávka Eliquisu 2,5 mg užívaná perorálne dvakrát denne. Pacienti s klírensom kreatinínu 15–29 ml/min majú dostať dávku apixabanu 2,5 mg dvakrát denne, a liečba sa má používať s opatnosťou. Liečba má pokračovať dlhodobu. U pacientov s klírensom kreatinínu < 15 ml/min alebo u dialyzovaných pacientov sa apixaban neodporúča. **Liečba DVT, liečba PE a prevencia rekurentnej DVT a PE (VTEt):** odporúčaná dávka Eliquisu na liečbu akútnej DVT a liečbu PE je 10 mg užívaných perorálne dvakrát denne počas prvých 7 dní, po ktorých nasleduje 5 mg užívaných perorálne dvakrát denne, minimálne 3 mesiace. Odporúčaná dávka Eliquisu na prevenciu rekurentnej DVT a PE je 2,5 mg užívaných perorálne dvakrát denne. Ak sa indikuje na prevenciu rekurentnej DVT a PE, dávka 2,5 mg dvakrát denne sa má začať podávať po ukončení 6-mesačnej liečby Eliquisom dávkou 5 mg dvakrát denne alebo iným antikoagulantom. Zmena liečby z parenterálnych antikoagulantov na Eliquis (a naopak) sa môže uskutočniť pri ďalšej plánovanej dávke. Zmena liečby antagonistom vitamínu K (VKA) na Eliquis: pri zmene liečby z VKA na Eliquis prerušte liečbu warfarínom alebo inú liečbu VKA a liečbu Eliquisom začnite vtedy, keď medzinárodný normalizovaný index (INR) je $< 2,0$. Zmena liečby z Eliquisu na liečbu VKA: pokračujte v podávaní Eliquisu minimálne 2 dni po začatí liečby VKA. Po 2 dňoch súčasného podávania Eliquisu s liečbou VKA vyšetrite INR pred ďalšou plánovanou dávkou Eliquisu. Pokračujte v súčasnom podávaní Eliquisu a liečby VKA, pokiaľ nedosiahnete hodnotu INR $\geq 2,0$. Kardioverzia (NVAF): Pacienti môžu apixaban užívať aj počas kardioverzie. **Kontraindikácie:** Precitlivosť na liečivo alebo na ktorúkoľvek z pomocných látok. Klinicky významné aktívne krvácanie. Ochorenie pečene spojené s koagulopatiou a klinicky významným rizikom krvácania. Lézia alebo ochorenie s významným rizikom závažného krvácania ako je súčasná alebo nedávna gastrointestinálna ulcerácia, prítomnosť malígnych novotvarov s vysokým rizikom krvácania, nedávne poranenie mozgu alebo chrbtice, nedávny chirurgický zákrok na mozgu, mieche alebo očiach, nedávna intrakraniálna hemorágia, známe alebo suspektne eozofagálne varixy, artériovenózne malformácie, vaskulárne aneuryzmy alebo významné intraspinálne alebo intracerebrálne vaskulárne abnormality. Súbežná liečba s akoukoľvek inou antikoagulačnou látkou, napr. nefrakcionovaným heparínom, s heparínmi s nízkou molekulárnou hmotnosťou, derivátmi heparínu, perorálnymi antikoagulantami (warfarín, rivaroxaban, dabigatran atď.) s výnim-

kou okolností prechodu liečby na apixaban alebo z apixabanu, alebo keď sa UFH podáva v dávkach potrebných na udržanie permanentného centrálného žilového alebo arteriálneho katétra. **Osobitné upozornenia:** Riziko krvácania: pri podávaní Eliquisu je potrebné pacientov pozorne sledovať pre príznaky krvácania. V prípadoch, kde je zvýšené riziko krvácania sa odporúča opatnosť. Ak sa objaví závažné krvácanie, podávanie Eliquisu sa má prerušiť. Liečba apixabanom nevyžaduje pravidelné monitorovanie expozície. Z dôvodu zvýšeného rizika krvácania je súbežná liečba inými antikoagulantami kontraindikovaná. Súbežné používanie Eliquisu s protidoštičkovými liečivami zvyšuje riziko krvácania. Opatnosť je nutná, ak sú pacienti súbežne liečení nesteroidnými antiflogistikami (NSAIDs), vrátane kyseliny acetylsalicylovej. Hemodialýza nie je účinný prostriedok pri liečbe predávkovania apixabanom. Použitie Eliquisu sa neodporúča u pacientov s protetickými srdcovými chlopnami. **Interakcie:** Použitie Eliquisu sa neodporúča u pacientov, ktorým sa súbežne podáva systémová liečba silnými inhibítormi CYP3A4 a Pgp, ako azolové antimykotiká a inhibítory HIV proteáz. Súbežné používanie apixabanu so silnými indukčiami CYP3A4 a P-gp môže viesť k zníženiu plazmatických koncentrácií apixabanu, nevyžaduje sa úprava dávky apixabanu, avšak tieto lieky sa majú podávať s opatnosťou. Antikoagulanty, inhibítory agregácie trombocytov a NSAIDs: z dôvodu zvýšeného rizika krvácania je súbežná liečba inými antikoagulantami kontraindikovaná. Po kombinovanom podaní enoxaparínu (v jednorazovej dávke 40 mg) s apixabanom (v jednorazovej dávke 5 mg) sa pozoroval aditívny účinok na aktivitu antitaktora Xa. Látky spájané s ťažkým krvácaním sa neodporúčajú užívať súbežne s Eliquisom: trombolýtika, antagonisti receptora GPIIb/IIIa, tienopyridíny (napr. klopidoogrel), dipyridamol, dextrán a sulfipyrazón. **Gravidita a laktácia:** Neodporúča sa užívať apixaban počas gravidity. **Nežiaduce účinky:** časté: anémia, epistaxa, kontúzia, hematória, hematóm, krvácanie do oka, nauzea, rektálne, gingiválne a gastrointestinálne krvácanie. **Uchovávanie:** Tento liek nevyžaduje žiadne zvláštne podmienky na uchovávanie. Výdaj lieku je viazaný na lekársky predpis.

Pred podaním lieku sa zoznámte s úplným znením Súhrnu charakteristických vlastností lieku (SPC). **Dátum aktualizácie skratenej informácie o lieku:** August 2014. **Držiteľ rozhodnutia o registrácii:** Bristol-Myers Squibb/Pfizer EEIG, Bristol-Myers Squibb House, Uxbridge Business Park, Sanderson Road, Uxbridge, Middlesex UB8 3DH, Veľká Británia. **Miestne zastúpenie držiteľa rozhodnutia o registrácii:** PFIZER Luxembourg SARL, o.z., tel.: +42123355 5500. **Upravené podľa SPC schváleného agentúrou EMA:** 28. 7. 2014. *Týka sa iba Eliquisu 2,5 mg

Literatúra: 1. Granger CB, Alexander JH, McMurray JJ, et al; for the ARISTOTLE Committees and Investigators. Apixaban versus warfarin in patients with atrial fibrillation. N Engl J Med. 2011;365(11):981–992. *Nevalvulárna atriálna fibrilácia

PFIZER Luxembourg SARL, Pribinova 25, 811 09 Bratislava
tel.: 02/33 55 55 00, fax: 02/33 55 54 99, www.pfizer.sk